

RUDABÁNYA VÁROS

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Készítette:

Borsod-Tender Tanácsadó, Tervező és Szolgáltató Kft.

3770 Sajószentpéter, Május 1. út 37.

www.borsodtender.hu

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló	7
2.	Rudabánya szerepe a településhálózatban	10
2.1.	Rudabánya vonzáskörzete a különböző funkciók tekintetében.....	10
2.1.1.	Közigazgatási vonzáskörzet	10
2.1.2.	Kereskedelmi vonzáskörzet	14
2.1.3.	Közlekedési vonzáskörzet.....	15
2.1.4.	Idegenforgalmi vonzáskörzet	16
2.1.5.	Kulturális vonzáskörzet.....	17
2.2.	A város vonzáskörzetének meghatározása	18
3.	A város szerepe a térségi munkamegosztásban.....	20
3.1.	Természetföldrajzi adottságok	20
3.1.1.	Geológia.....	20
3.1.2.	Domborzat.....	21
3.1.3.	Éghajlat	22
3.1.4.	Vízrajz	22
3.1.5.	Talaj és növényzet	24
3.2.	Társadalomföldrajz	25
3.2.1.	Népességi adatok elemzése, Településföldrajz.....	25
3.2.2.	Munkanélküliség, foglalkoztatás	27
3.2.3.	Egészségügy.....	28
3.2.4.	Oktatás	28
3.3.	Gazdaságföldrajz	31
3.3.1.	Vállalkozási intenzitás.....	31
3.3.2.	Közlekedésföldrajz.....	33
4.	Városi szintű elemzés	34
4.1.	Városszerkezet.....	34
4.1.1.	A városszerkezet kialakulása	34
4.1.2.	Szerkezeti problémák	35

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

4.2.	Gazdaság.....	36
4.2.1.	A gazdaság ágazati szerkezete.....	36
4.2.2.	Idegenforgalom	39
4.2.3.	Gazdasági aktivitás legfontosabb térbeli különbségei	41
4.2.4.	Ösztönzők	43
4.2.5.	E-gazdaság	43
4.3.	Társadalom	43
4.3.1.	Demográfiai jellemzők.....	43
4.3.2.	Munkanélküliség, végzettség, szociális helyzet.....	47
4.3.3.	Egészségügyi állapot.....	51
4.3.4.	Civil szféra.....	51
4.4.	Települési környezet.....	52
4.4.1.	Természeti környezet állapota	52
4.4.2.	Épített környezet	58
4.4.3.	Lakásállomány	63
4.4.4.	Közlekedési infrastruktúra.....	67
4.5.1.	Humán közszolgáltatások	69
4.5.2.	Közműhálózatok	74
4.5.3.	Környezeti szolgáltatások	74
4.5.4.	Közigazgatás	76
5.	Városrészek elemzése	77
5.1.	Városrészek lehatárolása.....	77
5.2.	Északi városrész	78
5.3.	Déli városrész.....	82
5.4.	Városközpont.....	86
6.	Előző időszak fejlesztései.....	90
7.	Szegregációs területek helyzetértékelése	92
7.1.	Szegregáció-elemzés módszertana	92
7.2.	Északkeleti szegregátum.....	93
7.2.1.	Városszerkezeti elhelyezkedés	94
7.2.2.	A szegregátum kialakulásához vezető okok	95
7.2.3.	Demográfia és szociális helyzet	96

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

7.2.4.	Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége.....	99
7.3.	Déli szegregátum	100
7.3.1.	Városszerkezeti elhelyezkedés	100
7.3.2.	Szegregátum kialakulása	101
7.3.3.	Demográfiai és szociális helyzet	101
7.3.4.	Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége.....	103
7.4.	Szegregációval veszélyeztetett terület: a Kossuth Lajos utca társasházai	103
7.4.1.	Városszerkezeti elhelyezkedés	103
7.4.2.	Kialakulása	104
7.4.3.	Demográfiai és szociális helyzet	104
7.4.4.	Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége.....	105
7.5.	A város további problémás területei	105
7.5.1.	Városszerkezeti elhelyezkedés	105
7.5.2.	Kialakulása	106
7.5.3.	Demográfiai és szociális helyzet	106
7.5.4.	Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége.....	107
7.6.	Fejlesztések szegregációs hatása.....	110
7.6.1.	Tervezett fejlesztések szegregációs hatásai	110
7.6.2.	Szakpolitikák szegregációs hatása	113
8.	SWOT-analízis	119
9.	A város jövőképe	122
9.1.	A város hosszú távon elérendő jövőképe, avagy Rudabánya 2030-ban	123
9.2.	Tematikus célok.....	125
9.2.1.	Turizmus fejlesztése	125
9.2.2.	Települési infrastruktúra fejlesztése	128
9.2.3.	Települési környezet fejlesztése.....	130
9.2.4.	Gazdasági környezet fejlesztése.....	132
9.3.	A fejlesztésekhez kapcsolódó szoft elemek.....	134
9.4.	Városrészi szintű célok	136
9.4.1.	Északi városrész	136
9.4.2.	Déli városrész.....	139
9.4.3.	Városközpont.....	142

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

10.	Akcióterületek kijelölése	146
10.1.	I. számú akcióterület: Városközpont funkcionális rehabilitációja	147
	II. számú akcióterület	151
10.2.	III. számú akcióterület	155
11.	A megvalósítás eszközei	158
11.1.	Nem beruházási jellegű tevékenységek	158
11.1.1.	Szabályozási tevékenységek	158
11.1.2.	Városmarketing célú tevékenységek.....	158
11.2.	Szervezeti felépítés.....	159
11.3.	Településközi koordináció mechanizmusai	162
11.4.	Ingatlangazdálkodási Konceptió.....	165
12.	Fenntarthatósági szempontok.....	173
12.1.	Fenntartható Környezeti Fejlődés Programja	173
12.2.	Anti-szegregációs Program	185
12.2.1.	Lakhatási integráció.....	185
12.2.2.	Mobilizációs program	189
12.2.3.	Oktatási integráció	192
12.2.4.	Foglalkoztatási integráció	193
12.2.5.	Szociális ellátórendszer	194
12.2.6.	Egészségügy.....	194
12.2.7.	Közösségfejlesztési programok	194
12.2.8.	Partnerségi kapcsolatok	195
12.2.9.	A szegregációs program illeszkedési vizsgálata.....	198
12.2.10.	Az Anti-szegregációs Terv felülvizsgálata	200
13.	Stratégia külső és belső összefüggései	201
13.1.	A Stratégia főbb külső összefüggései	201
13.1.1.	Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióhoz	201
13.1.2.	Illeszkedés az Önkormányzat hatályos Gazdasági Programjához	202
13.1.3.	Illeszkedés a Kistérségi Kulturális Stratégia rövidtávú operatív programja 2009-2014 dokumentumhoz	202
13.1.4.	Illeszkedés az Európai Unió 2014-2020 között követni kívánt Kohéziós politikájához	203
13.2.	Belső összefüggések	206

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

13.2.1.	Célok logikai összefüggései	206
13.2.2.	Stratégia megvalósíthatósága	209
13.2.3.	Tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai.....	210
14.	Partnerség	215
15.	Kockázatok.....	219
15.1.	Belső kockázatok	219
15.2.	Külső tényezők.....	221
16.	Monitoring.....	222
16.1.	Stratégia megvalósulásának nyomon követése	228
16.1.1.	A stratégia megvalósulásának éves szintű áttekintése	228
16.1.2.	Az Integrált Városfejlesztési Stratégia félidei, komplex felülvizsgálata	230
17.	A Stratégia mellékletei	232
17.1.	Fotódokumentáció	232
17.2.	Kérdőívek, lakossági fórum meghívó.....	241
17.3.	Források jegyzéke	248

1. Vezetői összefoglaló

Az Európai Unió városfejlesztésért illetékes miniszterei 2007 májusában, a németországi Lipcseben tartott találkozójukon kifejezték azon szándékukat, miszerint a jövőben különös figyelmet szentelnek az integrált városfejlesztési politikáknak. Ezen elhatározásukat 2010 júniusában a spanyolországi Toledóban elfogadott nyilatkozattal erősítették meg. A területi és ágazati integráció fontossága szükséges az alábbiak miatt:

- A globális és lokális hatásokat egyaránt tükröző pénzügyi, gazdasági és társadalmi válság megoldásához komplex, a teljes ok-okozati kapcsolatrendszer tudatosító lépések megtétele szükséges.
- A globális klímaváltozás bőrünkön érezhető lokális és regionális hatásai miatt egyre nagyobb méretekben terjed el a fenntartható településfejlesztés elvének alkalmazása, amely mindenképpen holisztikus és integrált megközelítést igényel
- Magyarország Európai Unióhoz, mint közösséghez való csatlakozása révén szükséges a tagországok városai közötti hatékony, integrált szemléletű együttműködés. Ehhez a tagországok városainak városfejlesztő politikájának összehangolása, és egymáshoz igazítása szükséges.
- A korunkban zajló technológiai és kommunikációs forradalom átértékeli a tér és az idő szerepét. Az új helyzetben különösen nagy jelentősége van a holisztikus megközelítéseknek.

Mindezen kockázatok, valamint annak okán, hogy igazodni szükséges az elfogadott közösségi deklarációkhoz, Rudabánya Város Önkormányzata kinyilvánította szándékát az Integrált Városfejlesztési Stratégia elkészítésére.

Az IVS elkészítésének első gondolatai 2012 őszén merültek fel. A tényleges munka a képviselő-testület 2013. január –i pozitív döntését követően kezdődött meg. A stratégia elkészítése során előbb a város, és annak funkcionális vonzaskörzetét vettük górcső alá. Meghatároztuk Rudabánya településhálózatban elfoglalt helyét, vonzaskörzetének nagyságát. Ezután a különböző szakpolitikák elemzése következett, előbb városi, majd városrészi szinten. Olyan résztvevők is elemzésre kerültek, mint a modern korunkban elengedhetetlen elektronikus-gazdaság helyzete, a turizmus keresleti és kínálati jellemzőinek alakulása, vagy éppen a város és közvetlen környékének környezeti állapota. Felmérésre kerültek a fontosabb demográfiai, társadalmi, szociális és gazdasági jellemzők, és azok időbeli változásainak folyamatai. A helyzetértékelés során a tágabb környezetre vonatkoztatott hatásokra is figyelemmel voltunk,

így városi elemzés során a térségre, városrészi elemzéskor pedig a város egészére vonatkozott hatásmechanizmusok is feltárára kerültek. A feltárt problémákat igyekeztünk integrált megközelítésben feltüntetni.

A helyzetelemzés elkészítése után maga a stratégiaalkotás folyamata következett. Ehhez integrált megközelítést tükröző módszertant alkalmaztunk. Igyekeztünk a stratégiaalkotás folyamatába a lehető legtöbb szereplőt bevonni. Ezért felkerestük azokat az érintett személyeket, köröket, társadalmi csoportokat, melyekkel a stratégia megvalósítása alapján hosszabb távú együttműködésekét kívánunk kialakítani, vagy már eleve szoros a kapcsolat az Önkormányzat és az adott szervezet között.

Első körben konzultációt kezdeményeztünk a városban működő intézmények vezetőivel:

- Gvadányi József Általános Iskola,
- Bóbita Óvoda,
- Szociális Szolgáltató Központ,
- Bányászattörténeti Múzeum,
- Gvadányi József Művelődési Ház, Könyvtár és Teleház.

Az intézményi vezetők véleményét személyes konzultációk alkalmával ismerhettük meg.

Második körben kérdőíves felmérést végeztünk egyrészt a város vállalkozóinak, másrészt a lakosságnak a körében. A felmérés során elsősorban az érintettek azon véleményére voltunk kíváncsiak, milyen jövőképet és lehetőségeket látnak maguk előtt Rudabánya közép- és hosszú távú céljainak függvényében. A felmérés során 8 vállalkozás és nagyjából 200 helyi lakos küldte vissza a kitöltött kérdőívet, amelynek eredményeiből már konkrét célokat és irányokat szűrhattunk le, és amelynek eredménye megalapozta a város közép- és hosszú távú célkitűzéseinek meghatározását.

A stratégia megalkotása során nem csak a város középtávú célkitűzéseit írtuk le. A stratégia részét képezi a Fenntartható Fejlődés Program, amely a városi és városrészi szinten kitűzött tematikus célok, valamint a tervezett akcióterületi beavatkozások környezeti hatásait foglalja össze. Mivel kiemelt célunk a fenntarthatóság városi stratégiákban és beavatkozásokban való megjelenésének erősítése, ennek a fejezetnek különös figyelmet szenteltünk. Ugyancsak a stratégia részévé vált az Anti-szegregációs Terv is, amely a városban feltárt két szegregátumnak és egy szegregációval veszélyeztetett területnek a hosszú távú fejlesztési prioritásait tartalmazza. Rudabánya szegregáltságot tükröző városrészei a településszövetbe jól beolvadtak, emiatt a települészámolás helyett inkább annak rehabilitációja a célunk. Tekintetbe vettük a partneri együttműködések lehetőségét a stratégia megvalósíthatóságának növelésé-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

re. Végezetül részletes monitoring tervet dolgoztunk ki az IVS bizonyos időközönkénti aktualizálására és felülvizsgálatára vonatkozóan.

A stratégiaalkotás során tekintettel voltunk, és a harmonizációt elvégeztük a következő dokumentumokkal:

- Községi jellegű dokumentumok:
 - Toledói Nyilatkozat
 - Lipcsei Charta a fenntartható európai városokról
 - Budapesti Nyilatkozat az európai városok demográfiai és klímaváltozási kihívásairól
 - Európa 2020 stratégia
 - 2014-2020 közötti kohéziós politikai jogszabályok
- Országos és területi jellegű dokumentumok:
 - Országos Fejlesztési koncepció
 - Országos Területrendezési Terv
 - Megyei Területrendezési Terv
 - Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia
 - Nemzeti környezetvédelmi Program
 - Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia
 - Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia
- Térségi jellegű dokumentumok:
 - Kazincbarcikai és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Kistérségi/Települési Esélyegyenlőségi Programja
 - Kistérségi Községfejlesztési Intézkedési Terv 2008-2013
 - Kazincbarcikai Kistérség Községi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve
 - Kazincbarcikai és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Kulturális Stratégia Rövidtávú Operatív Programja 2009-2014

2. Rudabánya szerepe a településhálózatban

2.1. *Rudabánya vonzáskörzete a különböző funkciók tekintetében*

Rudabánya az Észak-Magyarországi Régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megye északnyugati részén, a Putnoki-dombság és a Rudabányai-hegység kistájak határán helyezkedik el. A fővárostól 220 km-re, a régióközponttól és megyeszékhelytől, Miskolctól 40 km-re található. Lakossága nem éri el a 3000 főt, ezzel az ország legkisebb városainak csoportjába tartozik. Térbeli elhelyezkedése, mérete, térségi térszerkezetben elfoglalt pozíciója alapján jelentősebb hatásterülettel bír. A városban fellelhető különböző funkciók azonban más-más területen fejtik ki hatásukat. A település térbeli hatásainak elemzése során tehát, attól függően, hogy mit teszünk meg a vizsgálat tárgyának, más-más vonzáskörzet meghatározása válik szükségessé. A város különböző funkciói során meghatározott hinterlandok alapján jó eséllyel következtetni lehet Rudabánya konkrét hatásterületére, vagyis a város azon térbeli vetületére, melyre több-kevesebb ráhatása van.

2.1.1. *Közigazgatási vonzáskörzet*

Rudabánya területe 16,46 km². Az Önkormányzat kötelező és vállalt feladatai mindenekelőtt erre a területre terjednek ki. Mivel alapvetően az országos hierarchia alsó részén helyet foglaló városról van szó, ezért a kötelező feladatok túlsúlya a jellemző. Az Önkormányzatnak önként vállalt feladata gyakorlatilag nincs. A kötelező feladatok ellátását a 2011. évi CLXXXIX. tv. szabályozza. E törvény 13. §, 1. bekezdése szerint Rudabánya a következő kötelező feladatok teljesítését vállalja:

- Településfejlesztés, településrendezés. Az ilyen irányú feladatokat a környékbeli települések önkormányzataival együttműködve végzi.
- Településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékaik kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása). A feladatot a Rudabányai Városüzemeltető Non Profit Kft. végzi, melynek telephelye az Óvoda u. 7. szám alatt, a városközpont közelében található.
- Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások. Rudabányán 2 orvosi rendelő található, melyhez a környékbeli falvak ellátása is hozzátartozik.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

zik. A városban orvosi ügyeleti ellátás, két védőnői körzet, fogorvos és állatorvos működik, mely a környék településeit is ellátja.

- Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcslóirtás). A feladatkör ellátása a Rudabányai Városüzemeltető Non Profit Kft. hatáskörébe tartozik.
- Óvodai ellátás. Rudabányán 120 férőhelyes, 2011-ben a KSH által közölt adatok szerint 85 %-os kihasználtságú óvoda működik.
- Kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, előadóművészeti szervezet támogatása, a helyi kulturális örökség védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása. A városban nyilvános könyvtári ellátás biztosított, melynek könyvtárlománya több mint 26 000 kötet. A Gvadányi József Művelődési Ház és Könyvtár kulturális kínálatában többek között csoportfoglalkozások és különböző rendezvények megszervezése található.
- Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások. Rudabánya Város Önkormányzata végzi az illetékességi területén élő, rászoruló egyének és családok szociális ellátását. Ez egyrészt az önkormányzat által biztosított segélyek és támogatások elosztásával valósul meg, másrészt a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú Szociális Szolgáltató Központ révén. (A Szociális Szolgáltató Központ működéséről, hatásterületéről a későbbiekben kívánunk beszélni.)
- Lakás- és helyiséggazdálkodás. Rudabánya Város Önkormányzatához illetékességi területén 16 db önkormányzati tulajdonú lakás tartozik.
- Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás. Az önkormányzat eleget tesz e kötelezettségének. A város központi vízgazdálkodási szerve az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság.
- Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás. Polgári védelem terén a település a II. veszélyességi kategóriába kapott besorolást, hasonlóan a térség más településeihez. Ennek oka a város völgyi fekvése, ami az országos szinten magasabb csapadékösszeg miatt helyi árvizek kialakulásához vezethet. A helyi közfoglalkoztatásban évente több embernek tud az Önkormányzat munkát biztosítani.
- Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok. Az önkormányzat tervezi, hogy ipari parkot létesít. Több jelenleg is futó pályázat a turizmus és az idegenforgalom fejlesztését szolgálja. A helyi adók szerepe a vállalkozások csekély száma miatt a város életében nem meghatározó, ráadásul azok jelentős része elvonásra került.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Sport, ifjúsági ügyek. Rudabánya felnőtt férfi labdarúgó csapata a megyei II. osztályban játszik, a következő csapatokkal megmérkőzve: Meszes, Szalonna, Mályinka, Parasznia, Dédestapolcsány, Hidvégdó, Kiskinizs, Varbó, Nagybarca, Bódvaszilas, Garadna, Sajószentpéter, Homrogd, Méra, Beret. Problémát jelent a füves pálya hiánya. (2013-ban pályázat útján sor kerül a labdarúgó-pálya füvesítésére.) A városban működő teniszszaosztály az NB III-ban szerepel. Több tenispálya várja a teniszezni vágyókat, ezen felül a TONDA BOYS Ifjúságszervező Klub, valamint a Bozsik Akadémia is várja a sportolni vágyókat. A RUDA-KAI Egyesület a küzdősportot kedvelők számára kínál lehetőséget.
- Nemzetiségi ügyek. A városban jelentősnek mondható a magukat roma nemzetiségűnek vallók aránya, de szervezetük jelenleg nincs (korábban működött Cigány Kisebbségi Önkormányzat). Emellett megemlíthető a bányászvárosi múltból eredeztethető német nemzetiségi jelenlét is. A településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik.
- A Bányászattörténeti Múzeum 2013. január 1-től a város fenntartásában fejti ki tevékenységét. Magyarország egyik legnagyobb bányászattörténeti gyűjteményének ad otthont ez a város. 1956-ban nyitották meg első kiállítását a régi Petőfi (később Gvadányi) Művelődési házban, majd évekig a bányaüzemi fürdő és iroda egyik helyiségében porosodott az anyag, míg Murvay Lászlónak (a Múzeum alapítójának, első igazgatójának) köszönhetően 1965-ben megnyílt, a regionális, majd országos elismertségű Érc- és Ásványbányászati Múzeum, mai nevén Bányászattörténeti Múzeum, mely 2006-ban újult meg, s jelenleg a város fenntartásában működik. A múzeum bányászattörténeti gyűjteménnyel, történeti gyűjtemény, ásvány- és őslénygyűjteménnyel, könyv-, fotó- és adattárral, valamint egy mesterséges földalatti bemutatóhellyel is rendelkezik. Így az őskortól napjainkig követhetjük végig a bányászat fejlődését, megismerkedhetünk a helyi bányászattal, a bányásztársadalom életmódjával. Az ásvány- és őslénygyűjtemény a Földvári Aladár geológus-professzorról elnevezett kiállító helyiségben tekinthető meg 1980 óta. A magyarországi bányahelyek gazdag ásvány- és érc gyűjteményén túl, a rudabányai vasércbányából az 1960-as évek végén előkerült őslénytani leletek, s a világhírű Rudapithecus Hungaricus másolatai és erre vonatkozó anyagok is itt tekinthetők meg.
- A könyv-, fotó- és adattár mintegy 3000 könyvet, 2000 digitalizált fényképet és számos kéziratot, dokumentumot őriz. Az 1969-ben megnyitott 15 méteres földalatti be-

mutatóhely hat bányavágat-részletet mutat be, s ezen felül egy komplett bányakovács-műhelyet is.

- Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában. Az Önkormányzat és a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság között kiemelkedően jónak mondható az együttműködés, mely a Rudabányán üzemeltetett rendőrőrs működtetésében, valamint a Polgárőrség tevékenységében ölt testet. A rendőrőrs illetékességi területe a következő településekre terjed ki: Kánó, Felsőtelekes, Alsótelekes, Rudabánya, Rudolftelep, Ormosbánya, Izsófalva, Kurityán, Felsőnyárád, Jákfalva, Felsőkelecsény, Dövény, Alsószuha, Zubogy, Zádorfalva, Szuha, Ragály, Trizs, Imola. A rendvédelmi feladatokat a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság munkatársai látják el. Az Önkormányzat lehetőségéhez mérten igyekszik támogatni a helyi rendőrőrs munkáját. 2003-ban a sikeres együttműködésnek köszönhetően alakult meg a helyi polgárőrség is. A polgárőrség mellett a rendőrség is fontosnak érzi a civil szervezetekkel való szorosabb kapcsolatok ápolását. Ennek fényében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság közreműködésével, a Sajó-völgye 15 településének kisebbségi önkormányzatával együttműködési megállapodást írtak alá a „Roma-Rendőr” együttműködési programról. A programba a következő települések tartoznak: Alsószuha, Berente, Dédestapolcsány, Dövény, Izsófalva, Kazincbarcika, Kurityán, Múcsony, Ormosbánya, Ragály, Rudabánya, Sajóivánka, Sajókaza, Sajószentpéter, Vadna. A következetes és hatékony munka eredményeként Rudabányán évek óta csökken a bűnesetek száma.
- Helyi közösségi közlekedés biztosítása. A településen nincs helyi közösségi közlekedési szolgáltatás, a település mérete ezt nem indokolja.
- Hulladékgazdálkodás. A hulladékgazdálkodási feladatokat a Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás végzi. A Társuláshoz 127 település tartozik, a regionális hulladéklerakó Sajókaza közigazgatási területén működik, a Rudabányán összegyűjtött kommunális hulladékot is ide szállítják. A szeméttelap rekultivációja pályázati forrásból folyamatban van.
- A járási rendszer 2013. január 1-től működik. Az új közigazgatási térstruktúra célja, hogy bizonyos államigazgatási ügyek intézése koncentráltan, egy központban történjen. Rudabánya a Kazincbarcikai Járáshoz tartozik. A korábbi Kazincbarcikai Kistérséget az új járási rendszer gyakorlatilag eltüntette a közigazgatási térképről. A következő települések átkerültek a Putnoki járáshoz: Trizs, Szuha, Ragály, Zubogy, Felsőkelecsény, Felsőnyárád, Jákfalva, Dövény, Alsószuha, Zádorfalva, Imola, Kánó. Ezek közül több is (Kánó, Felsőkelecsény, Zubogy, Felsőnyárád) közigazgatásilag ha-

táros Rudabányával. A járási rendszer bevezetése tehát a várost korábbinál is perifériusabb helyzetbe hozta. Jelenleg a Kazincbarcikai járásban rajta kívül csak Alsótelekes, Felsőtelekes, Ormosbánya, Izsófalva, Rudolftelep, Kurityán, Múcsony és Sajóka-za maradt ugyanabban a járásban, mely változás a település vonzáskörzetének drasztikus csökkenésében öltött testet. Rudabányát keletről már az Edelényi járáshoz tartozó Szuhogy határolja, vagyis a város két járással is határos.

- Az Önkormányzati törvény változása miatt Közös Önkormányzati Hivatalt kellett felállítani 2013. január 1-i hatállyal. A képviselő-testületek 2012. november 30-i ülésén fogadták el az erről szóló Megállapodást, valamint az Alapító Okiratot. A Közös Önkormányzati Hivatalt Rudabánya, Izsófalva és Alsótelekes települések alkotják. A közös Önkormányzati Hivatal, közel 5000 lakos ügyeinek intézését látja el.
- Rudabányának ma két európai várossal van testvérvárosi együttműködési megállapodása, a szlovákiai Dobsinával és a romániai Borszékkel.

2.1.2. Kereskedelmi vonzáskörzet

Rudabánya kereskedelmi funkciói a térségen belül jónak mondhatók. Rendelkezik nagy alapterületű, magas kereskedelmi szolgáltatási színvonalat nyújtó élelmiszer-áruházzal. A városban egyéb szaküzletek is működnek, melyet a környező településeken nem - vagy ennél alacsonyabb számban és minőségben - találni. A kereskedelmi egységek településenkénti megoszlását mutatja az *1. táblázat*. A táblázat alapján megfigyelhető, hogy a Kazincbarcikai Kistérség (ma Kazincbarcikai Járás területe) északkeleti részén lévő urbanizáltabb területen helyezkedik el a kereskedelmi funkciók zöme, míg a nyugati, ma Putnoki Járáshoz tartozó falusiasabb területen a kereskedelmi funkció értéke kisebb. Rudabánya kereskedelmi vonzáskörzete alapvetően kis területet fed le, néhány egyedi szaküzlet esetében azonban tágabb környéket képes ellátni. Az is látható, hogy a kereskedelmi egységek a már említett városiasodottabb részekben tömörülnek, ez is az oka annak, hogy a rudabányai kereskedelmi egységek kis területi vonzást fejtenek ki.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Üzlettípusok	Rudabányán található egység (db)	Legközelebbi üzlet távolsága (km)	Település
Élelmiszer-vegyesüzlet	9	4,5	Felsőkelecsény
Hasznáلتcikk-szaküzlet	2	8,1	Izsófalva
Gépjármű-alkatrész szaküzlet	1	8,1	Izsófalva
Vegyesiparcikk szak- üzlet	1	4,8	Felsőtelekes
Húsáru szaküzlet	1	8,1	Izsófalva
Palackozott ital szak- üzlet	1	nem releváns	nem releváns
Barkács- és építési anyag szaküzlet	2	12,5	Rudolftelep
Zöldség-gyümölcs szaküzlet	0	8,1	Izsófalva
Bútor, háztartási cikk szaküzlet	0	8,5	Felsőnyárád
Ruházati szaküzlet	0	4,8	Felsőtelekes

1. táblázat: Rudabánya kereskedelmi vonzáskörzete. Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2.1.3. Közlekedési vonzáskörzet

Rudabányán 2007-ben megszűnt a személyszállító vasúti szolgáltatás. A vasút által korábban elérhető települések közül nem volt olyan, melyet autóbusszal ne lehetett volna elérni, részben az ebből eredő kihasználatlanság vezetett a vonal bezárásához. A vasútisinek megmaradtak, így a teherszállítás lehetősége továbbra is megmaradt. Az autóbusszal a városból közvetlenül megközelíthető településeket, valamint a közlekedés néhány minőségi jellemzőjét a 2. táblázat mutatja be. A korábbiakhoz hasonlóan itt is látszik egyfajta kelet-nyugati ellentét, vagyis a keleti részen fekvő, történelmi okok miatt urbanizáltabb térség felé jobb a közlekedési kapcsolatok, míg a távolabbi falusiasabb vidékekre nincs minden esetben közvetlen buszjárat. Közvetlenül elérhető ugyanakkor a vonzáskörzeten egyértelműen kívül eső Szendrő, Kazincbarcika, Miskolc, és az idegenforgalmilag frekvenciált Aggtelek és Jósvalfő is.

Település/ forgalom	Járatpár hét- köznap (db)	Járatpár hétvé- ge (db)	Legrövidebb menetidő (óra)
Miskolc	1	0	1
Kazincbarcika	36	17	0,43
Edelény	1	0	0,62
Szendrő	17	7	0,28
Jósvafő	3	3	1
Aggtelek	1	0	1,2
Ormosbánya	37	17	0,15
Rudolftelep	7	6	0,38
Felsőtelekes	11	6	0,12
Alsótelekes	7	6	0,22
Kánó	10	6	0,4
Izsófalva	37	17	0,23

2. táblázat: Rudabánya közösségi közlekedési vonzáskörzete. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

2.1.4. Idegenforgalmi vonzáskörzet

Rudabánya jelentős, a turizmus fejlesztését folyamatosan napirenden tartó idegenforgalmi attrakciókkal, de alacsony volumenű turistaérkezéssel rendelkezik. Rudabánya közelében azonban olyan magasabb látogatottságú vonzerők találhatók, melynek léte alapjaiban meghatározza Rudabányának a turizmushoz fűződő viszonyát. A 3. táblázat mutatja a térség legjelentősebb vonzerőinek Rudabányától való elérhetőségét.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Attrakció neve	Távolság Rudabányától (km)	Átlagos menetidő (szgk, óra)
Baradla-barlang, Vörös-tói bejárat	25,1	0,53
Baradla-barlang, aggteleki bejárat	22,1	0,48
Putnok, Gömöri Múzeum	28,4	0,6
Szögliget	25	0,55
Szendrő, Kékfestő Ház Múzeum	11,6	0,27
Gömörszőlős, ökofalu	25,3	0,6
Jósvafő, Béke-gyógybarlang	27,5	0,58
Bódvaszilas, Alsó-hegy Tanösvény	27,8	0,57

3. táblázat: Rudabánya környezetének turisztikai vonzerői. Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatbázis alapján saját szerkesztés

2.1.5. Kulturális vonzaskörzet

Rudabánya, városi jogállásából adódóan több olyan, a közművelődési és kulturális élet intézményével rendelkezik, mely a környező települések nem mindegyikében található meg. A kulturális vonzaskörzet megállapításához a Kazincbarcika és Vonzaskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás által a Közkincs-kerekasztal keretében 2010-ben elfogadott Kulturális értéktár, valamint az abban megállapított kulturális mikrokörzetek lehetnek irányadók. A dokumentum alapján a rudabányai kulturális mikrokörzet tagja Rudabánya, Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Felsőkelecsény, Zubogy, Imola, Ragály, Szuhafő, Zádorfalva, Trizs.

2.2. *A város vonzáskörzetének meghatározása*

Az eddig elmondottak alapján, a város vonzáskörzetének területi kiterjedését illetően bonyolult problémakör került szemeink elé. Ahogy az 1. ábrán szereplő térkép is mutatja, különböző funkciók eltérő területi hatásokat eredményeznek. Ha ehhez hozzávesszük a kistájak lehatárolását is, azt mondhatjuk, nem vagyunk könnyű helyzetben, ha Rudabánya valódi vonzáskörzetét akarjuk meghatározni.

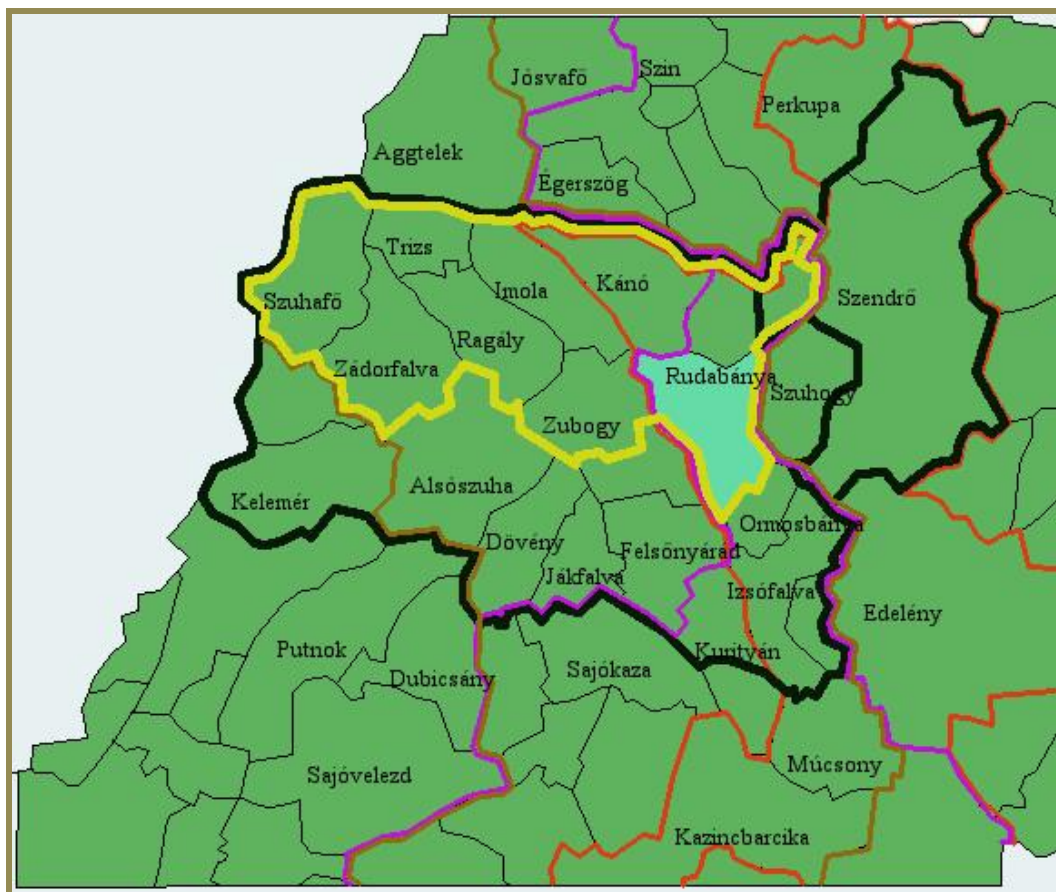
A térképen, valamint a korábbi táblázatokban és szöveges indoklásokban is látszik azonban egyfajta kettősség a vonzáskörzetet illetően. Van egy ún. elsődleges vonzásterület, melyet lehatárol a közvetlen közösségi közlekedés elérhetősége és a történelmi gyökerekből fakadó települések közötti kölcsönhatás. Itt Rudabánya társadalmi, kulturális, oktatási, és gazdasági téren is szervező központként emelkedik ki. Ide tartoznak: Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Ormosbánya, Izsófalva, Rudolftelep települések. Vannak azonban olyan, Rudabánya szempontjából csak közvetetten, bizonyos funkciók szerint a vonzáskörzetébe tartozó települések, melyek egyébként sem közlekedésileg, sem közigazgatásilag, sem pedig gazdaságilag nem Rudabányához vonzódnak. Ezek Imola, Trizs, Szuhafő, Ragály, Zádorfalva, Zubogy, Dövény, Alsószuha, Jákfalva, Felsőnyárad, Felsőkelecsény, Kurityán. A továbbiakban elsősorban az elsődleges hatásterület elemzésére igyekszünk nagyobb hangsúlyt fektetni, de figyelembe vesszük a másodlagos hatásterületet ért térszerkezeti vonásokat is.

Elsődleges hatásterület:

- Közvetlen közösségi közlekedési elérhetőség
- Azonos járásba való tartozás
- Természetföldrajzi kapcsolatok erősek
- Közigazgatásban szoros együttműködések
- Gazdasági téren szoros együttműködések
- Társadalmi téren szoros együttműködések

Másodlagos hatásterület:

- Községi közlekedéssel nincs közvetlen elérhetőség
- Közigazgatásban csak közvetett együttműködések vannak, nem tartoznak Rudabányával azonos járásba
- Társadalmi, gazdasági téren gyenge kölcsönkapcsolatok

1. ábra: Rudabánya vonzáskörzetei a különböző funkciók alapján. Forrás: saját szerkesztés . Vonalak: sárga: kulturális mikrokörzet határa, lila: járási felosztás, piros: közvetlen elérhetőség határa, barna: kistérség határa, sötétzöld: kistérség határai.

3. A város szerepe a térségi munkamegosztásban

3.1. Természetföldrajzi adottságok

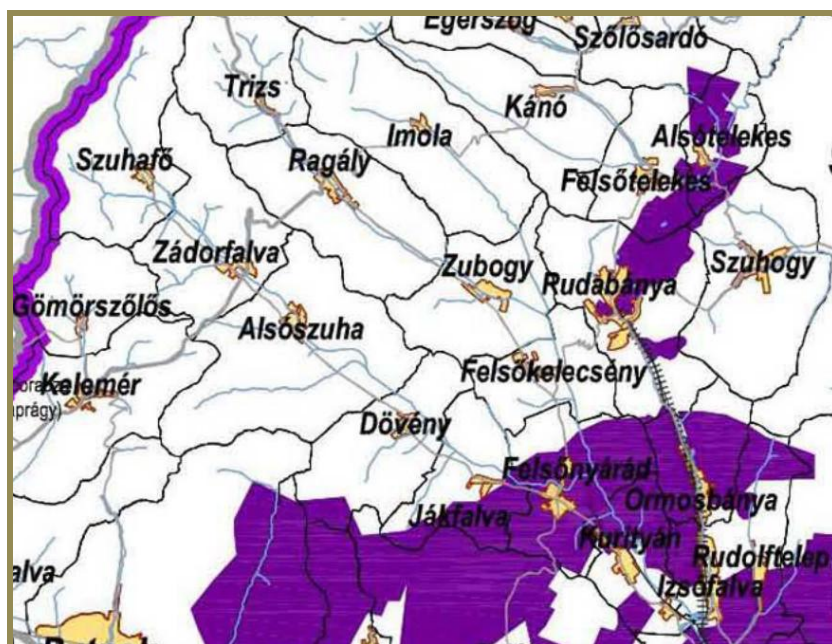
Rudabánya két kistáj, a Putnoki-dombság és a Rudabányai-hegység határvonalán helyezkedik el, a település közigazgatási területe mindkét tájat érinti. Mivel a két terület egymástól élesen elkülönül, más természeti feltételek jellemzik, ezért mindkét kistáj jellemzése indokolt. A Putnoki-dombság az Észak-magyarországi medencék középtáján, a Rudabányai-hegység az Aggtelek-Rudabányai hegyvidék középtáján belül található. Az elemzéshez Magyarország Kistájainak Kataszterét használtuk fel.

3.1.1. Geológia

Putnoki-dombság	Rudabányai-hegység
főleg pliocén agyagos-homokos üledékek	alsó, középső-triász mészkő és dolomit
ÉNy-DK-i csapásirány	DNY- ÉK-i csapásirány
miocén rétegekben barnakőszén telepek	vasérc-összlet, gipsz, anhidrit Alsótelekes határában

4. táblázat Természetföldrajzi adottságok. Forrás: Magyarország Kistájainak katasztere alapján saját szerkesztés

A miocén barnaszénre, valamint a Rudabányai-hegység vasérc készleteire a közelmúltig bányaművelés épült, melynek következtében ma a táj nagy része erősen degradált, és szerepel az országos és komplex tájrehabilitációra szoruló területek között a megye területrendezési tervében. A tájrehabilitációs folyamatok a bánya lakott területhez való közelsége miatt különös súllyal érintik Rudabányát. A feltárt bányakincsek és azok nagyüzemi kitermelése vezetett azonban a terület DK-i részén kialakult magasabb fokú városiasodottsághoz.

2. ábra: Országos és komplex tájrehabilitációra szoruló területek. Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv

3.1.2. Domborzat

Putnoki-dombság	Rudabányai-hegység
agyagos üledékek miatt tömegmozgásos jelenségek	karsztos üledékes kőzetek, gyenge karsztosodással, karsztkorróziós szurdokvölgyek
medencedombság jellegű – közelben magasabb hegyvidékek keretezik	hátas típusú alacsony középhegység
55 %-a hegy- és domblábi lejtő, 20 % folyóártér	15 % hegylábi lejtő

5. táblázat Természetföldrajzi adottságok. Forrás: Magyarország Kistájainak katasztere alapján saját szerkesztés

A Putnoki- dombságban jelenlévő agyagos üledékek miatt itt gyakoriak a csuszamlások. Rudabánya területén is található ilyen, mely a Tájérték Kataszterben is szerepel (TÉKA adatbázis). A Rudabányai-hegység karsztos üledékekből áll, ám leginkább fedett helyzetben, emiatt a karsztosodás mértéke a közeli Aggteleki-karszthoz képest lényegesen gyengébb. A hegység középső részén lévő Telekes-völgy átöröklött jellegű szurdokvölgy.

3.1.3. Éghajlat

Putnoki-dombság	Rudabányai-hegység
mérsékelt hűvös – mérsékelt száraz, de a hűvös és a mérsékelt nedves határán	hűvös – mérsékelt nedves, de a mérsékelt hűvös határán
évi középhőmérséklet 8,5-9,2 C°	évi középhőmérséklet 8,8 C°
évi átlagos csapadék 600-630 mm	évi átlagos csapadék 620 mm
165-170 fagymentes nap	165 fagymentes nap
évi átlagos napfénytartam 1800 óra alatt	évi átlagos napfénytartam 1800 óra alatt

6. táblázat Természetföldrajzi adottságok. Forrás: Magyarország Kistájainak katasztere alapján saját szerkesztés

A térség az ország leghűvösebb vidékei közé tartozik. Az alacsony középhőmérséklet, az alacsony napfénytartam, valamint az év több mint felét kitevő fagyhajlam rányomja bélyegét a táj képére. A hűvösebb éghajlatot befolyásolja a térség medencedombság jellege, miszerint a közelben magasabb hegyvidékek vannak, délre a Bükk, északra a Gömör-Tornai karszt, távolabb a Kárpátok külső vonulatai, melyek hegyvidéki jellegű éghajlatukkal befolyásolják a két kistáj klímáját is.

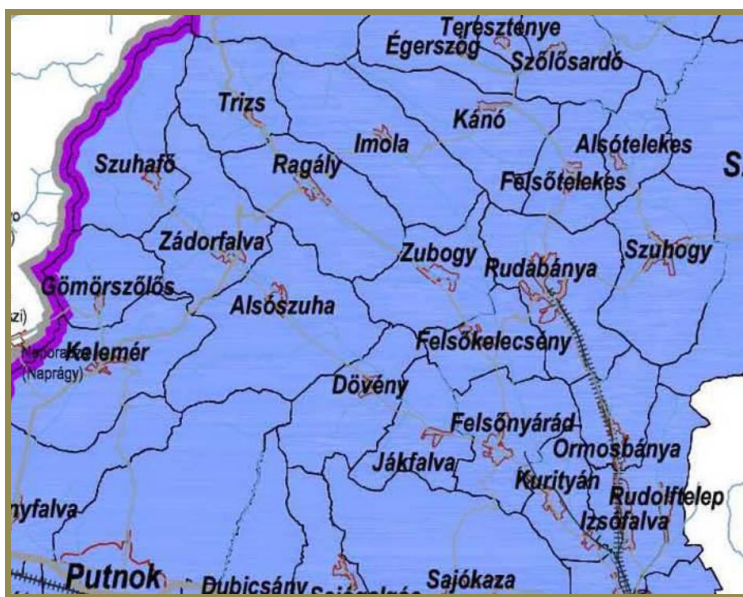
3.1.4. Vízrajz

Putnoki-dombság	Rudabányai-hegység
DK-i futású, tektonikailag jelzett folyóvölgyek	tektonikailag jelzett szurdokvölgyek
magas lefolyási intenzitás	alacsony lefolyási intenzitás a karsztos rétegekbe való beszivárgás miatt
agyagos rétegek miatt kis mennyiségben rétegvizek is megjelennek, talajvíz magas nitrát-tartalmú	karsztvíz-kincs jelentős

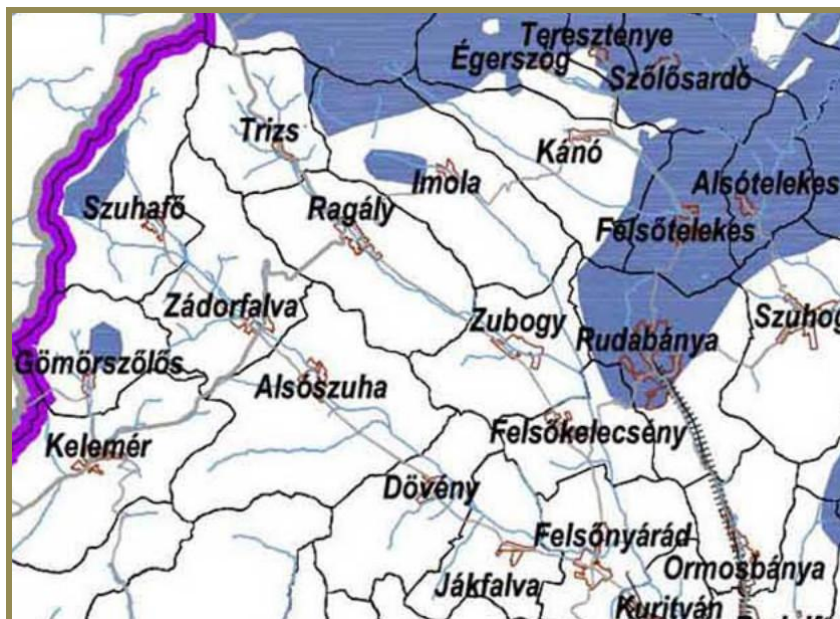
7. táblázat Természetföldrajzi adottságok. Forrás: Magyarország Kistájainak katasztere alapján saját szerkesztés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A Putnoki-dombságban az agyagos rétegek vízzárósága miatt jelentős a felszíni lefolyás. A Szuha Szuhakállói mércéje alapján az átlagos középvízhozam 0,45 m³/s, a legnagyobb vízhozam azonban átlag 48 m³/s, ami jelentős árvízveszélyt jelent. Ezt visszaigazolja a megye területrendezési tervének vízerózióknak kitett területeket ábrázoló térképe is. A Rudabányai-hegység – karsztvíz-kincse miatt - a felszín alatti vizek kiemelt érzékenységi területébe tartozik, s ez érinti Rudabánya közigazgatási területét is. Az agyagos rétegek közötti rétegvizek elsősorban Rudabánya környékén jelennek meg, ennek is szerepe volt a térség itt meglévő nagyobb népességgel koncentrációjában.

3. ábra: Vízerózióknak kitett területek. Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területrendezési Terv

4. ábra: Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek. Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területrendezési Terv

3.1.5. Talaj és növényzet

A Putnoki-dombság agyagos térszínein valamint a Rudabányai-hegység hegylábi lejtőin az agyagbemosódásos barna erdőtalaj a jellemző. Karsztos jellegű kőzeteken rendzina alakult ki, ez éppen Rudabánya térségében a leggyakoribb. A Putnoki-dombság folyóvölgyeiben réti öntéstalaj képződött, pangóvízes hatás következményeként. A térség természetes erdőtársulása a cseres-kocsánytalan tölgyes, a Rudabányai hegységben zonálisan jelenik meg a gyertyános-kocsánytalan tölgyes. A folyóvölgyekben gazdag flórával rendelkező láprétek is találhatóak. A talajok közül a rendzina és a réti öntéstalaj alacsony termőképességű, az agyagbemosódásos barna erdőtalaj is inkább az erdők létének kedvez. A terület emiatt szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas, inkább a legeltetés és az erdőgazdálkodás elterjedt. A Putnoki-dombság területének 53,4 a Rudabányai-hegység 68,2%-a erdőterület. A kedvezőtlen mezőgazdasági adottságok miatt a terület megmenekült az intenzív szántóföldi műveléstől, ami többé-kevésbé megőrizte a hagyományos tájképet. Emiatt a térség szerepel a megyei területrendezési terv országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi övezet térképén.

5. ábra: Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetek.

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv

3.2. Társadalomföldrajz

3.2.1. Népességi adatok elemzése, Településföldrajz

Település	0-14 évesek, %	15-64 évesek, %	65 évnél idősebbek, %
Alsótelekes	14,97	59,28	25,75
Felsőtelekes	16,10	69,41	14,48
Izsófalva	17,30	68,31	14,39
Kánó	8,82	70,00	21,18
Ormosbánya	16,41	62,08	21,51
Rudabánya	17,04	67,11	15,85
Rudolftelep	16,53	69,31	14,15
<i>Elsődleges hatásterület</i>	<i>15,31</i>	<i>66,50</i>	<i>18,19</i>
Alsószuha	17,50	69,79	12,71
Dövény	16,77	70,00	13,23
Felsőkele- csény	12,97	68,33	18,70
Felsőnyárád	13,72	70,33	15,95
Imola	7,07	59,60	33,33
Jákfalva	24,25	66,55	9,20
Kurityán	14,39	73,19	12,43
Ragály	15,35	68,27	16,37
Szuhafő	7,23	78,31	14,46
Trizs	10,70	68,31	20,99
Zádorfalva	20,51	67,23	12,26
Zubogy	13,24	68,25	18,51
<i>Másodlagos hatásterület</i>	<i>14,48</i>	<i>69,01</i>	<i>16,51</i>

8. táblázat: Rudabánya és vonzáskörzetének népességi adatai. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A 4. táblázatból a környék települései lakosságának kormegoszlását olvashatjuk ki. Általánosságban véve fontos tudni, hogy az időskorúak és a fiatalok aránya az elsődleges hatásterületen magasabb arányú. A fiatalok aránya azokon a településeken (az elsődleges ha-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

tásterületen Rudabánya és Izsófalva, a másodlagos hatásterületen Alsószuha, Zádorfalva és Jákfalva) magasabb, melyek jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkeznek (Ormos-patak, ill. Szuha-patak völgyében). Az eldugott, nehezen megközelíthető településeken azonban a fiatalok aránya igen alacsony (Kánó, Imola, Szuhafő). Imola a legelöregedettebb település, a népesség harmada 65 évnél idősebb. Az előregedés krónikusan érinti még az elsődleges hatásterületen Ormosbánya, Kána és Alsótelekes, a másodlagos hatásterületen Imola mellett Trizs községeket is. Rudabányán ezzel szemben az átlagnál alacsonyabb az időskorúak és magasabb a fiatalok aránya.

Település	Természetes változás	Migrációs változás	Egyenleg
Alsótelekes	0	6	6
Felsőtelekes	-13	-104	-117
Izsófalva	-93	-54	-147
Kánó	-13	3	-10
Ormosbánya	-299	123	-176
Rudabánya	-84	-288	-372
Rudolftelep	-50	-35	-85
<i>Közvetlen hatásterület</i>	-552	-349	-901
Alsószuha	-6	-4	-10
Dövény	-15	17	2
Felsőkelecsény	-22	-7	-29
Felsőnyárád	-46	-21	-67
Imola	-13	-7	-20
Jákfalva	32	14	46
Kurityán	-31	-134	-165
Ragály	-18	-21	-39
Szuhafő	-14	-24	-38
Trizs	-21	-32	-53
Zádorfalva	4	-40	-36
Zubogy	-28	15	-13
<i>Közvetett hatásterület</i>	-178	-244	-422

9. táblázat: A népesség változása településenként 2005-2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A népesség változása alapvetően két tényezővel van összefüggésben: 1. a természetes népességváltozással, vagyis a születés és a halálozás egymáshoz viszonyított arányával, 2. a területet érintő migrációs hatásokkal. Az 5. táblázat adatai alapján az egyébként egységes népességek kibocsátó terület népességföldrajzi irányai némileg árnyaltabb képet mutatnak.

- Vannak olyan települések a térségben, ahol a nagymértékű elvándorlás és elöregedés ellenére is növekedni tudott a népesség: az elsődleges hatásterületen ilyen Alsótelekes, a másodlagos hatásterületen Dövény és Jákfalva. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ezeken a településeken leginkább a roma népesség átlagot meghaladó népességszaporulatával magyarázható a növekedés.
- A legnagyobb mértékű pozitív természetes változás Jákfalván tapasztalható, a legnagyobb negatív eltérés viszont Ormosbányán. A migrációs változások közül a legtöbb odavándorlást szintén Ormosbánya tudhatja magáénak, a legnagyobb mértékű elvándorlás pedig maga Rudabányáé.
- A népesség alapvetően csökken az egész térségben, de a népességsökkenésnek eltérő okai vannak az elsődleges és a másodlagos hatásterületen. A Rudabánya közvetlen hatása alatt lévő, urbanizáltabb körzetben inkább a halálozás miatt csökken a népesség, és több település is pozitív migrációs mutatókkal rendelkezik. Az odavándorlás fő küldő területe azonban éppen a térség mögött elterülő rurális, aprófalvas táj, ahol elsősorban az elvándorlás adja a népességsökkenés fő okát. Az egyébként is veszélyesen pusztuló aprófalvas térszerkezet tehát további veszteségeket kénytelen elkönyvelni.

Érdekes pillantást vetni a térség település-földrajzi viszonyaira is, amelyben ugyancsak a már eddig is taglalt kettősség jelenik meg. Az elsődleges hatásterületen a települések átlagos mérete 1179 fő, míg a másodlagos hatásterületen csupán 560 fő jut átlagosan egy falura. Amíg a térség délkeleti részén lévő urbanizált övezetben csupán 2 település 500 fő alatti népességű, addig az ettől északnyugatra elterülő aprófalvak közül 7 is e kategóriába tartozik. A különbség a népsűrűség tekintetében is érvényesül: az elsődleges hatásterületen 128,61 fő/km², a másodlagoson 53,43 fő/km². A legnagyobb népsűrűség Ormosbányáé, a legkisebb Imoláé.

3.2.2. Munkanélküliség, foglalkoztatás

A fő munkaerő-áramlás a XX. század második felében kialakult Sajó-völgyi iparvidék felé irányul. Ezt a fő irányt a rendszerváltás és az azt követő gyárbezárások sem módosították jelentősen. Rudabánya felé ezzel szemben csupán jóval kisebb mértékű áramlás történik, mivel

az itt lévő cégek, vállalatok vonzása sokkal kisebb, mint a térség más településein lévők. Rudabánya sokkal inkább az öt övező településekre fejt ki vonzó hatást.

3.2.3. Egészségügy

Rudabányán két háziorvos, továbbá orvosi ügyelet működik, melynek illetékességi területe kiterjed Alsótelekes, Felsőtelekes, Kánó, Imola, Izsófalva, Ormosbánya, Rudolftelep, Ragály, Trizs és Zubogy településekre is. A közelben Múcsonyban és Kazincbarcikán működik ügyelet.

Rudabányán gyógyszerár működik, de annak ellátottsága nem mindig megfelelő, sokszor van gyógyszerhiány. A helyben élőknek ebben az esetben Izsófalvára, Szendrőre, vagy esetenként ennél is távolabb, Kazincbarcikára kell utazniuk gyógyszerért. Ezen kívül a városban működik fogorvosi rendelő, fogtechnikus és állatorvos is. Kórház legközelebb a 18 km-re lévő Kazincbarcikán van, de sok ellátást (sebészeti feladatok, immunológia, csecsemő- és gyermekgyógyászat, stroke ellátás, sugárterápia, urológia, stb.) Miskolcon vehet igénybe a rudabányai lakos. A tüdőgyógyászatot ellátó intézmény Edelényben található.

3.2.4. Oktatás

Az oktatási rendszer 2013. január 1-től alapvető szerkezeti változáson ment keresztül a feladat-ellátási helyek állami működtetése következtében. A térség közoktatásában az alábbi feladat-ellátási helyek vannak:

- Kossuth Lajos Általános Iskola, Kurityán, tagiskolája: Mikoviny S. Általános Tagiskola, Rudolftelep
- Kalász László Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda, Múcsony, tagiskolája: Izsó Miklós Általános Iskola, Izsófalva
- Gvadányi József Általános Iskola, Rudabánya, tagiskolája: Telekes Béla. Tagiskola, Felsőtelekes
- Balassi Bálint Általános Iskola és Óvoda, Ragály, tagiskolája: Tagiskola, Zubogy.
- Nyárády A. Általános Iskola, Felsőnyárad
- Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Ormosbánya

A tagiskolák közül egyedül az izsófalvai intézmény 8 osztályos, a másik három helyen alsó tagozatos oktatásban vesznek részt a gyermekek. Rudolftelepen összevont alsó tagozatos oktatás folyik.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A feladat-ellátási helyek térbeli elhelyezkedése a korábbi térszerkezeti eltéréseket mutatja. Rudabánya elsődleges hatásterületén belül 7 településből 4 rendelkezik oktatási intézménnyel, a közvetett hatásterületen lévő 12 település közül csak kettőben van alapfokú közoktatás. Az egyes intézmények fontosabb adatait a 6. táblázat adja meg.

Feladat ellátási hely	Létszám	2H, %	3 H, %	Kihasználtság, %	Nemzeti-ségi oktatásban résztvevők, %	Bejárók aránya, %	1 pedagógusra jutó tanuló száma (fő)
Kurityán	160,00	73,13	30,63	72,72	93,75	29,38	10,67
Rudolftelep	40,00	85,00	52,50	55,56	100,00	10,00	8,00
Rudabánya	262,00	81,68	54,96	69,86	100,00	16,41	11,91
Felsőtelekes	52,00	82,70	38,46	69,33	94,23	25,00	10,40
Ragály	112,00	67,85	44,64	70,00	100,00	58,93	10,18
Zubogy	23,00	86,96	0,00	54,76	100,00	30,43	11,50
Izsófalva	149,00	76,51	44,29	93,13	76,51	10,73	12,41
Felsőnyárád	236,00	72,03	30,08	90,77	0,00	73,73	13,88
Ormosbánya	143,00	74,83	56,64	71,50	100,00	6,99	9,53

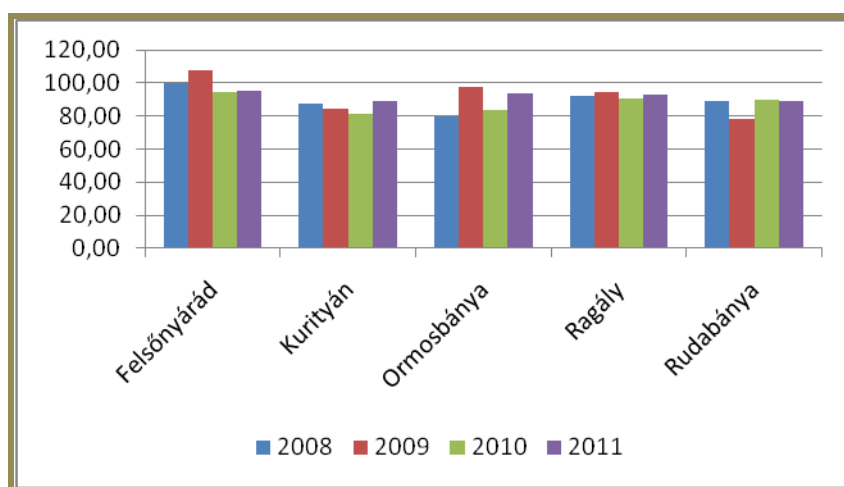
10. táblázat: Rudabánya és vonzáskörzetének oktatási adatai. Forrás: Kazincbarcikai Kistérség Közoktatás-fejlesztési Intézkedési Terve, 2008

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya minden településen magas, a HHH tanulók aránya Rudabányán és Ormosbányán a legmagasabb. A hátrányos helyzetet tükrözi az is, hogy sok iskolában a tanulók mindegyike nemzetiségi oktatásban részesül. A romaság magas részaránya a fiatalok népességében igen jelentős értékeket ér el.

A férőhely-kihasználtság tekintetében Izsófalva éri el a legjobb értéket, a legrosszabb kihasználtságú Zubogy iskolája. A bejárók aránya Rudolftelepen a legkevesebb, ami a község közlekedés-földrajzi fekvésével magyarázható, a zsáktelepülésen leginkább a helyben élők tanulnak. A legtöbb bejáró Felsőnyárádon és Ragályon tanul, mely települések iskoláiban a környékbeli kisebb-nagyobb falvak gyermekei is tanulnak. Mivel a másodlagos hatásterületen lévő településeken eleve kevesebb a feladat-ellátási hely, ezért a bejárók átlagos aránya is itt magasabb (12,54 ill. 56,66 %)

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Fontos kérdés az oktatás minősége, melyet a kompetenciamérések eredményeivel jól lehet igazolni. A 6. ábra a 8 osztállyal rendelkező feladat-ellátási helyek végzős osztályainak matematika tudásának változását mutatja az országos átlaghoz képest. Látható, hogy minden intézmény az országos átlagszint alatt teljesít. Az országos átlagot egyedül Felsőnyárád 2009. évi eredménye tudta csak felülmúlni. Ugyanakkor ebben az intézményben 2008 és 2011 között a kompetenciamérés eredménye csökkenő tendenciát mutat. A legnagyobb mértékű, az országos átlaghoz képest majdnem 14%-os javulás Ormosbányán következett be. Kismértékű javulás volt megfigyelhető Kurityán és Ragály iskoláiban is, míg Rudabányán stagnálás észlelhető.

6. ábra: Az általános iskolák 8. osztályainak kompetencia-eredményei matematika tárgyból, 2008-2011. Forrás: Közoktatási Információs Rendszer

A környék iskoláiban, valamint a Rudabányán végzők elsősorban a közeli nagyobb városok, így Kazincbarcika, Miskolc középfokú oktatási intézményeiben tanulnak tovább.

Az alapfokú művészetoktatási feladatokat a Kodály Zoltán Alapfokú Művészetoktatási Intézmény látja el. Telephelyei Ragályon, Zubogyon, Rudabányán, Kurityánon, Felsőnyárádon és Zádorfalván találhatók a vizsgált területen belül. A felsőtelekesi intézményben a művészetoktatás jelenleg szünetel.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

3.3. Gazdaságföldrajz

3.3.1. Vállalkozási intenzitás

Megnevezés	Mezőgazdaság	Ipar	Tercier	1000 főre jutó vállalkozások száma
Alsótelekes	25,00	37,50	37,50	47,90
Felsőtelekes	35,71	14,29	50,00	35,00
Izsófalva	12,36	14,61	73,03	47,10
Kánó	86,11	2,78	11,11	211,80
Ormosbánya	16,67	24,07	59,26	31,70
Rudabánya	22,86	21,90	55,24	38,00
Rudolftelep	8,70	13,04	78,26	30,40
<i>Elsődleges hatásterület</i>	29,63	18,31	52,06	63,13
Alsószuha	53,85	12,82	33,33	81,30
Dövény	63,64	9,09	27,27	35,50
Felsőkelecsény	72,22	0,00	27,78	44,90
Felsőnyárad	44,29	10,00	45,71	68,10
Imola	66,67	0,00	33,33	181,80
Jákfalva	35,71	14,29	50,00	24,80
Kurtyán	25,00	19,44	55,56	42,80
Ragály	39,13	8,70	52,17	33,60
Szuhafő	23,53	5,88	70,59	102,40
Trizs	50,00	18,18	31,82	90,50
Zádorfalva	75,00	10,00	15,00	42,30
Zubogy	43,75	12,50	43,75	54,30
<i>Másodlagos hatásterület</i>	49,40	10,08	40,53	66,86

11. táblázat: Rudabánya és vonzáskörzetének regisztrált vállalkozásai. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

Az elsődleges hatásterületen fekvő településeken alapvetően alacsonyabb a mezőgazdasági és magasabb a szolgáltató szektorba tartozó vállalkozások aránya. A mezőgazdasági jellegű vállalkozások terén Kánó éri el a legmagasabb arányt az egész térségben, rajta kívül Felsőtelekes

és Alsótelekes értékei magasak. Rudabányán az átlagnál kevesebb agrárjellegű vállalkozás működik, de a 22, 86 %-os részarány országos összehasonlításban még mindig magas. A leg-
alacsonyabb arányt a Sajó-völgyhöz két legközelebbi község, Izsófalva és Rudolftelep képviseli.

Az ipari jellegű vállalkozások aránya a korábban is iparosodott településeken, Ormosbánya, Rudabánya és Alsótelekes településeken magasabb, míg a távolabbi, falusias jellegű területeken értelemszerűen alacsonyabb. A másodlagos hatásterületen vannak olyan falvak, ahol egyáltalán nincs ipari jellegű vállalkozás. Rudabányán az átlagnál nagyobb mértékben vannak jelen ipari jellegű vállalkozások.

A szolgáltató szektor is az urbanizáltabb Ormos-patak völgyében van kedvezőbb helyzetben. A szolgáltató szektorban a legmagasabb részarányt Izsófalva és Rudolftelep mutatja, de Rudabányán is az átlagnál magasabb az ebben a szektorban tevékenykedő vállalkozások aránya. Ezzel szemben a hátsó területek kisebb falvaiban szinte alig vannak szolgáltató ágazatok, nem egy esetben 20% alatti részesedéssel rendelkeznek.

Hatásterület/ foglalkoztatottak	0 és ismeretlen fős	1-9 fős	10-19 fős
Elsődleges hatásterület	11,14	42,86	1,50
Másodlagos hatásterület	9,42	23,92	1,50

12. táblázat: Rudabánya vonzáskörzetének vállalkozásai méret szerint. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A 8. táblázat szerint az elsődleges hatásterület vállalkozási intenzitása erősebb, mint a másodlagos hatásterületé. A vállalkozások kis mérete viszont árnyalja a képet, 19 főnél többet foglalkoztató vállalkozás szinte nem is nagyon van a térségben (Felsőnyárádon és Kurityánon működik ennél nagyobb cég). A legtöbb vállalkozás 10-nél kevesebb főt foglalkoztat, ami hatással van a térség településeinek foglalkoztatására.

3.3.2. Közlekedésföldrajz

Rudabányát 4 irányból lehet megközelíteni közúton, melyek mindegyike négy számjegyű út. A legközelebbi főútvonalak 15 (26. sz. főközlekedési út), és 11 (27. sz. főközlekedési út) km-re érhetők el. A térség tehát két, nemzetközi kapcsolattal is rendelkező főút közötti belső árnyékban fekszik. Az utak minősége nem mindenhol kielégítő, a felújítások elmaradása miatt sok rajtuk a kátyú, sokszor a megengedett sebességgel sem lehet haladni.

A közlekedés-földrajzi viszonyokat a domborzat is befolyásolja. A dombvonulatok fő csapásiránya ÉNy-DK-i illetve É-D-i. A közvetlen közelben lévő falvak megközelítéséhez át kell kelni ezeken a hátakon, ami szerpentinek utak segítségével lehetséges.

A térségen kiépített kerékpárút nem vezet át. Az országos területszerkezeti terv számol egy Szendrő – Rudabánya – Felsőkelecsény között kiépítendő kerékpárúttal, ennek azonban inkább idegenforgalmi jelentősége lesz. A kerékpárút megépítésének esélye a következő 7 éves ciklusban alacsony.

A vasúti szolgáltatás a térségben 2007-ben megszűnt, ekkor zárt be ui. a Kazincbarcika-Rudabánya vasútvonal. A vonal bezárásához több ok együttes fennállása vezetett: a lakott területtől való nagy távolság, a rossz menetrendi szerkezet, a környékbeli ipari termelés összezuhanása miatt az ingázó népesség elmaradása, a vasúti pálya állapotából eredő lassú sebesség.

Érdekes kérdéseket vethet fel az egyes közszolgáltatások várostól való távolsága és elérhetősége. Kazincbarcikán, 18 km-re találhatók a következő hivatalok: Rendőrkapitányság, Járási Hivatal, Járásbíróság, Járási Ügyészség, Építésügyi Körzetközpont, Gyámhivatal, Okmányiroda, NAV Kirendeltség, Járási Munkaügyi Hivatal. Edelényben, 21 km-re találhatók: ÁNTSZ Járási Hivatala, és az Edelényi Járási Földhivatal. Az adatokból tehát látható, hogy sok esetben az alapvető ügyek intézéséhez is el kell utaznia a Rudabányaiaknak saját településükről. Rudabányának mindkét várossal közvetlen autóbuszos kapcsolata van, de ezt a térség nem minden települése mondhatja el magáról. Edelény nem érhető el autóbusszal közvetlenül az alábbi településekről: Szuhafő, Trizs, Zádorfalva, Alsószuha, Dövény, Jákfalva, vagyis a Rudabánya másodlagos hatásterületéhez tartozó falvakból.

4. Városi szintű elemzés

4.1. Városszerkezet

4.1.1. A városszerkezet kialakulása

A város mai szerkezete több évszázados, az elmúlt 130 évben felgyorsult folyamatok együttes eredménye. A település középkori, történelmi városmagja a mai városközponttól északra helyezkedett el, nagyjából a mai Szabadság tér és környékén. Itt vannak a város legrégebbi, archaikus jellegű tükröző népi lakóházai, az utcák elrendezése pedig hagyományos, kúszóhalmozos településszerkezetet mutat. Jelen van a felvidéki bányavárosokra jellemző négyszög alakú tér (ez a mai Szabadság tér), mely alakjában leginkább Dobsina központi terével mutat rokonságot. A bányaművelés a középkori fellendülés után több évszázadra elfelejtődött.

Az érctermelés 1880-ban indult újra. A bányaműveléshez azonban nem volt helyben szakképzett munkaerő, amit távolról, a felvidék bányavárosaiból, elsősorban Dobsináról kellett betelepíteni. Az érkező buléner német telepesek fokozatosan megváltoztatták a település képét. Mivel a vasércbánya kelet-északkeleti irányban lehatárolta a terjeszkedést, kézenfekvő volt a város déli irányban, völgyben való terjeszkedése. A 19. század végén épültek az első bányász-lakások a mai Kossuth, József Attila, Petőfi és Arany János utcában, valamint a város északkeleti részén, a Bányász utcában. Ez utóbbi ma Rudabánya legrosszabb állapotban lévő, szegregációs hatás alatt álló városrésze. Eközben folytatódott a népi lakóházak építése is a mai Táncsics Mihály, Munkácsy Mihály, Bányász, Vájár utcákban.

A két világháború között Rudabánya vasérc felértékelődött, mert a trianoni döntés következtében ez maradt az egyetlen művelésre érdemes vasércbányánk. Az első világháborút követő nehézségek után az 1930-as években azonban a termelés új erőre kapott. Ekkor épült ki a tehetősebb rétegek kiköltözésével a Rózsavölgy, a szegényebb gazdálkodó családok új helyre költözésével pedig a Kossuth Lajos utca. Az Ófaluból való kiköltözés annak telítődésével magyarázható, a terjeszkedés pedig természetföldrajzi okok miatt korlátozott volt. Folytatódott a város központjában, a mai Petőfi utcában a bányászlakások építése, melyek már a korábbiaknál korszerűbbek voltak (vezetékes víz, fürdőszoba, WC).

Az 1950-60-as évek a központilag tervezett iparosítás időszaka. Ekkor újabb hatalmas méretű, de már szakképzetlen munkaerő betelepítése folyt Rudabányán, ami egyet jelentett a város mai délnyugati részein álló (Árpád, Zöldfa, József Attila, Rákóczi Ferenc, Óvoda utcák) bányász társasházak felépítésével. Ekkor épültek az Ady E. utca társas lakóházai is. A családi

házak építése ebben az időben még alárendelt szerepet játszott, elsősorban az északi városrészben jelentek meg, valamint a Kossuth Lajos utcában.

A 70-es évektől a családi házak építése került előtérbe a város északi részén: Gvadányi József, Ady Endre, Dr. Görgő Tibor utcák, valamint a Bartók Béla és a Rózsavölgy utcákban. A rendszerváltás után a város északnyugat felé terjeszkedett tovább, az Ady Endre, Jókai Mór utcákban.

Morfológiai tényezők: Rudabánya dombsági, alacsony középhegységi tájon fekszik, a város egyes utcái a völgyekben felfelé terjeszkedtek. Völgyi fekvésű többek között a Kossuth Lajos, Rózsavölgy, Ady Endre, Arany János, Petőfi Sándor utcák. A város gerincét ma az Ormospatak völgye adja, ehhez oldalvölgyek csatlakoznak. A bányaterület északkelet felé lezárta a terjeszkedés lehetőségét, itt csupán ipari rakodóterületek találhatók. Ennek nyugati oldalán épült ki a mai városközpont. Az északkelet felé való terjeszkedést a Rudabányai-hegység karsztos jellege is akadályozza, mivel ez egyben érzékeny karsztvíz-bázist is jelent.

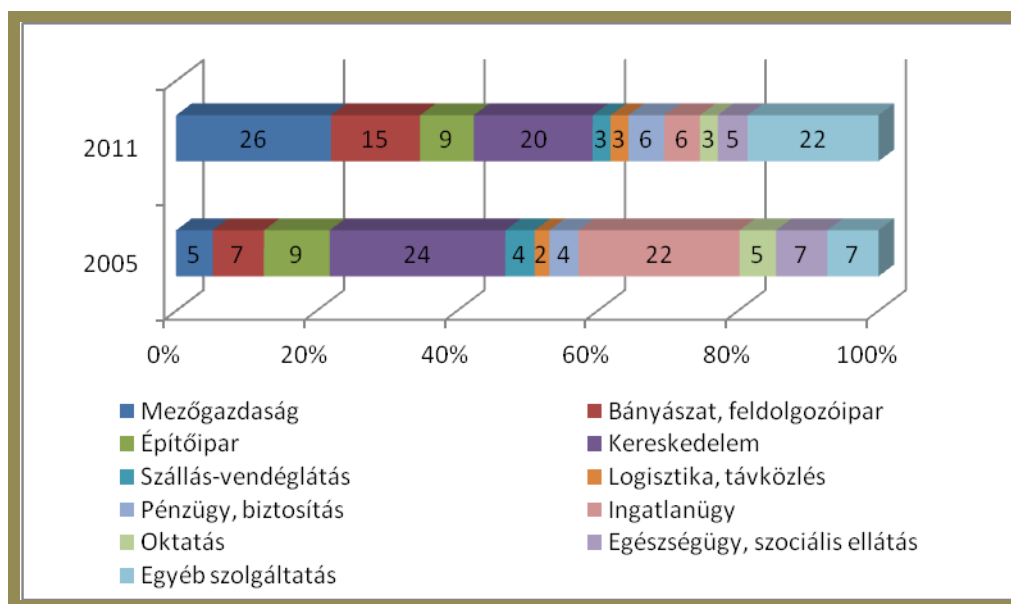
Déli irányban jól járható, széles völgy nyílik, amely kapcsolatot biztosít a Sajó-völgy felé. Ez a széles völgy biztosította az életteret a városba betelepülő bányászcsaládok részére. A termelésre alkalmas talajadottságok is jobbak a város déli részein.

4.1.2. *Szerkezeti problémák*

- Természetföldrajzi elszigeteltség: a település fekvése miatt bizonyos városrészek között nehéz, vagy egyáltalán nem lehetséges a közvetlen átjárás. Ilyen eset áll fenn a Kossuth Lajos utca, valamint a Rózsavölgy utca. és az Ófalu közötti kapcsolat hiánya esetében. A régi városmag ugyan légvonalban közel fekszik ezekhez a városrészekhez, de a közúti kapcsolat völgyi jellege miatt ez némi kerülőt jelent.
- Az Ófalu rossz közlekedés-földrajzi helyzete az előbbiből egyenesen következik, miszerint a régi településmag megközelítéséhez elengedhetetlen a mai városközponton, mint szűk folyosón való áthaladás. Ez terhelést jelent a város központi részének úthálózatára nézve.
- A déli irányban való terjeszkedés a mai városközponttól távol eső városrészeket hívott életre: a város mai délkeleti részén lévő lakóterületek relatíve távol vannak a városközponttól, ami felveti a szolgáltatások elérhetőségének egyenlőtlenségét is.

4.2. Gazdaság

4.2.1. A gazdaság ágazati szerkezete

7. ábra: Vállalkozások megoszlása Rudabányán nemzetgazdasági ágak szerint. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A vizsgált 7 évben nőtt a mezőgazdasági jellegű vállalkozások száma. Hasonlóan növekedett a feldolgozóipari jellegű vállalkozások száma is. Ezek legtöbbje élelmiszeripari feldolgozó tevékenységet végez. Az ingatlanpiaci vállalkozások számában jelentős csökkenés állt be, ami egyrészt a válság begyűrűző hatásaként, másrészt a szolgáltatói szektor átalakulásaként értelmezhető. Ez utóbbit igazolja az egyéb szolgáltatásba tartozó vállalkozások számának növekedése is.

Megnevezés	Rudabánya	2000-4999 lakosú települések	Kistérség
Működő vállalkozások száma, db	57	4664	2201
Ebből társas vállalkozás aránya, %	31,5	42,92	41,07
1000 lakosra jutó működő vállalkozás	22	37	37

13. táblázat: Vállalkozási aktivitás fontosabb adatai. Forrás: KSH Borsod-Abaúj Zemplén megyei Statisztikai Évkönyve, 2010

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Rudabánya gazdaságilag jelentős hátrányt szenved a megye más részeihez, de még a Kazincbarcikai Kistérséghez képest is. Ha megnézzük a társas vállalkozások arányát, láthatjuk, hogy Rudabányán a vállalkozói aktivitás alacsonyabb, mint a megye más, hasonló nagyságú településén, vagy éppen a kistérségben.

Megnevezés	Rudabánya	Kistérség
Mezőgazdaság	20,69	13,48
Ipar	19,83	12,14
Tercier	59,48	74,38

14. táblázat: Működő vállalkozások megoszlása ágazatonként. Forrás: KSH Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Statisztikai Évkönyve, 2010

Rudabányán a mezőgazdasági jellegű vállalkozások aránya magasabb, mint a Kazincbarcikai Kistérségben. A szolgáltatások aránya ezzel szemben jóval alacsonyabb, s igazolja a város hátrányos gazdasági helyzetét. A városban található vállalkozások majdnem mindegyike 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztat. A rudabányai regisztrált vállalkozások 20%-a korlátolt felelősségű társaság, 10%-a betéti társaság, 70%-a egyéni vállalkozás. A társas vállalkozások alacsony részaránya is a vállalkozói intenzitás rossz állapotát mutatja.

Mezőgazdaság

Növény	búza	kukorica	árpa	napraforgó	lucerna	egyéb/parlag
Terület (ha)	50	3	2	8	30	150

15. táblázat: A növénytermesztés főbb adatai. Forrás: Településfejlesztési Konceptió, 2011

A város mezőgazdasági művelésbe vont, vagy művelésbe vonható területeinek kb. egyötödét búzatermesztésre hasznosítják (11. táblázat). Az éghajlati jellemzők miatt magas a takarmánynövények aránya, lucernát a mezőgazdasági területek egynolcadán termesztnek. Ugyancsak a kedvezőtlen éghajlati és domborzati adottságok magyarázzák a magas napfényigényű kukorica és napraforgó alacsony területi hányadát. Az egyéb kategóriában egyrészt nem megművelt parlagföldek is találhatóak, de itt jelenik meg az erdőterület is, amely komoly részt képvisel a térség mezőgazdaságában.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Az agrárbirtokok méretei a 12. táblázat szerint alakulnak. Az átlagos birtokméret kb. 10,15 ha. A földterületek csak kis része van kisbirtokosok, őstermelők kezében, a földek nagyobb része nagybirtokosok tulajdona, ezt igazolja a földterületekből való részesedés is.

Megnevezés	1ha alatt	1-5 ha	5-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	100-500 ha
Összes terület, ha	8	18	30	50	80	210
Részesedés a teljes mezőgazdasági földterületből, %	2,02	4,55	7,58	12,63	20,20	53,03
1 birtokosra jutó átlagos földterület	0,4	1,5	10	50	80	105

16. táblázat: Birtokméretek megoszlása. Forrás: Településfejlesztési Konceptió, 2011.

Az állattenyésztést a terület domborzati, talajtani és éghajlattani viszonyai határozzák meg. Ennek alapján leginkább a juh- és kecsketenyésztés a legelterjedtebb, együttesen ezek adják a helyi állatállomány közel 60%-át.

Hátrányosan érinti a település agrárgazdaságát, hogy nincs olyan termelői piac, ahol a helyi és környékbeli gazdák eladásra kínálhatnák portékáikat.

Ipar

Az ipari termelés a vasércbánya bezárásáig a bányaművelésre épült, azt kiszolgáló ipari létesítmények telepedtek meg a városban. Anhidrit - gipsz bányászat folyhatna a közeli Alsótelekes határában, de ez a tevékenység tulajdonosváltás miatt jelenleg szünetel. Rudabányán ma csak ásványianyag-feldolgozásra van lehetőség, valamint főleg élelmiszeripari jellegű feldolgozóipari tevékenységek folynak. A település ipari volumene ma igen alacsony, csupán a Sajó-völgyben lévő nagyobb termelőegységek kiszolgálójaként van jelen.

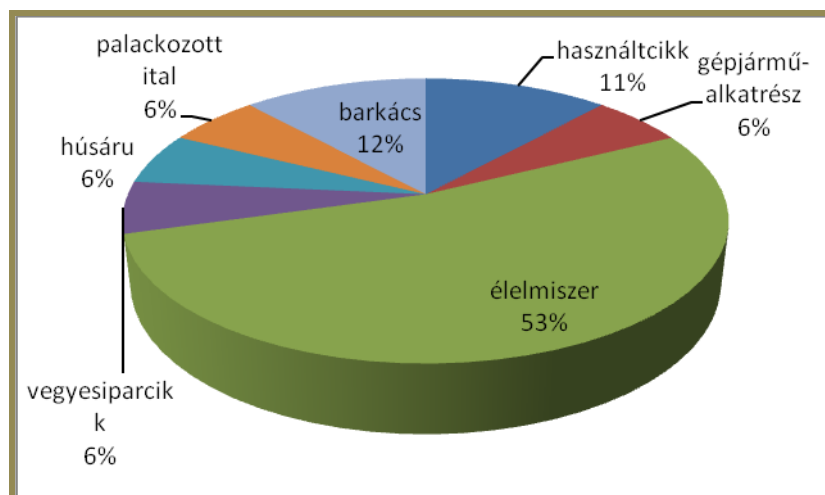
Tercier

A szolgáltató szektor volumene Rudabányán alacsony, a humán szolgáltatások nagy részének igénybevételéhez el kell utazni a településről. A Szendrő és Vidéke Takarékszövetkezet, valamint a Posta révén jelen vannak a pénzügyi szolgáltatások. Pénzügyi szolgáltatásokat ezen

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

felül (pl. bankfiók, biztosító társaságok kirendeltségei, stb.) csak a várostól távolabb tudnak a helyben élők igénybe venni. A városközpontban lévő régi, már nem működő élelmiszerüzlet épületét a Sajóvölgye Takarékszövetkezet kívánja megvenni és hasznosítani, ami Rudabánya pénzügyi-gazdasági jellegű szolgáltatásait erősíthetné.

A településen több kereskedelmi jellegű szolgáltatás is működik. Renделkezik gépjárműalkatrészt értékesítéssel, valamint élelmiszer jellegű (vegyeskereskedés, húsrú szaküzlet) kereskedelmi egységekkel is. A kereskedelmi egységek megoszlása a 8. ábrán látható.

8. ábra: A város kereskedelmi egységeinek megoszlása 2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

4.2.2. Idegenforgalom

Rudabánya vendégforgalmi mutatói rendkívül alacsonyak, statisztikai értelemben gyakorlatilag mintha nem is létezne turizmus a településen. A KSH adatai szerint 2011-ben mindössze 378 vendégéjszakát töltött itt el összesen 89 vendég, ez 4,2 éjszaka átlagos tartózkodási időt jelent. A vendégszám nem csak rendkívül alacsony, de ez is csökkenő képet mutat. Mivel 2009-ben még 295 vendég érkezett szálláshely igénybevétele céljából Rudabányára, két év alatt tehát közel 70%-al csökkent a város vendégforgalma. (Az Észak-Magyarországi Régió vendégérkezései a válság ellenére is két év alatt 8 %-kal emelkedtek.) A külföldi vendégforgalom aránya (azokban az években, amikor érkezett Rudabányára határon túlról vendég, ez 2009-ben és 2011-ben nem történt meg), rendre lényegesen alacsonyabb, kb. 7-38%-a a teljes vendégszámnak. A külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya viszont relatíve magas, a teljes regisztrált vendégéjszaka 36-53%-a. A magas vendégéjszaka száma egyben a külföldiek magasabb tartózkodási idejét is jelenti, ez a 2006-2011 közötti évek átlagában 19,16 nap. Összességében tehát azt mondhatjuk, hogy a külföldi vendégek költésszintje magasabb, mint a

hazaiaké. A külföldiek itt tartózkodásának egyik alapvető oka, hogy a Rudapithecus Hungaricus révén külföldi egyetemekről is érkeznek több napos régészeti táborokba egyetemi hallgatók, ezáltal javítva Rudabánya turizmusstatisztikai adatait.

Rudabánya vendégforgalma annak tükrében igen kevés, hogy a város jeles attrakciókkal, értékekkel rendelkezik.

A város legfontosabb attrakciója, a több évtizedes múltra visszatekintő Bányászattörténeti Múzeum, az ország egyik legnagyobb ilyen jellegű intézménye. A múzeum ad helyet az ásvány- és őslénytani gyűjteménynek otthont adó Földvári Aladár Kiállító teremnek. Az intézmény 2013. január 1-től került az Önkormányzat kezelésébe, korábban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság fenntartásában volt. A fenntartóváltás reményeink szerint megnyithatja az utat annak további érdemi fejlesztései előtt, amely a város vezetésének és az itt élőknek is egyaránt fontos célkitűzése. A múzeumot ma évente 4000 főnél is többen látogatják. A látogatottság szerkezete azonban több szempontból is problémás. A finanszírozás szempontjából legfontosabb teljes árú jegyek eladása 2006 és 2010 között a 2006. évi 17 %-ára csökkent. Örömteli viszont, hogy azóta kb. 28 %-al ismét növekedett a teljes árú jegyet vásárlók száma. A múzeumot látogatók 57,6 %-a ingyenesen, 28,4 %-a kedvezményesen látogatja a múzeumot, amely a finanszírozhatóságot mindenképpen negatívan befolyásolja. Az ingyenesen látogatók száma is a 2006. évihez képest 27,9 %-al csökkent. Igaz, 2009 óta itt is újra, nagyjából 2,8-szeres növekedés figyelhető meg. A kedvezményes jegyek eladása viszont 2009 óta is 28,6 %-al csökkent. Az eladott múzeumi belépőkből származó bevétel tehát végső soron (ingyenes jegyet vásárlók arányának növekedése és teljes árú jegyet váltók arányának alacsony aránya miatt) az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott. A múzeum látogatottsága 2006 és 2009 között erőteljesen, közel felére csökkent, azóta azonban enyhe, de biztató (31,7 %-os) növekedés figyelhető meg.

A múzeumnak jelentős, máig sem kellőképpen kihasznált potenciálja van a település turisztikai életét illetően, mivel előadások, múzeumpedagógiai programok megtartására is alkalmas, valamint része lehetne környezeti nevelési programoknak is. Itt kiemelten fontos lenne az étkezés megszervezése, valamint olcsó turista szálláshely biztosítása. Ez utóbbira alkalmas lenne a Gvadányi út. 37. alatti ingatlan, mely nagy udvarral is rendelkezik. A tárlatvezetés mellett a 2010-ben elnyert TIOP támogatás segítségével kialakított oktatótérben számítógépek, mikroszkópok segítik a rendhagyó tematikus órák és foglalkozások megtartását. A múzeum munkatársai kiállításokkal, előadásokkal, idegen nyelvű tárlatvezetéssel is bekapcsolódnak a városi rendezvények lebonyolításába.

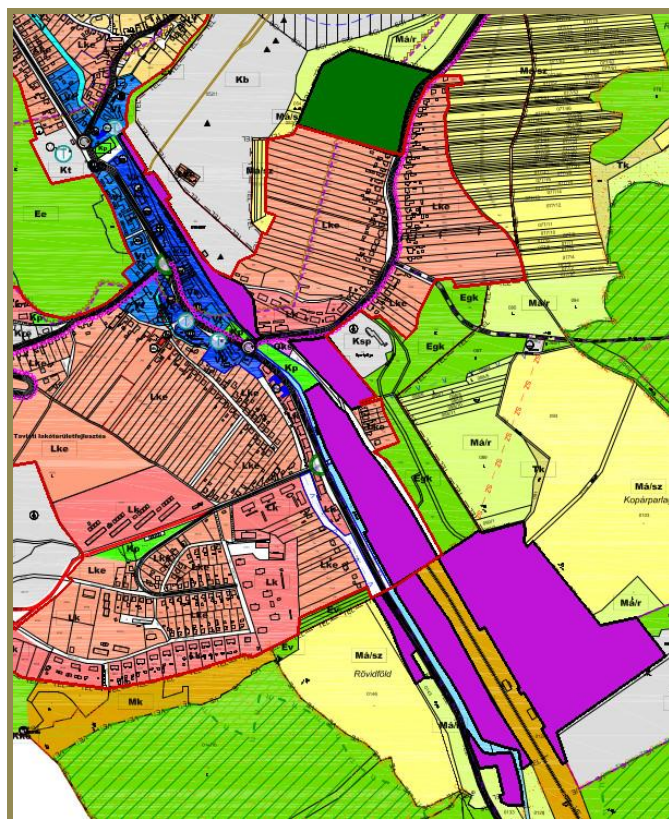
A város északi részén lévő műemlék gótikus református templom is okot ad Rudabánya felkeresésére, valamint a bányató és környezetének egyedi természeti értéke, a mellette lévő nemzetközi ismertségű Rudapithecus Hungaricus lelőhely is a kíváncsi turisták kedvelt helyszíne lett. A környező táj, a bányaterület lassan begyógyuló tájsebe, az itt gyűjthető ásványok, a város rendezvényei, de a közeli tájak magasabb látogatottságot felmutató látnivalói, az aggteleki és a jósavfői barlangok, szurdokvölgyek (Telekes-völgy), kolostor-és várromok (pálos kolostorromok Kurityán és Martonyi közelében), szakrális emlékek (Zubogy, Szalonna műemlék templomai) mind-mind alkalmassá teszik Rudabányát arra, hogy a jelenleginél nagyobb idegenforgalmi szerepet is elláthasson.

Rudabánya turisztikai keresletében a múlt, a kulturális értékek, valamint a természeti attrakciók iránti igény egyaránt megjelenik. Attrakciókínálata alapján elsősorban az ifjúsági korosztály érdeklődésére tart számot a település, iskolai osztálykirándulások, erdei iskolák, de egyetemi terepi kutatómunkák, terepgyakorlatok fő színhelye is a település. Az érkező vendégek fő küldő térsége emiatt értelemszerűen Észak- és Északkelet-Magyarország, de a fővárosból is akadnak látogatók. Alapvetően kevés vendég van azonban a határon túlról, ami annak fényében szembetűnő, hogy a város a magyar-szlovák határtól 23, a szlovák-lengyel határtól 163, a magyar-ukrán határtól 175 km-re fekszik.

A városban szűkebb értelemben vett étterem nem működik, de 3 olyan vendéglátó egység is van, ahol falatozó, büfé jelleggel meleg étel kiszolgálás is található. A vendéglátóhelyek száma a válság begyűrűzésének hatására a 2009-es 13 egységről 2011-re 8 egységre csökkent. Ennek fele olyan italüzlet, mely kizárólag alkoholos és nem alkoholos italok forgalmazásával foglalkozik, étkezésre nem ad lehetőséget. Az étkezést is biztosító vendéglátó egységek a városközpontban illetve annak közelében találhatók. A városban egy cukrászda is működik, helyi sütőüzemmel.

4.2.3. Gazdasági aktivitás legfontosabb térbeli különbségei

A gazdasági jellegű területek – ideértve a mezőgazdasági és feldolgozó-ipari termelés területeit egyaránt – városszerkezeten belüli elhelyezkedését több tényező befolyásolta:

9. ábra: Ipari területek a város területén. Forrás: Rudabánya Településrendezési Terve, 2013. Lila: ipari, sötétzöld: mezőgazdasági ipari terület

- Város természetföldrajzi fekvése: Rudabánya egy É-D csapású széles völgyben fekszik, melynek északkeleti oldalán van a régi vasércbánya területe. A bányaműveléshez kapcsolódó új lakóterületek a város déli kiszélesedő völgy oldalában ülnék, itt él a város népességének nagyobb része.
- A városból kifelé vezető utak, Ormosbánya, valamint Szuhogy felé vonzották a vállalkozások megtelepedését. Mindkét út révén 11, ill. 15 km távolságban kétszámjegyű út érhető el. Ezzel szemben a város északi részén csak alsóbbrendű út vezet tovább Felsőtelekes, nyugati részen Felsőkelecsény felé, ezeknek a minősége is rosszabb az előbbi két útnál.
- A bányaterület és a vasút szimbiózisa, az ércek rakodásának és szállításának igénye jelentős ipari zónát keltett életre a mai városközpont közelében. Ez ma ún. rozsdaovezetként van jelen a településtérben, a bánya, majd a vasútállomás bezárásával az itt folyó ipari jellegű munkálatokkal is felhagytak.

Mindent összevetve tehát a város gazdasági funkcióval leírható területei a város déli részén találhatók. Ezzel szemben az északi városrészben nincsenek ilyen jellegű funkciók.

4.2.4. Ösztönzők

A működő tőke városba való vonzása meglehetősen nehéz - még bizonyos ösztönzők (pl. igen alacsony, 1,5 %-os iparüzési adó) mellett is nehezen megy. Ennek oka, hogy Rudabánya távol fekszik a fő közlekedési gerinchálózatoktól, még a legközelebbi, a Bódva-völgyben végigfutó 27. számú főközlekedési úttól is 11 km-re található. A közlekedést rossz minőségű, kátyús, negyed- és ötöd rendű mellékutakon lehet lebonyolítani. Nincs továbbá olyan képzett, és motivált munkaerő, amely biztosíthatná a megtelepedő vállalkozások humán-erőforrás igényét. A képzett munkaerő térségben jellemző elvándorlása nem segíti elő a működő tőke helyben való megtelepedését. Végül, de nem utolsósorban a térség településeinek hátrányos anyagi helyzete is rontja a vállalkozások esélyeit.

4.2.5. E-gazdaság

A városban a Gvadányi József Művelődési Ház és Könyvtár üzemeltetésében, a Városi Könyvtár épületében Teleház működik. A Teleház munkanapokon és szombaton is várja az érdeklődőket. A munkavégzéshez, ügyintézéshez 6 korszerű, internet kapcsolatos számítógép, 2 lézernyomtató és 2 szkennel, valamint fénymásoló és faxkészülék áll rendelkezésre. A Teleházban lehetőség nyílik szélessávú internetezésre, valamint Office irodai programok használatára. Ezen felül lehetőség van fénymásolásra, szkennelésre, nyomtatásra. Igény szerint szaktanácsadással is az érdeklődők rendelkezésére áll.

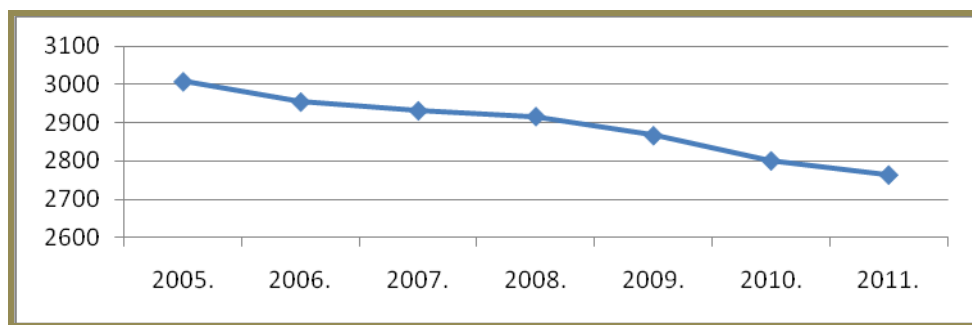
A városban ki van építve a szélessávú ADSL vezetékes hálózat, kábeltelevíziós hálózat, optikai kábele lehetővé teszi a magas sáv szélességű internet szolgáltatást. A Bányászattörténeti Múzeumban kódolatlan WIFI áll az idelátogatók rendelkezésére. ARudabányai Közös Önkormányzati Hivatal felé jelenleg nincs elektronikus ügyintézés, azonban a város honlapjáról a legfontosabb bejelentő lapok letölthetők, és akár e-mail útján is beküldhetők.

A település honlapja gazdag szín- és hírvilágú, igényes internetes portál, mely a helybeliek és máshonnan érkező érdeklődők igényeit is kielégíti, érdeklődésüket felkelti. A honlap főoldalán a legfrissebb rudabányai információk kapnak helyet. Elérhető minden fontos intézmény címe, elérhetősége, nyitvatartási ideje, a város kereskedelmi, gazdasági, intézményi funkciói, turisztikai értékei egyaránt.

4.3. Társadalom

4.3.1. Demográfiai jellemzők

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

10. ábra: Rudabánya népességének alakulása, 2005-2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A város népessége az elmúlt évtizedekben, legalábbis a vasércbánya bezárása óta folyamatosan, monoton csökken (*10. ábra*). A csökkenést egyrészt a munkaképes korú lakosság elvándorlása, másrészt a halálozás magas aránya okozza. A monoton csökkenést még a roma népesség átlagnál magasabb népszaporulata sem tudja ellensúlyozni. 2005 és 2011 között, 7 év alatt több mint 200 fővel csökkent a város lakossága: amíg 2005-ben kicsivel még 3000 fő felett volt, ez 2011-re már 2800 fő alá csökkent. A vizsgált 7 évben csupán 2006-ban volt magasabb az élve születések száma a halálozásokénál, míg 2011-ben egyenlő volt a két mutató értéke. Bizonyos esetekben viszont a halálozás majdnem kétszeresen is meghaladja a születéseket, pl. 2009-ben és 2010-ben. Fontos azonban megfigyelni azt is, hogy a népességcsökkenéshez a terhesség-megszakítások magas aránya is hozzájárul - ha ezek nem lennének, a város népessége enyhén növekedhetne (*13. táblázat*).

Mutató/év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Összesen
Élveszületések száma (fő)	32	40	31	36	30	24	33	226
Halálozások száma (fő)	48	36	45	49	54	45	33	310
Terhesség-megszakítások száma (fő)	14	19	16	29	25	19	14	136

17. táblázat: A népességcsökkenés fontosabb adatai, 2005-2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A demográfiai problémákat fokozza a házasságkötések számának csökkenése, és ezzel összhangban a válások arányának növekedése. 2010 óta a válások száma már meghaladja a házasságkötéseket, miközben a házasságkötések száma is folyamatosan csökken (14. táblázat).

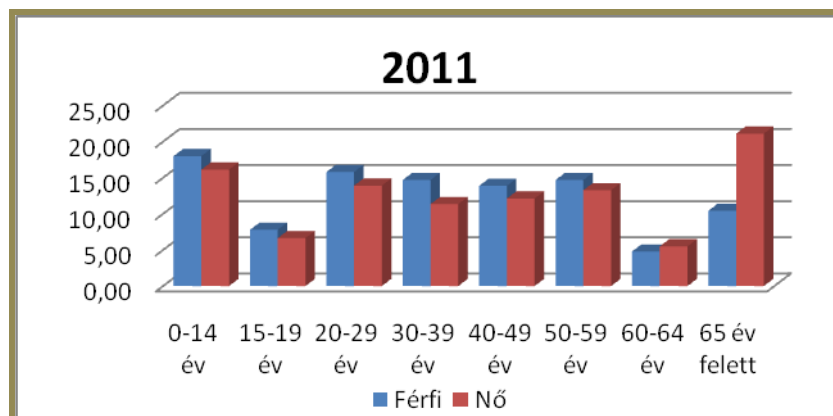
Mutató/év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Házasságkötések száma (eset)	7	8	12	7	6	3	2
Válások száma (eset)	6	7	4	4	5	4	5

18. táblázat: Házasságkötések és válások számának alakulása, 2005-2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

A népesség korösszetételében a következő változások történtek a 2005 és 2011 közötti 7 évben (11. ábra):

- A férfiak körében ez idő alatt erősen növekedett az 50-59 év közöttiek aránya. Ennek a későbbiekben komoly hatása lesz a város gazdasági szerkezetére, mivel ez a népcsoport hamarosan nyugdíjba megy, ezt a nyugdíjmértéket pedig az amúgy alacsony foglalkoztatású aktív rétegeknek kell előteremtenie.
- A férfiak esetében a 20-39 év közötti korosztályban is enyhe növekedés volt megfigyelhető. E csoport születése még a bányaművelés felhagyása előtt történt.
- Az időskorúak aránya enyhén csökkent, de ahogy az első pontban említettük, ez csupán időleges hatású.
- A nők esetében ezzel szemben az időskorúak arányának jelentős növekedése figyelhető meg. Ugyancsak enyhe növekedés volt ez esetben is az 50-59 éves korosztály arányában, mely csoport szintén a nyugdíjba vonulás előtt áll.
- A 20-49 év közötti korosztályokban a nők arányában enyhe csökkenés figyelhető meg, ugyanezen korcsoportokban a férfiak körében enyhe növekedés tapasztalható.
- A 0-14 év közötti korcsoportban mindkét nem részesedése csökkent.

11. ábra A korszerkezet változása 2005-2011 között (2005). Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

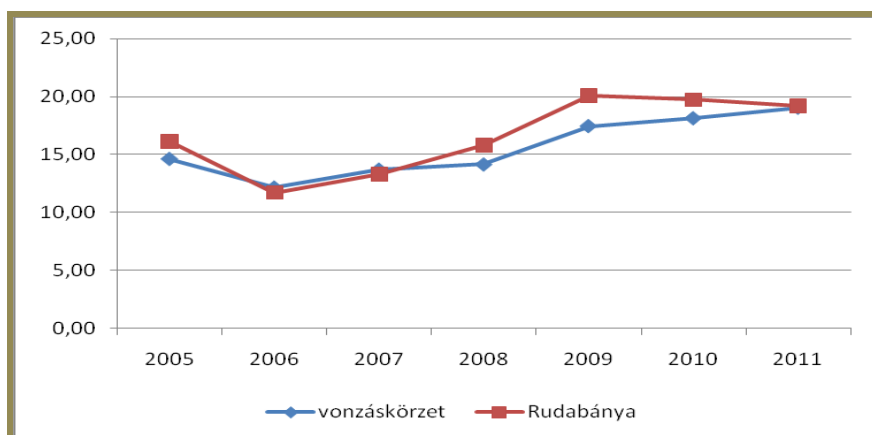
12. ábra: A korszerkezet változása 2005-2011 között (2011). Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

Ahogy jeleztük, a népesség csökkenéséhez az elvándorlás is hozzájárult. Az elvándorlás legfőbb oka a térségben fellelhető munkahelyek, ezzel a minőségi jellegű megélhetés krónikus hiánya. 2005-2011 között minden évben meghaladta az elvándorlások száma az odavándorlásokét. A vándorlási különbözet szinte minden évben lényegesen meghaladta a természetes fogyás által bekövetkezett csökkenést (15. táblázat).

Mutató/Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Összesen
Elvándorlások száma (fő)	162	193	160	109	114	156	129	1023
Odavándorlások száma (fő)	146	143	114	68	76	82	106	735
Különbözet	-16	-50	-46	-41	-38	-74	-23	-288

19. táblázat: Rudabánya vándorlási mutatói, 2005-2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

4.3.2. Munkanélküliség, végzettség, szociális helyzet

13. ábra: A regisztrált munkanélküliség arányának alakulása, 2005-2011, %. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

Mind Rudabányán, mind annak elsődleges vonzáskörzetében a regisztrált munkanélküliek aktív korúakhoz mért aránya az országos átlagnál magasabb. A 2008-ban bekövetkezett pénzügyi-gazdasági válság hatására a munkanélküliek aránya megugrott. Érdekes, hogy ez Rudabányát mélyebben érintette, mint a vonzásterületét, így a városban 20% fölé ugrott a regisztrált munkanélküliek aránya - ez igaz volt országos szinten is, miszerint a válság elsősorban az iparosodott vidékeket érintette (12. ábra).

Statisztikai mutató	Terület	2005	2011	Változás % pont
180 napon túl nyilvántartott álláskereső (%)	Rudabánya	60,00	54,49	-5,51
	Vonzáskörzet	50,71	41,50	-9,21
	Megye	56,71	48,92	-7,79
Általános iskolánál alacsonyabb végzettségű (%)	Rudabánya	12,19	10,11	-2,08
	Vonzáskörzet	13,30	8,50	-4,80
	Megye	11,65	9,37	-2,28
Általános iskolai végzettségű (%)	Rudabánya	44,38	36,80	-7,58
	Vonzáskörzet	43,44	38,76	-4,68
	Megye	37,84	37,65	-0,19
Közép fokú végzettségű (%)	Rudabánya	40,94	48,31	7,37
	Vonzáskörzet	40,96	49,14	8,18

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

	Megye	46,38	47,36	0,98
Felsőfokú végzettségű (%)	Rudabánya	0,63	1,97	1,34
	Vonzáskörzet	0,71	1,15	0,44
	Megye	2,59	3,54	0,95
Szellemi foglalkozású (%)	Rudabánya	6,56	8,99	2,43
	Vonzáskörzet	4,96	8,65	3,69
	Megye	13,17	13,74	0,57

20. táblázat: A munkanélküliség fontosabb adatai Rudabányán és vonzáskörzetében. Forrás: KSH Tájékoztatási

Adatbázis

A 180 napon túl regisztráltak aránya, bár csökkenő tendenciát mutat, de Rudabányán még mindig magas, a munkanélküliek több mint fele ide tartozik (16. táblázat). A város adatai mind a vonzáskörzeti, mind a megyei adatoknál rosszabb képet mutatnak. A csökkenés mértéke is alacsonyabb volt Rudabánya, mint annak vonzáskörzete esetében.

Az általános iskolát el sem végzett, valamint általános iskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek aránya a vizsgált 7 év alatt csökkent. Általános iskolai végzettséggel rendelkezik a munkanélküliek több, mint harmada és középfokú végzettséggel több, mint fele. A középfokú végzettségűek aránya a 2005-ös értékhez képest növekedett, ami a válság természetével van kapcsolatban, miszerint az elsősorban a magasabb végzettségűeket foglalkoztató feldolgozóipari ágazatokat érintette leginkább. A felsőfokú végzettségűek aránya alacsony, ennek okát a magas képzettségűek térségből való elvándorlása magyarázza. A regisztrált munkanélkülieknek alig 9%-a szellemi foglalkozású. Ez utóbbi adat rosszabb, mint Borsod-Abaúj-Zemplén megye értéke, mivel Rudabánya rossz térszerkezeti helyzetéből adódóan kevés magas végzettségű egyén lakóhelye.

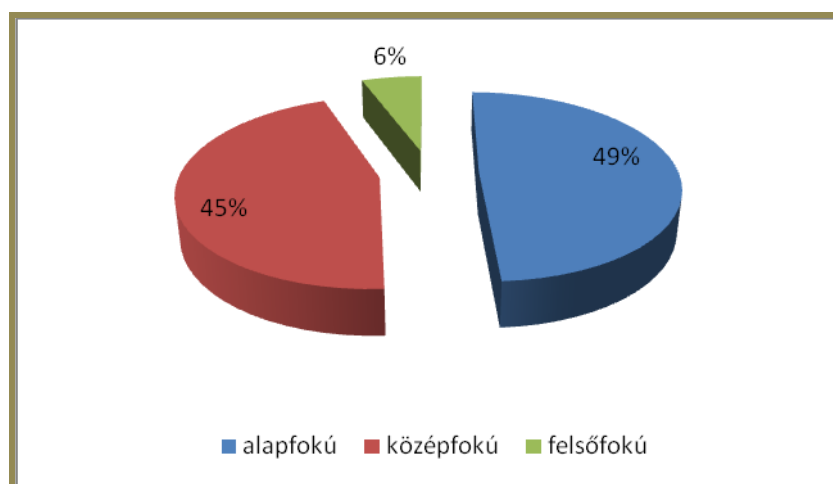
A 13. ábrán látható kördiagram a végzettségi szintek megoszlását mutatja a rudabányai aktív korú lakosság körében. A lakosság majdnem felének csupán alapfokú (esetleg az alatti) végzettsége van. A képzetlenség miatt ezek az egyének nehezen tudnak érvényesülni a munkaerőpiacon, ami tovább fokozza a város és a térség negatív munkaerő-piaci tendenciáit. Az alacsony végzettségi szint miatt a letelepedni szándékozó hazai és külföldi vállalatok sem látnak lehetőséget a térség humán-erőforrásában. Magas a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya, ám ezek többsége szakközépiskolai, valamint szakmunkás képzésben vett részt, s kevés a magasabb szintű, komplexebb tudásbázist jelentő gimnáziumokban végzettek száma. A felsőfokú végzettségűek az aktív korú népességnek csak alig 6 %-át teszik ki, amely a magas kvalifikációjú termelő- és szolgáltatóipar megtelepedését erősen kétségessé teszi.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A végzettség szerint is területi eltéréseket tapasztalunk a városon belül. A legfeljebb általános iskolai végzettségűek a város északkeleti részén, a Táncsics Mihály, Vájár, Bányász és Munkácsy Mihály utcákban vannak jelen a legnagyobb arányban. Itt átlagosan a lakók 82%-ának nincs az általános iskola 8 osztályánál magasabb végzettsége. Ugyancsak magas az alacsony végzettségűek aránya a Gvadányi József, Vásár és Temető utcákban. A déli városterületen az Arany János és Kossuth Lajos utcában magas az általános iskolai végzettségűek aránya. Utóbbi esetében ez leginkább a társasházakhoz kötődik. Alacsony ugyanakkor a képzetlen, vagy gyengén képzett humán-erőforrás jelenléte a város északnyugati részén (Ady Endre utca), valamint a város központi és nyugati területein (Petőfi Sándor, Óvoda utca).

A középfokú végzettségűek térbeli elhelyezkedése alapvetően kettős. Egyrészt a központi és nyugati részeken (Petőfi Sándor, Óvoda, Rózsavölgy utca), másrészt a város északnyugati részén (Dr. Görgő Tibor és Jókai Mór utca). Magas továbbá a középfokúak aránya a délnyugati, társasházakkal tarkított kisvárosias területen (Dobó István, Rákóczi Ferenc, Bartók Béla utca). Az átlagnál alacsonyabb ugyanakkor a jelenlétük az északkeleti, falusias jellegű területen (Munkácsy Mihály, Bányász, Vájár utca). A felsőfokú végzettségűek átlagot meghaladó részarányban vannak jelen az északnyugati városrészben (Ady Endre utca, az itt élők több mint 20%-a felsőfokú végzettségű), valamint a középső és nyugati területeken (Petőfi Sándor, Óvoda utca).

Mindent összevetve az északi városrészben az általános iskolai végzettségűek vannak többségben (58,42 %) és alacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya (4,93 %). Ezzel szemben a város déli felén a középfokú végzettséggel bírók vannak többen (51,61 %), és magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya is (6,73 %).

14. ábra: A Rudabányán élő aktív korúak megoszlása végzettség szerint, 2011. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Mutató/ Terület	Rudabánya	Kistérség
1000 lakosra jutó adózó, fő	332	406
SZJA alapot képező átlagos jövedelem, ezer Ft	1465	1757

21. táblázat: Rudabánya jövedelmi helyzete. Forrás: KSH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Statisztikai Évkönyve, 2010

Rudabánya jövedelmi helyzete meglehetősen rossz képet mutat (17. táblázat). Az 1000 lakosra jutó adózók száma még a kistérségi adatoknál is alacsonyabb, vagyis igen magas az inaktívak aránya. Az személyi jövedelemadó alapját képező jövedelem, amellet hogy országos szinten is igen alacsony értékről van szó, a kistérségi adathoz képest is rosszabb. A lakosság tekintélyes hányada nem talál munkát sem a városban, sem annak környékén, így önkormányzat által biztosított segélyekből kénytelen fenntartani magát. A helyzet kritikussága leginkább abban a tényben ragadható meg, hogy ma már felnőtt egy olyan generáció, sőt a második generáció megszületése történik, amely szüleit, nagyszüleit soha nem látta dolgozni.

A városban élők szociális helyzete kapcsán kismértékű észak-dél ellentétet látunk. Amíg az északi, hagyományos városrészben 1 lakásra átlagosan 0,36 olyan lakó jut, aki kénytelen igénybe venni a Szociális Szolgáltató Központ valamilyen szolgáltatását, ez a déli, újabb városrészben csak 0,25. Legrosszabb helyzetben a város északkeleti része van, ahol több utcában is lakásonként 1-nél több szociálisan rászoruló él (Munkácsy Mihály utca 1,23, Temető utca 1,33, de legrosszabb állapotban a Bányász utca van, itt átlagosan 2,24 szociális rászoruló jut egy ingatlanra.) A déli városrészben nincsenek ilyen kiugró eredmények, a szociális ellátásra szoruló elsősorban a Kossuth Lajos utca, József Attila utca és Arany János utca környékén összpontosulnak.

A gyermekjóléti szolgálatot igénybe vevők legmagasabb aránya a Bányász és a Temető utcákban mérhető. A családsegítő szolgálat igénybevételeben is hasonló területi elterjedést tapasztalunk, a Vájár és Tancsics Mihály utcák magas aránya mellett a déli városrészben található Arany János utca is magas értéket képvisel. A házi segítségnyújtást igénybe vevők inkább a déli városrészben (Óvoda és Rákóczi Ferenc utcákban), míg a közétkeztetést igénybe vevők megint inkább északon, a Szabadság tér környékén koncentrálódnak. A rászoruló 57,4 %-a a családsegítő szolgálatot veszi igénybe, míg 27,2 %-os a gyermekjóléti szolgálatot igénybe vevők aránya.

4.3.3. Egészségügyi állapot

A város egészségügyi mutatói a szociális helyzetből következően ugyancsak rossz képet mutatnak. Az orvosi kezelésre járók több mint 60%-a szenved szív- és érrendszeri megbetegedésben. A légzőszervi megbetegedések elsősorban a fő közlekedési útvonalakhoz, a déli irányba kivezető Arany János utcához és a Szendrő megközelítését szolgáló Kossuth Lajos utcához kötődnek. Az idegrendszeri megbetegedésekben a város déli részének bányász lakásaiban élők vezetnek (Dobó István utca, Árpád utca). Ennek oka kettős lehet, egyrészt a bányáipar, mint veszélyes munkahely okozhat az ebben az iparágban dolgozóknak idegi károsodást, másrészt a bánya bezárása utáni agónia, befelé fordulás is okozhat idegi betegségeket.

4.3.4. Civil szféra

A városban több civil szervezet is működik. A Ruda-Suli Alapítvány 2000. május 5-én jött létre egy helyi lakos kezdeményezésére. Az alapítvány célja, hogy anyagi forrást biztosítson az iskolában tanuló gyermekek testi és szellemi képességeinek kibontakoztatásához, kulturált szórakozásához. Feladata az iskolai oktatás feltételeinek javítása, diákok számára kiírt pályázatok támogatása, kulturális tevékenység segítése, ifjúsági szabadidős programok támogatása, zenei, művészeti, ifjúsági csoportok támogatása, iskolai diáksport ösztönzése, egészségügyi, mentálhigiénés felvilágosító programok támogatása. Minden év februárjában alapítványi bált rendez, melynek teljes bevételét a tanulók támogatására (pl. úszásoktatás, tanulmányi kirándulás) fordítja.

A Rudabányai Óvodákért Oktatási Művelődési Alapítvány feladata többek között az óvodába járó gyermekek nevelésének, oktatásának támogatása, az óvodai nevelés tárgyi feltételeinek javítása, eszközök beszerzése, a gyermeki esélyegyenlőtlenség oldása, a gyermekek kirándulásokon, mozi. és színházlátogatáson való részvételének erősítése, a természettel való megismertetés biztosítása.

Az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány feladata a városban található, páratlanul gazdag kiállítással rendelkező, országosan is egyedi múzeum támogatása, kiadványok megjelentetése és szakmai programok szervezése. A Bányászattörténeti Kutatások Alapítvány komplex kutatásokat végez a maga szakterületén, könyveket és folyóiratot ad ki, adatbázisokat szerkeszt és tart fenn stb. A Borsodi Jegyzők Szakmai Egyesülete, amely már 15 éve szakmai rendezvényeivel közhasznú tevékenység keretén belül ismeret- és képességfejleszt-

tést, közösségépítést, képzés-továbbképzés és szakmai tapasztalatcsere útján lehetőséget biztosít a megye jegyzőinek, köztisztviselőinek, ezen kívül szakmai napokat és konferenciákat szervez.

A településen még több, a helyi közéletben fontos szerepet vállaló civil szervezet, alapítvány is működik, így a Rudabányai Polgárőr Egyesület, vagy a Rudabányán Élőkért Közhasznú Egyesület (célja a mozgáskultúra, természetjárás, néphagyományok és kulturális értékek megismertetése és népszerűsítése, a felelős, egészséges életre való törekvés elősegítése, a település kulturális fejlődéséhez való hozzájárulása).

A városban 3 vallási közösség található: római katolikus, református és evangélikus. A település népességének közel kétharmada római katolikus vallású, kb. egyötöde református. A település lakosságának durván huszada nem kötődik egyetlen egyházhoz sem. Érdekesség, hogy több olyan környékbeli település is van (Felsőkelecsény, Imola, Kánó, Szuhafő, Trizs, Zádorfalva, Zubogy), ahol a református vallásúak többségben vannak.

A településen a következő sportegyesületek működnek: a város labdarúgását a Rudabányai Bányász Labdarúgó Klub bonyolítja. A Bányász Sport Egyesület által kezelt tenispályák a város nyugati oldalán találhatók. Itt összesen 7 salakos tenispályát lehet igénybe venni. A városban tenisz utánpótlás-nevelés, valamint iskolai rendszerű teniszoktatás is folyik. A városban kiváló felszereltségű testépítő- és kondicionáló terem van, ahol szaktanácsadás igénybevétele is biztosított a Tonda Boys Ifjúságszervező Klub révén. Lehetőség van önvédelmi sportok, harcművészetek elsajátítására is, előzetes bejelentkezés alapján kisebb csoportok részére, a Ruda-Kai Kulturális és Sport Közhasznú Egyesület szervezésében.

4.4. Települési környezet

4.4.1. Természeti környezet állapota

A település szerepel az országos és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területrendezési tervek tájrehabilitációval érintett területeket ábrázoló térképén. Ennek oka a várostól északkeletre található, a külszíni vasércbányászat okozta hatalmas tájseb, melynek rekultivációja folyamatban van. Mivel alatta a Rudabányai-hegység mészkő-összlete található, mely egyben karsztvíz-kincs miatt érzékeny vízbázist is jelent, a terület sorsa különös figyelemmel kísért.

Ugyancsak jelentős környezeti problémát okozott a vasérc-kitermelés köré épülő ipari tevékenység. A kitermelt érc szállítása, rakodása, osztályozása a mai város belterületének közelében történt, amely munkálatokkal erős talaj- és vízszennyezést okozott a nagyipari termelés. A vasútállomáson 2007-ben teljesen felhagytak a forgalommal, az állomás épületét elbontot-

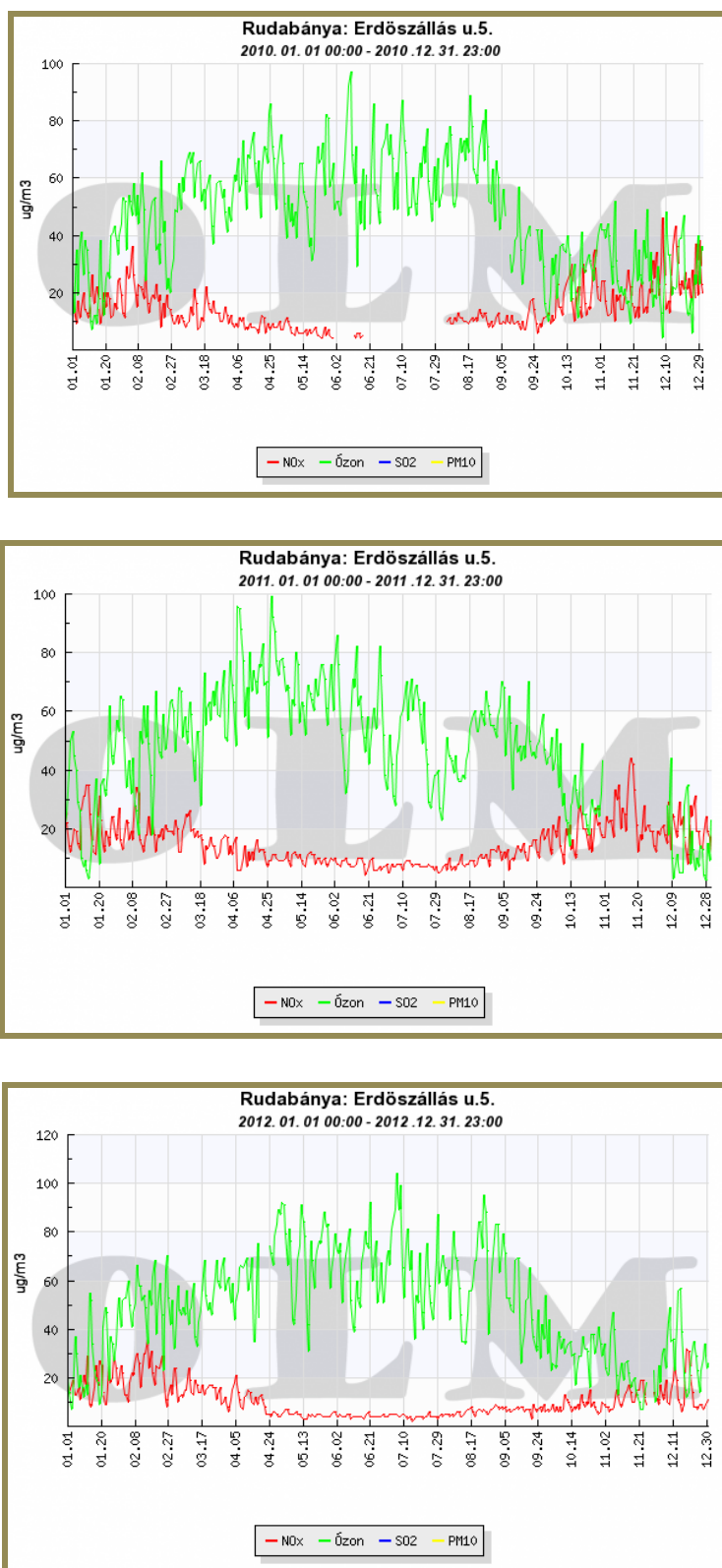
ták, a terület rekultivációja azonban mind a mai napig nem történt meg, a környezetszennyezési károk nem kerültek felszámolásra. Ennek okai:

- A régi ipari területek, valamint a vasútállomás nem az önkormányzat tulajdonában vannak, emiatt jogilag nem tehet lépéseket a károk felszámolására. (A Vasútállomás területe várhatóan át fog kerülni az Önkormányzat tulajdonába, erről egyeztetések folynak.)
- A környezeti rekultiváció magas fajlagos költséggel jár, amit egy ilyen hátrányos helyzetben lévő település nem képes önerőből kigazdálkodni.

A levegőszennyezettség terén Rudabánya helyzete alapvetően jónak mondható, a korábbi ipari üzemek (foglalkoztatásra sajnos negatívan ható) bezárásaival, a Sajó-völgy termelőegységeinek korszerűsítéseivel (pl. Borsodi Hőerőmű átállása biomassza tüzelésre) a légszennyezettségi adatok jelentős javuláson estek át.

Rudabánya közigazgatási területén működik az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által üzemeltetett légszennyezés-mérő állomás, a lakott területtől délre, az Ormos-patak völgyében. A mérőállomás mezőgazdasági területen található. Alább bemutatjuk az elmúlt három év légszennyezettségi adatait (14. ábra). A területen elsősorban az alacsony légköri ózon koncentrációja okozhat problémákat, illetve télen, a fűtési szezonban a nitrogén oxidok magasabb koncentrációja is megfigyelhető. A kén-dioxid és a szálló por gyakorlatilag alig észlelhető mennyiségben vannak jelen. A nitrogén-oxidok magas téli koncentrációja szmogveszélyt is magában rejt. Ekkor ui. főleg anticiklonális, inverziós (amikor a hőmérséklet a magasság emelkedésével a felszín közelében csökkenés helyett növekszik) hatásra, a Sajó-völgyben és a csatlakozó mellékvölgyekben a szennyező anyagok felgyülemlelnek, veszélyes, nem egy esetben kritikus helyzetet idézve elő.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

15. ábra: Rudabánya légszennyezettségének alakulása, 2010-2012. éves szinten. Forrás: Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

A zajterhelés, az ipari- és szállítási tevékenység drasztikus lecsökkenésével, valamint a fő közlekedési utaktól való nagyobb távolság miatt nem számottevő. A város kiesik a fő forgalmi útvonalakból, így elkerüli azt a 27. számú, Szlovákia felé kapcsolatot teremtő főút, valamint az idegenforgalmilag frekventált Aggteleket elérő térségi közút is.

A klímaváltozás hatásai Rudabányát is érintik. Ennek legfőbb hozadéka, hogy növekszik az extrém csapadékmennyiséggel járó helyi nyári zivatarcellák kialakulásának esélye, ami jelentős csapadékkintenzitással jár együtt. Ez lokális vonatkozásban pusztító villámárvizeket okozhat, melyre a védekezést csak megfelelő előkészületekkel lehet megtenni. A terület vízügyileg a Sajó a Bódvával tervezési alegységhez tartozik.

Az árvízvédelemről a Helyi Építési Szabályzat a következő megállapítást tartalmazza:

- 14. §. (6) A község csapadékvizeinek befogadója az Ormos patak mentén két oldalt 6-6 m árvízvédekezés céljára fenntartott területet biztosítottunk, a zárt rendszerű szakaszok ez alól kivételek.
- A helyi vízfolyások ökológiai állapota a magas fokú környezeti degradáció miatt nem minden esetben éri el a kívánatos szintet. A Bódvába torkolló Telekes-patak ökológiai állapota pl. a Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság mérései szerint a rossz kategóriába sorolandó, és csupán 2027-re érhető el a megkívánt ökológiai szint.
- A település közigazgatási területén a következő ökológiai területek találhatók, helyrajzi számok szerint: ökológiai magterület: Rudabánya közigazgatási területének északnyugati peremén: 21/4, 21/5, 21/6, 21/7, 21/8, 21/9, 21/10, 21/11. Ökológiai folyosó terület: Délnyugaton: 147/3, 147/4, 147/5, 147/6, 148, 140/7. Délkeleten: kiterjedt terület, relatív közelségben a város ipari zónáihoz: 129, 128, 99/2, 104, 105, 106, 83, 78, 79/2, 79/4, 79/6, 79/7, 79/8, 79/9, 80, 81, 107, 108/1, 108/2, 109, 110, 112. Natura 2000 kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület: volt bányaterületek, és kapcsolódó védőerdők: 51/1, 51/2, 51/3, 59/2.
- A Helyi Építési Szabályzat a következő módon szabályozza a települési környezet védelmét, a lakossági, valamint az ipari és gazdasági terhelésből származó környezeti károk mérséklésének és megszüntetésének módját:
- 8. §. (1) Azoknál az üzemi létesítményeknél, melyek környezetében a szabályozási terv véderdő létesítését írja elő, a véderdőt annak kell kialakítani, aki a környezet-szennyezést okozza.
- 9. §. (5) Környezetet károsító vagy veszélyeztető tevékenység a területen nem végezhető, arra építési engedélyt kiadni tilos. (Mezőgazdasági ipari területekre vonatkozóan).

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- 14. §. (7) Beépítésre szánt területen a szennyvizet a csatornahálózat kiépítéséig zárt medencében kell gyűjteni.
- 14. §. (8) A folyékony és szilárd hulladék elhelyezésére szolgáló új területeket kijelölni csak a földtani és vízügyi szakvélemény alapján lehet.
- 15. §. (2) Az ingatlanok előtti vízelvezető árkok időszakonkénti tisztításáról és megfelelő karbantartásáról az ingatlan tulajdonosa gondoskodni köteles.
- 16. §. (2) A közhasználatra szánt létesítendő véderdők területeit erdészeti eszközökkel mintegy 60 %-os borítottsággal kell beültetni.
- 16. §. (3) A közhasználatra nem szánt, létesítendő véderdők 80 %-os borítottságú erdőterületek legyenek.
- 16. §. (5) A község belterületén lévő zöldterületre a tájon és a településen, a portákon őshonos növények ültethetők.
- 16. §. (6) A külterületen lévő erdős területek megóvása a község tájjal való kapcsolata szempontjából fontos. Az erdőterületen az OTÉK-ban megengedett épületek, építmények és létesítmények elhelyezése során törekedni kell arra, hogy a létrejövő terület-használat és az építmény lehető legkisebb mértékben zavarja az erdőterület kialakult állapotát. E cél érdekében épület gerincvonalra nem helyezhető.
- 17. §. (3) A meglévő és tervezett zölderdő-területek és felületek folyamatos fenntartásáról, esetenkénti felújításáról az Önkormányzatnak gondoskodni kell.
- 18. §. Kommunális hulladékok ártalmatlanítása és elhelyezése.
 - o A kommunális hulladékot csak szervezett szeméthyűjtéssel, az e célra kijelölt helyen, lerakóhelyen szabad elhelyezni. Az illegális hulladéklerakó helyeket fel kell számolni.
- 18. §. (2) Felszín alatti vizek védelme.
 - o A település egész területén tilos a szennyvizek szikkasztása.
- 18. §. (3) Tilos a szennyvizet, szemetet elhagyott kutakba, csapadécsatornába, árokba bevezetni, gyűjteni vagy elhelyezni. A felhagyott kutakat vízzáró módon tömedékelni kell.
- 18. §. (4) Felszíni vizek védelme.
- a./ A csapadékvíz-csatornába, felszíni vízelvezető rendszerekbe tilos a szennyvíz bevezetése.
 - o b./ Tisztítatlan szennyvizet befogadóba vezetni tilos. A tisztított szennyvíz átlagának meg kell felelnie az érvényben lévő rendelet előírásainak.

- c./ A vízfolyásokba, vízfelületekbe növényvédőszer, szerves és műtrágya bejuttatását meg kell akadályozni.
- 18. §. (5) Levegő-tisztaságvédelem.
 - a./ A település bel- és külterülete „Védett I.” levegő tisztaságvédelmi kategóriába tartozik. A légszennyezés immisziós határértékeit az idevonatkozó jogszabályok mindenkor hatályos előírásai határozzák meg.
 - b./ Az alkalmazandó fűtőanyagokra vonatkozóan:
 - tilos műanyag, gumi, textil- és veszélyes hulladék égetése,
 - ennek engedélyezése a Környezetvédelmi Felügyelőség hatáskörébe tartozik.
 - c./ Tarlóégetés, növényi hulladék égetése esetén a Növényegészségügyi- és Talajvédelmi Állomás Szakhatósági állásfoglalását kell kérni.
 - d./ A szagos, bűzös tevékenység céljára építmény, telep területének más létesítményektől szükséges távolságát az OTÉK előírásainak figyelembe vételével kell meghatározni.
 - e./ A tevékenység relatív megítélhetősége miatt (egyes szolgáltatások, kisüzemi tevékenységek folytatásakor keletkező szagok esetén) a környezet panaszára az Önkormányzat vizsgálatot köteles folytatni, majd intézkedések megtételére jogosult.
- 18. §. (6) Zaj elleni védelem.
 - a./ A település közigazgatási területén a zaj- és rezgésvédelemre vonatkozó jogszabályokat és rendeleteket az Egészségügyi Miniszter idevonatkozó rendeletének mindenkor hatályos előírásai határozzák meg.
 - b./ Az üzemek zajkibocsátási határértékeit úgy kell meghatározni, hogy az előírásokban szereplő legmagasabb határértéket ne lépje túl. zajterhelési határértékek teljesüljenek.
 - c./ Az ipari- és raktárterületen úgy kell létesítményeket elhelyezni, hogy a szomszédos lakóterületek felé az ott előírt határértékek betarthatók legyenek.
 - d./ A település DK-i részén kijelölt „ipari - mezőgazdasági- üzemi - vállalkozói” területen csak környezetet nem szennyező, ún. „környezetbarát” tevékenység folytatható.
- 18. §. (7) Egyéb környezetvédelmi rendelkezések.
 - A nevelési-oktatási és egészségügyi-szociális létesítményekből 200 m-en belül káros környezeti szennyeződést, bűzös szagot árasztó, káros zajt okozó vállalkozás nem engedélyezhető.
- 19. §. (1) Környezetvédelmi célból:

- A mezőgazdasági üzemek (majorok) szennyezést okozó hatását a terhelhetőségi szint mértékéig csökkenteni kell.
 - 19. §. (2) A táj- és természetvédelme érdekében:
 - a./ látványtakaró fásítást – szag- és port védelme céljából – végre kell hajtani a mezőgazdasági területek és a lakóterületek között kijelölt helyeken.
 - b./ A bel- és külterület zöldfelületi kapcsolatának erősítésére útkísérő fásítást, mezőgazdasági táblák, valamint vízfolyások mentén mezővédő erdősávokat kell telepíteni.
- Végezetül itt kell szólnunk a főleg a város északkeleti peremén jelentkező illegális hulladéklerakókról. Ezek a közelben élő lakók fő hulladék elhelyezési helyszíneivé váltak, jelentősen rontva ezzel mind a várost körülvevő természeti környezet állapotát, mind a város imázsát, a városképet. Az illegális hulladéklerakók felszámolása igen fontos feladat kell, hogy legyen ahhoz, ha Rudabányát olyan várossá szeretnénk fejleszteni, amely képes fogadni a távolról jött turistákat és vállalkozókat egyaránt.

4.4.2. *Épített környezet*

Rudabánya mai északi városrésze a település legrégebb, középkori magját jelenti. Ez őrzi a középkori felvidéki bányavárosokra jellemző településszerkezetet. Ennek központjában található az erre a várostípusra jellemző négyszög alakú tér (a mai Szabadság tér), melynek szerkezete leginkább a mai Szlovákia területén található Dobsina főteréhez hasonlít. A város korabeli utcái e tér körül alakultak ki, úgy, hogy az ún. kúszóhalmazos településszerkezetet formáz. Ez az akkor felvidéki városok tipikus alaprajzát jelentette.

A város középső és déli része már völgyi beépítést követ. Rudabánya ma hat völgyben fekszik, ezek:

- Rózsavölgy, a városközponttól nyugatra.
- Ebbe egy Ny-K-i irányú völgy csatlakozik
- Szuhogyi-völgy, a város keleti részén, ebben halad a Szendrő felé kapcsolatot teremtő Kossuth Lajos u.
- Ormos-patak völgye, a város déli részén, mely a Sajó-völgy felé biztosít átjárást.
- Gyertyános-völgy
- Névtelen patak völgy

A domboldalakra a város csupán az északi, régi városrészben és a délkeleti részen a bányász társasházak területén kúszik fel. A település délkeleti részén a felhagyott vasércbánya és vas-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

útállomás által életre keltett hajdani, ma leromlott, és elpusztult ipari területek találhatók, melynek látványa negatívan befolyásolja a településképet. A városközpont közelében fekvés és e területek rendezetlen volta rontja a település imázsát.

A város hatályos településszerkezeti tervében és városfejlesztési koncepciójában lehatárolásra került a védendő településszerkezet. Ez a város északi részén található, a következő utcák és területek által közrefogott területen:

- Keletről a Munkácsy Mihály utca és a 460/2 hrsz. terület határolja
- Délről az 506. hrsz. terület, a Petőfi Sándor utca, és a 97/2 hrsz.-en lévő patak jelöli a határt
- Nyugatról a 87, 86 hrsz. területek, majd Bajcsy – Zsilinszky Endre u., Vásártér u, Dózsa György. u, majd a 221/88, 221/86 hrsz. területek szegélyezik
- Északról a Temető u., 298, 297 hrsz. területek, majd Táncsics Mihály u, végül a 410. hrsz. területen lévő Vájár út jelenti az értékvédelmi terület határát.

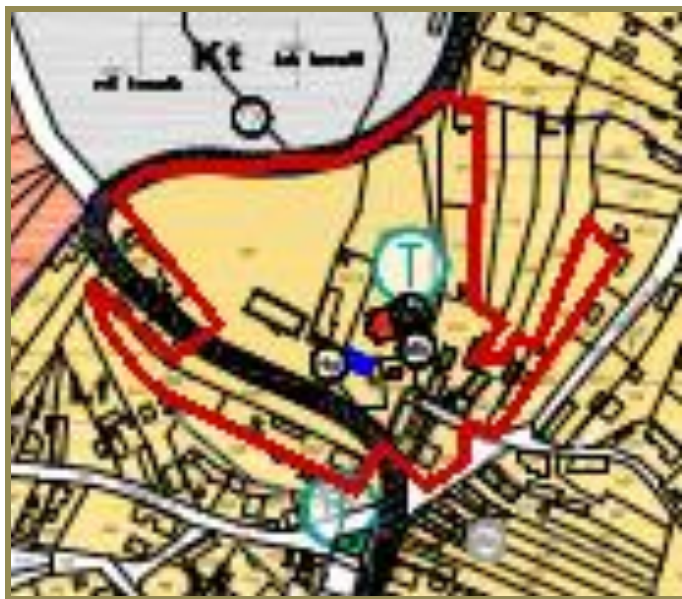
A városnak vannak a műemléki jegyzékben szereplő műemlékei és vannak helyi védeltséget élvező népi épületei. A műemléki jegyzékben a következő objektumok tartoznak, a muemlekekem.hu adatbázisa alapján:

Objektum neve	Református templom és harangtorony
Műemléki azonosító	3057
Helyrajzi szám	320, 322
Kategória	szakrális építmény
Rövid leírás	Ref. templom, gótikus. 14-15. sz.-i templom megmaradt nyugati részéből kialakítva 1664-1665-ben. Belsejében falfestmény, gótikus 15. sz. Festett famennyezet 1758-ból. Két vörös-márvány síremlék (Perényi István, 1437, Sauer Erhard, 1567). Vasajtó, 14. sz. közepe, a helyi múzeumban.

Objektum neve	Evangélikus templom
Műemléki azonosító	12252
Helyrajzi szám	991
Kategória	Szakrális építmény
Rövid leírás	Ideiglenes műemléki védelem alatt áll, a Bartók B. utcában.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A 15. és a 16. ábra az egyes műemlékekhez tartozó műemléki környezetet ábrázolja.

16. ábra: Gótikus református templom és harangtorony műemlékvédelmi övezete. Forrás: Településrendezési Terv

17. ábra: Evangélikus templom műemlékvédelmi övezete. Forrás: Településrendezési Terv

A városban találhatóak helyi védelem alatt álló, vagy helyi védelemre javasolt épület. Ezek:

- 498. hrsz. területen található római katolikus templom: Gvadányi u. 51. sz.
- 463. hrsz. területen található Tájház: Gvadányi u. 1.
- 321/1. hrsz. területen található Református Egyház Közösségi Ház

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- 911. hrsz. területen lévő, Arany János u. 2-4-6. számú bányász társasház

Ezen kívül a városban több olyan népi lakóház található, melyek nem állnak sem országos, sem helyi védettség alatt, elsősorban a város északkeleti részének utcáiban.

A város helyi építészeti értékei közé tartoznak a városképet szépítő köztéri műalkotások. Ezek a város szolgáltató-, igazgatási- és kulturális intézményei köré csoportosulnak.

- A Gvadányi József Művelődési Házhoz kapcsolódóan: bányász hősi emlékmű, nagyüzemi vasércbányászat centenáriumi emlékműve, bányamunka áldozatainak emlékműve, Kossuth Lajos mellszobra, Bányászok dombormű, Gvadányi József emléktábla, II. világháborús emléktábla, ülő nő szobra, vasérc-goethit, valamint a körforgalomban bányász hősi emlékmű
- A Bányászattörténeti Múzeumhoz kapcsolódóan: Rudabánya középkori várospecsétjének gránitba vésett ábrázolása, Mikoviny Sámuel emlékműve, I. világháborúban elesett rudabányai vasércbányászok emlékműve.
- Városházához kapcsolódóan: István- király emléktábla, Rudabánya középkori várospecsétje betonból kiöntve.
- Szabadság téren: Gr. Gvadányi József mellszobra.
- Római katolikus templom falán: II. világháborús hősi emléktábla

A Helyi Építési Szabályzat a következő megállapításokat teszi a város építészeti értékei és településképeinek védelme érdekében:

- 3. §(6): Az 5., 6., 7., 11., 12., 13., 14., 15., 18 és 21-es számú tömbök védendő településszerkezeti úthálózatot tartalmaznak, ezért azok bármelyikének megszüntetése, átépítése tilos.
- 5 §. (7) FL-el jelölt – falusias lakóterület – övezetben oldalhatáron álló max. 2 lakásos lakóépületek építhetők. A beépítésre az OTÉK 14. §-a az irányadó.
 - o Falusias lakóterületen a kialakult helyzethez igazodó, oldalhatáron álló földszintes vagy földszintes és tetőtérbeépítéses lakóépület helyezhető el a kialakult helyzet szerinti előkerttel és építmény magassággal.
- a./ Az új épület tömegarányait, fő méreteit a tágabb környezetében lévő hagyományos épületekhez harmonikusan illeszkedve, azok homlokszélességét, tetőformáját figyelembe véve kell meghatározni úgy, hogy a telek oldalhatárával párhuzamos tömegű és gerincű max. 9,0 m szélességű és max. 7,5 m építménymagasságú magastetős, földszintes, igény esetén tetőbér beépítéses 40-45 fokos tetőhajlásszögű épületek létesüljenek.
- b./ A tetőhéjalásnál és homlokzatképzésnél javasolt a cserépfedés, festés, meszelés.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- c./ Javasolt az épület oldalkerti homlokzatán a községben hagyományos, nyitott, de fedett, egyenes záródású, pillérekkel alakított jól használható tornác tervezése és építése.
- 5. §. (15) A beépítés, illetve az épületek építési engedélyezése során figyelemmel kell lenni arra, hogy a meglévő szomszédos épületekkel összhangban (tetőidom, magasság stb.) legyenek kialakítva.
- 5. §. (23) A városi⁴ közterületek (utcák, terek, közök, zugok, átjárók, zöldfelületek, élő vízfolyások) rendezését, átépítését a helyi hagyományok tiszteletben tartásával, az utcaképek sérelme nélkül kell végrehajtani.
- 5. §. (24) A közterületek berendezését (utcabútorok, világítótestek, pavilonok, autóbuszvárók, stb.) elhelyezését, alakítását, a falu hangulatához kell igazítani.
- 5. §. (25) Helyi értékek védelme.
- a./ a városban⁵ lévő harangtorony és református templom a Kulturális Örökség Minisztérium által védett műemlék, ezért azok bármilyen felújításához, átalakításához a Műemlékvédelmi Hatóság engedélyének, előírásainak beszerzése szükséges.
- b./ Az 5-ös tömb (református templom és környéke) műemléki környezet, ezért azon belül valamennyi építési tevékenységre az a./ pontban foglaltak érvényesek.
 - o c./ A régi temető értékes sírköveit, mint a település történetének tanúit, meg kell őrizni.
- 5. § (29). b./ Egy-egy épület utcai homlokzatának felújítása csak egységes építészeti formában, azonos festéssel, meszeléssel készülhet.
- Törekedni kell az épület homlokzati arányainak és díszítésének megőrzésére.
- A felújítás során sem használhatók az épület jellegétől idegen felületképző anyagok, arányaihoz nem illeszkedő ajtók, ablakok.

A település ipari jellege, a korábbi településszerkezet visszaszorulása miatt Rudabánya nem tartozik az országos településrendezési tervben a védendő szerkezetű települések közé. Ebbe a kategóriába a térségben egyedül Ragály tartozik. Rudabánya és Kánó közigazgatási határa jelenti azonban az Unesco világörökség által érintett terület határát, így a településkép védelme, ha közvetetten is, érinti a várost, s annak jövőbeli céljainak elérésénél tekintettel kell lennie erre a követelményre.

Nagy gondot jelent a Kossuth utcai szennyvízvezeték szakszerűtlen megépítése miatt az ezen a területen rendszeresen jelentkező bűz, aminek a megszüntetésére az önkormányzat az illetékes vízművet már többször felszólította. Ez a helyzet a helyi lakosság mellett különösen rossz hatással van a turizmusra, mert erre vezet a műút Rudapithecus-lelőhelyre, és a tervezett tanösvény nyomvonala is a közelben halad majd.

A központban a könyvtártól a postáig egységes, stabil kerítés kialakítása szükséges a tetszetősebb városkép érdekében.

A központon átfolyó patak lefedése régóta szükséges lenne, erre azonban csak az állami útkezelővel együttműködve lehet sort keríteni a közúti híd miatt.

4.4.3. Lakásállomány

A lakásállomány a vizsgált 2005-2011 közötti időszakban a következő változásokon ment keresztül:

- A legtöbb új lakás ez idő alatt Kurityánban és Felsőtelekesen épült. A lakásépítések volumene ellentmond a népességi adatok alakulásának ti. mindkét településen mind a természetes, mind a migrációs változás negatív előjelű.
- A legnagyobb mértékű lakásmegszűnés a korábbi bányásztelepüléseket, jelesen Ormosbányát és Rudabányát érintette leginkább. Rudabányán volt a legnagyobb csökkenés, 2011-ben 16-al kevesebb lakás volt nyilvántartva, mint 2005-ben.
- Az elsődleges hatásterületen a vizsgált időszakban inkább a lakásállomány stagnálása, enyhe csökkenése volt megfigyelhető, addig a közvetett hatásterületen településenként átlagosan 2,9 új lakást avattak fel.

A közművesítés terén is észrevehetőek különbségek a két terület között. Míg a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya a közvetlen hatásterületen inkább stagnált, enyhén csökkent, addig a közvetett hatásterületen közel 5%-al növekedett az ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások aránya. Ennek oka az, hogy a térség északi, északnyugati részén lévő falusias jellegű terület enyhe lemaradásban van a városiasodott térségekkel szemben s ezt a különbséget igyekeznek behozni. A csatornázottsággal hasonló a helyzet, itt is a közvetett hatásterület érte el a nagyobb növekedést, de itt feleannyi lakásnak van még mindig szennyvíz-elvezetése, mint a közvetlen hatásterületen.

Érdemes szemügyre venni a lakások méretbeli eltéréseit is. A 18. táblázat a 2001. évi népszámlálás felmérései alapján mutatja Rudabánya és a környékbeli települések lakásainak méreteit a szobaszámok alapján. Ennek alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- A Rudabánya közvetlen hatása alatt álló településeken inkább a kisebb 1-2 szobás lakások magasabb aránya jellemző. Itt vannak azok a hajdani bányász települések, ahol a termelés felfuttatásához nagyarányú betelepítésre volt szükség. Ehhez főleg 1-2 szobás ún. bányáslakásokat építettek, ami mára jelentősen befolyásolta a térség települé-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

seinek lakásállományát. Ezt igazolja, hogy a két legnagyobb népességű településen, Rudabányán és Ormosbányán, a lakások egyharmada az 1 szobás lakásokba tartozik.

- Ezzel szemben a 3 és 4 szobás lakások aránya a közvetett hatásterületen lévő településeken magasabb. A nagyobb lakásméret falusias településeken való nagyobb aránya megjelenik a közvetlen hatásterületen is. Felsőtelekes és Kánó esetében a 3 és 4 szobás lakások aránya jelentős fölényt mutat a kevesebb szobaszámmal rendelkező lakásokkal szemben.

Lakástípus/település	1 szobás	2 szobás	3 szobás	4 szobás
Rudabánya	31,00	40,05	21,01	7,94
Alsótelekes	8,70	54,35	34,78	2,17
Felsőtelekes	14,91	27,27	33,45	24,36
Kánó	6,32	22,11	45,26	26,32
Izsófalva	15,00	42,42	33,55	9,03
Ormosbánya	33,14	42,40	15,34	9,12
Rudolftelep	15,63	72,22	8,33	3,82
Közvetett hatásterület	12,11	34,62	37,85	15,42

22. táblázat: A lakásállomány összetétele, 2001. Forrás: KSH 2001. évi népszámlálás

A lakásállomány tekintetében fontos lehet az is, hogy azok mikor, mely időszakban épültek, melyet a 19. táblázatban látunk, s amelyről a következőket mondhatjuk el.

- A legrégebbi lakások az urbanizált térségektől leginkább távol lévő falvakban találhatók, ahol az 1919 vagy az előtt épült lakások aránya relatíve magasnak mondható. Ez látható az elsődleges hatásterületen Kánó esetében (lakások negyede ekkor épült), de a távolabbi területeken Imola (37,14 %) és Szuhaő (24,44 %) értékei is figyelemre méltóak. Ezek olyan régi falusi paraszti házak, melyek felszereltsége, állapota nem minden esetben üti meg a jelenkor kívánalmait, ám az autentikus környezet a későbbiek-

ben fontos turisztikai vonzerő is lehet, továbbá a társadalmi összetartozás erősítését is szolgálhatja

- Az 1920-as évektől az '50-es évekig tartó időszakban történt meg a környék bányászati és feldolgozóipari tevékenységének kiépítése. Rudabányán és Ormosbányán ez a II. Világháború előtt minden addiginál nagyobb lakásboomot eredményezett, ami az 1945 utáni időszakban is folytatódott. Rudolftelepen az 1950-es években kezdődött a szénbányászat, ami a lakásépítésekben is testet öltött (ekkor épült Rudolftelep mai lakásállományának közel 60 %-a). Érdekesség, hogy az egész időszak alatt a lakásépítések tekintetében Ormosbánya vezetett, az itteni szénbánya rengeteg munkaerőt szívott fel. Izsófalván, Rudolftelephez hasonlóan, az 1950-es évekre, a széntermelés elindításának idejére tehető a lakásépítések fő időszaka.
- Az 1960-as évekre gyakorlatilag kiépült a környék ipari bázisa, ami az urbanizált településeken a lakásépítések arányának csökkenésében öltött testet. Ekkortól azonban elsősorban a város másodlagos hatásterületén lévő, kis létszámú falvakban kezdődtek meg nagyobb arányú lakásépítések. Ez Rudabánya közvetlen közelében lévő falvakban is érvényesült (Felsőtelekes 41,03 %, Kánó 40%, 40 év alatt), de a távolabbi falvakban (Alsószuha 62%, Jákfalva 66%, vagyis a lakásállomány kétharmada) ennél hangsúlyosabban jelenik meg.
- A rendszerváltás sokat hangoztatott hatása volt az ingatlanépítések drasztikus csökkenése a térségben. Amíg a '80-as években a vizsgált terület lakásainak több, mint 12%-a épült fel, addig a '90-es években már csak kevesebb, mint 4%-a. Rudabányán 6,36%-ról 2,18-ra csökkent. Ennél is nagyobb visszaesés volt többek között Kurityán (26,52%-ról 3,46%-ra), Ragály (18,68%-ról 4,67%-ra), Zubogy (15,38%-ról 5,1%-ra) településeken, de szinte mindenhol a csökkenés volt a jellemző. Csupán 4 településen nem csökkent a lakásépítések aránya: Alsótelekes (de itt a '80-as években nem épült egyetlen lakás sem), Imola (stagnált), Jákfalva (enyhe növekedés) és Trizs (stagnálás).
- A 2000-es években tovább folytatódott a régi, válságban lévő ipari területek agóniája. A táblázat adatai is azt mutatják, hogy Rudabánya közelében is inkább a falvakban épültek új lakások (Felsőtelekes, a távolabbi területeken Zádorfalva, Ragály, Jákfalva). Ezzel szemben a térség délkeleti részének urbanizáltabb körzete arányaiban nem vonzott olyan mértékű lakásépítést, mint a rurálisabb területeken lévő települések.

Lakástípus/ Település	1919 előtt épült	1920-1959	1960-2001	2002-2011
Rudabánya	4,79	59,58	33,97	1,66
Alsótelekes	16,13	54,84	26,88	2,15
Felsőtelekes	15,52	38,62	41,03	4,83
Kánó	25,26	34,74	40,00	0,00
Izsófalva	11,95	43,94	42,65	1,45
Ormosbánya	0,87	81,13	16,26	1,74
Rudolftelep	13,56	62,03	21,02	3,39
Közvetett hatásterület	10,31	35,00	57,46	3,77

23. táblázat: Rudabánya és környezete lakásállományának alakulása. Forrás: KSH 2001. évi népszámlálás

Rudabányán a következőkben foglalható össze a lakásállomány jelenlegi helyzete:

- A társasházi és kertes, családi ház jellegű ingatlanok kb. egyenlő arányban vannak jelen a városban (554 társasházi lakás és 552 kertes ingatlan). A társasházak elsősorban a város déli részén helyezkednek el, a város történelmi fejlődésének, a közlekedési, ipari, gazdasági kapcsolatoknak köszönhetően (társasházak 88,3 %-a ebben a városrészben).
- A kertes, családi és/vagy falusi jellegű házak ezzel szemben a település egészén jelen vannak: az északi és déli városrész között nagyjából egyenlő, 50-50%-os a megoszlás. Az északi városrészben azonban túlsúlyban vannak a kertes házak (északi városrész lakásainak 81%-a).
- Az ingatlanok 97%-a magántulajdonban van, önkormányzati tulajdonú mindössze 16 lakás, ezek többsége társasházi jellegű ingatlan.
- A lakások 83%-ában van vezetékes víz, s 82%-uk a csatornahálózatra is rá van kötve. Vezetékes gázhálózatra azonban csak a lakások alig több mint a fele van rákötve. Amíg azonban a város déli részében a lakások kilenczede van vezetékes ivóvíz

kapcsolata, addig az északi területen csak a lakások háromnegyedének. Különösen hiányzik a megfelelő minőségű ivóvíz-szolgáltatás a Kossuth Lajos utcán álló társasházakban, itt mindössze 8 lakásban (12%) van vezetékes vízszolgáltatás. Ennél is rosszabb helyzetben vannak a Bányász utcai lakások, itt egyetlen lakásban sem találunk vezetékes vizet (mindkét terület szerepel a későbbi anti-szegregációs tervben, mint szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett terület.). Hasonló eltéréseket észlelünk értelemszerűen a csatornázottság és vezetékes gázellátás terén is. A vezetékes ivóvíz-szolgáltatás és vele együtt a csatornázottság teljesen kiépített a következő utcákban: Dobó István u., Rákóczi Ferenc u., Zöldfa u., Bartók Béla u., Sport u. egésze, a Kossuth Lajos u. és József Attila u. nem társasházi ingatlanjai, Rózsavölgy u. a város déli részén, Ady Endre u., Óvoda u., Szabadság tér, Jókai Mór u. és Dr. Görgő Tibor u. a város északi részén.

- Újabb ingatlanok 2005 óta elsősorban a város északnyugati részén az Ady E. utcában és környékén épültek. Mindemelllett a lakásépítések és lakásfelújítások terén Rudabánya az országos átlaghoz képest elmaradásban van, ez visszavezethető a város és az itt élők társadalmi, szociális, gazdasági élethelyzetére.

4.4.4. Közlekedési infrastruktúra

A város közösségi közlekedés terén csak autóbusszal érhető el, köszönhetően a Kazincbarcika-Rudabánya vasútvonal 2007. évi bezárásának. Ám az autóbusz közlekedés tekintetében is vannak eltérések a városon belül. A központi részen a buszmegállók mindenki számára könnyen elérhetők, a város peremén viszont vannak ún. forgalmi árnyékban fekvő részek is. Mivel Rudabányán nincs helyi autóbusz közlekedés, ezért az itt lakók csak a helyközi buszközlekedésre hagyatkozhatnak.

Rudabányán 6 autóbusz-megállóhely van. Számításaink 3 km/h-s gyaloglási sebességre alapoznak, ezzel 10 perc alatt lehet megtenni 500 m-t, ami már tekintélyes távolság a legközelebbi autóbusz megállóhely eléréséhez. Ha hozzávesszük, hogy a város dombok között fekszik, a felfelé való gyaloglás sok esetben, főleg életkor függvényében nem is olyan egyszerű.

Ennek alapján a következő helyeken keletkeznek forgalmi árnyékok:

- Kossuth Lajos utca városközponttól távolabb eső részén: 17 kertes lakóház
- Árpád utcában: kb. 25 társasházi lakás

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Rákóczi Ferenc utcában: 22 kertes ház és 27 társasházi lakás
- Zöldfa utca teljes egésze forgalmi árnyékban fekvő terület, vagyis összesen 100 társasházi lakás és 10 kertes ház.
- József Attila utcában kb. 40 társasházi lakás
- Rózsavölgy u. teljes egésze forgalmi árnyékban fekvő terület, ez 40 kertes házat jelent.
- Óvoda utcában 6 kertes ház
- Táncsics Mihály utca: 3 kertes ház
- Ady Endre utca: 30 kertes családi ház
- Jókai Mór utcában: 5 családi ház
- Dr. Görgő Tibor utcában 13 kertes ház fekszik forgalmi árnyékban.

Ha lakásonként átlag 2 fővel számolunk, az is azt jelenti, hogy nagyjából 680 fő, a város lakosságának közel negyede nem tudja 500 m-en, vagyis 10 perc gyalogláson belül elérni a legközelebbi autóbusz-megállóhelyet. Különösen a város délkeleti részének forgalmi árnyékban fekvése okoz problémákat, hiszen ez a terület van eleve legtávolabb a városközponttól. A Városházától legtávolabb fekvő lakóház a Zöldfa utcában 1,8 km-re van a Rudabányai Közös Önkormányzati Hivataltól.

A településen nincsenek kitáblázott, ajánlott kerékpárút vonalak. A megyei területrendezési terv alapján kerékpárút kiépítése javasolt a Kossuth Lajos u. – Petőfi Sándor u. – Óvoda u. – Felsőkelecsény felé vezető út mentén, ám ennek - minekutána merőleges lenne a fő forgalmi irányra - inkább idegenforgalmi szempontból lenne jelentősége.

A 20. táblázat a város és elsődleges hatásterületén lévő települések önkormányzati útjainak és járdáinak adatait foglalja össze. Rudabányán 7,8 km kiépített önkormányzati út van. Az elsődleges hatásterület települései Rudabányánál kisebbek, ennek következményeként kevesebb önkormányzati út található ezeken a településeken. A kiépített járdák tekintetében a vonzáskörzetben lévő települések jobban állnak, amíg az e falvak önkormányzati útjainak csak alig harmada mellett nincs járda, addig Rudabányán az utak felénél lép fel ez a probléma.

Mutató/terület	100 főre jutó önkormányzati kiépített út	Önkormányza- ti kiépített út (km)	Önkormányza- ti kiépített jár- da (km)	Járdával nem rendelkező utak aránya (%)
Rudabánya	0,28	7,8	4	48,72
Elsődleges ha- tásterület	0,57	4,78	3,22	32,64

24. táblázat: Rudabánya és környékének közlekedési adatai. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

4.5. Köszolgáltatások

4.5.1. Humán szolgáltatások

Oktatás

Rudabányán az alapfokú oktatás és nevelés feladatait a Gvadányi József Általános Iskola és a Bóbita Óvoda látja el. A két intézmény az idén kettévált. Az iskolát átvette a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, az Óvodát pedig az Önkormányzat tartja fenn. Az intézmények a városközpont déli részén, jól megközelíthető helyen találhatók. Az iskola elhelyezkedése rendkívül kedvező, majdnem egyenlő távolságban a város északi és déli szélétől, de a város déli részének nagyobb népességű területéhez kicsit közelebb, tehát számukra jobb elérhetőségben. A nevelési intézmények Rudabánya mellett Felsőtelekes, Alsótelekes és Kánó oktatási-nevelési feladatait is ellátják.

Az intézményben 8 osztályos általános iskolai oktatás folyik, jelenleg 245 tanulóval. Az iskolába közel 200 rudabányai gyermek jár, melynek 89,9%-a hátrányos, 65,66%-a halmozottan hátrányos helyzetű. Érdekes, hogy a város déli részén élő iskoláskorúak körében a halmozottan hátrányos helyzetűek aránya 55,96%, míg az északi városrészben élő iskolás korúak körében 77,53%. Látható tehát, hogy város régebbi, északi része jobban tömöríti a hátrányos helyzetű tanulókat, mint az újabb, déli városrész. A 2008-ban elfogadott pedagógiai program adatai szerint az iskola tanulóinak fele roma származású, az ő tanulmányi előmenetelük az átlagosnál gyengébb. Ez előrevetíti az oktatás települési és térségbeli hátrányait, ami megmutatkozik a lakosság végzettségében is.

Az iskolába járók 16,7%-a nem rudabányai lakos. Az ő körükben a hátrányos helyzetűek aránya 90,24%, a halmozottan hátrányos helyzetűeké 48,78%. A HHH kategóriába tartozó gyer-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

mekek tehát a várost körülvevő vonzáskörzetben kisebb arányban vannak jelen, mint magában a városban. Rudabánya tehát a hátrányosabb helyzetű fiatalságot tömöríti.

Az intézményben 14 normál tantervű osztály, valamint 1 sajátos nevelési igényű osztály működik. Az intézményhez tartozik a Felsőtelekesen működő Telekes Béla Tagiskola, ahol 8 normál tantervű osztály van. Mindkét helyen igénybe vehetők a napközis csoportszolgáltatások.

Az óvodai nevelésben 4 csoport működik a rudabányai Bóbita óvodában.

A városban középfokú oktatási intézmény nem működik, ezért a továbbtanuló diákok Kazincbarcika, esetenként Sajószentpéter vagy Miskolc oktatási intézményeiben tanulnak.

Az intézmény pedagógiai programját 2008-ban fogadták el, melyben lefektették az oktatási-nevelési munkát megalapozó vállalásokat, így:

- Értékeken alapuló célzott fejlesztési tevékenység
- Barátságos, nyugodt, félelemmentes légkör megteremtése
- Segítő életmódra való nevelés elősegítése
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés segítése
- Speciális kompetenciák fejlesztése

Az iskola épületét uniós pályázati forrásból a közelmúltban felújították.

Egészségügy

Az egészségügyi ellátást a városban két háziorvosi rendelő, és egy fogorvosi rendelő látja el. Az Arany János utcai rendelő periferikus helyzetben fekszik a déli városterülettel szemben, a legtávolabbi lakóház több mint 800 m-re található. A Petőfi Sándor utcai rendelőtől a legtávolabbi lakás 1,4 km-re található.

Mindkét orvosi rendelő a közelmúltban felújításra került. Mindkét rendelő, és a fogorvosi rendelő felszereltsége is jó. Az orvosok kapacitásbeli leterheltsége átlagosnak mondható, 1 rendelési órában átlagosan 7,4 beteg látogatta a 2011-es KSH adatok alapján Rudabánya két orvosi rendelőjét. Egy betegre tehát átlagosan 8 perc jutott.

Ezen kívül a településen van az Orvosi Ügyelet székhelye is, valamint két védőnői körzet és állatorvosi rendelő is működik a településen.

Szociális ellátás

A város szociálisan rászorulóinak ellátását a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő Szociális Szolgáltató Központ végzi. Az intézmény Rudabánya központjában található, közel a helyközi autóbusz-megállóhelyhez, akadálymentesített épületben. Az intézmény főbb tevékenységei:

- Családsegítő szolgálat: életvezetési problémákkal, szociális vagy mentálhigiénés problémákkal, egyéb krízis helyzet miatt segítségre szoruló családok, illetve személyek szociális és mentálhigiénés ellátása, az okok, krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Feladata az 1993. III. tv. 64. és 65. §-aiban meghatározott feladatok ellátása.
- Gyermekjóléti szolgálat: alapellátás keretében hozzájárul a gyermekek testi, szellemi, mentális és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez vagy megszüntetéséhez, a családból való kiemelés megelőzéséhez. A veszélyeztetettséget észlelő és jelző hatékony információs rendszer működtetése érdekében feladata a településen működő valamennyi érintett intézmény és hatóság együttműködésének megszervezése. Feladata továbbá az 1997. XXXI. tv. 39-40 §-aiban, valamint a vonatkozó jogszabályokban meghatározott gyermekjóléti és gyámügyi feladatok ellátása, biztosítása. Az intézményben babaklub helyiség is kialakításra került.
- Házi segítségnyújtás: legfeljebb napi 4 órás gondozási igényű személyek ellátása, ápolási feladatok, ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában való közreműködés, vészhelyzetek kialakulásának megelőzése, azok elhárításában való segítségnyújtás. Gondoskodik az önmaguk ellátásában segítséget igénylő pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, szenvedélybetegekről, valamint azokról az idős személyekről, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek.
- Idősek klubja: olyan nappali ellátást nyújtó intézmény, amely saját otthonukban élő, idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmagukról való gondoskodásra részben képes személyek napközbeni ellátását végzi. Lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társ kapcsolatok kialakítására, építésére, ápolására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.
- Étkeztetés: koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai vagy szenvedélybetegségük miatt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jel-

leggel étkezés biztosítására nem képes személyeknek napi egyszer meleg étkezés biztosítása szociális étkeztetés keretében, az étel lakásra szállításával.

Kultúra, művelődés

A Gvadányi József Városi Művelődési Ház, Könyvtár és Teleház látja el a város közművelődési és kultúrával összefüggő feladatait. A művelődési házban a következő csoportfoglalkozásokat tartják:

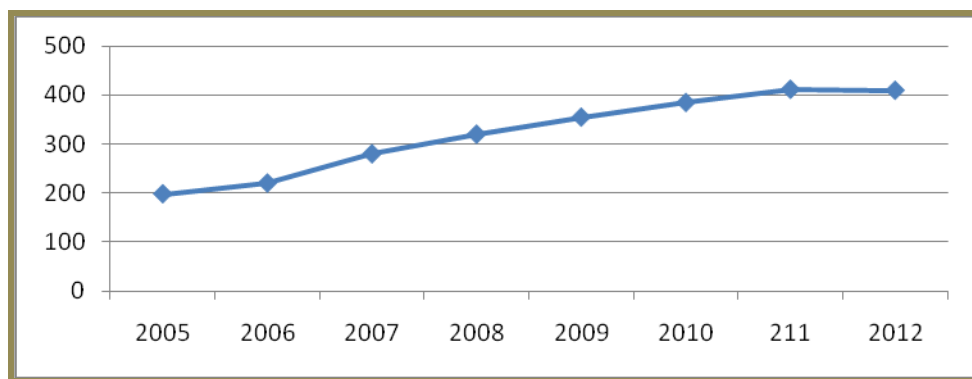
- Mazsorett-csoport
- Gyermek színjátszó-csoport
- Rozmaring Asszonykórus
- Díszítőművészeti Szakkör
- Bányász Nyugdíjas Klub
- Kézműves szakkör

A Művelődési Ház részt vesz az évente megrendezésre kerülő városi rendezvények lebonyolításában. Tavasszal és ősszel ismeretterjesztő előadássorozatot szerveznek. Szeptember első szombatján tartják már hagyományosan a Rudabányai városnapot, amely 2012-ben kiegészült az I. Ásványgyűjtő Fesztivál programjaival és nagyszabású testvérvárosi találkozó szervezésével. Minden év októberében tartják a Gvadányi József Emlékhetet. A Művelődési Ház galériájában időszakos kiállítások várják az érdeklődőket, ezen kívül gyermekszínházi előadásoknak, tanfolyamoknak, vásároknak, közéleti és egyéb rendezvényeknek is helyet biztosít.

A Művelődési Ház felújítása és rendbetétele évek óta dédelgetett álma a város vezetésének, melyre remény szerint a közeljövőben sor kerülhet.

A könyvtári szolgáltatások a térségen belül kiemelkedően jónak mondhatók, az elsődleges hatásterületen ennek van a legnagyobb könyvállománya. A rudabányai könyvtári állomány több mint 26 000

kötetet számlál. A 17. ábra szerint a beiratkozott olvasók száma 2005 és 2011 között folyamatosan nőtt, és mára 400-nál is több olvasót számlál. 2011-ben 1 olvasó átlagosan 24 könyvet kölcsönzött ki a rudabányai könyvtárból. A beiratkozottak zöme, 95%-a rudabányai lakos, de 2005 és 2012 között növekedett a nem rudabányai beiratkozott olvasók száma. A máshol élők elsősorban a közeli településekről (Felsőtelekes, Szuhogya, Kazincbarcika) kerülnek ki, de az elmúlt években megjelentek a távolabbról érkezők (Sajószentpéterről, de Budapestről is van olvasója). A Városi Könyvtár épületében található a 2013-ban pályázat révén felújított, korszerűsített és bővített Teleház.

18. ábra: Beiratkozott olvasók száma a rudabányai Városi Könyvtárban, 2005-2012.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum

A város idegenforgalmának fő lebonyolítója a statisztikai adatok a vendégek számának csökkenését mutatják, de a Múzeum még így is átlagosan körülbelül 4000 fő vendégforgalmat bonyolít le az Önkormányzat adatai alapján. Emellett kutatószolgálatot tart fenn, valamint szakmai gyakorlat helyszínéül is szolgál, a szükséges szakirodalom és más dokumentáció biztosításával, másrészt a kutatómunkához szükséges egyéb feltételek megteremtésével. Az év folyamán több főiskolai és egyetemi diplomamunka, disszertáció elkészítéséhez nyújtanak segítséget, adatokat szolgáltatnak egyéni kutatók részére is. Rudapithecus ásatás kutatócsoportját, a mindennapi kommunikációban és kapcsolattartásban is segítik a múzeum munkatársai. Évente több időszak kiállítást is bemutatnak vagy saját, vagy külső helyszínen. Állandó rendezvényeik között szerepel a Magyar Kultúra Napja, a Költészet Napja, a Múzeumi Világnap, a Múzeumok Éjszakája, a Bányász Nap, a Múzeumi Nap és a Borbála Nap.

Évente több alkalommal iskolai történelemórát és tárlatvezetést tartanak a múzeumban a rudabányai és a környékbeli általános iskolások részére. A kialakult gyakorlatnak megfelelően *Kazincbarcikáról* és a környék más településeiről több általános és középiskola egész napos rudabányai kirándulást szervezett 2012-ben is, amelynek programjai: múzeum- és bányalátogatás, ásványgyűjtés, a műemlék református templom megtekintése, előadás a múzeumban. A vendégkönyvi bejegyzések alapján látogatóik elégedettek kiállításaikkal és a kapott ismeretekkel, sok dicséretet kaptak.

A miskolci, szegedi, debreceni, budapesti, egri, nyíregyházi és szombathelyi felsőoktatási intézmények történelem és földtudományi szakos hallgatói 2012-ben is több alkalommal tartottak a múzeumban tanulmányi jellegű foglalkozásokat.

2010 őszétől Rudabányán múzeumpedagógiai oktatótér és virtuális informatikai pont került kialakításra a TIOP pályázatnak köszönhetően. A múzeumpedagógiai foglalkozásokhoz

szükséges eszközöknek köszönhetően (bútorok, modern számítástechnikai eszközök (számítógép, projektor, érintőképernyő, webkamera stb.) a fogyatékkal élőkre, elsősorban a vakokra és gyengénlátókra tekintettel pedig speciális számítógép és szoftver) bővült a diákok számára nyújtott programok lehetősége rendhagyó múzeumi órákkal és tematikus foglalkozásokkal.

4.5.2. Közműhálózatok

A városban a szennyvízhálózat kiépült, a csatornázottság 90,9%-os. A vonzásterületen belül Kánón 100 %-ban kiépült a csatornahálózat, míg Rudolftelepen csak 27,1%-os a kiépítettség. Üzemelő közkifolyó a városban átlagosan 410 méterenként található. A város célja a közmű-olló további zárása, a csatornázatlan lakások számának csökkentése. Az átlagnál alacsonyabb a csatornázottsági fok a József Attila utca lakásai körében, de hiányosságok akadnak a Petőfi Sándor utcai lakások esetében is.

A vezetékes vízszolgáltatás a város lakóingatlanjainak 81%-án kiépült. A városra jellemző észak-dél ellentét itt is látszik, míg az északi városterületen a lakásoknak csupán háromnegyede van bekötve az ivóvíz-hálózatba, addig a déli utcákban lévő ingatlanoknak majdnem kilenczede. Különösen az északkeleti városterület szenved erős hiányt a közműszolgáltatásokból, itt az ivóvíz-hálózatba bekötött lakások aránya igen alacsony: Gvadányi József utca 63%, Munkácsy Mihály utca 73%, Bányász utca 0% (!), Bajcsy-Zsilinszky Endre utca 80%, Vásár utca 40%, Temető utca 67%, Táncsics Mihály utca 66%, Vájár utca 53%. A déli városrészben rossz adatokkal rendelkeznek a Kossuth Lajos utcai társasházak, itt a lakások 88%-ában nincs vezetékes víz.

4.5.3. Környezeti szolgáltatások

A település kommunális hulladékgazdálkodási feladatait és a hulladékgyűjtést az Északmagyarországi Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi. A kommunális hulladék deponálása a sajátos hulladéklerakóban történik. A szelektív gyűjtés be van vezetve a városban, a gyűjtő-szigetek a következő helyeken találhatók: Zöldfa u., Petőfi Sándor u., Dózsa György u., azaz a városban egyenletesen helyezkednek el. Mind a város északi, családi házas övezetében, mind a déli, társasházakkal jellemezhető területén, mind pedig a város központjában elérhetők a szelektív hulladékgyűjtési szolgáltatások. A telepített szigetekeken négy edényben papír, műanyag, üveg és fémdoboz gyűjtése lehetséges. A város vonzáskörzetében a városiasodottabb

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

településeken van szelektív hulladékgyűjtés, a mögöttes területek falusias településein (Alsó- és Felsőtelekes, Kánó) nincs jelen. A lakossági szintű szelektív hulladékgyűjtés ugyanakkor sem Rudabányán, sem a közeli településeken sincs jelen.

A kommunális hulladékszállítás alapadatait mutatja a 21. táblázat. Rudabányáról lényegesen több hulladékot szállítanak el, mint a vonzásterületen lévő falvakból. Ennek oka egyrészt a nagyobb népesség, másrészt Rudabánya ipari-gazdasági jelentősége. Amíg ui. a vonzáskörzet településein az elszállított hulladék csaknem egésze a lakossági hulladékmennyiséget teszi ki, addig Rudabányán az elszállított hulladék közel negyede ipari-gazdasági jellegű tevékenységből származik. A városban és a vonzáskörzetben is minden lakás be van kapcsolva a szelektív hulladékgyűjtésbe. A szelektíven elszállított hulladék mennyisége azonban minden esetben a teljes kommunális szilárd hulladéknak csak elenyésző részét teszi ki. Ez Rudabányán a legmagasabb, de itt sem éri el a 2%-ot.

Terület/ Mutató	Elszállított lakossági szilárd hulladék (t)	Lakossági hulladék aránya (%)	Lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék (t)	Szelektív hulladékgyűjtésben elszállított szilárd hulladék aránya (%)
Rudabánya	688,3	76,13	13,1	1,90
Elsődleges hatásterület	230,1	99,6	4,02	1,75
Másodlagos hatásterület	160,14	99,5	2,96	1,85

25. táblázat: Rudabánya és vonzáskörzetének kommunális hulladékszállítási adatai, 2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

Rudabánya vízhálózatba bekötött lakásainak több mint kilenctizedét a szennyvíz-elvezető csatornahálózatba is bekapcsoltuk. A 22. táblázat a város és környéke szennyvíz-elvezetéséről mutat adatokat. Rudabányán, a térségi településekhez viszonyított méretéből kifolyólag jóval nagyobb az összegyűjtött folyékony hulladék mennyisége. Az elvezetett szennyvízmennyiségnek azonban egy része nem lakossági, hanem ipari-gazdasági eredetű. A másodlagos hatásterület mérsékelt gazdasági intenzitása miatt ezeken a településeken a legtöbb a lakossági eredetű szennyvíz aránya, míg az elsődleges hatásterület településein ez alacsonyabb. Az

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

elvezetett szennyvizet 3 tisztítási fokozatnak vetik alá, ez alól csak három település, Rudolftelep, Imola és Szuhafő képez kivételt, itt csak a második, biológiai fokozatú tisztítás történik meg.

Terület/ Mutató	Összes elszállított szennyvíz (1000 m ³)	Ebből lakossági eredetű szennyvíz aránya (%)
Rudabánya	51,1	90,9
Elsődleges hatásterület	17,58	79,33
Másodlagos hatásterület	10,48	92,7

26. táblázat: Folyékony hulladék elvezetésének adatai, 2011. Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis

Rudabányán a közterületi zöldfelületek összesen 18 893 m²-t tesznek ki. Az elsődleges hatásterületen lévő településeken átlagosan 10 025 m², a másodlagos hatásterület falvaiban 37 419 m². A kiugróan magas eredmény Kurityán nagy zöldfelületének köszönhető, ha ezt kivesszük a számításból, akkor településenként átlagosan 1 528 m² a zöldfelületek területe. A rendszeresen tisztított közterület Rudabányán 11 200 m².

A település hatályos településfejlesztési koncepciójában bemutatásra kerültek az utcafásításra kijelölt utak. Ezek: Temető u., Dr. Görgő Tibor u., Dózsa György u., Ady Endre u., Arany János u., Kossuth Lajos u., Rákóczi Ferenc u. Zöldfa u., József Attila u., Óvoda u., azaz elsősorban a városba bevezető, nagyobb forgalmú utak.

4.5.4. Közigazgatás

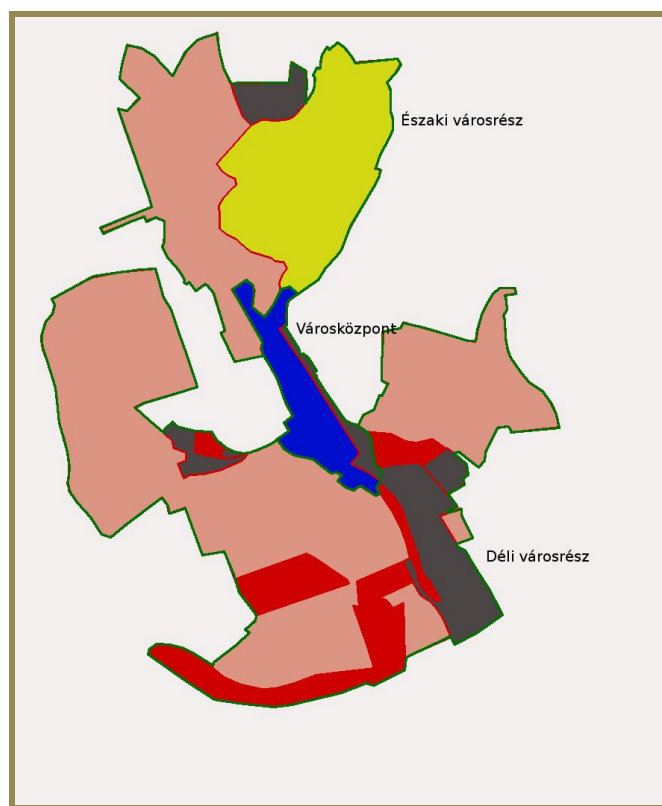
A képviselő-testület 2012. november 30-i ülésén fogadta el az Alsótelekes és Izsófalva községekkel létesítendő Közös Önkormányzati Hivatal felállítását célzó megállapodást, valamint az Alapító Okiratot. A Közös Önkormányzati Hivatal felállítását az új Önkormányzati törvény indokolta. A hivatal ellátja az 1. fejezetben már részletezett kötelezően vállalt feladatokat, és ha kapacitása engedi, az önként vállalt feladatokat is. A város fő jogalkotó szerve Rudabánya Város Önkormányzat Képviselőtestülete. Rudabányai Közös Önkormányzati Hivatalában működik a Kazincbarcikai Járás kirendeltsége is.

5. Városrészek elemzése

5.1. Városrészek lehatárolása

Ahogy az előző fejezetben már többször is szóba került, a várost alapvetően hármas tagolódással írhatjuk le. Van egy északi városrész, mely főleg kertes családi és falusi kapcsolatokkal álló ingatlanokkal, rosszabb közművesített helyzettel, gyengébb közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. A déli városrészt alapvetően a XX. században épült, sok esetben ma már leromlott állagú bányász társasházai jellemzik, az átlagosnál jobb közművesített és közlekedési helyzettel. A kettő között terül el a városközpont alapvetően funkcionális, kevés lakóingatlanal rendelkező területe, mely a két, zömében lakófunkciót ellátó városrészt összeköti.

A városrészek lehatárolásában a település szerkezeti terve volt a kiinduló alap. A határok pontos megvonásához azonban a közlekedési, elérhetőségi kapcsolatok térszerkezeti helyzete is hozzájárult. A Rózsavölgy u. és a Kossuth Lajos u. alapvetően kertes, falusi, családi házakkal írható le, ezáltal az északi városrésztre hasonlít a településkép. A közlekedési kapcsolataik azonban ezeket az utcákat a déli városrészhez kapcsolják, ezért ehhez a városrészhez célszerű őket sorolni.

19. ábra: Rudabánya városrészi felosztása. Forrás: Településrendezési Terv. Sárga: falusias lakóterület, világos piros: kertvárosi lakóterület, sötétpiros: kisvárosias lakóterület, sötétkék: városközponti funkcionális terület, szürke: egyéb területek, zöld vonal: városrészek határai.

A térkép alapján jól látszik a Rudabányát jellemző kettősség, a déli és az északi városrészek eltérő urbanizációs helyzetével magyarázható eltérés. Az északkeleti terület egyértelműen falusias jellegű terület, ez a legelmaradottabb, de egyben ez őrzi az ősi településmagot is, közelében régi, autentikus népi épületekkel, melyek akár az idegenforgalomban is fontos szerepet kaphatnak. Az ipari-gazdasági funkciókat hordozó területek viszont a déli városterületen vannak. Ugyancsak a déli városrészhez kötődnek a sportolásra alkalmas területek is.

5.2. Északi városrész

Szerkezet

Rudabánya északkeleti városrésze falusias, északnyugati része kertvárosias jelleget mutat. A két eltérő jellegű terület élesen elkülönül. A régi városmaghoz, vagyis a város északkeleti részéhez kötődik a falusias városkép, míg az újabb beépítésű északnyugati rész inkább családi házas, kertvárosi övezetként funkcionál. Az eltérő funkcionalitás eltérő településképet eredményez.

Az északkeleti oldal településképét alapvetően a hagyományos beépítés, az autentikus népi lakóházak látványa uralja. Itt található a város legrégebbi, archaikus jellegű épületei, melyek egyrészt egyediségükkel felkelthetik az érdeklődők figyelmét (nem véletlen, hogy az Önkormányzat ezen a területen egy saját tulajdonú parasztházból szeretné kialakítani a Tájházat), másrészt azonban régiségük miatt alacsony komfortfokozattal rendelkeznek.

Az északnyugati részen jellemző kertvárosias területet ezzel szemben már modern, a 60-as évektől a 2000-es évekig épült kertkapcsolatos családi házak jellemzik. Ezek komfortfokozata nemcsak a tőle keletre lévő falusias jellegű terület lakásaihoz képest jobb, hanem a város egészéhez képest is a legjobb állapotú lakóingatlanok találhatók itt.

Alapvetően falusias jellegűek a következő utcák: Gvadányi József u., Munkácsy Mihály u., Táncsics Mihály u., Vájár u., Dózsa György u., Temető u., Vásár u. és Szabadság tér. Kertvárosias jellegű utcák: Ady Endre u., Dr. Görgő Tibor u., Jókai Mór u. és Bajcsy-Zsilinszky Endre u.

Lakásállomány

A lakásállományt alapvetően a különálló épületek jellemzik, a déli városrészben megtalálható társasházak itt javarészt hiányoznak, csupán a Bányász utcában található 14, rossz állagú társasházi lakás. 255 kertes, illetve családi ház van az északi városrészben, mely a városrész lakóingatlanainak 94,1%-a. A város legújabb házai is az északnyugati részen épültek.

A lakóingatlanok közművesítettségében az előbb említett kettősség jelenik meg. A keleti városrész ingatlanjai sok esetben jelentős hátrányt szenvednek. A városrész lakásinak csak háromnegyed részében van kizárólag vezetékes ivóvíz-szolgáltatás. A keleti utcákban ez az arány átlagosan csak 60%, de vannak olyan utcák, ahol még ennél is rosszabb a helyzet. A Vájár utcában a lakások 53, a Vásár utcában 40%-a van csak rácsatlakoztatva a vezetékes ivóvíz-hálózatra, a Bányász utcában pedig egyetlen lakás sincs bekötve. A nyugati oldalon ezzel szemben igen jó a kiépítettség. A vezetékes gázszolgáltatás terén ugyanez a helyzet, a keleti oldalon a vezetékes gázt használó ingatlanok részesedése alacsonyabb, mint a nyugati oldalon (32, ill. 71%).

Megközelíthetőség

A terület keleti, falusias városképpel jellemezhető részén a következő utak találhatók:

- Gvadányi József u.: mivel az utca alsó szakasza a város központi részéhez tartozik, ide az út további szakaszát, 570 m-t soroltunk.
- Munkácsy Mihály u.: 410 m
- Táncsics Mihály u.: 470 m
- Vájár u.: 250 m
- Temető u.: 490 m
- Szabadság tér: 150 m
- Bajcsy-Zsilinszky Endre u.: 410 m
- Vásár u.: 280 m

Ebből kb. 1 200 m állami közút (Felsőtelekes felé), és kb. 1 800 m önkormányzati tulajdonú út.

A következő utcák viszont már inkább vagy teljes egészében kertvárosi jellegűek:

- Dózsa György u.: 550 m
- Dr. Görgő Tibor u.: 440 m
- Jókai Mór u.: 230 m
- Ady Endre u.: 625 m, ennek az utcának a déli szakasza is a belső, központi városterülethez tartozik.

Összesen kb. 18 00 m-nyi önkormányzati út tartozik ide.

A város északi részének elérhetősége a Sajó-völgyi urbanizációs tengelytől csak közvetetten, a városközpont érintésével lehetséges. A városból kivezető utakon innen csupán a hátsó, falusias jellegű területet, Alsótelekes, Felsőtelekes és Kánó községeket lehet elérni.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Helyközi autóbusz-megállóhely a Szabadság téren van. Az innen közvetlenül elérhető települések száma kevesebb, mint a város központi és déli területeiről elérhető városok. Mind Kazincbarcika, mind Edelény felé van közvetlen autóbuszjárat, ám Szendrő és Aggtelek (ahova a város központi és déli területéről van közvetlen elérhetőség) felé már nincs közvetlen járat.

Funkciók

- Intézményi funkció: csupán egyetlen intézmény található itt, a Gyógyszertár, mely a Gvadányi József utcában, a városrész délkeleti oldalán foglal helyet. A Gyógyszertár hétfőtől péntekig tart nyitva, kérésre a házhoz szállítást is megoldják. Erre már csak azért is szükség van, mert a városrész távolabbi utcái akár 1 km-es távolságban is lehetnek, nem beszélve Rudabánya más, délebbi területeiről.
- Vallási funkció: A városrész központjában található a gótikus eredetű, műemléki védettségű református templom és harangtorony épületegyüttese, melyhez a helyi védettségű református parókia épülete is csatlakozik. Ez ehhez tartozó műemléki környezet a következő területekre terjed ki: 208/1, 208/2, 209/1, 323, 321/2, 321/1, 319, 320, 322, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 306, 307, 308, 304, 325, 326 hrsz.
- Sport és rekreációs funkció: a városrész rekreációs funkciói alapvetően kis részarányt képviselnek, sportterület a városrész lakóinak helyben nem áll rendelkezésre. A rekreációs funkció is alapvetően csak a város közparkjaira korlátozódik. Rudabánya legnagyobb meglévő közparkja, a Szabadság tér 147/2 hrsz. területe. Közpark kiépítésére vannak tervek a városrész nyugati, urbanizáltabb oldalán, elsősorban a helyi útszakaszok kereszteződésénél, erősítve ezeknek a városi területeknek a társadalmi funkcióját. A Jókai Mór utcában egy régi, leromlott állapotú játszótér található, ennek felújítása, korszerűsítése már régóta esedékes.
- Kereskedelmi-gazdasági funkció: a városrészben alapvetően csak a helyi igények kielégítésére szakosodott kereskedelmi és vendéglátó üzletek vannak, nagyobb mértékű keresleti igény kielégítését a városközpont tudja biztosítani. A terület gazdasági potenciálja gyenge.

Végzettség

A terület főleg az alacsonyabb végzettségűek lakóhelye. Itt él a város alapfokú végzettségénél nem képzettebb lakosainak közel 84%-a. A városrész nyugati, urbanizáltabb oldalán magasabb a legalább középfokú végzettséggel rendelkezők aránya, mint az elmaradottabb keleti oldalon. A város északnyugati részén a középfokú végzettségűek aránya 56,8%, ugyanitt a felsőfokú végzettségűeké 12,2%, a városban élő felsőfokú végzettségűek 45%-a itt él. Ezzel

szemben az északkeleti városrészben a maximum 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya feltűnően magas, az itt élők közel 70%-a nem rendelkezik ennél magasabb képesítéssel. Ugyanebben a városrészben a felsőfokú végzettségűek részaránya alig haladja meg a 3%-ot. Az alacsony képzettségi színvonal akadályozza a városrész társadalmi, gazdasági, szociális fejlődését.

Szociális helyzet

Ebben is kettősség figyelhető meg. A városrész keleti oldalán a szociális segítségnyújtásra szorulóknak magasabb arányban vannak jelen, mint a nyugati oldalon (82-18 %). Az északkeleti városrész a település egészét tekintve is a leghátrányosabb szociális helyzettel rendelkező részterület, a szociális ellátására szorulóknak 44,1%-a itt él. Különösen súlyos helyzetben vannak a Bányász, Munkácsy Mihály és Tánicsics Mihály utcák lakói. A gyermekjóléti szolgáltatást legmagasabb arányban a Bányász és a Temető utcákban veszik igénybe, de magas a Munkácsy Mihály u. részesedése is. A nyugati oldalon a két részterület között kapcsolatot teremtő Dózsa György u. mutat magasabb részesedést. A családsegítő szolgálati igénybevételében a Tánicsics Mihály u. vezet, itt alacsony életminőségen élő, leginkább roma gyermekes családok élnek. A házi segítségnyújtást és a közétkeztetést alapvetően kevesebben veszik igénybe, itt az idősebb korúak lakóhelyei, a Bajcsy-Zsilinszky Endre u. és a Szabadság tér részesedése magasabb.

Gazdaság

A területen az ipari-gazdasági funkciók egyáltalán nem jellemzőek. A nem beépített területeket mezőgazdasági művelésre használják. A területtel volt határos a vasércbánya külszíni fejlesztése, amely ma rekultiváció alatt áll. A gazdasági funkciót alapvetően néhány ide települt helyi szolgáltatás jelenti.

Turizmus

Az idegenforgalomban nem képvisel jelentős erőt a városrész. Itt található ugyan Rudabánya egyik értékes műemlék-együttese, a református templom és harangtorony, valamint a helyi védelemre érdemes református parókia, de ennek látogatottsága alacsony, kiesik a turizmus fő áramlási irányából. Ráadásul ennek megtekintése nem is jelent sem a városnak, sem a város északi részterületének valódi bevételt. A területen csupán helyi érdekeket kiszolgáló vendéglátó egységek működnek, melyek nincsenek berendezkedve magasabb vendégforgalom kiszolgálására.

A terület megőrzött régi épületei, szép táji környezete, a gyaloglásra, kerékpározásra, lovas túrákra alkalmas földutak potenciális lehetőséget jelentenek a turisztikai termékfejlesztésben.

5.3. *Déli városrész*

Szerkezet

Rudabánya déli városrésze alapvetően kertvárosi és kisvárosi lakóövezetekből áll. A közlekedési kapcsolatok miatt ide kell sorolnunk a Kossuth Lajos u. és a Rózsavölgy u. családi, kertesházak övezetét is, annak ellenére, hogy ezek városképi szempontból inkább az északi, falusias környezetű városrészre hasonlítanak. A völgyi fekvésből eredő térkapcsolatok azonban ezt a két városrészt egyértelműen a déli területekhez kapcsolják. A Sport utcában található lakóingatlanok a várostérben elszigetelten helyezkednek el, s nincsenek közvetlen kapcsolatban a városrész más lakóterületeivel, azt ipari jellegű környezet veszi körül.

Lakásállomány

A területen a következő utcákban találhatók kisvárosias jelleget tükröző, a XX. században kiépült bányász társasházak:

- Arany János u.: 10 társasház, összesen 64 lakással
- József Attila u.: 9 társasház, összesen 112 lakással
- Árpád u.: 9 társasház, összesen 87 lakással
- Rákóczi Ferenc u.: 3 társasház, összesen 27 lakással
- Zöldfa u.: 16 társasház, összesen 100 lakással
- Kossuth Lajos u.: 8 társasház, összesen 68 lakással
- Óvoda u.: 2 társasház, összesen 3 lakással

A családi, kertkapcsolatos házak eloszlása a következő:

- Dobó István u.: 16 ház
- Bartók Béla u.: 45 ház
- Sport u.: 7 ház
- Rózsavölgy u. 40 ház
- Kossuth Lajos u.: 56 ház
- Óvoda u.: 12 ház
- Rákóczi Ferenc u.: 26 ház
- Zöldfa u.: 10 ház
- József Attila u.: 11 ház
- Arany János u.: 12 ház

Összesen 489 társasházi lakás (a lakóingatlanok több mint kétharmada) és 235 kertes családi vagy falusi ház (a lakások alig harmada) található ebben a városrészben. Itt található a város lakóingatlanainak közel kétharmada.

Közművesítés: A legrégebben épült Arany János, József Attila és Kossuth Lajos utcai lakásokban a legrosszabb a közművesítettség helyzete. Itt csak a lakások mintegy 56%-ában van vezetékes víz, de a Kossuth Lajos utcai, erősen leromlott állagú lakásokban ez az arány 11%, tehát a 68 lakásból csak minden kilencedik lakásban van vezetékes víz. A terület többi társasházi lakása és családi házai teljes körűen be vannak kötve a vezetékes ivóvíz-hálózatba.

A csatornázottság aránya jó, amely lakásban van vezetékes víz, az jó eséllyel a szennyvízelvezető rendszerbe is be van kötve. Kivételt képeznek a József Attila u. társasházai, ahol két lakásban nincs kiépített szennyvízelvezetés.

Vezetékes gázt már sokkal kevesebb lakásban lehet használni. Ebben is a családi házak vannak jobb helyzetben, míg a társasházi lakásokat tömörítő utcákban a lakásoknak csak mintegy harmada van ellátva vezetékes gázszolgáltatással, addig a családi házaknak több mint kétharmada.

A társasházi lakások tehát összességében rosszabb állapotban vannak. Legrosszabb helyzetben a Kossuth Lajos utcai, 30-as években épült, meglehetősen régi, leromlott állagú épületek vannak, de nincsenek sokkal jobb helyzetben a József Attila utcai, hasonló korú bányászlakások sem. Ezekben a helyeken ingatlan felújítás az elmúlt évtizedekben gyakorlatilag nem volt. Mindkét terület szerepel az anti-szegregációs tervben.

Ezzel szemben az újabb építésű, '50-'60-as években vagy az után épült társas- és kertkapcsolatos családi házak jobb állapotban vannak, itt a közművesítettség és alapvetően az életminőség is jobb, magasabb, mint a régebbi lakások esetében.

Megközelíthetőség

A terület útjai közül vannak állami fenntartású közutak:

- Óvoda u. bizonyos szakaszai: ez vezet Felsőkelecsény felé, 500 m
- Arany János u.: ez az Ormosbánya felé vezető út városi szakaszát jelenti, 610 m
- Kossuth Lajos u., ez vezet Szuhogy felé: 850 m

Összesen 1 960 m állami fenntartású út tartozik ehhez a városrészhez.

Az utak többsége azonban önkormányzati fenntartású:

- Óvoda u. egy szakasza: 240 m
- Rózsavölgy u.: 700 m
- József Attila u.: 590 m

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Árpád u.: 300 m
- Rákóczi Ferenc u.: 320 m
- Dobó István u.: 215 m
- Zöldfa u. 460 m
- Bartók Béla u.: 470 m
- Sport u.: 320

Összesen kb. 3 295 m-nyi önkormányzati út található a területen.

A terület elérhetőség szempontjából vegyes képet mutat. Egyrészt a város központját érintve minden utca a város központi tengelyéről könnyen elérhető. Ez azonban azt is jelenti, hogy az egyes területek között nem mindig biztosított a közvetlen átjárhatóság. Az egymástól légvonalban csupán 450 m-re lévő József Attila és Rózsavölgy utcák a valóságban 1 700 m-es kerülvővel érhetők el. A probléma feloldására a településszerkezeti tervben jelölt módon hosszabbítanák meg a József Attila és a Zöldfa utcákat a felsőkelecsényi országút felé. A városrész útjai, alacsony forgalmi intenzitásuk miatt alkalmasak kerékpározásra, de az erre javasolt utak kijelölése még nem történt meg. Az országos területfejlesztési koncepció a Kossuth Lajos u. – Petőfi Sándor u. – Óvoda u. vonalán kerékpárút kiépítésével számol, ez főleg a turisztikai keresletre lehet hatással. Az utak állapota többségében megfelelő, de vannak olyan útszakaszok, melyek nem burkoltak, esős időjárási helyzetekben nehezen, vagy alig járhatóak, kátyúsak. Ezek egyike a Sport u., ami a város egészét tekintve is az egyik legrosszabb állapotban lévő magán útszakasz.

Helyközi autóbusz-megállóhelyek a Kossuth Lajos u. elején, az ormosi és a szuhogyi út kereszteződésében, valamint az Arany János utcában, a volt Vasútállomás előtti útszakaszon találhatóak. Mivel Felsőkelecsény felé nincs közvetlen autóbuszjárat, ezért az Óvoda utcában és a Rózsavölgy utcában lakók a Városközpontban lévő megállóhelyen tudnak buszra szállni. Ez a legtávolabbi háztól kb. 1 200 m-re található. Ugyancsak távol, 1 000 m-nél is messzebb van az Arany János utcai megállóhelytől a Zöldfa utca legtávolabbi bányász társasháza.

Funkciók

A városrészben az alábbi intézményi és szolgáltatói funkciók találhatók:

- Intézményi: II. Számú Orvosi Rendelő és Védőnői Szolgálat. Ehhez tartoznak a következő utcák: Arany János u., Kossuth Lajos u., Sport u., József Attila u., Rákóczi Ferenc u., Dobó István u., Árpád u., Zöldfa u., Bartók Béla u.. Az Óvoda utcai és Rózsavölgy utcai lakosok azonban a Petőfi Sándor utcában lévő II. Számú Orvosi Rendelőhöz tartoznak, mivel ezt könnyebben érik el.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Vallási: Evangélikus templom: a Bartók Béla utcában található, ideiglenes műemléki védettség alatt áll. A műemléki környezetbe a következő területek tartoznak: 998/2, 947, 991, 990, 987, 986 hrsz.
- Sportolási-rekreációs funkció: a Kossuth Lajos u. mentén található a sporttelep, az Óvoda utcában viszont tenispályák biztosítják a sportolási lehetőséget. A sporttelep salakos pálya, melynek füvesítésére a város állami támogatást nyert. Ennek fontos hozadéka, hogy a füvesítés után a labdarúgó mérkőzéseket a városban is meg lehet rendezni, nem kényszerülünk más pályák bérlésére. A városrészben, annak ellenére, hogy sok gyermekes család is él, nincs modern, esetenként szabadtéri fitness eszközökkel felszerelt játszó- és közösségi tér. A területen jelenleg nincs olyan egyértelműen, helyrajzi szám alapján lehatárolható terület, mely közparkként funkcionálna. Mivel a területen sok család és fiatalkorú él, ennek megoldása a közeljövő feladata. A település-szerkezeti tervben területek kerültek kijelölésre közpark kialakítására és fejlesztésére: az 1024/3, 901/13, 901/14, valamint a 764/1 hrsz. északi részén.
- Kereskedelmi funkció: A Kossuth Lajos utcában pizzeria működik, mely a város egyik fontos vendéglátó egysége. A főutak léte, valamint az itt koncentrálódó lakosság miatt a terület kereskedelmi vonzása erős, de szaküzletek a városrészben nem, csak a városközpontban találhatók.

Végzettség

Az itt lakókat végzettség tekintetében is a lakóhely szerinti kettősség jellemzi. Azokban az utcákban, ahol túlnyomórészt vagy teljes egészében társasházak találhatóak, az alapfokú végzettségűek vannak többségben (56,04 %), és kisebbségben a magasabb végzettségűek (középfokú 41,04, felsőfokú 2,92 %). Ezzel szemben a családi házas övezetekben magasabb a képzetebb egyének aránya (alapfokú 29,72 %, középfokú 60,4 %, felsőfokú 9,88 %). Az alapfokú végzettségűek különösen nagy számban fordulnak elő az Arany János u. (73,9 %) és Kossuth Lajos u. (63,6 %) bányáslakásaiban élők körében. A középfokú végzettségűek a Dobó István és Rákóczi Ferenc utcákban (61,11 és 63,36 %), valamint a város keleti oldalán tömörülnek (Bartók Béla u. 60,2 %, Óvoda u. 66,66 %, Rózsavölgy u. 63,69 %). A felsőfokú végzettségűek is hasonló módon helyezkednek el a város földrajzi terében, azaz a Dobó István és az Óvoda utcákban.

Szociális helyzet

A Szociális Szolgáltató Központ által ellátott személyek 1 lakásra jutó arányában a Kossuth Lajos, Arany János, és Sport u. vezet, itt átlagosan minden harmadik lakásban él olyan személy, aki szociálisan rászoruló. Legtöbbször a családsegítő szolgálat segítségét veszik igénybe, az ezt igénybevevők nagy arányban vannak jelen a Rózsavölgy (80 %), Arany János (67,85%), és a Zöldfa (66,67%) utcákban. Ezek olyan utcák, ahol alacsony életszínvonalon élő gyermekes családok élnek. A házi segítségnyújtás és a közétkeztetés viszont az idősebb korosztályhoz kapcsolódik. A házi segítségnyújtást igénybe vevők közel 40%-a, a közétkeztetésben részesülők majdnem kétharmada a Kossuth Lajos és József Attila utcában lakik. Ezen felül magasabb arányban vannak jelen a Rákóczi Ferenc és az Óvoda utcában is az utóbbi két szolgálatot igénybe vevők.

Gazdaság

Itt található a város fő ipari területei és üzei. Sajnos az ipari területek még korántsem telítettek, azok továbbra is várják a betelepíteni és letelepedni vágyó működőtőkét. A volt vasútállomás területe, jelenleg kihasználatlan, a vasút 2007 óta nem működik. A terület a Magyar Államvasutak kezelésében van, az újraházasítás ez gátolja. Hosszú távon, a MÁV-val folytatott tárgyalások függvényében a volt vasúti terület önkormányzati átvételével és gazdasági övezetbe való átsorolásával szeretnénk egy mini vállalkozói parkot kialakítani. A területnek a 2609. sz. út révén jó közúti kapcsolatai is lennének.

Turizmus

A fő látványosságok a város központjában vannak, de ezek megközelítése alapvetően a déli városrészt érintve történik, mind Szendrő, mind Aggtelek – Felsőkelecsény, mind a Sajó-völgy felől. A Kossuth Lajos u. vezet el az érdeklődőt a volt vasércbánya és a Rudapithecus Hungaricus fejlesztendő lelőhelyére. A területen vezetne át a kerékpáros turizmusban jól használható épített kerékpárút, melyre a város alacsony forgalmú útjain kijelölt kerékpáros-barát útvonalak csatlakozhatnak. A kerékpáros turizmus felfuttatásához azonban nincs meg a kellő minőségű infrastruktúra, nincs kerékpáros pihenő- és frissítőhely, nincs kerékpár-kölcsönző állomás. Az Óvoda u. mentén lévő rekreációs és sport területek ugyancsak az aktív turizmus színterei lehetnének. A turisztikai lehetőségeket erősítik a városrészben működő kereskedelmi és vendéglátó egységek.

5.4. Városközpont

Szerkezet

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A város központi, funkcionális területe elnyúlt, hosszanti szerkezetet mutat. Ennek oka a település természetföldrajzi fekvésében rejlik, nyugatról meredek hegyoldal, keletről a külszíni bányaterület miatt csak egy nagyjából É-D-i csapású sávban terjeszkedhetett a város. Ezen a részen jellemző a magasabb épületek látványa, esetenként a zárt soros beépítés.

Lakásállomány

A területen, mivel alapvetően funkcionális jellegű a városrész, csak kevés lakásként használt ingatlan található. A Petőfi Sándor utcában összesen 31 lakás van, ebből 29 társasházi, 2 kertes családi ház. A Gvadányi József utcában 3, az Óvoda utcában 2, az Ady Endre utcában 5 lakóingatlan található, ez utóbbiból 2 társasház. A Petőfi Sándor u. lakásainak mindegyikében van vezetékes víz, s csupán 2 lakásban nincs szennyvíz-elvezetés. Vezetékes gázt szintén 29 lakás használ. A lakások mindegyike magántulajdonban van.

Megközelíthetőség

A területhez a következő útszakaszok tartoznak:

- Petőfi Sándor u. teljes szakasza: 650 m
- Gvadányi József u. keleti oldala városközpontoz közeli szakasza, a Városházáig: 150 m
- Ady Endre u., 2 és 10. számú házak között, az utca keleti oldalán: 170 m
- Óvoda u. városközpontoz közeli eső, keleti szakasza, 150 m

Összesen 1 120 m-nyi közúthálózat tartozik ehhez a városrészhez. A Petőfi Sándor u. jelenti a város mai központját, itt helyezkednek el az intézmények. Ez mind a város, mind a térség szempontjából közlekedési csomópontot jelent, mivel az északról délre haladó forgalom áthalad ezen az útszakaszon. Két autóbusz-megállóhely található itt, melynek révén a város minden intézménye és szolgáltatója rövid gyaloglással elérhető. Az utca mellett teljes hosszában kiépült a járda. Kiépített parkoló nincs, de parkírozásra ezen felül sok helyen van lehetőség: számos intézménynek, szolgáltatónak saját parkolója van. Parkolásra lehetőség van: a Coop Szupermarket előtt, a Városházával szemben, az általános iskola épülete előtt, valamint az autóbusz-fordulónál is.

Funkciók

- Intézményi funkció: itt található a következő intézmények:
 - Gvadányi József Művelődési Ház és Könyvtár
 - Bányászattörténeti Múzeum
 - Rudabányai Közös Önkormányzati Hivatal

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Szociális Szolgáltató Központ
- Gvadányi József Általános Iskola
- Bóbita Óvoda
- Rudabányai Városüzemeltető Nonprofit Kft.
- I. Számú Háziorvosi Rendelő és I. Számú Védőnői Szolgálat
- Orvosi ügyelet
- Fogászati rendelő
- Gazdasági-kereskedelmi funkció: itt találhatók az alábbi gazdasági funkciók:
 - Coop supermarket, a város legnagyobb áruháza
 - Szendrő és Vidéke Takarékszövetkezet
 - Posta
 - Ipari jellegű területek, mint a volt varroda épülete.
 - Ide tartozik a ma nem használt, rozsdadozóként funkcionáló rakodó ipari jellegű területe is, mely a városközpontot nyugat, északnyugat felől határolja.
- Vallási funkció: a városközpontban található a római katolikus templom, mely helyi védettséget élvez.
- Rekreációs funkció: a városközpontban ez a funkció a közparkokra korlátozódik. A területen közpark egyelőre csak a körforgalommal átellenben elhelyezkedő 519 és 521 hrsz. területen található, itt utcabútorok vannak kihelyezve, valamint itt található a modern bányász emlékmű is. A park mintegy fogadja a dél és kelet felől érkezőt. A 952, valamint a 506 hrsz. területeken a város hatályos településszerkezeti terve írja elő a zöldterület-fejlesztést. Előbbin parkolónak használt burkolatlan terület, utóbbin kihasználatlan régi ipari épület áll. A területen a Petőfi Sándor utcában szelektív hulladékgyűjtő sziget található.

A funkcionalitás ellenére a városközpont szerkezeti képe, elrendezése nem alkalmas arra, hogy mind az itt élők, mind az ide látogatók részére is elfogadható társadalmi, társasági életre helyet adó környezetet biztosítson. Hiányzik az a városi tér, amely alkalmas lehet valódi találkozóhely funkció betöltésére. A terület igazgatási, szolgáltatási, kereskedelmi funkcióit tehát nem egészíti ki valódi, a városi környezet értékét mérő társadalmi funkció. Ennek feloldására az Önkormányzatnál születtek tervek a település központjának funkcióbővítő rehabilitációjára, melynek célja, hogy a városrész hosszabb időtöltésre is alkalmas legyen, az itt lakók ne csak ügyeik intézéséhez keressék fel a városközpontot.

Végzettség

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Az itt élők végzettségi mutatói is jobbak a városi átlagnál. A Petőfi Sándor utcában összesen 45 fő 15 életévnél idősebb élt 2012-ben, ennek 17,78%-a általános iskolai vagy az alatti képzettségű, több, mint kétharmaduknak van középfokú végzettsége, s 13%-nyian felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. Hasonlóan jó végzettségi mutatókkal rendelkeznek az Ady Endre u. területre eső lakásaiban élők is.

Szociális helyzet

A területen élők szociális helyzete a városi átlagnál jobbnak mondható, lakásonként átlagosan csak 0,1 fő (tehát minden tízedik háztartásból 1) veszi igénybe a Szociális Szolgáltató Központ valamilyen segítségét. A Szolgáltató Központ munkáját összesen 3 fő igényli, 1-1 fő családsegítőt, házi segítségnyújtást, és közétkeztetést vesz igénybe.

Gazdaság

A terület alapvetően gazdasági funkcionális jellegű terület, mely inkább a gazdaság-szervezésben ölt testet. Elsősorban intézményi területek találhatók itt, de van ipari jellegű termelés is.

Turizmus

Ide összpontosul a múzeum révén a város turisztikai forgalmának zöme is. Közelében található Rudabánya egyetlen, turistaszállásként működő kereskedelmi szálláshelye is.

6. Előző időszak fejlesztései

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum múzeumpedagógiai fejlesztése

TIOP 1.2.2-09/1, 100 %-os intenzitással

Támogatási döntés: 2010.03.31.

Támogatás mértéke: 10 075 183 Ft

A projekt során a Bányászattörténeti Múzeumban virtuális oktatói tér kialakítására került sor, mely alkalmas minden korosztály fogadására. A fejlesztés hozzájárul az egész életen át tartó tanulás biztosításához. A helyiség alkalmas rendezvények, konferenciák, előadások megtartása mellett iskolai, múzeumpedagógiai és erdei iskolai programok megvalósítására. Befogadóképessége 20-50 fő a rendezvény jellegéhez igazodóan, de alapvetően a kis létszámú csoportokkal való foglalkozást teszi lehetővé.

Szegregáció: a kialakított helyiségben szegregált oktatás-nevelés nem valósul meg. A terem technikai felszereltsége lehetővé teszi, hogy minden érdeklődő használhassa azok előnyeit. Az esélyegyenlőség jegyében digitális és informatikai eszközöket, vakok és gyengén látók részére speciális eszközöket szereztünk be. A fejlesztésnek nem voltak szegregációt mélyítő hatásai.

Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése a rudabányai Gvadányi József Városi Művelődési Ház, Könyvtár és Teleház intézményében

TIOP 1.2.3-11/1, 100 %-os intenzitással

Támogatási döntés: 2012.05.23.

Támogatás mértéke: 7 998 000 Ft

A projekt révén megvalósult a Városi Könyvtár informatikai, információs technológiai fejlesztése. Teljes egészében lecserélték az elavult számítógépparkot a Teleházban. Fénymásolási és scannelési lehetőséget is biztosítani tudnak a fejlesztésnek köszönhetően. A könyvtár nyilvántartó rendszerének fejlesztése is a projekt része volt (Sirene program), mely lehetővé teszi a könyvek vonalkód alapján történő nyilvántartását

Szegregáció: a projekt megvalósítása során tekintettel voltunk arra, hogy az ne okozzon szegregációt. A könyvtári szolgáltatások igénybevétele során nem mutatkozik szegregált hozzáférés.

A Rudabánya Nagyközség Önkormányzata által képviselt Közoktatási Intézményfenntartó Társulás intézményi infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése, a helyi oktatás színvonalának emelése, a térségi különbségek csökkentése érdekében

ÉMOP 4.3.1/2/2F-2f, 90 %-os intenzitással

Támogatási döntés: 2009.11.26.

Támogatás mértéke: 410 762 644 Ft

A projekt során az intézményi működés, óvodai-iskolai oktatás-nevelés hatékonysága javult. A korábbi 6 feladatellátási helyből 3 maradt meg, épült 4 új tanterem. Megvalósult az épületek teljes körű gépészeti felújítása, hőszigetelése. Az intézkedés célja a működtetésre szánt források hatékonyabb, strukturáltabb felhasználásának elősegítése.

Szegregáció: a fejlesztés célja a még esetlegesen meglévő szegregáció további oldása volt. Szegregált oktatás-nevelés nem valósul meg. Megvalósult az épületek teljes körű akadálymentesítése.

Hozzáférhető és hatékony alapellátás biztosítása az Arany János utcai háziorvosi rendelőben, Rudabányán

ÉMOP 4.1.1/A-09, 95 %-os intenzitással

Támogatási döntés: 2010.08.16.

Támogatás mértéke: 34 918 533 Ft

A fejlesztés során megvalósult a háziorvosi rendelő teljes mértékű műszaki felújítása, információ technológiai környezet kialakítása, új orvosi és informatikai eszközök beszerzése.

Szegregáció: a beruházással szegregáció nem valósult meg, sokkal inkább a meglévő szegregáltság oldása volt jellemző. Megvalósult az épület teljes akadálymentesítése is. Az új orvosi eszközök révén az ellátott betegek mindegyike korszerű szolgáltatást képes kap.

Szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése Rudabánya városban

ÉMOP 4.2.1/2/A-11, 95 %-os intenzitással

Támogatási döntés: 2012.06.14.

Támogatás mértéke: 99 463 462 Ft

A projekt kapcsán a SZSZK teljes körű felújítása valósul meg az épület műszaki felújításával, infrastrukturális és eszközbeszerzésével, fejlesztésével.

Szegregáció: A beruházás nem okoz szegregációt, a meglévőt csökkenti. A SZSZK szolgáltatásait minden, a Központ intézkedési területén élő polgár igénybe veheti, abból senki sincs kizárva. Az épület most is akadálymentesített, de a felújítás során a szolgáltatás-elérés tovább javul.

7. Szegregációs területek helyzetértékelése

7.1. *Szegregáció-elemzés módszertana*

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2009-ben kiadott Városfejlesztési Kézikönyve kétfajta módszertant ajánl a szegregált területek lehatárolására.

1. 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató. Ez esetben azokat a területeket nevezzük szegregátumnak, ahol az aktív korú lakosság legalább 50 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, és legalább 50 %-ának a legmagasabb iskolai végzettsége nem haladja meg a 8 osztályt.

2. *Segélyezési mutató*n alapuló szegregációs mutató. Ebben az esetben viszont azokat a területeket nevezzük szegregátumnak, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a terület lakosságszámához viszonyított aránya eléri a városi átlag kétszeresét. Mivel Rudabányán magas a segélyezéssel élő aktív korúak aránya, kézenfekvő volt a második módszertan alapján meghatározni a város szegregált területeit.

A módszertan alapján szegregátumnak nevezzük azokat a városrészeket, ahol a segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató eléri a városi átlag kétszeresét, és szegregációval veszélyeztetettnek, ahol eléri a városi átlag 1,7-szeresét, de nem éri el a 2-szeresét. A rendszeres szociális támogatásokba a következők számítanak bele: rendszeres szociális segély, normatív, helyi és adósságkezelési támogatáshoz járó lakásfenntartási támogatás, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A mutató kiszámításánál az előbbi segélyezési formák összesített darabszámát kell használni. A szegregátumnak ezen kívül el kell érnie legalább az 50 főt.

A kapott adatok alapján Rudabányán két, egyenként is jelentős területű szegregátum és egy szegregációval veszélyeztetett terület különíthető el:

1. A város északkeleti, falusias környezetében, a Gvadányi József, Bányász, Munkácsy Mihály, Táncsics Mihály és Vájár utcák térségében. Ez egy erősen leromlott állapotú, elmaradt, alacsony komfortfokozatú, vagy komfort nélküli lakásokkal rendelkező terület, elsősorban a roma származású népesség lakja. Városszerkezeti elhelyezkedése rendkívül hátrányos, megközelíthetősége csak kis áteresztőképességű, sok esetben burkolatlan utakon lehetséges.

2. A város déli részén, az Arany János és a József Attila utcákban, ahol elsősorban a bányász társasházak jelentik a szegregációs területet, ehhez csupán kevés kertes ház csatlakozik. Itt a

jó megközelíthetőségű a házak és lakások állapota is alapvetően jobb, mint a város északkeleti részében. A segélyezettek és ezzel összhangban a munkanélküliek itt jelenlévő magas részaránya miatt azonban ez a terület is az erőteljes leromlás állapotát mutatja. Különösen rossz állapotban vannak a József Attila utcai társasházak. A terület szegregátum volta éppen azért is van rossz hatással a városra, mivel a forgalmas, Sajó-völgy felé kapcsolatot teremtő út mellett fekszik, ezt látja az érkező befektető, érdeklődő, az ide tévedő turista. A terület tehát nem képes ellátni a városkapu funkcióját. A város iránt érdeklődők, szembesülve az eléjük táruló látvánnyal, könnyen lemondhatnak a további itt tartózkodásról. A helyzetet súlyosbítja, hogy a területtel átellenben, a volt vasútállomás területén szeretné kijelölni az önkormányzat a város gazdasági-fejlesztési övezetét, az esetleges befektetők azonban éppen a szomszédságában lévő szegregált terület miatt is elmaradhatnak.

3. Veszélyeztetett terület: Kossuth Lajos utca társasházai, mely a településszövetben elszigetelten jelenik meg, ám mégis közel fekszik a városközponthoz. Előtte halad el a 27. számú főúttal kapcsolatot teremtő út, ami a déli szegregátumhoz hasonlóan befolyásolja az ide érkezőben a városról elsőre kialakult képet.

Ezek mellett vannak olyan, ún. problémás területek, melyek ugyan a megadott módszertan alapján nem tartoznak a valódi szegregátumok közé (vagy alacsony lélekszáma miatt nem is tartozhat oda), de az ott uralkodó társadalmi folyamatok, a terület városszöveti elhelyezkedése, a lakásállomány minősége alapján a továbbiakban fokozott figyelmet igényelnek. Alapvetően 2 ilyen, egymáshoz kapcsolódó területet különböztetünk meg: 1. Árpád utca, a város déli részén, mely közvetlenül csatkozik a József Attila utcai szegregátumhoz. 2. Arany János utca belső szakasza.

7.2. Északkeleti szegregátum

A szegregátumhoz a következő lakások tartoznak:

- Gvadányi József u.: 20 lakás a 32-ből, azaz a lakások 62,5 %-a. Ezek közül 16 lakott, vagyis a szegregátumhoz tartozó lakások 20 %-a nem lakott. Elsősorban az utca jobb kéz felőli, páratlan oldala tartozik ide.
- Bányász u.: 17 lakás, mely a lakások 100 %-a. Az utca egésze a szegregátumban fekszik. A 17 lakásból csak 15 lakott.
- Munkácsy Mihály u.: 8 lakás a 22-ből, azaz a lakások 36 %-a. Ide elsősorban a bal kéz felőli, páratlan számú házak tartoznak.

- Táncsics Mihály u.: 25 lakás, a 41-ből, azaz a lakások 60,9 %-a, amelyből 17 lakott. Elsősorban a páratlan oldalszámú lakások tartoznak ide.
- Vájár u.: 19 lakás, gyakorlatilag a teljes utca ide tartozik. Ebből azonban 6 lakás nem áll használatban, ami az utca lakásállományának közel harmada.

7.2.1. Városszerkezeti elhelyezkedés

A terület a város északkeleti részén található. A Városháza közel fekszik a szegregátum déli részéhez, a városterület északi pereméhez képest azonban már közel 1 km távolságra van. A szegregátum alapvetően beékelődik a várostestbe, de annak szélén, a városrész keleti oldalán már a volt bánya területe kezdődik. A Gvadányi József, Bányász és Munkácsy Mihály utcákat a város hajdani központjától, a Szabadság tértől meredek domboldal választja el, mely erősen korlátozza ezen utcák megközelítését. A Táncsics Mihály u. révén a városrésznek közvetlen kapcsolata van a Szabadság térrel, ahol az autóbusz-megállóhely is található. Alapvetően tehát azt mondhatjuk, hogy a terület bár peremhelyzetben van, nem különül el élesen a város többi részétől.

A szegregátumot közösségi közlekedési eszközzel nem lehet közvetlenül elérni. A szabadság téri autóbusz-megállóhely a Táncsics Mihály u. legészakabbi lakóházától kb. 500 m-re fekszik. A Gvadányi József utcában élőknek azonban már közelebb van az Ady Endre u. torkolatában lévő megállóhely. Általánosságban véve elmondható, hogy a szegregátum déli része a városközponthoz közelebbi fekvése miatt jobb elérhetőségi potenciállal rendelkezik, mint az attól északra lévő utcák.

A Gvadányi József u. 2*1 sávós út, mely továbbvezet Felsőtelekes felé. Ezen kívül a területhez tartozó utcák többnyire 1 sávósak. A Bányász utca, valamint a Gvadányi József u. patakpart felé nyíló kis mellékága nincs burkolva, így nagyobb esőzések után sár akadályozza a haladást.

A terület közel fekszik bizonyos intézményekhez. Így a Városháza kb. 200 m-re, a Rendőrőrs 450 m-re, a Szociális Szolgáltató Központ 500 m-re található a szegregátum déli végétől. A Gyógyszertár pedig tulajdonképpen a szegregátum déli határánál helyezkedik el. Vannak azonban nagyobb távolságra lévő intézmények is, így a Bányászattörténeti Múzeum 1 km-re, a Gvadányi József Általános Iskola 850 m-re, a Gvadányi József Művelődési Ház 900 m-re található. Az orvosi rendelő a szegregátum déli végétől 650 m-re helyezkedik el.

A legészakabbi ponttól már lényegesen nagyobbak a távolságok, ezt a 23. táblázat mutatja be. Ebből látható, hogy a város északi területein élők sok esetben akár másfél kilométernyit is gyalogolhatnak az adott szolgáltatás eléréséhez.

Intézmény	Távolság (km)
Gvadányi József Általános Iskola	1,6
Gvadányi József Művelődési Ház	1,7
Városháza	0,9
Szociális Szolgáltató Központ	1,2
Egészségház	1,4
Gyógyszertár	0,75
Rendőrőrs	1,2
Városi Könyvtár	1,1

27. táblázat: Távolságok a szegregátum északi végétől. forrás: Google Maps alapján saját szerkesztés

7.2.2. A szegregátum kialakulásához vezető okok

A terület a város legidősebb része, régi, archaikus jelleget is tükröző, hagyományos építésű lakóházakkal. A Bányász utcában a XIX-XX. század fordulóján épültek fel az ún. bányász kolónia házak, de alapvetően kertes falusi házak jellemzik a területet. A vasércbányászat megszűnésével egyre inkább a roma etnikumhoz tartozók költöztek be a területre. A munkahelyek és ezzel együtt a megélhetés, az egzisztencia, a társadalmi megbecsülés hiánya előrevetítette a terület fokozatos, lassú degradálódását, mely mára kritikus méreteket öltött. A terület lakossági összetétele alapján várható, hogy érdemi intézkedések híján a probléma tovább súlyosbodik, eszkalálódik.

7.2.3. Demográfia és szociális helyzet

Utca/ Korcsoport	0-14 éves	15-59 éves	60 év feletti
Gvadányi József utca	29,85	65,67	4,48
Munkácsy Mihály utca	43,48	43,48	13,04
Bányász utca	35,71	64,29	0,00
Táncsics Mihály utca	32,39	63,38	4,23
Vájár utca	8,11	54,05	37,84
Átlag	29,91	58,17	11,92

28. táblázat: Népeség megoszlása életkor szerint. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 24. táblázat adatai alapján a terület demográfiai térszerkezetéről az alábbiakat mondhatjuk:

- A területen jelentős a fiatalok aránya, mely összefüggésben áll az itt lakó roma népesség átlagot meghaladó népszaporulatával. Különösen magas a 14 év alattiak aránya a szegregátum délebbi területein, így a Munkácsy Mihály és a Bányász utcákban.
- Ezzel szemben a városrész északi peremét jelentő Vájár utcában nem a fiatalok, hanem az időskorúak magas aránya okoz problémát, itt jelentős az előregedés. Az átlagnál magasabb a 60 év felettiek aránya a Munkácsy Mihály utcában is, a Bányász utcában viszont nincs ebbe a korcsoportba tartozó egyén. Az idős korosztály a terület északi részén való koncentrálódása egy szegregátum a szegregátumban helyzetet idéz elő, mivel nem csak szegregált környezetben kénytelenek élni ezen korosztály tagjai, hanem a város szolgáltatásaitól is éppen ők vannak legmesszebb, akik leginkább rászorulnának.
- Az aktív korú lakosság aránya a városközpontban legközelebb eső Gvadányi József utcában a legmagasabb. Ugyancsak magas az arány a Bányász és Táncsics Mihály utcákban is.

A segélyezési adatokat a 25. táblázat mutatja be. Ennek alapján a következők mondhatók el:

- A területen leginkább a rendszeres szociális segélyt veszik fel. A szociális segélyben részesülők legnagyobb aránya a Bányász utcában mérhető, itt az aktív korú népesség kétharmada vesz fel ilyen jogcímen támogatást.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Ugyancsak az átlagnál magasabb a rendszeres szociális segélyen lévők száma a Táncsics Mihály utcában.
- A Vájár utcában ezzel ellentétben alacsonyabb a segélyezettek száma, ami igazolja a városrész nagyobb fokú előregedését, az itt élő emberek egy jelentős része ma nyugdíjból él.
- A lakásfenntartási támogatás átlagnál magasabb értéket képvisel a Munkácsy Mihály és a Bányász utcákban. Átlagnál alacsonyabb viszont a terület nyugati, északnyugati oldalán, tehát a Táncsics Mihály és a Vájár utcákban, valamint a Gvadányi József utcában.
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény terén a Munkácsy Mihály u. vezet, itt az aktív korúak közel kétharmada kap ilyen jogcímen támogatást. Legkevesebben az előregedő Vájár utcákban részesülnek ebből a fajta juttatásból.

Utca/ Juttatás	Rendszeres szociális segély	Lakásfenntartási támogatás	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
Gvadányi József utca	36,36	22,73	29,55
Munkácsy Mihály utca	40,00	40,00	60,00
Bányász utca	66,67	33,33	22,22
Táncsics Mihály utca	48,89	24,44	31,11
Vájár utca	25,00	25,00	15,00
Átlag	43,38	29,10	31,58
Átlag Vájár utca nélkül	47,98	30,13	35,72

29. táblázat: A szegregátum segélyezési adatai, az aktív korúak %-ában. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Szociális Szolgáltató központ adatai alapján az egész várost tekintve itt a legmagasabb az 1 lakásra jutó szociális ellátásra szoruló aránya. A Bányász utcában 2,24, a Munkácsy Mihály utcában 1,23 fő szociális ellátásra szoruló jut egy lakóingatlanra (a nem lakott ingatlanokat is beleértve), miközben a városi átlag 0,41 fő szociális ellátott lakásonként. A környező,

szegregátumhoz tartozó utcákban is hasonlóan magas ez az arány: Gvadányi József u.: 0,97 (ennek ráadásul nem minden része tartozik a szegregátumhoz), Táncsics Mihály u. 0,71.

Legtöbben, a lakosság nagyjából kétharmada a családsegítő szolgálat munkáját veszik igénybe, mely a magasabb népszaporulat miatt érthető. Az átlagnál magasabb arányban veszik igénybe ezt a szolgáltatást a Gvadányi József és a Táncsics Mihály utcákban, míg Bányász utcában az átlagnál alacsonyabb ez az arány. Mivel ez nem jelenti azt, hogy az itt élők ne lennének valóban rászorultak (eleve magas a fiatalok aránya), a helyzet elsősorban a területen élők társadalomtól való elzárkózásával magyarázható. A területen élőkről sok esetben éppen ezért nem rendelkezünk pontos adatokkal, mert az itt élők a város szolgáltatásai alól kivonják magukat, nem vesznek részt azok igénybe vételében.

A fiatalok magas aránya miatt ugyancsak magas, kb. 35 %-nyi a gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők aránya. Ez a Bányász utcában a legmagasabb, de átlaghoz közeli értékű a Gvadányi József és a Munkácsy Mihály utcákban.

A területen élők képzettségi szintje rendkívül rossz képet mutat. Összességében ezekben az utcákban él a város legfeljebb alapfokú képesítéssel rendelkező lakosainak 26,4 %-a, a felsőfokú végzettségűeknek viszont csak 0,66 %-a lakik ebben a városrészben. A Bányász utcában a lakók több mint 97 %-a legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik, de legtöbb esetben ezt sem éri el. Ugyancsak magas arányokat észlelhetünk a Munkácsy Mihály (78,26 %), a Vájár (75,86 %), Táncsics Mihály (75 %) utcákban is. A középfokú végzettségűeket tekintve, a helyi viszonyokat figyelembe véve, arányaiban jobb helyzetben van a Gvadányi József (26,19 %) és a Táncsics Mihály u. (24,28 %), vagyis a szegregátum nyugati és déli, a város jobb életkörülményeivel rendelkező területeihez közelebb eső utcák.

A területen élők egészségügyi problémáinak felmérése korlátozott azon szempontból, hogy az orvosi ellátásokat sok esetben nem veszik igénybe, kivonják magukat a társadalmi életből, a szolgáltatások igénybevételéből. Ezt igazolja az is, hogy pl. a Bányász és a Munkácsy Mihály utcában élők megbetegedéseiről a körzeti háziorvosnak nincsenek pontos adatai, holott a lakhatási körülmények valószínűsítik a betegségekben való szenvedést. A szolgáltatások igénybevételének elmaradása miatt nem rendelkezünk érdemi bemutatásra alkalmas, egzakt adatokkal.

A közoktatás terén a helyzet súlyossága a 2H és 3H tanulók magas részarányában jelentkezik. A Bányász u. mellett a Táncsics Mihály u. van legrosszabb helyzetben, mivel az utcában élő hátrányos helyzetű tanulók kivétel nélkül a szegregátumhoz tartozó ingatlanon élnek (A Táncsics Mihály utca alsó szakasza nem tartozik a szegregátumhoz). Ezzel együtt a Gvadányi József és a Munkácsy Mihály utcában is magas a 3H-sok aránya a szegregátumban.

7.2.4. Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége

A területre a falusias, sok esetben archaikus jellegű parasztházak beépítés a jellemző. Nem véletlen, hogy éppen egy, a területen lévő régi paraszti házban szeretné kialakítani az önkormányzat a Tájházat. A leendő attrakció környéke ma erősen leromlott állapotot tükröz, jelen formájában nem alkalmas arra, hogy turistákat fogadjon. A Bányász utcában a hajdani bányászlakások révén található 2 társasház összesen 14 lakással, de összességében a kertkapcsolatos ingatlanok léte a jellemző. Az ingatlanok többségében magántulajdonban vannak, de a Bányász utcában 7 lakás az önkormányzat kezében van. A területen élők szociális, foglalkoztatási helyzete megkívánja, hogy a jövőben az önkormányzat nagyobb szerepet kapjon a városrész ingatlangazdálkodásában.

A terület lakhatási körülményei meglehetősen rosszak. A tulajdonviszonyok rendezése nem megoldott, az itt élők gyakorlatilag nem ismerik azokat a jogszabályokat, melyek az ingatlanok adásvételéhez feltétlenül szükségesek. A városrész folyton visszatérő problémája az üresen hagyott lakások önkényes elfoglalása, azok lelakása, sok esetben illegális bontása. A lakott ingatlanok állapota sok esetben erősen kritikus, lelakott. Az épületek tetőszerkezete nem megfelelő, sok a beázás, a szigetelések hiánya miatt jelentős probléma a vizesedés. A terület ingatlanjai alacsony közművesítettséggel rendelkeznek, a **Bányász utcai** lakásoknak egyikében sincs vezetékes ivóvíz, azt közkútról tudják beszerezni. A városrész közvetlen közelében illegális hulladék-lerakó található, ahová a helyben élők elviszik a saját kommunális hulladékokat, a szemetszállító szolgáltatást korlátozottan veszik igénybe. Emiatt a városrész környezete erősen degradálódott, lepusztult képet mutat. A rossz lakhatási körülmények és környezeti állapot teret enged különféle fertőző betegségek terjedésének.

A területen élők foglalkoztatási helyzete miatt nincs anyagi lehetőségük arra, hogy a leromlott ingatlanokat saját maguk rendbe tegyék. Ezért rendkívül fontos volna, hogy az önkormányzat integrált ingatlangazdálkodást alkalmazzon a területen. A leromlott állagú lakások szociális bérlakásként való üzemeltetésével, valamint a lakások felújítására, épületgépészeti korszerűsítésére kiírt pályázatok figyelésével és hatékony menedzselésével ura lehet a helyzetnek. Fontos, hogy legalább a tájház környéke, a Gvadányi József u. ingatlanjainál elkezdődjön a következő 7-8 évben az átfogó rendezés.

Az elmúlt 7 évben, de azt megelőzően sem valósult meg semmilyen érdemleges hatást eredményező városfejlesztési program a területen, a városrész leromlása gyakorlatilag folyamatos.

7.3. *Déli szegregátum*

A szegregátumhoz a következő utcák és lakások tartoznak:

- Arany János u.: 64 társasházi lakás
- József Attila u.: 42 társasházi lakás

7.3.1. *Városszerkezeti elhelyezkedés*

A szegregátum a város déli, délnyugati részén található. Elhelyezkedésében fontos szerepet kap az a tény, hogy a város legfontosabb bevezető útja, a 2 609. számú, Kazincbarcikával, mint térségi és járási központtal való összekötést biztosító út mellett található. A városba látogatók döntő többsége ezen az úton érkezik, így elsőként ezt a területet látja, ami nagyban befolyásolja a Rudabányáról kialakult képet.

A terület a környező lakóterületekhez képest periférikusan helyezkedik el, a lakóövezet attól nyugatra folytatódik, keletre viszont a közút éles határt jelent a településszerkezetben. Túlszélén a volt vasútállomás területe található, mely jelenleg hasznosítatlan, az önkormányzat gazdasági jellegű tevékenységet álmodott ide. A szegregátum északi vége majdnem a funkcionális városközpontig nyúlik. A területi kiterjedése észak-déli irányban kb. 350 méter, keletnyugati irányban a legnagyobb kiterjedés kb. 250 m.

Az elnyúlt alakzat befolyásolja az egyes intézmények és szolgáltatások elérhetőségét is. Az Arany János utcai orvosi rendelő, mely az egész déli városrész egészségügyi ellátását biztosítja, éppen a terület közvetlen szomszédságában - a legtávolabbi lakástól kevesebb, mint 400 m-re - található, azaz 3 km/h gyaloglással számolva 8 perc alatt érhető el. Ezen kívül más szolgáltatás a területen belül nem érhető el. A 26. táblázat megmutatja a városközponttól legtávolabbi lakóingatlantól az egyes intézmények távolságát. A szegregált terület városszerkezetén belüli elhelyezkedését mutatja az az adat is, miszerint a legtávolabbi lakástól, 3 km/h átlagos gyaloglási sebességet feltételezve már közel fél óráig telik a Városháza megközelítése.

A József Attila utcában hiányzik a jó minőségű, kátyú- és töredezésmentes járda, amely – mivel az utca helyi jelentőségű gyűjtőút – igen fontos lenne az itt élők számára. A József Attila utca 1. számú társasház az Arany János utca belső szakaszáról lehet megközelíteni, ez az út viszont nincs burkolva, esős időben a tömbház elérése nehézkessé válik.

Intézmény	Távolság (km)
Bányászattörténeti Múzeum	0,52
Gvadányi József Általános Iskola	0,65
Gvadányi József Művelődési Ház	0,58
Szociális Szolgáltató Központ	1
Városi Könyvtár	1,11
Városháza	1,31

30. táblázat: Az egyes intézmények távolsága a legtávolabbi lakóháztól. Forrás: Google Maps alapján saját szerkesztés

7.3.2. Szegregátum kialakulása

A területen található társasházak a XX. század 20-as, 30-as éveiben kezdtek kiépülni, majd a végleges kép az 1950-es években vált teljessé. A városrész kialakulása teljes egészében visszavezethető a vasércbányászat fellendülésére. A két világháború között a mai Szlovákia területéről, elsősorban a ma is testvérvárosi kapcsolatban lévő Dobsináról telepítettek be szakértő bányászokat, akik hozták családjukat is. Az ő elhelyezésükre úgymond gyors munkával kellett szükségleteket biztosítani. A felépített lakások sokszor már kezdetben sem tartalmazták azokat az alapvető közműveket, komfortszolgáltatásokat, melyek biztosíthatták volna a terület megfelelő életminőségét. A felújítás hiánya, vagy annak nem szakszerű elvégzése (pl. az Arany János utcai lakásoknál) tovább rontott a helyzeten, s ma a város egyik nagy területű szegregátuma alakult itt ki. A városrészben élők körében rendkívül alacsony a foglalkoztatottság, magas a munkanélküliség, a többség nem képes munkajövedelemből eltartani magát és családját. Magas a segélyezési ráta, az itt élőkön a munkahely hiányában a végső elkeseredés lesz úrrá, s egyre inkább kivonják magukat a társadalmi javak igénybevételéből.

7.3.3. Demográfiai és szociális helyzet

A városrész népességi adatait a 27. táblázat mutatja meg. A területen relatív magas a fiatalok aránya, az időskorúaké viszont a városi átlagnál alacsonyabb mértékben van jelen. Az átlaghoz képest egyik kategóriában sem tapasztalni jelentős eltéréseket. A fiatalabbak az átlagnál hibahatárt nem meghaladóan inkább a szegregátum déli oldalán, a József Attila utcában tömörülnek, míg az idősebbek inkább a városközpont közelében, Arany János utcai társasházakban.

Utca/Korcsoport	0-14 éves	15-59 éves	60 év feletti
Arany János utca	23,93	61,54	14,53
József Attila utca	25,29	66,67	8,05
Átlag	24,61	64,105	11,29

31. táblázat: A népesség megoszlása életkor szerint. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A József Attila utcai társasházakban élő aktív korúak közel 40%-a részesül rendszeres szociális segélyben. A lakásfenntartási támogatásban és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya nagyjából az itt élő aktív korúak egyharmadát teszik ki. Az Arany János utcai lakásoknál a fiatalok alacsonyabb előfordulása miatt, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya is kisebb, 27,78 %, míg a lakásfenntartási támogatásban részesülők kissé magasabb arányban (38,89 %) vannak jelen. Az aktív korúak alacsonyabb megjelenési aránya adja a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya közti különbséget (36,12 %)

A Szociális Szolgáltató Központ adatai szerint az Arany János utcában a felnőtt korú lakosság közel harmada részesül valamint szociális ellátásban. Ebből legtöbbször a családsegítő szolgálatot veszik igénybe. A József Attila utcában szintén a családsegítő szolgálat igénybevétele számít a legfontosabbnak.

Az iskolai végzettség tekintetében csak az utcák egészére vannak adataink. Az adatok a már bemutatott északkeleti szegregátumnál jobbak, de a városi átlagnál még mindig rosszabbak. Különösen az Arany János utca van rossz helyzetben, az itt élők 73,9 %-a legfeljebb alacsonyfokú végzettséggel rendelkezik. A József Attila utcában a város átlagát alig haladja meg az alacsonyfokú végzettségűek aránya (51,5%, igaz, itt sok, nem a szegregátumhoz tartozó ingatlan is van), de összességében kijelenthető, hogy a végzettségi színvonal a területen nem megfelelő. Az Arany János utcában élő, iskolába járó hátrányos helyzetűek 89,96%-a, a 3H kategóriába tartozók 95,65%-a a szegregátumhoz tartozó lakásokban él. A József Attila utcában csak némileg jobb a helyzet, itt a 2H-sok aránya 69,23, a 3H-sok 69,56% az utcában élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűekből.

Egészségi állapot terén az Arany János utcai lakosok vannak jobb helyzetben, itt a legnagyobb arányt a szív és érrendszeri megbetegedésben szenvedők jelentik, de ez alig 5 %-át teszi csak ki az utca teljes lakosságának. A József Attila utcában viszont ezen a téren sokkal

rosszabb a helyzet, mivel itt a szív- és érrendszeri megbetegedésben szenvedők az itt élők negyedét jelentik. Az Arany János utcában, a közeli forgalmas út és ipari területek miatt a városi átlagnál magasabb a légúti betegségekben szenvedők aránya

7.3.4. Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége

A területen csak társasházi lakás található, összesen 108. Ebből az Arany János utcában 4, a József Attila utcában 1 önkormányzati tulajdonú bérlakás céljára hasznosított ingatlan van nyilvántartásban. Az Arany János utcai lakások több mint ötödében nincs vezetékes ivóvíz, a vízvételést közkútról tudják megoldani. Ezek a lakások, legalábbis külsőleg a 2000-es évek közepén megújultak, az új külső jelentős mértékben hozzájárult a szegregáció oldásához, így a városkép javításához. A felújítás azonban sok esetben szakszerűtlenül, a helyi viszonyokat nem figyelembe véve történt. A csapadékvíz-elvezetést ezzel egyidőben nem oldották meg, ezért a jelentős költség-ráfordítás ellenére egyre több lakást érint a vizesedés, és ezzel összefüggésben jelentkező további lakhatási és egészségügyi problémák. A lakások szigetelése nem teljes körűen megoldott, a terület felé a térszín erősen lejt, így a csapadékvíz itt gyűlik össze. A József Attila utcai lakásoknak szintén kb. egyötöde nem rendelkezik vezetékes vízzel. Ezeknél az ingatlanoknál semmilyen felújítási, renoválási tevékenység nem történt, sok helyen hiányzik a vakolat, a szigetelés nem megoldott. Ennek következtében erőteljesen jelentkeznek olyan lakhatási problémák, mint a vizesedés, penészedés. A társasházak tetőszerkezete elavult, különösen a 7. számú épületé. A csapadékvíz-elvezetés elavult vagy nem megoldott, ez is fokozza a vizesedés veszélyét.

7.4. Szegregációval veszélyeztetett terület: a Kossuth Lajos utca társasházai

7.4.1. Városszerkezeti elhelyezkedés

Mivel ez igen közel fekszik a városközponthoz, ráadásul jelentősebb népességgel rendelkezik, ezért a feltárt veszélyeztetettség azonnali beavatkozást igényel. A terület a város lakóterületeitől elszigetelten, de a városközpont közelében helyezkedik el. Semmilyen irányban nem szomszédos közvetlenül lakóterületekkel. Északi irányból a régi ércrakodót kiszolgáló, 504. hrsz. iparvasút nyomvonala határolja, mely elválasztja a Kossuth Lajos u. kertes házaihoz tartozó területektől. Nyugati határa a szintén a korabeli ipari rakodóterülethez tartozó, 525 hrsz. terület, ez választja el a városközpont funkcionális területétől. Déli irányban a Szuhogy

felé vezető, országos fenntartású közút határolja, annak túloldalán gazdasági és rekreációs jellegű területek találhatók.

A városrész az elszigeteltség ellenére közel fekszik a városközponthoz, a legtávolabbi lakóingatlantól a Gvadányi József Művelődési Ház 250 m-re, az Általános Iskola 320 m-re, a Szociális Szolgáltató Központ 700 m-re, a Városi Könyvtár 800 m-re, a Városháza pedig kb. 1 km-re található. A terület előtt halad el a Szendrő felé vezető közút, melynek kiszolgálására éppen itt létesült autóbusz-megállóhely.

7.4.2. *Kialakulása*

A városrész kialakulása, hasonlóan a város többi leromlott területéhez, a bányaművelés fellendüléséhez köthető. Az itteni épületek az 1920-30-as években épültek, így egyike volt az első bányász társasházaknak a városban. A területen gyakorlatilag semmilyen felújítás, fejlesztés, renoválási munka nem történt, ezáltal ezek a tömbházak mára erősen leromlottak, környezetük degradálódott. A hatást fokozta a vasércbányászat leépülése és megszüntetése, melynek hatására mára rozsdaovezetek vették körül a területet. A környezet elhanyagoltsága a területen élők elzárkózása miatt is tovább növekedett, az itt lakók sok esetben kivonják magukat a város társadalmi életéből, a közszolgáltatások igénybevételéből.

7.4.3. *Demográfiai és szociális helyzet*

A területen élők 17,9%-a 14 év alatti, 11,2%-a 60 év feletti, az aktív korúak aránya 70,9%-ot tesz ki. Az aktív korúak 35,8%-a rendszeres szociális segélyben, 25,3%-a lakásfenntartási támogatásban, 18,9%-a pedig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A foglalkoztatási szint igen alacsony, az itt élők legtöbbször csak közcélú vagy közhasznú munkából tudnak munkajövedelmet szerezni.

A területen élők képzettségi szintje alacsony, a népesség közel kétharmada legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezik. A középfokú végzettségűek nagyjából egyharmad részt tesznek ki, a felsőfokúak részesedése gyakorlatilag elhanyagolható. A Kossuth Lajos utcában élő 2H és 3H gyermekek 90, illetve 92%-a ezekben a társasházakban él. A területen élő fiatalok 75%-a hátrányos, 54,2%-a halmozottan hátrányos helyzetű.

Az itt élők egészségügyi helyzetének jellemzését nehezíti az a tény, hogy sokan módszeresen kizárják magukat a szolgáltatás igénybevételéből. Az egészségügyi problémával küzdők több

mint fele szenved szív és érrendszeri megbetegedésben. Az úthoz és ipari területhez közeli fekvés hatására a városi átlagnál magasabb a légzőszervi megbetegedésben szenvedők aránya. Emellett magas az emésztőszervi betegségekben szenvedők aránya is, ami összefügg a szociális és lakhatási körülményekkel is.

7.4.4. Lakáskörülmények, lakókörnyezet minősége

A területen összesen 63 társasházi lakás található. Ezek döntő többsége, kb. 85%-a nem rendelkezik vezetékes vízzel, ivóvizet közkútról kénytelenek beszerezni az itt élők. A tömbházak és környezetük erősen lelakott, az épületek szigetelése nem megfelelő, sok helyen hiányzik a vakolat, mindennapos probléma a falak vizesedése, és ezzel összefüggésben a penészedés. A vizesedést erősíti a déli csapású lejtőn való lefolyás is.

7.5. A város további problémás területei

A településen a bemutatott két szegregátumon, és egy veszélyeztetett területen kívül vannak olyan területek, amelyek ugyan jelenleg még a hivatalos módszertan alapján nem tartoznak a szegregátumok közé (vagy alacsony lakosság számuk miatt nem is tartozhatnak oda), ám az ott uralkodó foglalkoztatási, jövedelmi, lakhatási viszonyok olyan tendenciát vázolnak fel, amelyek miatt fennáll a veszélye a szegregálódásnak, és a problémák területi továbbterjedésének. Elemzésünk során két ilyen területet különböztettünk meg: az Arany János u. belső szakasza, valamint az Árpád utca. Mivel a két terület egymás tőszomszédságában található, ezért a továbbiakban közös jellemzést szeretnénk adni a területről.

7.5.1. Városszerkezeti elhelyezkedés

Ez közvetlenül határos a déli szegregátum József Attila utcai részével, melynek hatása leginkább itt jelentkezik. Ugyan ez a terület még nem tekinthető a szó valódi értelmében szegregációval veszélyeztetett területnek, de a tapasztalt folyamatok idővel eszkalálódhatnak, felgyorsulhatnak, ami elvezethet a városrész(ek) leromlásához.

A lehatárolt területnek két része van: az Árpád utca teljes egészében tömbházas lakásokkal rendelkezik, ezzel szemben az Arany János u. külső részén csak kertes házak találhatók. A két terület között közvetlen átjárhatóság nincs, a megközelíthetőség a szegregátumhoz tartozó József Attila utcai tömb megkerülésével lehetséges.

A terület városszerkezeten belüli elhelyezkedésének következménye a városközponttól és a közszolgáltatásoktól való nagy távolság. A legtávolabbi, Árpád utcai lakóingatlantól az Arany János utcai orvosi rendelő 650-m-re található, ami 3 km/h gyaloglási sebességet feltételezve 13 percet vesz igénybe. A többi közszolgáltatástól még messzebb található, a Bányászattörténeti Múzeumtól 0,9, a Gvadányi József Művelődési Háztól 0,95, a Gvadányi József Általános Iskolától 1, a Szociális Szolgáltató Központtól 1,35, a Városi Könyvtártól 1,47, a Városházától 1,65 km-re fekszik a legtávolabbi lakás.

A megközelíthetőséget nehezíti több tényező is:

- Az Árpád u. járművel csak a Rákóczi Ferenc u. felől érhető el, ami a városközpont megközelítésében a gyalogos útvonalhoz képest 500 m-nyi kerülőt jelent.
- Az Arany János u. belső szakasza nincs burkolva, esős, nedves időben a közlekedés sokszor nehezzé válik.
- Sem az Arany János u. belső szakasza, sem az Árpád utca nem érhető el közvetlenül a Szuhakálló (Sajó-völgy) felé vezető közútról.

7.5.2. *Kialakulása*

Az Árpád utcai társasházi lakások, hasonlóan a város szinte minden tömbházas beépítéséhez, a bányászat fellendülése következtében fellépő migrációs nyomás miatt épültek fel. A munkalehetőségek beszűkülése érintette ezt a területet is. Az itteni lakások a városszövetben elszigetelten helyezkednek el, ami fokozza a leszakadás veszélyét.

Az Arany János u. belső szakaszán kertes, de nem minden esetben megfelelő állapotú házak találhatók. A városközponttól való tekintélyes távolság, rossz megközelíthetőség és a közeli szegregált terület hatásának együttes következményeként áll fenn a további romlás veszélye.

7.5.3. *Demográfiai és szociális helyzet*

Az Árpád utcában a 0-14 év közötti fiatalkorúak 12,1%-ot, a 15-59 év közötti, aktív korúak 69,3%-ot, a 60 év feletti időskorúak 18,5 %-ot tesznek ki. Az Arany János u. belső szakaszán 25 %-nyi fiatalkorú, 67,5 % aktív korú, és 7,5 % időskorú él. Az Árpád utcában tehát erőteljesebb - a város egészéhez mérve is - az előregedés.

Az Arany János utca belső szakaszán élő aktív korúak 23,7 %-a vesz igénybe rendszeres szociális segítyt. A lakásfenntartási támogatásban 19,6 %, a rendszeres gyermekvédelmi ked-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

vezményben 9,3 % részesül. Az Arany János utca belső szakaszán élő aktív korúak 40,7 %-a rendszeres szociális segílyt, 18,5 %-a lakásfenntartási támogatást, 22,2 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt vesz igénybe.

7.5.4. Lakáskörülmények, lakóköznyezet minősége

Az Árpád utcában 10 db tömbház található, összesen 85 társasházi lakással. A tömbök közül 1 nem lakott. A lakások állapota az elmúlt években, évtizedekben folyamatosan romlott, állagmegóvás alig volt, sok helyen időszerű a lakások rehabilitációja.

Az Arany János utca belső szakaszán 9 kertes falusi, illetve családi ház épült, ezek közül 1 nem lakott. A lakások alapvetően nincsenek rossz állapotban, de a közlekedéstől való elzártaságuk miatt nem mindig kerülnek a figyelem középpontjába.

A lakások közművesítettsége jónak mondható. Az Árpád utcai lakások 100 %-ban rendelkeznek vezetékes vízzel és csatornázottak is. Az Arany János utca belső szakaszán vannak olyan lakóépületek, amelyek nem rendelkeznek vezetékes ivóvízzel és ennek megfelelően csatornázottsággal sem. Az Árpád utcában 1 ház önkormányzati tulajdonban van.

A szegregátumok és veszélyeztetett területek főbb adatait összefoglalja a 28., 29. és a 30. táblázat.

Mutató/ Terület	Város egésze	Északi város-rész	Déli város-rész	Város-központ	Észak-keleti szegregátum	Déli szegregátum (Árpád utca nélkül)	Kossuth Lajos utca veszélyeztetett terület
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül %	49,07	58,42	41,67	17,78	79,38	62,73	63,6

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában %	5,73	4,93	6,73	13,33	1,92	2,38	1,15
Lakásállomány db	1106	351	724	31	131	188	63
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya %	19	29	10	0	49	21	87

32. táblázat: A szegregátumok és veszélyeztetett területek társadalmi adatai. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

IVS-ben azonosított szegregátumok	Lakónépesség száma, fő	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosság számához viszonyítva	LFT-ben részesülők aránya lakosság számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosság számához viszonyítva
Északkeleti szegregátum	221	0,28	0,17	0,19
Déli szegregátum (Árpád utca nélkül)	204	0,24	0,24	0,19
Kossuth Lajos utca, veszélyeztetett terület	134	0,24	0,17	0,13
Város egészére vetített mutató	-	0,11	0,09	0,07
Város egészére az adott segélytípus száma	-	314	236	182

33. táblázat: A szegregátumok és veszélyeztetett területek segélyezési mutatói. Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Infrastrukturális elem	Azon utcák, ahol részben vagy egészben nem találhatóak az elemek
Vezetékes víz	Arany János, József Attila, Kossuth Lajos, Gvadányi József, Munkácsy Mihály, Bányász, Bajcsy-Zsilinszky, Vásár, Dózsa György, Temető, Táncsics Mihály, Vájár
Áram	Minden utcában 100 %-osan kiépített
Szennyvíz-csatorna	Arany János, József Attila, Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Gvadányi József, Munkácsy Mihály, Bányász, Bajcsy-Zsilinszky, Vásár, Dózsa György, Temető, Táncsics Mihály, Vájár
Gáz	Egyetlen utcában sincs 100 %-osan kiépítve, 50 % alatti kiépítettségű: Arany János, Árpád, Zöldfa, Sport, Kossuth Lajos, Gvadányi József, Munkácsy Mihály, Bányász, Vásár, Dózsa György, Temető, Táncsics Mihály, Vájár
Pormentes út	Bányász, Táncsics Mihály, Arany János, Sport, Gvadányi József, Temető

34. táblázat: A szegregátumok és veszélyeztetett területek infrastrukturális adatai.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

7.6. Fejlesztések szegregációs hatása

7.6.1. Tervezett fejlesztések szegregációs hatásai

Intézkedés	Szegregációs hatása	Lehetséges megoldás
<i>Turizmus fejlesztése</i>		
Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	Szegregációt közvetlenül nem erősíti	Szegregált területen ebbe a körbe tartozó fizikai intézkedés nem valósul meg
Integrált turisztikai termékfejlesztés	Bizonyos társadalmi csoportok hátrányt szenvedhetnek. Pl. romák, fogyatékkal élő személyek	Kulturális rendezvényeken meg kell, hogy jelenjenek a roma hagyományok is, amelyek megismertetését a nem roma lakosság felé is fontos kiterjeszteni. Gyalogos és kerékpáros sétautak legyenek járhatóak fogyatékkal élők részére is.
<i>Települési infrastruktúra fejlesztése</i>		
Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	Nem okoz szegregációt, sőt, a fejlesztésekkel éppen a problémás városrészek megközelíthetőségét szeretnénk javítani. Bizonyos társadalmi csoportok körében azonban szegregáltságot eredményezhetnek	Nem burkolt utak burkolása, városrészi elhelyezkedéstől függetlenül fontos, mivel senkit sem lehet kizárni a megfelelő közlekedés használatából. Járdaák akadálymentesítettek, fogyatékkal élők számára is válnak járhatóvá. Autóbusz-megállóhelyek szolgáltatásainak fejlesztése minden lakó számára pozitív előnyökkel jár, azonban az IKT-technológiával nem rendelkezők részére hagyományos információ-szolgáltatást is végezni kell. Közvilágítás fejlesztése minden városlakót érint, abból senki nem lesz kizárva.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Közművesítés fejlesztése	Jelenleg éppen a legproblémásabb helyeken nincs teljes körű közművesítés, ez szegregációt erősítő hatással jár	A közművesítés fejlesztése éppen a legproblémásabb területeken fog történni, így ennek mindenképpen a szegregációt csökkentő hatása lesz. A vezetékes ivóvíz, szennyvíz-csatorna és áram szolgáltatásaiból senki sem zárható ki, ezért a szegregáció megszüntetése ebben a kérdésben erősen kívánatos
Közügyintézmények fejlesztése	Jelenleg akadálymentesítés nem minden esetben megoldott, ráadásul a szegregált lakóterületektől nem egy esetben távol vannak az intézmények	Teljes körű akadálymentesítés a fizikai felújítás során, tekintettel vakon, siketnémán és más fogyatékkal élő emberek igényeire. Intézményektől távol élő társadalmi csoportok részére az e-ügyintézés bevezetése áthidalja a távolságot. Itt azonban újabb szegregációs hatásra kell figyelni, mivel aki nem rendelkezik IKT-eszközökkel, nem fogja tudni igénybe venni az e-szolgáltatásokat, számukra a telefonon történő ügyintézés lehet a megoldás.
Települési környezet fejlesztése		

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Integrált ingatlangazdálkodás	Alapvetően a szegregátumok lakáskörülményeinek javítása a cél, egyrészt az ottani, leromlott, de még lakható állapotú lakások felújításának elősegítésével, másrészt nem lakott lakások bérlakás céljára történő megvásárlásával.	A bérlakásokba olyan, lecsúszott állapotú családokat szeretnénk költöztetni, amelyek a szegregáltságból jó eséllyel kiemelhetők, és így az új területen nem okoznak újabb szegregációt. A szegregált területeken belül a hatékonyabb ingatlangazdálkodás javíthatja a szegregátumban élők életkörülményeit
Közösségi terek fejlesztése	Nincs szegregációs hatása, a közparkok és játszóterek úgy épülnek meg, hogy azt a város minden polgára használhatja. Szegregáció csupán bizonyos, pl. fogyatékkal élő társadalmi csoportok részéről lehetséges	Közparkokat és játszótereket lehetőség szerint akadálymentesítetten kell létrehozni, úgy hogy semmilyen fogyatékkal élő ne szenvedjen hátrányt. Szükséges soft tevékenységként a közösségfejlesztési programok beindítása, hogy az integrált lakókörnyezetben lévő közparkok használatából a szegregátumban élők se legyenek kizárva, ne lépjenek fel társadalmi feszültségek.
Zöldfelület-fejlesztés	Nincs szegregációs hatása, a zöldfelületek növekedése minden városlakó érdekét szolgálja.	Közvetlenül nem okoz szegregációt, azonban tudatos várostervezés szükséges ahhoz, hogy egy kialakított zöldfelület ne járuljon hozzá egy más meglévő szegregátum település integrált részétől való leválasztódás elmélyüléséhez. Ez mind az északkeleti, mind a déli szegregátum esetében valós probléma lehet.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Környezetfejlesztés	Nem növeli, sokkal inkább csökkenti a szegregációt, illegális hulladéktelepek felszámolása, szelektív gyűjtés bevezetése az egész városnak élhetőbb környezetet teremt. A szegregált városrészekben komoly veszélyforrás a probléma újrateremtődése.	Nem elég a fizikai beavatkozás, közösségfejlesztéssel, iskolán kívüli képzési-foglalkoztatási programokkal szükséges fejleszteni a városrészben élők környezettudatosságát. Célszerű közcélú foglalkoztatás keretébe bevonni azokat, akik szegregált környezetben élnek és hajlandóak tenni városuk szépítéséért.
<i>Gazdasági környezet fejlesztése</i>		
Gazdasági tevékenységek ösztönzése	Önmagában nem jelent szegregációt, de mindenképpen figyelni kell arra, hogy a munkaadók érdekei legalább részben találkozzanak	Fontos, hogy a kialakítandó vállalalkozási övezetben olyan vállalkozások is megtelepedjenek, amelyek hajlandóságot mutatnak alacsonyabb képzettségű, hátrányos helyzetű egyének foglalkoztatására is. Szükséges erősíteni a területen a közcélú foglalkoztatás jelenlétét, pl. kiskerti mezőgazdasági művelés elterjesztése révén.

7.6.2. Szakpolitikák szegregációs hatása

Szociális politika

Rudabánya helyi szociális politikáját a 4/1997 (II. 24.), többször módosított szociális gondoskodásról szóló önkormányzati rendelet szabályozza. A rendelet főbb ide vonatkozó passzusai:

- A rendelet 2-3. §-ai szabályozzák a rendszeres szociális segély kiutalását. Ennek alapján azok, akik rendszeres szociális segélyre való jogosultságukat jelzik, egyben a Szociális Szolgáltató Központtal is megállapodást kötnek. A megállapodás célja az, hogy a hátrányos helyzetbe kerülő aktív korú személy részt vegyen beilleszkedést segítő programokon, mint pl. mentálhigiénés program, életmódformáló foglalkozások, képesség- és készségfejlesztő foglalkozások, ételmezési tanácsadás vagy személyiségfejlesztő tréning. Amennyiben ez az együttműködési mechanizmus a Szociális Szolgálta-

tó központ és az érintett személy között nem áll fenn, úgy az a rendszeres szociális segítség megvonásával járhat. A juttatásban részesülő ráadásul házának, ingatlanának rendben tartására is kötelezett.

- A lakásfenntartási támogatás kiutalását az 5. §. szabályozza. A rendelet szerint a köztartozásokkal rendelkező lakóingatlan esetében nem az érintett személy, hanem az illetékes közüzemi szolgáltató kapja meg a juttatást. Az önkormányzat ezzel igyekszik segíteni a hátrányos helyzetű családoknak a lakhatás feltételének megteremtését, a közszolgáltatások kikapcsolásának megakadályozását.
- A 18. és 18/A §-ok szabályozzák a házi segítségnyújtás intézményét. Ez minden, a városban élő rászoruló számára igénybe vehető, ingyenes, a Szociális Szolgáltató Központ által biztosított szolgáltatás.

A rendelet alapvető célja tehát a szociális gondoskodás terén a szegregáció csökkentése, az esélyegyenlőség egész települést érintő megteremtése.

Az Önkormányzat rendelkezik Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval, melynek megvalósítása folyamatos, ill. rendszeres felülvizsgálatával az éppen szükséges területeken tudnak segíteni a rászorulókon, melyek elsősorban a szegregátumokban élők közül kerülnek ki. Ezáltal próbálják tompítani a jelentős különbségeket, oldani a szegregációt.

Oktatáspolitikai

Az oktatáspolitikai terén a Gvadányi József Általános Iskola Pedagógiai Programjában, valamint a Kistérségi Közoktatási Esélyegyenlőségi Tervben vannak a szegregációt érintő javaslatok.

Pedagógiai Programot 2008-ban fogadták el. A szegregációs oktatás megelőzését a következő pontok segítik:

- 14.1. pont: „Az intézmény a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából. Részt vesz a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelési, oktatási programjában. Az intézmény fokozott figyelmet fordít a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozásra.” „Az intézmény a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez. Nemzeti és etnikai kisebbség oktatása, felzárkóztatás és tehetséggondozás.”

- 1.5. pont: „A helyzetelemzésben leírt tényekből kiindulva határozzuk meg alapelveinket és általános céljainkat, melyeket úgy választunk meg, hogy figyelembe vesszük a tanulók rendkívül eltérő szociális háttérét és felkészültségét.”
- 2.14.3. pont: „Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű ééréséből fakadnak.
- 2.4. pont: „Iskolánkban egyre nő a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulók száma. Elsősorban ők azok, akik tanulási problémákkal, magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdenek. Ezek észlelése esetén az iskola elvégezteti a szükséges szakvizsgálatokat a kazincbarcikai Nevelési Tanácsadó Intézettel a tanulók további szakszerű fejlesztése érdekében. Ifjúságvédelmi tevékenységünk hatásosságával igyekszünk csökkenteni a hátrányos és veszélyeztetett tanulók számát.
- 2.5. pont: „Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. Mindenkor meg kell hallgatnunk a tanuló panaszát, és annak orvoslása érdekében meg kell tennünk a szükséges intézkedést. A nagyobb odafigyelés, a gyermekkel való törődés, a felzárkóztató foglalkozás igen sok esetben járulhat hozzá a hátrányok leküzdéséhez. Különös tevékenységet igényel a nevelésben nehézségekkel küzdő családok gyermekeivel való törődés és a fejlődésben gátolt tanulók helyes irányban történő támogatása.”
- 2.6. pont: „Iskolánkban nő a munkanélküli illetve az egyre nehezebb körülmények között élő családokból származó tanulók száma. Ezért már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyeltünk e jelenségre és különböző programokkal igyekeztünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.”
- 2.9. pont: „Iskolánkban eddig is fontos feladatnak tekintettük a szociális és tanulmányi hátrányban lévő tanulók felzárkóztatását, fejlesztését. A tanulmányi nehézségekkel küszködő tanulóinknak, köztük a roma etnikumhoz tartozó gyerekeknek, szükségük van fejlesztő foglalkozásokra. Azért kívánjuk az etnikai programot megvalósítani, hogy tanulóinknak reális esélyt biztosítsunk a továbbhaladásra, a középiskolába való eredményes felkészülésre.”
- „A program elindításával nem terveztünk csak roma etnikumhoz tartozó tanulókból álló osztályokat kialakítani, mert véleményünk szerint ez negatívan befolyásolná az eddig kialakult jónak mondható gyakorlatot, nem kívánt feszültségeket idézne elő. Egyes összetételű osztályban több a nevelési lehetőség a fentebb említett pozitív értékek kialakítására. Ugyanígy nem változtatnánk a korrepetálási, tanulószobai, szakköri fog-

lalkozások eddigi rendjén, ahol képességei alapján együtt tanulhatna a roma etnikumhoz tartozó tanuló a többi gyerekekkel.”

- „A program legfőbb célja, hogy ismerve a roma etnikumhoz tartozó tanulóink és családjaik helyzetét, problémáit, esélyt tudjunk adni a minél magasabb iskolai végzettség megszerzéséhez, mert ez lehet a gazdasági felemelkedés, a társadalomba való beilleszkedés egyik kulcsa.”
- 2.10. pont: „A rudabányai általános iskolában a sajátos nevelési igényű tanulók 1-8 éves folyamaton történő oktatása lehetőleg integrálva, de szükség esetén szegregált szervezésű formában zajlik.

Kazincbarcika Kistérség Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve a következő megállapításokat tartalmazza a szegregáció megelőzését illetően:

- 3. pont: Az intézmények számára meghatározott feladatok közül az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabbak: tehetségekkel és a hátrányos helyzetűekkel való egyenrangú törődés; az esélyegyenlőséget, esélyteremtést segítő, biztosító oktatási, nevelési formák alkalmazása; a társadalmilag hátrányos helyzetű fiatalokkal és a különleges ellátást igénylő tanulókkal való foglalkozás; a hátrányos helyzetű, valamint a cigány tanulók hátrányos szociális, kulturális helyzetének javítása
- Összegzés fejezet: „még kisebb legyen a hátrányos helyzetű rétegek iskolai lemorzsolódása, és az átlagosnál gyengébb tanulmányi teljesítményük javuljon, az esélyegyenlőség megteremtése, az oktatás hatékonyságának növelése érdekében a többcélú társulás támogassa az intézmények kompetencia alapú oktatásban való részvételét”
- Valamennyi intézményben megteremtik a feltételeket a fogyatékkal élő fiatalok körében az integrált nevelésnek. Ehhez szükséges a segítő intézményhálózatok együttműködésének erősítése (pedagógiai szakszolgálatok és szakmai szolgáltatások).
- 6.3. pont. „Azonnal beavatkozást igényel minden, beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, amely alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét;”
- 6.4. pont: „A nevelési-oktatási intézményeknek új integrációs oktatási programok, formák és módszerek megismerésével, bevezetésével kell hozzájárulniuk az esélyegyenlőtlenség csökkentéséhez, a szegregációs és a diszkriminációs jelenségek megszüntetéséhez.”

Képzési és foglalkoztatási politika

A rendszeres szociális segélyben részesülők a Szociális Szolgáltató Központtal kötött egyéni megállapodások értelmében felzárkóztatási programokon vesznek részt, ez segíti a munkaerő-piacra való integrációjukat. A Járási Munkaügyi Kirendeltségnél való bejelentkezés a szegregátumokban nem jellemző, a kirendeltség képzési szakmai szolgáltatásait alig veszik igénybe. Munkalehetőségeket alig kutatják, de nincs is lehetőségük, mert a Kazincbarcikára való bejárást nem tudják megoldani, helyben nincs álláskereső klub vagy tanácsadás. Alacsony szakmai képzettségük is hátrányosan érinti őket. Felnőtt legalább két generáció, amely nem munkából, hanem segélyezésből szerezte bevételeit, hiányzik a munkára való motiváció. A közmunkaprogram kiterjesztésében lát az Önkormányzat gyors és hatékony megoldást, a versenyszférában a képzetlen és motiválatlan lakók nem fognak tudni elhelyezkedni. Ez újabb szegregációt szül, ezért a vállalkozói szférával való hatékony deszegregációs együttműködés a cél. Fontos, hogy olyan vállalkozások is megtelepedjenek a városban, amelyek vállalják a hátrányos helyzetű és/vagy alacsony végzettségű munkavállalók foglalkoztatását is.

Együttműködési rendszer

Erős együttműködés tapasztalható az Önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ között. A Szociális Szolgáltató Központ a leszakadó, vagy véglegesen leszakadt társadalmi csoportoknak folyamatos szociális munkát végez, felzárkóztató közösségfejlesztést próbál megvalósítani, a szegregált élethelyzetbe kerülőket, de fejlődésre motiváltakat a nyomorúságos helyzetből kihozni. Ugyancsak szoros az együttműködés a város más intézményei és a Szociális Szolgáltató Központ között is.

Városfejlesztési programok

Rudabánya Városa részt vett a térségben megvalósított, TÁMOP 5.1.3/2. „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” címet viselő pályázatban. A pályázat főbb, támogatott programjai:

- Szociális-segítő program a mélyszegény családok részére: mélyszegény családok fejlesztési hatékonyságának növelése, a családok motivációja, támogatása a program során.
- Tan (háztáji) gazdaságok működtetése: célja: az önellátás képességének javítása, ismeretbővítés, képességfejlesztés, vállalkozói kedv fellendítése.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Kompetencia és képességfejlesztés családok részére: életvezetési technikák elsajátítása, ismeretbővítés, foglalkoztathatósági tanulási kompetenciák erősítése, képességfejlesztés, helyes értékrend kialakítása, higiénia.
- Kompetencia és képességfejlesztés gyermekeknek és fiataloknak: iskolakerülés arányának visszaszorítása, motiváció erősítése, megfelelő tanulási módszerek elsajátítása, képességfejlesztés, korai együttműködés erősítése.
- Hiányszakmák szakembereinek biztosítása a mélyszegények segítése érdekében: mélyszegények számára biztosított legyen a szakember ellátás.
- Álláskereső és munkahely feltárás klub, célja: álláskereső segítése.
- Együttműködések ösztönzése: szervezetek közötti tartós együttműködés kialakítása a mélyszegénység problémáinak kezelése, enyhítése érdekében.
- Jövőműhely foglalkozás: közösségi cselekvési terv kidolgozása, legalább 10 részvételével.
- Humán szolgáltatások és kapacitások bővítése, fejlesztése: humán szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztése, célcsoport fel a tevékenységük megerősítése, 30 fő részvétele.
- Szociális segítő program szervezeti oldalának megerősítése: szociális segítők képességfejlesztéssel, programokkal, folyamatos szakmai tanácsadással való segítése.
- Konzorciumvezető: Szendrő város önkormányzata.

8. SWOT-analízis

Erősségek

- Már jelen vannak civil szervezetek
- Központi település
- Jól kiépített intézményi hálózat (egészségügyi, szociális és oktatási területek)
- Nagy vonzáskörzet
- Európai szintű turisztikai attrakció (természeti és történelmi környezete)
- Bányász hagyományok, hagyománytisztelet
- Rendszeres városi rendezvények jelenléte
- Valódi városias jelleg központi funkciókkal
- Infrastrukturális ellátottság teljes körűen kiépített
- Közlekedés szempontjából kistérségi szinten több irányból megközelíthető
- Testvérvárosi kapcsolatok (Dobsina, Borszék)

Gyengeségek

- Civil szervezetek működési feltételei csak részben biztosítottak, forráshiánnyal küzdenek
- Népesség csökkenése, aktív korosztály elvándorlása
- Magas munkanélküliség
- Alacsony életszínvonal a nagyterületű szegregátumokban – és további problémás területek – az egész város problémás
- Magas a többszörösen hátrányos helyzetűek aránya
- Alacsony vállalkozói aktivitás, sok inaktív vállalkozás
- Járások kialakításával a teher megmaradt, csak névleges a funkciók átadása
- A komplex turisztikai attrakció fejlesztésére nincs forrás
- Utak állapota nem megfelelő, megnövekedett terhelésre nem alkalmas
- Kerékpárutak teljes hiánya

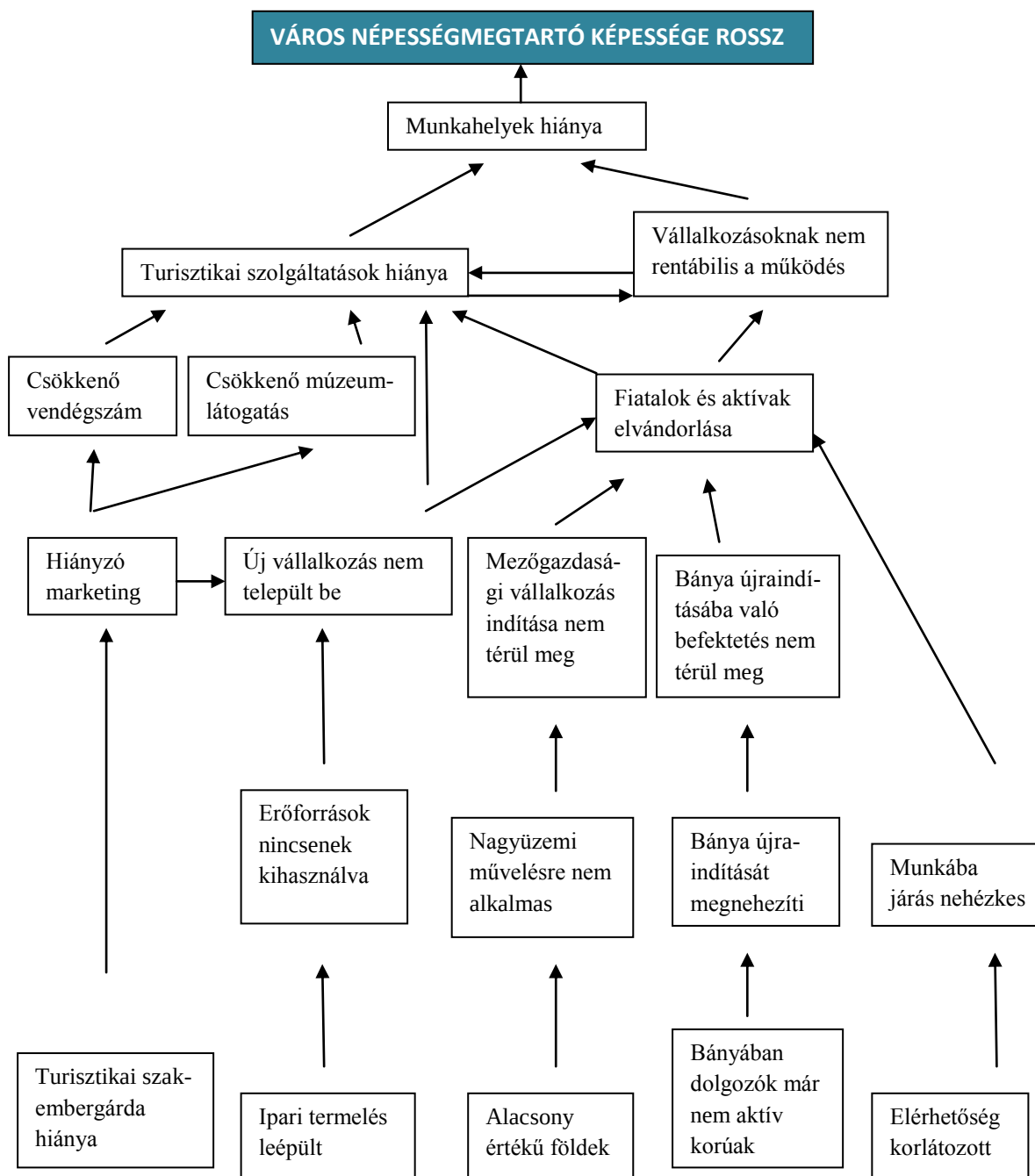
Lehetőségek

- Civil szervezetek számára pályázati források kihasználása
- Megfelelő alap lehet vállalkozások kibontakozására központi település révén
- Közigazgatási központtá válás lehetősége
- Lehetőség: a turizmus, mint kitörési pont
- Hagyományörzés társadalmat összetartó ereje
- „Igazi kisvárossá” válás lehetősége a városias jelleg által megalapozva
- Infrastruktúra ütemes fejlődése a turizmus kapacitásaihoz igazodva
- Hátrányos helyzetűek integrálása a társadalomba, új esélyek biztosítása pályázati források segítségével
- Környezet- és egészségtudatosság fontosságának terjesztése, megújuló energiaforrások használata a társadalmi jólét emelése érdekében
- Rendelkezésre álló pályázati források minél hatékonyabb kihasználása
- Gazdasági, társadalmi területek javulása katalizátorként hat a további fejlődésre
- Testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése, jó gyakorlatok átvétele

Veszélyek

- Megfelelő támogatottság nélkül a civil szervezetek működése ellehetetlenedik
- Nem növekszik a vállalkozói kedv a gazdasági háttér hiányosságaiból kifolyólag
- Közigazgatási központi szerepkör hiányában a feladatok teljesítésének kötelezettsége megmarad, melyhez nem biztosítottak a megfelelő erőforrások
- Forráshiány esetén a komplex turisztikai attrakció kiépítése lehetetlen
- Hagyományok elhalása
- Város lecsúszása, városias jelleg leépülése társadalmi, gazdasági, szociális okokból kifolyólag
- Turizmus fejlesztése esetén az infrastruktúra nem fejlődik megfelelő ütemben
- Hátrányos helyzetűek lejjebb csúszása, begyűrűző hatás érvényesülése

Problémafa

9. A város jövőképe

A város jövőképe, valamint a fejlesztés fő irányainak meghatározásához kérdőíves felmérést végeztünk el a településen működő vállalkozások, valamint a lakosság körében.

A vállalkozóknak szóló kérdőívet 29 működő vállalkozásból 8 küldte vissza, mely 27,5 %-os arányt jelent. A kérdőívet visszaküldők mindegyike a szolgáltató szektorban tevékenykedik. Egy válaszadó vállalkozás foglalkoztat több - szám szerint 5 - személyt, a többi 1-2 fős mikrovállalkozás. A megkérdezett vállalkozások szinte teljes egészében helybelieket foglalkoztatnak, így hozzájárulnak a település foglalkoztatottsági mutatójának javításához. Az elmúlt 7 éves ciklusban a válaszadók szinte semmilyen fejlesztést nem valósítottak meg vállalkozásukban.

A város közép- és hosszú távú céljaihoz a következő megállapításokat tették:

- Üzemanyagtöltő-állomás létesítése
- Munkahely-teremtés (ez gyakorlatilag minden válaszban megjelent)
- Városszépítés, környezetfejlesztés, szellemi-kulturális fejlesztés
- Csapadékvíz-elvezetés megoldása (Zöldfa utca)

A lakossági kérdőívet kb. 200 ember küldte vissza. A kitöltők 32,39 %-a 20-35, 57,04 %-a 36-59 év közötti. A kitöltők átlagéletkora kb. 40 év. A megkérdezettek a város hagyományaira és adottságaira támaszkodva a bányászat, az ipari termelés és a turizmus fejlesztését jelölték meg első számú célként. Az 1-5 skálás értékelés során a következő súlyozott átlagokat kaptuk: mezőgazdaság: 3,46 (4-es osztályzatnál jobb 52,63 %), bányászat: 3,61 (4 feletti érték 61,32 %), ipar: 3,69 (4 feletti 61,65 %), turizmus: 3,94 (4 feletti 67,67 %). A megélhetésre vonatkozó kérdésre átlagosan 2,09 értéket adtak, vagyis az életminőség a megkérdezettek szerint Rudabányán igen alacsony. Az Önkormányzat elmúlt 7 éves tevékenységét a legtöbben közepesre, vagy annál kicsit rosszabbra értékelték, 11,33 %-uk tartotta kiválónak. A 2,89-es átlag azt mutatja, hogy ezen a téren van még kiaknázatlan potenciál.

A közép- és hosszú távú célok esetében a következő fontosabb javaslatok fogalmazódtak meg, a felsorolás nem jelent preferencia-sorrendet:

- Munkahely-teremtés
- Utak, járdák, vízelvezetés rendbetétele

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Infrastruktúra fejlesztése
- Bányászat újraindítása, ipar fellendítése
- Turizmus fejlesztése
- Kulturális programkínálat fejlesztése
- Városképv javítása
- Szociális helyzet javítása
- Parkok, játszóterek létesítése
- Fiatalok szórakozási lehetőségének biztosítása
- Kereskedelmi funkció fejlesztése
- Mezőgazdaság fejlesztése
- Építőipar fejlesztése
- Szakmai továbbképzések tartása a munkaerő-piac i kompetenciák megszerzése céljából
- Oktatás fejlesztése
- Közbiztonság javítása

A jövőkép tekintetében a válaszadók egy, a turizmusban fontos szerepet játszó, jelentősebb iparral rendelkező, rendezett településközpontú, élhető, tiszta, virágos, biztonságos város-vízióját festették le.

9.1. A város hosszú távon elérendő jövőképe, avagy Rudabánya 2030-ban

A következőkben pontokba szedve mutatjuk be helyzetelemzésen és felméréseken alapuló elképzeléseinket a 2030-ra elérhető célokról:

- Demográfiai cél: a város népességének csökkenése kb. 2000- 2200 fő környékén megáll, stagnál, a fiatal családok részarányának növekedésével esetleg lassú növekedésbe kezd.
- Településhierarchiai cél: Rudabánya valódi mikrotérségi központként fog funkcionálni, 6-8 közeli település közvetlen gazdaságszervező és irányító központja lesz. Közvetett hatásterülete a mai vonzáskörzet-határokon, sőt esetleg az országhatáron is túlra nyúlik, így az egyik legfontosabb térségi központként fog majd funkcionálni.
- Településarculati cél: a város arculata megfelelő lesz arra, hogy fiatal családok ide költözhessenek. A városközpont valódi társadalmi, közösségi funkciókkal fog rendelkezni, a városrészi alközpontok pedig társadalmi találkozóhelyként fognak működni. A

jelenlegihez képest legalább háromszorosára emeljük a kiépített közparkok területét és minden városrész rendelkezni fog legalább 1 kültéri fitness eszközökkel is felszerelt, modern játszótérrel. 2030-ra várhatóan eltűnnek a városból a leromlott lakó- és középületek, megvalósul a szegregátumok teljes feloldása.

- Gazdasági célok: a város valódi szolgáltató központtá válik úgy, hogy közben fennáll az ipari termelés is. 2030-ra lesz legalább 1 helyben alapított, de nemzetközi érdekeltségekkel is rendelkező vállalkozás. A város legfontosabb célja, hogy 2030-ig legalább 500 új munkahely létesüljön, melyből 200-at a 2020-ig tartó időszakban szeretnének elérni.
- Elérhetőségi célok: Rudabányára minden irányból megfelelő színvonalú utakon lehet eljutni. Létesül egy üzemanyagtöltő-állomás, mely rendelkezni fog elektromos töltővel is. Községi közlekedéssel elérhető lesz minden közeli település, amely 70 %-ban alacsony emissziós, vagy elektromos üzemű autóbusszal fog történni. Kiépül a Szendrő – Rudabánya közötti kerékpárút, mely közvetlenül csatlakozni fog Szendrőn a vasúthoz, valódi öko-tudatos megközelítést téve lehetővé.
- Közszolgáltatást érintő célok: a város közsolgáltatásai minden háztartásból elektronikusan is elérhetőek lesznek. Az orvosi ellátás házi jelzőrendszerek, és mérőműszerek segítségével otthonról is elérhető lesz. Az IKT technológia segítségével egyszerűsödik a közsolgáltatások elérhetősége, javul azok minősége.
- Környezeti célok: 2030-ra a közintézmények és funkcionális épületek 100 %-ban, a lakóépületek 50 %-ban korszerű, megújuló energiaforrásokra (biomassza, szél, geotermia) is építő energiaellátási rendszerrel rendelkeznek majd. A lakóingatlanok legalább 10 %-a passzív ház védjeggyel fog rendelkezni. A lakosság 100 %-ban szelektív hulladékgyűjtést használ, az iskolai tanulók mindegyike fenntarthatósági ismeretek oktatásában részesül. Javul a település közbiztonsága is, az elkövetett bűncselekmények a jelenlegi ötödére szorulnak vissza, megszűnnek a leromlott városrészek.
- Turizmusra vonatkozó célok: Rudabánya valódi térségi turizmusirányító központtá válik. A kulturális programok lefedik az év egészét. Évente kb. 10 000 vendégéjszakával és legalább 200 szállás-férőhellyel fog rendelkezni. A vendégkörben erőteljesebben jelenik meg a határon túlról (elsősorban Szlovákia, Lengyelország, Csehország) érkezők aránya. A városközpontban információs iroda, az attrakciónál multimédiás információs pultok létesülnek. A szállásfoglalás, jegyvásárlás internet segítségével is elérhető lesz. 2030-ig több papír alapú kiadvány jelenik majd meg a városról, de 2020 után fo-

kozosan kivezetik ezeket a marketing eszközöket a használatból, és áttérnek az elektronikus promóció kizárólagosságára.

9.2. *Tematikus célok*

9.2.1. *Turizmus fejlesztése*

Minden fejlesztési cél közül ezt tartjuk a legfontosabbnak, mert:

- közvetlenül és közvetve is javítja a város imázsát és miliójét
- hozzájárul a gazdasági struktúra korszerűsítéséhez
- közvetlen adóbevételeket teremt a városnak az idegenforgalmi adó és a fogyasztásból származó általános forgalmi adó révén
- növekszik a város ismertsége, mely növeli a vállalkozói kedvet

A fő célon belül az alábbi konkrét célkitűzések szerepelnek:

Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése

- **Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás fejlesztése:** a település turisztikai lehetőségeinek kiaknázására feltétlenül szükséges a vendéglátó szektor erősítése. Jelenleg 1 pizériaként üzemelő falatozó és egy cukrászda jelenti a város minőségi vendéglátó kínálatát, amit a tervek szerint melegkonyhás étteremmel egészítenek ki. Az intézmény kettős funkcióval rendelkezne. Egyrészt biztosítaná a közétkeztetési ellátást a városban, másrészt, különösen a nyári, szezonális időszakban a városba érkező vendégek gasztronómiai kiszolgálása lenne a feladata. A vendéglátó egység helyének kijelölése a következő időszak fő feladata, a városközpontban több helyszínen is elképzelhető.
- A város legfontosabb kereskedelmi szálláshelye a Szociális Szolgáltató központ mellett található Ruda Hotel, amely neve ellenére turistaszállásként van nyilvántartva. A hivatalos besorolás ellenére jó minőségű kínálattal rendelkezik. A szálláshely további korszerűsítése, szolgáltatásainak bővítése elengedhetetlen a minőségi turizmus irányába való továbblépéshez. Megvalósulna többek között a szálláshely jelenleginél hatékonyabb marketingje, iskolai csoportok, erdei iskolák, nyári táborok, terepgyakorlatok elszállásolásában való aktívabb részvétel (pl. közép- és felsőoktatási intézmények bevonásával, melyhez a kapcsolati tőkét a múzeum biztosíthatja), multimédiás info-pont létesítése, energiahatékonysági korszerűsítés.

- A látogatottság várható növekedésével összhangban szükséges felmérni azokat a városrészeket és a városszövetben jelenlévő lakossági igényeket, melyek elősegítik a falusi jellegű turizmus részeként magán-szálláshelyek, fizető-vendéglátás keretében történő fejlesztését. Ezt azonban feltétlenül meg kell, hogy előzze a városkép legalább részleges rendbetétele, ezért a következő 7 éves ciklusban várhatóan csak az igények és lehetőségek pontos felmérésére és a célhoz vezető stratégia és koncepció megalkotására nyílik lehetőség.
- **Menedzsmen-fejlesztés:** a Művelődési Ház felújításával reményeink szerint az épületben kialakítható egy olyan információs pult, ahol munkaidőben több nyelven beszélő turisztikai munkatárstól kérhetnek segítséget az érdeklődők. Az információs pont feladata lenne többek között a város turisztikai kínálatának promóciója, szervezése, részvétel az önkormányzat turisztikai célú fejlesztéseinek előkészítésében és menedzselésében, szálláshely-foglalás intézése stb. Az információs pont mellett több helyen szeretnénk multimédiás info-pontokat telepíteni, így a Szabadság téren, a Városháza közelében, a Ruda Hotelnél és a Múzeumnál.
- A közelben olyan magas látogatottságú települések vannak, mint Aggtelek és Jósvalő (Baradla, barlangturizmus, ökoturizmus), Szögliget (ökoturizmus, erdei iskolák), Kazincbarcika (üzleti turizmus), melyek összesített vendégéjszaka száma biztosíthatná egy turisztikai desztinációs menedzsmen szervezet működtetését. A szervezet központja várhatóan Aggteleken lenne, de több alközponttal működhetne, melyek közül az egyik Rudabányán lenne. Rudabánya város Önkormányzata a TDM szervezetben a tárgyévvel megelőző év állami dotációval kiegészített idegenforgalmi adója mértékével tud jelen lenni. A TDM szervezet fő feladata lenne a térség kínálatának egységszerű szervezése, összefogása, a térség turisztikai marketingjének megoldása.

Integrált turisztikai termékfejlesztés

- **Kulturális- és rendezvényturizmus fejlesztése:** A város legfontosabb attrakciója a Bányászattörténeti Múzeum, melynek látogatottságának növelésére az Önkormányzat további jelentős áldozatot kíván fordítani. A Múzeumba további multimédiás, interaktív múzeumpedagógiai eszközök telepítése várható, megvalósulna az épület energiahatékonysági korszerűsítése, a jelenleginél hatékonyabb marketingje, múzeumpedagógiai foglalkozások számának növekedése, geoturizmusban való részvétel. A Múzeum főépületében ALFA pályázat keretében nyílhatna lehetőség új állandó kiállításra, hiszen a főépület 2015-ben lesz 50 éves. A Földvári Aladár Kiállító Terem fűtés- és nyílászáró

ró korszerűsítése, valamint akadálymentesítése is lényeges része a tervezett fejlesztéseknek. A földalatti kiállító rész, mesterséges tárna felújítása a folyamatos beázás miatt rendkívül fontos lenne.

A városban ma is vannak nagyobb hatásterületű rendezvények. Ezek egyike az először 2012-ben megrendezett Ásványgyűjtő Fesztivál, melyet szeretnének a következő években is egyre bővülő programkínálattal megtartani. Cél, hogy a város valóban az ásványgyűjtők paradicsoma legyen, egész éves programsorozatokkal, melyek csúcspontja lehetne a nyár végén - ősz elején megrendezett fesztivál. A fesztivál ideje alatt az ásványgyűjtés mellett, a környék értékeit felfedező túrákat, előadássorozatokot, kreatív, interaktív foglalkozásokat, és kulináris-gasztronómiai élvezeteket szeretnének kínálni.

Az önkormányzat régi terve várhatóan megvalósul a következő időszakban. A régi óvoda épületében egy a Rudapithecus Hungaricus mint a város legismertebb „szülöttjét” bemutató interaktív kiállítást terveznek létrehozni, amely tanösvényen keresztül fog kapcsolódni a Rudapithecus előember lefedni tervezett, múzeumpedagógiai foglalkozásokra is alkalmas területéhez. A fejlesztés elkezdéséhez pályázati forrás igénylése már megtörtént, az önkormányzat kimunkált koncepcióval rendelkezik az attrakció fejlesztéséhez és hosszú távú fenntartásához.

- ***Szelíd turisztikai terméktípusok (aktív turizmus, ökoturizmus) fejlesztése:*** a város domborzati viszonyai, természeti környezete alkalmas arra, hogy annak környékén több, különböző hosszúságú gyalogos és burkolt utakon haladó kerékpáros útvonalakat jelöljenek ki. A fejlesztés a környékbeli érintett települések bevonásával, szakmai egyeztetések révén valósulna meg. A Rudabányát Szendrővel összekötő, az Országos Településrendezési Tervben is szereplő kerékpárút megépítése 2020 előtt nem várható, de annak előkészítését el kell kezdeni. A városban terveink szerint kerékpár-kölcsönző helyet is kialakítanánk. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a környék burkolt útjainak minősége sokszor kritikán aluli, így a kerékpáros turizmus fejlesztése csak az úthálózat minőségi javításával egyidejűleg történhet. Az útvonalak GPS-készülékek segítségével is végigjárhatók lennének.

A városnak fontos ökoturisztikai potenciáljai vannak, a közeli Aggteleki Nemzeti Park, valamint a várost körülvevő természeti környezet révén. A leendő Rudapithecus látványtár és a lefedésre kerülő lelőhely között, történeti – geológiai jellegű tanösvény kerülne kijelölésre, melyet GPS-eszközök segítségével is járhatóvá kívánják tenni. A

fejlesztésre pályázati forrás igénylése már megtörtént, eredményes elbírálás esetén a következő 1-2 évben megvalósulhat.

A város turisztikai infra- és szuprastruktúrája, attrakciókínálata megfelelő alapot teremthet iskolai nyári táborok, osztálykirándulások, erdei iskolák szervezésére és tartására. Ebben partnerünk lehet az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság. A térség a hazai geoturizmus fő színtere lehetne, amiben Rudabányának is vannak ismerősen csengő látványosságai (Bányászattörténeti Múzeum, Földvári Aladár Kiállítóterem, volt vasércbánya területe, Ásványgyűjtő Fesztivál), a Ruda Hotel pedig alkalmas lehet csoportok fogadására. Az itt fellelhető értékekre építhetők a fiatalabb korosztályt sikeresen megszólító ökoturisztikai ajánlatok.

A korábban fatelepként használt, 738/2 hrsz. terület várhatóan az önkormányzat kezébe kerül. Ide a terület rehabilitációja után lovas-turisztikai szolgáltatásokat álmodunk, amelynek megvalósításába a vállalkozói szférát is szeretnénk bevonni, mely történhet akár egyedi PPP konstrukció segítségével is, mely a közfeladatoknak a közsféra és a magántőke együttműködésében történő ellátására alapszik.”

9.2.2. Települési infrastruktúra fejlesztése

A gazdasági és társadalmi rendszerek működtetéséhez elengedhetetlen infrastrukturális háttér - használatából eredően - folyamatos megújulást, revitalizációt igényel. Ezért a következő 7 éves ciklusban is több, a város működését befolyásoló fejlesztést tűztünk ki célul.

Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

- **Közüti közlekedés fejlesztése:** A városban az önkormányzati tulajdonú belterületi utak közül vannak jól járható, kátyú- és töredezettség mentes útszakaszok, de vannak javításra szoruló, sőt olyanok is, amelyek máig sincsenek burkolva. 2020-ra szeretnék elérni, hogy a város belterületén minden önkormányzati tulajdonú út legyen ellátva szilárd burkolattal. Különösen érinti ez az Arany János u. belső szakaszát, a Sport utcát (magántulajdonban van, ez befolyásolja annak fejlesztését), a Gvadányi József u. egyes bekötő szakaszait, a Bányász utcát, a Táncsics Mihály utca külső szakaszát és a Temető u. egy szakaszát. Emellett biztosítani kívánják a jelenleg jó állapotú útszakaszok állapotának legalább szinten tartását. A tervek szerint parkoló létesülne a városközpontban, a Kossuth Lajos utcában, az Arany János utcában is. Az útfelújítások-

ba, karbantartásokba közcélú foglalkoztatás révén szeretnék a helyi lakosságot is bevonni.

- **Gyalogos közlekedés fejlesztése:** A város járdainak állapota több helyen erősen leromlott, töredezett, rontja a városképet, a település miliójét. Emiatt több útszakasz mellett is szükséges a gyalogos közlekedést biztosító járda felújítása. Ráadásul vannak olyan útszakaszok is, ahol nincs járda, de a társadalmi igény lenne rá. A városközpontban, a Petőfi Sándor u. mentén térburkolatú gyalog- és kerékpárutat szeretnének kialakítani, mellette kerékpáros közlekedésre alkalmas útvonallal. Hasonlóan szeretnék megújítani a Kossuth Lajos és Arany János utcák mellett lévő járdaszakaszokat is. Mivel a lakosság egy jelentős hányada él a város délebbi részein előforduló tömbházas városrészekben, így ezeknek az utcáknak a rendbetétele kapna elsődleges prioritást (Árpád u., Zöldfa u., József Attila u.).
- **Közösségi közlekedés fejlesztése:** A korábbi években már megvalósult a Szabadság téri autóbusz-megállóhely felújítása, ahol korszerű, fedett, a helyi településképbe szervesen illeszkedő buszváró épület létesült. 2020-ig terjedő időszakban meg kívánják újítani minden autóbusz-megállóhelyüket, így a Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, Arany János utcákban. A fejlesztés közvetlenül javítja a közösségi közlekedés potenciálját, közvetve hatással van a helyben élők és az ide látogatók szubjektív életminőségére. Céljuk, hogy az infó-kommunikációs technológiák (okostelefon, GPS, QR-kódok) segítségével is bővítsék a megállóhelyek szolgáltatásait.
- **Kerékpáros közlekedés elterjesztése:** Cél, hogy kerüljön kialakításra a városban egy olyan, kitáblázott kerékpár-forgalmi hálózat, amely alacsonyabb forgalmú utak igénybe vételének segítségével teszi lehetővé a lakóterületektől a funkcionális városközpont megközelítését. A rendszerhez új kerékpár-tárolókat is szeretnének kihelyezni a fontosabb intézményeknél.
- **Csapadékvíz-elvezető hálózat rendbetétele:** A városban mindezidáig nem fordult elő pusztító hatással járó villámárvizes jelenség, ám annak természetföldrajzi és éghajlati viszonyai magukban hordozzák egy ilyen, sokszor csak egy-egy kisebb városrészt potenciálisan érintő esemény kialakulását. Különösen az Ady Endre utca felső része lehet ebből a szempontból veszélyes terület. A lehullott esővíz elvezetése sok helyen nem megoldott, a vízelvezető árok nincsenek tisztítva, a víz nem képes lefolyni, ami így további problémákat okoz, pl. falak vizesedése. Cél, hogy 2020-ra a városközponton átfolyó Ormos-patak mederrendezése teljes hosszban készüljön el, bizonyos szakaszon fedettséget kapjon. Szeretnék megvalósítani az Arany János u., József Attila u.,

Zöldfa u., valamint minden más olyan útszakasz csapadékvíz-elvezetésének javítását, ahol ez a probléma felmerül, kiemelten a szegregált városrészek.

Közüintézmények integrált jellegű felújítása

Az elmúlt 7 éves uniós tervezési-programozási ciklusban sok városi közintézmény felújítása, átépítése, korszerűsítése megtörtént. Égetően szükséges azonban a Gvadányi József Művelődési Ház központi épületének felújítása is, melyet a 2020-ig terjedő időszakban terveznének. A beruházás során megvalósulna az épület teljes külső és belső infrastrukturális felújítása, energiahatékonysági korszerűsítése, nyílászárók cseréje, akadálymentesítése, részleges belső átalakítása.

A városháza épületének felújítása, nyílászáróinak cseréje, energiahatékonyság korszerűsítése, tetőszerkezetének renoválása elengedhetetlenül fontos. A külső és belső fizikai felújítással együtt szeretnék megvalósítani a hivatal eszközparkjának teljes felújítását, valamint az e-ügyintézés bevezetéséhez szükséges lépések megtételét.

A város korábban működő tanuszodával rendelkezett, mely az elmúlt években már nem működik. Az intézménynek otthont adó épület állaga leromlott, a nyílászárók cseréje, energiahatékonysági korszerűsítése szükséges. A tanuszoda legalább részleges felújítása és újraindítása a mindennapos testnevelés bevezetése miatt is szükséges lenne. Az úszás oktatása hozzájárul a helyben élő és itt tanuló fiatalok, gyermekek egészségi állapotának fenntartásához és javításához. A tervek szerint a nyári, turisztikai főszezonban az érkező vendégek is használhatnák az uszoda szolgáltatásait. Mivel a tanmedence újraindítása jelentős anyagi és szakmai háttér biztosítását jelenti, ezért várhatóan az újraindítás előkészítésére kell koncentrálni, amit a ciklus második felében esetleg a 2020 utáni időszakban követhet a tényleges megvalósítás.

9.2.3. Települési környezet fejlesztése

Integrált ingatlangazdálkodás

A következő 7 éves ciklus legfontosabb középtávú tervei közé tartozik a város leromlott lakóterületeinek szociális jellegű megújítása. Ez egyet jelent az önkormányzati ingatlangazdálkodás jelenlegi helyzetének felülvizsgálatával. Az Önkormányzat elképzelései szerint a következő időszakban felmérésre kerülnének az eladásra vagy lebontásra ítélt ingatlanok, az üres, hasznosítható telkek, azok önkormányzati tulajdonba való átvétele, ezzel együtt az önkor-

mányzati bér lakás-állomány növelése. Vele párhuzamosan megkezdhető a legrosszabb állapotú ingatlanok szanálása, az ott lakók jobb helyzetben lévő lakásokba költözése. Ezt a módszert követnék az északi szegregátumban, valamint a Kossuth Lajos utcában. A még lakható, de rossz állagú épületeket fel kívánják újítani, energiagazdálkodásukat korszerűsíteni kívánják. Ez utóbbi valósulna meg a déli szegregátumban. Mivel a déli szegregátum és a Kossuth Lajos utcai veszélyeztetett terület látványa az út menti fekvéséből adódóan befolyásolja a település imázsát, ezért ennek prioritása van az északi szegregátummal szemben.

Közbiztonság javítása

A városban a közbiztonság javulóban van, de sajnos még mindig sok a közterületen elkövetett bűncselekmény. A közeljövőben várhatóan kiépül a Kossuth Lajos és a Petőfi Sándor utcákban a térfigyelő kamerarendszer. Szükséges, hogy ezeket újabbak telepítése kövesse, így az Óvoda utcában, a tenispályák környezetében, a Szabadság téren, a Jókai Mór és Dr. Görgő Tibor utcák kereszteződésében (játszótér), az Ady Endre utcában (temető, buszforduló), a Városházánál, a Gvadányi József utca kanyarjában, a József Attila utcában, az Árpád utcában, valamint az Arany János utcában. Ide kapcsolódik az a törekvés is, hogy az iskola tanulói közül minél többen részesüljenek közlekedésbiztonsági oktatásban, legalább felmenő rendszerben.

Zöldfelület-fejlesztés

Fontos igénye a társadalomnak, hogy a jelenleginél több zöldfelület, közpark és játszótér legyen a városban. Jelenleg gyakorlatilag nincs kiépített, társadalmi közösségi találkozóterként is funkcionáló közpark a városban. Cél, hogy 2020-ra minden városrész rendelkezzen legalább 1, utcabútorokkal is ellátott parkkal. A parképítés mellett az utcafásítások, utcai zöldfelületek építése is fontos. A közparkokhoz kapcsolódóan a gyermekes családok részére kialakított, modern, esetenként kültéri fitness eszközökkel is felszerelt játszóterek kerülnek kialakításra. Közpark és játszótér komplexuma fog megvalósulni a Jókai mór utcában, a Kossuth Lajos utcában, és vélhetően a József Attila utcában is.

A Város döntéshozóinak és lakóinak régi közös álma, hogy a település központjában valósuljon meg egy olyan központi, forgalomcsillapított övezet, mely alkalmas lehet a helyi társadalmi élet kikristályosodási pontjaként, egyfajta találkozóhelyként való funkcióra. A projekt során a régi élelmiszerüzlet előtt szeretnének kialakítani egy közteret térburkolattal, szökőkúttal. Ehhez csatlakozna a Petőfi Sándor utca teljes hosszában térburkolattal fedett járdája és kerékpársávja, a patak lefedésével kialakítandó parkoló. A beruházás során fásítás, zöldfelü-

let-fejlesztés is megvalósul. A központi tér reményeik szerint alkalmas lesz nagyobb horderejű szabadtéri városi rendezvények megtartására.

Környezet-fejlesztés

A város természeti környezetének állapota erősen függ a helyi lakosság környezettudatosságától. A város közvetlen környezetében, némely esetben még belterületen is találhatók olyan illegális hulladéklerakók, ahová a közelben élő, sokszor szegregált lakosság viszi a kommunális hulladékot. Ezek felszámolása igen fontos a szegregált területek minőségének, a település képének és imázsának javítása érdekében. Különösen fontos ez az északi szegregátumnál, ahol igen erősen jelentkezik ez a probléma.

Fontos továbbá a szelektív hulladékgyűjtés teljes körű elterjesztése is. Ez nem csak a hagyományos értelemben vett hulladékgyűjtést jelentené, hanem többek között a lakossági komposztálást is szeretnék elterjeszteni, ahol ez lehetséges.

9.2.4. Gazdasági környezet fejlesztése

Rudabánya legégetőbb problémája, hogy helyben nincs elegendő számú és minőségű munkahely a fiatal munkavállalók itt tartásához. Ezt a problémát tetézi az alacsony szintű vállalkozási intenzitás. E két, egymást szinergikusan is erősítő probléma megoldására az Önkormányzat több fontos célt tűzött ki maga elé.

Gazdasági tevékenységek fejlesztése

- **Vállalkozói övezet kijelölése:** a városnak jelenleg sincs olyan ipari park jellegű része, mely a helyi vállalkozók és a máshonnan betelepülő hazai és külföldi érdekeltségű vállalatok számára egyaránt jól elérhető, közművesített, elegendő nagyságú területet biztosítana. A 2007 óta nem használt, jelenleg még a Magyar Államvasutak kezelésében lévő földterület megszerzésével, a vasúti infrastruktúra elbontásával, a terület rendezésével és közművesítésével, bekötőutak létesítésével tennének eleget a probléma megoldásának. A területre főleg olyan kis- és középvállalkozásokat várnak, amelyek feldolgozó-ipari tevékenységet végeznek, és lehetőség szerint hátrányos vagy megváltozott munkaképességű egyének foglalkoztatását is vállalják.
- **Mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata:** a várost szinte minden irányból természeti jellegű környezet veszi körül, kivétel a várostól északke-

letre fekvő volt bányászati terület. A természetföldrajzi, éghajlattani adottságok azonban nem megfelelőek a szántóföldi művelés fokozására, helyette inkább a legeltetés, állattenyésztés lehetne meghatározó. Cél, hogy az élelmiszer helyben történő megtermelésével a város élelmiszer-ellátását minél inkább önellátás keretében biztosítsák, illetve hogy a mezőgazdasági munka iránt érdeklődőknek területet és munkalehetőséget biztosítsanak. Ezért felmérésre kerülnek a város közigazgatási területén azok az önkormányzati tulajdonú földek, melyeknek bérbeadásával ezek megművelhetők lennének. Vizsgálni fogják a mezőgazdasági termelés közcélú munkavégzés keretében történő fokozását is

- ***Ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja:*** a városközpontot északkeleti, keleti irányból határoló barnamezős ipari terület látványa rossz hatással van a városképre, a település imázsára. Ezen a helyen található a volt varroda épülete is, mely ma nem működik, a mellette lévő épületben térkő-készítő üzemet indított el az önkormányzat, közcélú foglalkoztatásban. A termelést továbbra is fenn kívánják tartani, terveik szerint a környék térkő igényének ellátását biztosítani tudnák. Fontos a terület rekultivációja, rehabilitációja, zöldfelületek létesítése, parkolóhelyek kijelölése, a piac környezetének teljes rendezése. Nagyobb feladatot jelent a volt ércrakodó területének rendezése, mivel ez nem önkormányzati terület. A következő 7 évben várhatóan csak a terület rendezésének előkészítése fog lezajlani.

A volt vasércbánya meddőjében még jelentős mennyiségű ércmennyiség található. Ezeket a korábbi bányászati technológiával még nem sikerült megtérülő módon kinyerni, a technológia fejlődése azonban idővel ezt az ércmennyiséget is kitermelhetővé teszi. Az ózdi szénmedencében a középtávú célok szerint újraindulhatna a szénbányászat, mely hatással lenne Rudabánya gazdasági és társadalmi potenciáljára is. A lehetséges bányanyitást akár újabbak is követhetik. A cél érdekében jelentős városmarketing tevékenységet szeretnének kifejteni. Tudni kell azonban, hogy a bányatermelés újraindulásának legkorábban a 2020 utáni időszakban van reális esélye, ám addig le kell bonyolítani az előkészítő munkálatokat. A bányászat előkészítése is több embernek adhatna munkát a településen.

- ***Szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése:*** fontos cél, hogy Rudabánya mind közép, mind hosszú távon megőrizze térségbeli funkcionalitását, illetve akár bővíteni is tudja azt. Fontos, hogy Rudabánya olyan mikrorégiós, ha lehet, akár járási közigazgatási központként működjön, ahol a létező legtöbb, lakossági, pénzügyi, gazdasági, igazgatási, stb. szolgáltatás elérhető. Mivel a jövő az IT-

technológiáké, ezért igen fontos az e-szolgáltatások fejlesztése, akár a közigazgatási, akár más lakossági vagy gazdasági jellegű szolgáltatások terén.

9.3. *A fejlesztésekhez kapcsolódó szoft elemek*

Turizmus fejlesztése

- Humánerőforrás-fejlesztés: turizmusban résztvevők attitűdjének és szakmai tudásának fejlesztése, túravezető-képzés, nyelvi képzés. Szezonálisan 2-3 fő akár közcélú foglalkoztatottként bevonható lenne a turisztikai munkákba.
- Rudapithecus ajándéktárgyak készítése: ennek révén fellendülhet a helyi kézművesipar, kezdetben 2-3 fő, későbbiekben további 3-4 fő munkavállalását oldhatná meg, javítaná a turisztikai imázst, része lehetne a város turisztikai marketingjének és a város bevételeit is növelné. Kezdetben elképzelhető közcélú foglalkoztatás keretében is, de a későbbiekben szükséges vállalkozási forrás bevonása.

Települési infrastruktúra fejlesztése:

- Utak, vízelvezető árkok tisztítása, karbantartása közcélú foglalkoztatás keretében: jelenleg is megvalósul, cél, hogy a településen élők vállaljanak aktívabb részvételt saját városuk fejlődése érdekében.
- Közintézmények korszerű, fenntartható működtetéséhez menedzsment szintű képzés lebonyolítása: elsősorban a felújítandó intézmények, így a Gvadányi József Művelődési Ház, valamint a Városháza alkalmazottainak, fenntarthatósági képzést szeretnének tartani. Ez reményeik visszahat a működtetés költségeire, hosszabb távon, érdemi módon csökkentheti azt. Másodsorban a már felújított intézmények (Szociális Szolgáltató Központ, Gvadányi József Általános Iskola, Bóbita Óvoda) alkalmazottai is résztülhetnének fenntarthatósági továbbképzésben. Távlati cél az intézmények környezetvédelmi minősítési eljárásban (ISO) való részvétele.

Települési környezet fejlesztése:

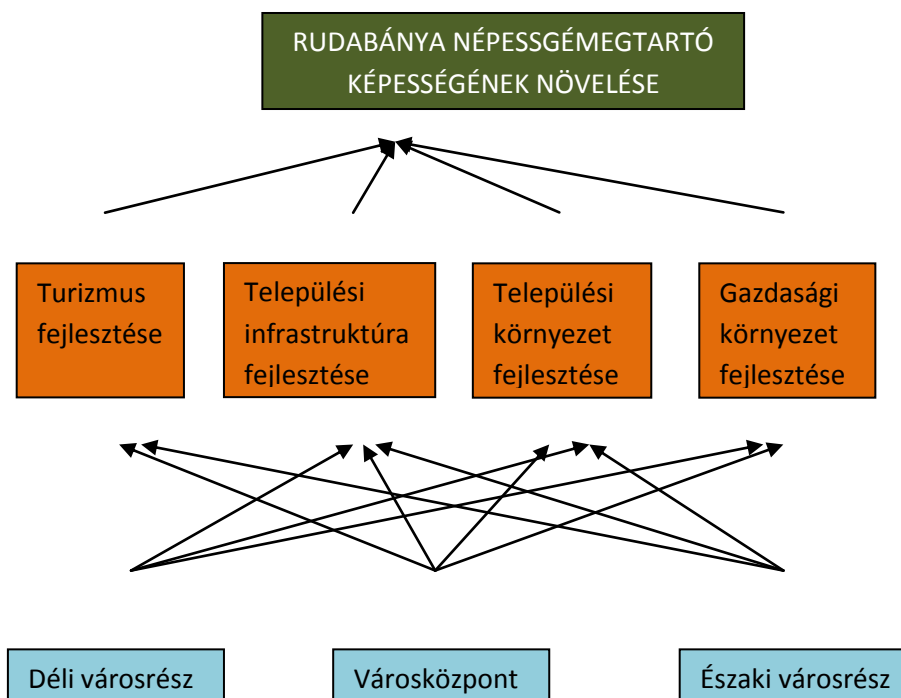
- Közösségfejlesztés: cél, hogy a város polgárai nyerjenek elköteleződést saját környezetük rendben tartásában. Ezért szeretnének többek között virágosítási, utcaszépítési programokat meghirdetni. A programokba hátrányos helyzetűeket is be kívánnak vonni, őket folyamatos szociális munka révén győzhetik meg ennek fontosságáról, és biztosíthatják részvételüket. A közösségi programok jó alapul szolgálhatnak a társadalmi szegregáció csökkentésére. A programokba a város civil egyesületeit és az egyházakat is bevonhatják.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Közparkok, temetők rendben tartása közcélú foglalkoztatás jegyében: ez most is megvalósul, s a továbbiakban is fenn kívánják tartani. Cél, hogy a helyben élők nyerjenek nagyobb elköteleződést városuk rendben tartására.
- Egészségfejlesztési programok: évente legalább egy prevenciós napot szeretnének tartani, ahol előadások, egészséges táplálkozásról szóló bemutatók, helyi termékkóstoló, sport és kültéri fitnesz eszközök használata, különféle sport programok lennének. Cél az egészségtudatosság fejlesztése, ezért prevenciós nap jelleggel a helyi orvosok, fogorvos, védőnők, civil sport egyesületek bevonásával egészségfejlesztő tréningeket, programokat szerveznének a településen.
- Környezetvédelmi célú lakossági programok: elsődleges cél az év egészében jelen lévő környezetvédelmi célú napokon (Madarak és fák Napja, Víz Világnapja, Föld Napja, stb.) társadalmi jellegű programok nyújtása, másodsorban szeretnének környezetkárosítást megelőző szemléltető programokat is tartani. Cél, hogy az itt élők legyenek fogékonyak a természeti értékek iránt, védjék környezetüket, s viselkedésükkel mutassanak példát mind a helyi lakosoknak, mind az ide érkező vendégeknek.
- Szociális felkészítő programok: az integrált ingatlangazdálkodás jelentősen érinteni fogja a szegregátumok külső megjelenését. Ehhez szükséges bizonyos méretű lakosságmozgás. Az átköltöztetések révén társadalmi feszültségek léphetnek föl, amit szeretnének tudatos szociális felkészítő tréningek segítségével megoldani. Ugyancsak ide tartozik, hogy szeretnék erősíteni a társasházi közösségek működését, amit szintén szociális és közösségi felkészítő programokkal lehet elérni.

Gazdasági környezet fejlesztése:

- Humánerőforrás-fejlesztés: cél, hogy a helyi, az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó aktív korú munkavállalók a Járási Munkaügyi Kirendeltséggel való együttműködésben, célszerűen helyben kapjanak a térség munkaadóinak megfelelő szakmai képzést. Ezt ún. tanfolyami rendszerben képzelik el. A program beindítása egyben életre hívná a Járási Munkaügyi Kirendeltség rudabányai mikrotérségi képviselőjét is, amely a programok szervezése mellett adminisztrációs teendőkkel is foglalkozhatna.

9.4. Városrészi szintű célok

9.4.1. Északi városrész

Turizmus fejlesztése

- Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
 - Szállás hely-szolgáltatás és vendéglátás fejlesztése: a város északnyugati, kertvárosi részén felmérhetőek a fizető-vendéglátás feltételei. 2020-ig valódi fizető-vendéglátó turizmus elindulására kevés az esély, de addigra kimunkált koncepcióval és előzetes felmérésekkel kell rendelkezniük.
 - Menedzsment-fejlesztés: A rongálás megakadályozása miatt ez lehetőség szerint valamilyen modern info-kommunikációs alkalmazás kell legyen, pl. gps-technológia, QR-kódok, stb.
- Integrált turisztikai termékfejlesztés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Kulturális- és rendezvényturizmus fejlesztése: református templomban egész évben, de legalább tavasztól őszig tarthatók kulturális rendezvények, amelyhez a műemléki adottság egyedi környezetet biztosítana.
- Szelíd turisztikai terméktípusok fejlesztése: városi és város környéki gyalogos és kerékpáros, GPS technológia és okostelefonok segítségével is bejárható túraútvonalak kialakítása, városi tansétaút létesítése, IKT-technológia használatának segítségével
- Szoft-elemek
 - Turizmusban érintett szolgáltatók képzése: túravezetők képzése, pl. gyógynövénygyűjtő, gombafelismerő, tájvédelmi, madártani stb. túrák vezetéséhez
 - Közcélú munkavégzés keretében történő foglalkoztatás: attrakciók és infrastruktúra rendben tartása, pl. túra utak járhatóságának biztosítása

Települési infrastruktúra fejlesztése

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
 - Közúti közlekedés fejlesztése: Gvadányi József u. bekötő szakaszai, Táncsics Mihály u. külső szakasza, Bányász u., Temető u. külső szakaszának felújítása, legalább részbeni pormentesítése, pl. dózerolás révén
 - Gyalogos közlekedés fejlesztése: Gvadányi József, Ady Endre, Dózsa György utcákban
 - Községi közlekedés fejlesztése: Szabadság téri autóbusz-megállóhelyen az információ-szolgáltatás folyamatos fenntartása, naprakész közlekedési információk megosztása, QR-kód telepítése segítségével térségi közlekedési információ-szolgáltatás bevezetése
 - Kerékpáros közlekedés fejlesztése: alacsony forgalmú helyi utak kitáblázása
 - Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele
- Szoft-elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: vízelvezető-árkok rendbetétele és fenntartása, járdaépítésben és karbantartásban való részvétel
 - Közösségfejlesztés: települési infrastruktúra karbantartása közösségi szinten történjen, ne az önkormányzat segítségére várjanak

Települési környezet fejlesztése

- Integrált ingatlangazdálkodás

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Lakások felújítása és korszerűsítése, komfortosítása: szociális városrehabilitáció keretében az északkeleti városrészben
- Leromlott állagú épületekből arra alkalmas közösségek átköltöztetése jobb lakókörülményeket biztosító lakásokba
- Lakóépületek szociális bérlakás céljára történő átvétele szociális városrehabilitáció keretében a város északkeleti részén
- Üres telkek lakásépítés céljából való értékesítése
- Közbiztonság javítása
 - Térfigyelő kamerarendszer telepítése: Szabadság tér, Jókai Mór u., Gvadányi József u.
 - Közvilágítás javítása: egész városrészt érinti
- Zöldfelület-fejlesztés
 - Közparkok létesítése: Jókai Mór utcában, valamint a Szabadság téren
 - Játsszótér építése: Jókai Mór utcában már meglévő játszótér teljes felújítása, EU szabványok figyelembe vételével
 - Utcai zöldfelületek fejlesztése: utcafásítás Temető u. külső szakaszán, Ady Endre utcában
- Környezetfejlesztés
 - Illegális hulladéklerakók felszámolása: város északkeleti részén, szociális városrehabilitáció keretében
 - Szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás lakossági elterjesztése
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: közparkok, közterületek rendben tartása
 - Iskolarendszeren kívüli oktatás: közlekedésbiztonsági oktatás az általános iskolában tanulók részére, a városon belüli kerékpározás elterjesztésére, valamint a közlekedési szabályok helyes alkalmazására, egészség-megőrzési szemléletű oktatás
 - Községi szemlélet erősítése tréningek, csoportfoglalkozások révén, melynek segítségével hatékonyabban tudnak részt venni a városszépítési akciókban
 - Városszépítési akciók meghirdetése és fenntartása: Tiszta Utca program, Virágos Magyarországért Program, teljes városrészt érintik

Gazdasági környezet fejlesztése

- Gazdasági tevékenységek fejlesztése

- Mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata
- Ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja: kézműves-ipar, mely a helyi közösségi szemlélet erősítéséhez, a város imázsának javításához is hozzájárul. Ez igen fontos szociális városrehabilitáció keretében, az északkeleti városrészben akár roma kézműves hagyományok felelevenítése is fontos lehet.
- Szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése: kereskedelem javítása a helyi igények kiszolgálására
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: mezőgazdasági jellegű munkavégzés, kézműves-ipari tevékenység elősegítése
 - Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése: tanfolyam-rendszerű szakképzés keretében, a járási munkaügyi hivatal együttműködésében

9.4.2. Déli városrész

Turizmus fejlesztése

- Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
 - Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás fejlesztése: Egyéb szálláshelyek, fizető-vendégszolgálat létesítésére alkalmas lehet a kertvárosias jellegű Bartók Béla, valamint a Rózsavölgy u., Dobó István u., Rákóczi Ferenc u., de társasházi környezetben is vizsgálni kell.
- Integrált turisztikai termékfejlesztés
 - Kulturális- és rendezvényturizmus fejlesztése: evangélikus templom egész évben helyet biztosíthat rendezvényeknek. Az óvoda utcai régi óvodaépületben kapna helyet a Rudapithecust bemutató interaktív kiállítás.
 - Szelíd turisztikai terméktípusok fejlesztése: városi és város környéki gyalogos és kerékpáros, GPS technológia és okostelefonok segítségével is bejárható túraútvonalak kialakítása. Tenispályák korszerűsítése, kihasználtságának biztosítása. Sportpálya kihasználtságának növelése. Lovas turizmus fellendítésének elősegítése a Kossuth Lajos utcában, a várhatóan az önkormányzathoz kerülő régi fatelep helyén. Városi tansétaút létesítése, IKT-technológia használatának segítségével.

- Szoft elemek
 - Turizmusban érintett szolgáltatók képzése: túravezetők képzése, pl. gyógygyógyújtó, gombafelismerő, tájvédelmi, madártani, stb. túrák vezetéséhez
 - Közcélú munkavégzés keretében történő foglalkoztatás: attrakciók és infrastruktúra rendben tartása, pl. túra utak járhatóságának biztosítása

Települési infrastruktúra fejlesztése

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
 - Közúti közlekedés fejlesztése: Arany János u. külső szakaszának, illetve a Sport utcának a felújítása, legalább részbeni portmentesítése, melynél az aszfaltburkolat létesítése élvez prioritást. Fontos lenne az Óvoda utca felújítása is.
 - Gyalogos közlekedés fejlesztése: Arany János, József Attila, Kossuth Lajos és Árpád utcákban
 - Községi közlekedés fejlesztése: Arany János és Kossuth Lajos utcai autóbusz-megállóhelyeken fedett buszváró létesítése, az információ-szolgáltatás folyamatos fenntartása, naprakész közlekedési információk megosztása, QR-kódok telepítése segítségével térségi közlekedési információ-szolgáltatás bevezetése
 - Kerékpáros közlekedés fejlesztése: alacsony forgalmú helyi utak kitáblázása
 - Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele: Arany János u., Zöldfa u., József Attila u.
- Szoft-elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: vízelvezető-árkok rendbetétele és fenntartása, járdaépítésben és karbantartásban való részvétel
 - Községfejlesztés: települési infrastruktúra karbantartása közösségi szinten történjen, ne mindig az önkormányzat segítségére várjanak

Települési környezet fejlesztése

- Integrált ingatlangazdálkodás
 - Önkormányzati és magántulajdonú lakások felújítása, komfortosítása, korszerűsítése: szociális városrehabilitáció keretében az Arany János, József Attila és Árpád utcákban, elsősorban környezettechnológiai beruházások, energiahatékonyság korszerűsítése, megújuló energiaforrások használatának bevezetése, melyek az lakástulajdonosok számára költségcsökkenést eredményeznek
 - Leromlott állagú épületekből arra alkalmas közösségek átköltöztetése jobb lakókörülményeket biztosító lakásokba: ez a Kossuth Lajos utca társasházait

érinti, ahol a 3-as és 5-ös számú épület rossz állapota miatt bontásra kerül. A társasházi környezetből a leginkább alkalmas családokat szeretnék integrált lakókörnyezetbe átköltöztetni.

- Lakóépületek szociális bérlakás céljára történő átvétele szociális városrehabilitáció keretében: ez a Kossuth Lajos utcai, valamint a József Attila utcai lakásokat érintheti
- Üres telkek lakásépítés céljából való értékesítése
- Közbiztonság javítása
 - Térfigyelő kamerarendszer telepítése: Arany János, Kossuth Lajos, József Attila, Árpád, Óvoda és Zöldfa utcákban
 - Közvilágítás javítása: egész városrészt érinti
- Zöldfelület-fejlesztés
 - Közparkok létesítése: József Attila utcában, Kossuth Lajos utcában, valamint az Arany János utca jobb oldalán
 - Játsszóter építése: A József Attila utcában, a közparkhoz kapcsolódóan szeretnének játszóteret létrehozni, itt kihelyezésre kerülnének szabadtéri fitness eszközök is
 - Utcai zöldfelületek fejlesztése: utcafásítás Arany János, Zöldfa, Rákóczi Ferenc, József Attila utcákban
- Környezetfejlesztés
 - Illegális hulladéklerakók felszámolása
 - Szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás lakossági elterjesztése
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: közparkok, közterületek rendben tartása
 - Iskolarendszeren kívüli oktatás: közlekedésbiztonsági oktatás az általános iskolában tanulók részére, a városon belüli kerékpározás elterjesztésére, valamint a közlekedési szabályok helyes alkalmazására, egészség-megőrzési szemléletű oktatás
 - Közösségi szemlélet erősítése tréningek, csoportfoglalkozások révén, melynek segítségével hatékonyabban vehetnek részt a városszépítési akciókban
 - Városszépítési akciók meghirdetése és fenntartása: Tiszta Utca program, Virágos Magyarországért Program, teljes városrészt érintik

Gazdasági környezet fejlesztése

- Gazdasági tevékenységek fejlesztése
 - Vállalkozási övezet kijelölése: volt vasútállomás területén, elsősorban ipari termelést biztosító KKV szektorban tevékenykedő vállalkozások betelepülését várjuk.
 - Mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata
 - Ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja: volt vasútállomás területének átvétele után vállalkozói övezet kijelölése, kézműves-ipar fellendítésének elősegítése, szociális városrehabilitáció keretében a szegregált jellegű városrészekben, akár roma kézműves ipar újjáélesztésének elősegítése
 - Szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése: kereskedelem-javítás helyi igények kiszolgálására
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: mezőgazdasági jellegű munkavégzés, kézműves-ipari tevékenység elősegítése
 - Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése: tanfolyam-rendszerű szakképzés keretében, a járási munkaügyi hivatal együttműködésében

9.4.3. Városközpont

Turizmus fejlesztése

- Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
 - Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás fejlesztése: Ruda Hotel fejlesztése: szolgáltatások minőségének fejlesztése, energiahatékonysági korszerűsítés. Vendéglátó egység létesítése: erre több helyszín is alkalmas lenne, akár a régi varroda épületében, akár a hajdani Sörkert felújításával.
 - Menedzsment-fejlesztés: információs pont létesítése a városközpontban, erre a Gvadányi József Művelődési Ház épülete volna a legalkalmasabb, annak teljes körű felújítása után. Információ-szolgáltatás a modern info-kommunikációs technológia segítségével, QR-kódok telepítése, GPS-technológia használata, mellyel megakadályozhatók a rongálás okozta veszélyek.
- Integrált turisztikai termékfejlesztés

- Kulturális- és rendezvényturizmus fejlesztése: múzeum attrakciófejlesztése, interaktív multimédiás elemek telepítése, IKT-technológia segítségével hívása. Rendezvények megtartására alkalmas a Művelődési Ház, az Iskola épülete, valamint a Római Katolikus templom.
- Szelíd turisztikai terméktípusok fejlesztése: városi és város környéki gyalogos és kerékpáros, GPS-technológia és okostelefonok segítségével is bejárható túraútvonalak kialakítása. Sportolási lehetőségek fejlesztése: fitnesz-szolgáltatások erősítése. Városi tansétaút létesítése, IKT-technológia használatának segítségével. Ruda Hotel alkalmas lehet erdei iskolák, nyári táborok befogadására is.
- Szoft elemek
 - Turizmusban érintett szolgáltatók képzése: túravezetők képzése, pl. gyógynövénygyűjtő, gombafelismerő, tájvédelmi, madártani, stb. túrák vezetéséhez
 - Közcélu munkavégzés keretében történő foglalkoztatás: attrakciók és infrastruktúra rendben tartása, pl. túra utak járhatóságának biztosítása

Települési infrastruktúra fejlesztése

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
 - Közúti közlekedés fejlesztése: parkolóhelyek kialakítása a Petőfi Sándor utcában, a régi ipari terület rendezése kapcsán, valamint a patakmeder részleges lefedésével. Petőfi Sándor u. és Óvoda u. kátyús szakaszainak felújítása.
 - Gyalogos közlekedés fejlesztése: térburkolatú járda építése a Petőfi Sándor utcában, amely a régi élelmiszerbolt előtt köztérre szélesedne ki. A Petőfi Sándor utca mentén térburkolattal ellátott kerékpár-forgalmi sáv is kialakításra kerülne.
 - Közösségi közlekedés fejlesztése: Petőfi Sándor utcai autóbusz-megállóhelyen fedett buszváró létesítése, az információ-szolgáltatás folyamatos fenntartása, naprakész közlekedési információk megosztása, QR-kódok telepítése segítségével térségi közlekedési információ-szolgáltatás bevezetése
 - Kerékpáros közlekedés fejlesztése: térburkolattal ellátott kerékpárút létesítése Óvoda u. és Kossuth Lajos u. között
- Közintézmények integrált jellegű felújítása
 - Városháza felújítása: teljes körű felújítás, tetőszerkezet cseréje, nyílászárók cseréje, energiahatékonysági korszerűsítés, infrastrukturális fejlesztés

- Gvadányi József Művelődési Ház felújítása: teljes körű felújítás, tetőszerkezet cseréje, nyílászárók cseréje, energiahatékonysági korszerűsítés, infrastrukturális fejlesztés
- Szoft-elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: vízelvezető-árkok rendbetétele és fenntartása, járdaépítésben és karbantartásban való részvétel
 - Közösségfejlesztés: települési infrastruktúra karbantartása közösségi szinten történjen, ne mindig az önkormányzat segítségére várjanak
 - Munkaerő-piaci alapú kompetenciák fejlesztése: elsősorban a Művelődési Ház és a Városháza dolgozóinak a felújítás során telepítendő új IKT-eszközök használatának, valamint menedzsment jellegű tudásnak az elsajátítása okán

Települési környezet fejlesztése

- Közbiztonság javítása
 - Térfigyelő kamerarendszer telepítése: Petőfi Sándor utcában, az Iskola közelében, valamint a Városi Könyvtár közelében legalább, de akár a Szociális Szolgáltató Központ környékén is szükséges lehet. Amennyiben megvalósul a közterület-fejlesztés, úgy a kialakított közparknál is el kell helyezni térfigyelő kamerát.
 - Közvilágítás javítása: egész városrészt érinti
- Zöldfelület-fejlesztés
 - Közparkok létesítése: szökőkúttal ellátott közpark létesítése folyamatosan napirenden van, a régi élelmiszerbolt épülete előtti, jelenleg burkolatlan területen.
 - Utcai zöldfelületek fejlesztése: utcafásítás a Petőfi Sándor utcában
- Környezetfejlesztés
 - Szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás lakossági elterjesztése
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: közparkok, közterületek rendben tartása
 - Iskolarendszeren kívüli oktatás: közlekedésbiztonsági oktatás az általános iskolában tanulók részére, a városon belüli kerékpározás elterjesztésére, valamint a közlekedési szabályok helyes alkalmazására, egészség-megőrzési szemléletű oktatás
 - Közösségi szemlélet erősítése tréningek, csoportfoglalkozások révén, melynek segítségével hatékonyabb a részvétel a városszépítési akciókban

- Városszépítési akciók meghirdetése és fenntartása: Tiszta Utca program, Virágos Magyarországért Program, teljes városrészt érintik

Gazdasági környezet fejlesztése

- Gazdasági tevékenységek fejlesztése
 - Ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja: városközponttól észak, északkeletre fekvő régi, leromlott ipari terület funkcióváltásának elősegítése, vállalkozások letelepedésének elősegítése
 - Szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése: valódi városközpont, térségi vonzással, ehhez a szolgáltató szektort erősíteni kell, pl. pénzügyi-biztosítási szolgáltatások javítása, egyéb szolgáltatások erősítése területén.
- Szoft elemek
 - Közcélú foglalkoztatás: kézműves-ipari tevékenység elősegítése, pl. a már működő térkő-burkoló üzem további működtetése révén
 - Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése: tanfolyam-rendszerű szakképzés keretében, a járási munkaügyi hivatal együttműködésében

10. Akcióterületek kijelölése

Rudabánya 3000 fő alatti kisváros, észak-déli irányú kiterjedése alig 2,5 km. A városrészi elemzésben a várost három, egymástól jól elkülöníthető területre került felosztásra: a főleg szolgáltatásokat tömörítő, funkcionális jellegű városközpont, az inkább társasházi lakásokkal leírható déli városrészre, és a falusiasabb jellegű északi városrészre. Mivel Rudabánya az ország legkisebb városainak körébe tartozik (a csökkenő népességszám pedig még inkább ebbe a kategóriába sorolhatóvá teszi), nem tartották célszerűnek a település további akcióterületekre való bontását. Döntésük értelmében tehát a városrészi lehatárolások egyben akcióterületi lehatárolások is. Ez már csak azért is indokolt, mert az egyes megvalósuló fejlesztések legalább az adott városrész egészében, de valószínűsíthetően az egész városban éreztetni fogja hatását. A továbbiakban az egyes akcióterületeken, vagyis városrészekben tervezett beavatkozások részletesen elemzésre kerülnek, amelyeknek költségbecslése is elkészült. A becsült költségek és a megvalósítás tényleges költségei várhatóan nem térnek el egymástól 5 %-nál nagyobb mértékben.

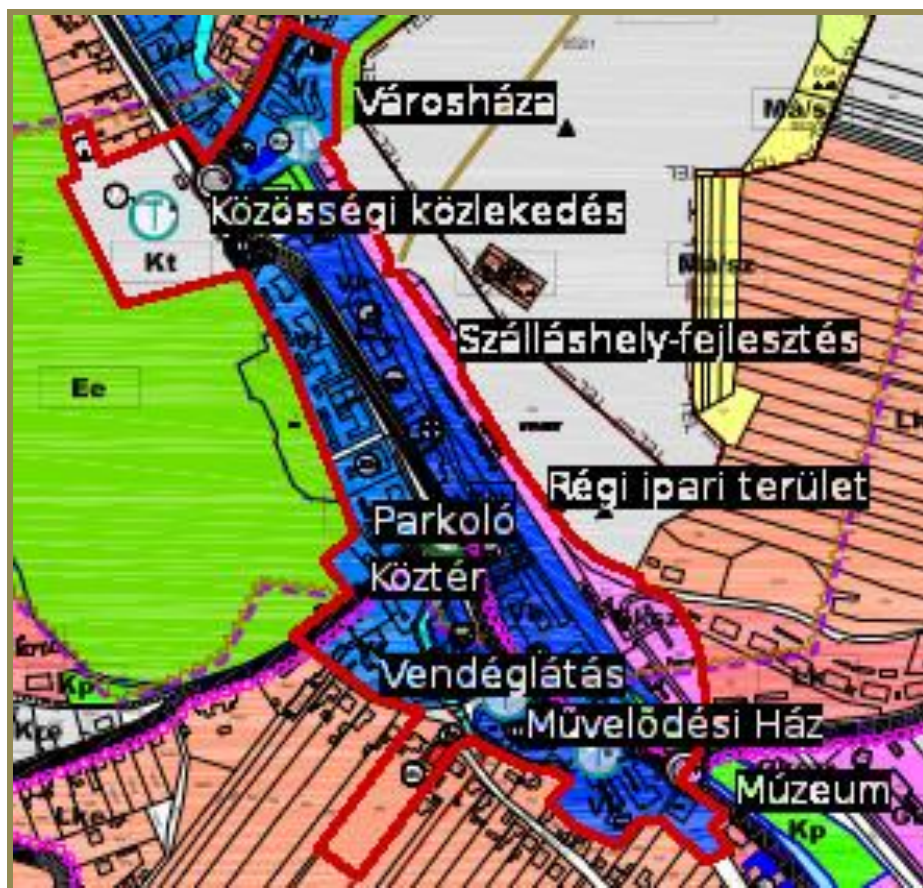
Fontos kérdés az akcióterületek priorizálása, vagyis hogy mely fejlesztéseket kell előtérbe helyeznie az Önkormányzatnak. Erre legkönnyebben az egyes fejlesztések hatásköréből lehet következtetni, azaz hogy az adott beavatkozás kb. mennyi embert érint. Ennek alapján legtöbb embert, gyakorlatilag a város egészét, és még a térség más településeiről érkezőket is a városközpont funkcionális rehabilitációja érintené. A déli városrész népességszáma, valamint az itt kialakításra kerülő vállalkozói övezet miatt nagyobb hatáskörrel bír, mint az északi városrész. Mivel nagy valószínűséggel itt fog a vendég a városba érkezni, a városkapu szerep miatt is ennek szükséges második helyre kerülnie. Az északi városrész a településtérben elszigetelt, gazdasági jellegű fejlesztések alig várhatók, ezért ez a harmadik helyre fog szorulni a prioritásban.

Az akcióterületi és városrészi lehatárolások két helyen térnek el:

- Az evangélikus templom a déli városrészben található, ám a városközpont, az I. számú, városközpont funkcionális rehabilitációja akcióterülethez soroltuk.
- Az Ady Endre u. városközpont, azaz a déli szakaszát, mivel itt lakóterületi részből van szó, az északi városrész akcióterülethez soroltuk.

10.1. I. számú akcióterület: Városközpont funkcionális rehabilitációja

Mivel ez érinti a legtöbb embert, turisztikai, szolgáltatási funkciói miatt a térség más településeire is túlnyúlik a hatása, ezért a város legfontosabb érdeke, hogy a település központját fejlessze. Cél, hogy olyan települési központ alakuljon ki, amely alkalmassá válhat ún. társadalmi találkozóhely, közösségi tér funkcióra is. Mivel a városba érkező vendégek a Bányászat-történeti Múzeum, a Gvadányi József Művelődési Ház és a Ruda Hotel révén ebben a városrészben töltik el azt a néhány órát, esetleg egy-két napot, amiért kiemelten fontos szerepet játszik a beavatkozások között e városrész integrált fejlesztése. A 19. ábra bemutatja az akcióterület méretét, városon belüli elhelyezkedését, valamint a tervezett fontosabb beavatkozások térbeli megjelenését is.

20. ábra: Az I. számú akcióterület lehatárolása és a tervezett fontosabb beavatkozások elhelyezkedése. Forrás: Településrendezési Terv alapján saját készítés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Tervezett beavatkozás leírása	Kapcsolódás a tematikus célokhoz	Megvalósíthatóság esélye 2020-ig (%)	Becsült költség (ezer Ft)
Közpark kialakítása 952 hrsz-on	Települési környezet fejlesztése - zöldfelület-fejlesztés	100	25000
Kb. 30 férőhelyes parkoló építése a patak lefedésével	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	100	30000
Gvadányi József Művelődési Ház felújítása, korszerűsítése	Települési infrastruktúra fejlesztése - közintézmények integrált jellegű felújítása	100	110000
Turisztikai információs pont létrehozása a Gvadányi József Művelődési Házban	Turizmus fejlesztése - turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	70	4000
Városháza felújítása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közintézmények integrált jellegű felújítása	100	70000
Térburkolattal ellátott járda építése 300 m hosszban	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	50	5000
Vendéglátó egység kialakítása magánszféra bevonásával	Turizmus fejlesztése - turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	75	65000
Ruda Hotel fejlesztése	Turizmus fejlesztése - turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	60	35000
Bányászattörténeti Múzeum szolgáltatásfejlesztése	Turizmus fejlesztése - Integrált turisztikai termékfejlesztés	80	15000
Autóbusz-megállóhely felújítása (volán adatai szerint itt van megálló, neve: Rudabánya autóbusz-forduló)	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	100	3000
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Települési környezet fejlesztése - közbiztonság javítása	100	10000
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági bevezetése	Települési környezet fejlesztése - környezetfejlesztés	100	600
Ipari terület megújítása, KKV szektor bevonásával	Gazdasági környezet fejlesztése	40	400000

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Szolgáltatások fejlesztése a városközpontban, KKV szektor bevonásával	Gazdasági környezet fejlesztése	60	50000
Városközpontot érintő szoft elemek	Szoft elemek	70	12000
Összesen			834 600

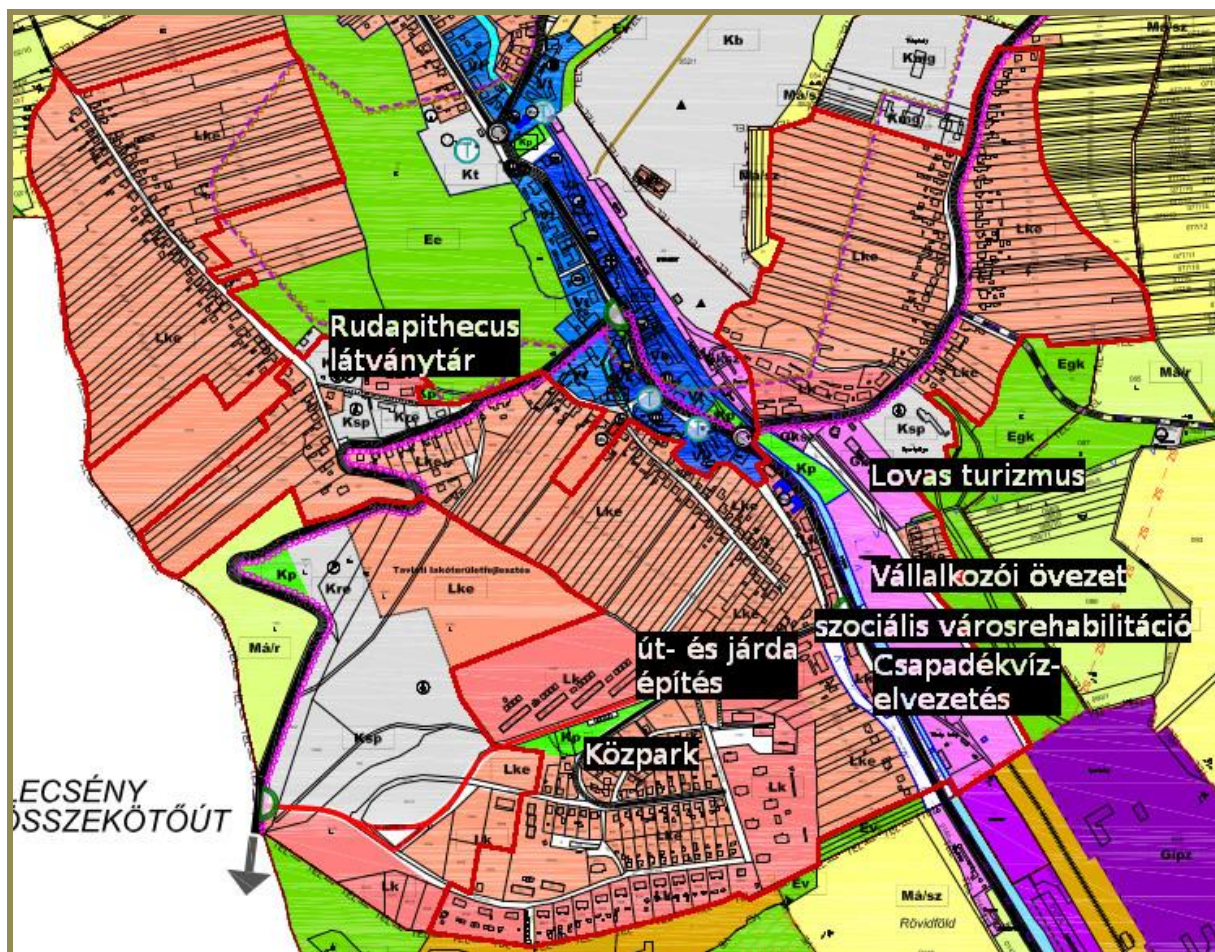
35. táblázat Tervezett beavatkozások és költségeik I.

Feladat/időszak	2013. II.	2014. I.	2014. II.	2015. I.	2015. II.	2016. I.	2016. II.	2017. I.	2017. II.	2018. I.	2018. II.	2019. I.	2019. II.	2020. I.	2020. II.
Közpark kialakítása 952 hrsz-on															
Kb. 30 férőhelyes parkoló építése a patak lefedésével															
Gvadányi József Művelődési Ház felújítása, korszerűsítése															
Turisztikai információs pont létrehozása a Gvadányi József Művelődési Házban															
Városháza felújítása															
Térburkolattal ellátott járda építése 300 m hosszban															
Vendéglátó egység kialakítása magánszféra bevonásával															
Ruda Hotel fejlesztése															
Bányászattörténi Múzeum szolgáltatásfejlesztése															
Autóbusz-megállóhely felújítása az Ady E. utcában															
Térfigyelő kamerarendszer telepítése															
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági bevezetése															
Ipari terület megújítása, KKV szektor bevonásával															
Szolgáltatások fejlesztése a városközpontban, KKV szektor bevonásával															

36. táblázat Feladatok ütemezése I.

II. számú akcióterület

A II. számú akcióterület az evangélikus templom kivételével a város déli részét foglalja magában. Mérete, lakosságszáma, szolgáltatás-kínálata, valamint a tervezett gazdasági és turisztikai jellegű fejlesztések valóban indokolttá teszik, hogy a prioritási sorrendben ez az akcióterület álljon a második helyen. A 20. ábra bemutatja az akcióterület elhelyezkedését, méretét, és a fontosabb tervezett beruházásokat is megjeleníti.

21. ábra: A II. számú akcióterület városon belüli elhelyezkedése, és a fontosabb tervezett beavatkozások. Forrás: Településrendezési Terv alapján saját szerkesztés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Tervezett beavatkozás leírása	Kapcsolódás a tematikus célokhoz	Megvalósíthatóság esélye 2020-ig (%)	Becsült költség (ezer Ft)
Rudapithecus látványtár megvalósítása	Turizmus fejlesztése - integrált turisztikai termékfejlesztés	100	450000
Lovas turisztikai fejlesztések	Turizmus fejlesztése - integrált turisztikai termékfejlesztés	50	250000
Gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kijelölése	Turizmus fejlesztése - integrált turisztikai termékfejlesztés	85	900
Sport u. felújítása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	70	20000
Arany János u. felújítása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	70	16250
Járda építése József Attila utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	70	7100
Autóbusz-megállóhely felújítása a Kossuth Lajos utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	1800
Autóbusz-megállóhely felújítása az Arany János utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	1800
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	600
Járda építése a Kossuth Lajos utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	3300
Lakások felújítása a Kossuth Lajos és a József Attila utcában	Települési környezet fejlesztése - integrált ingatlangazdálkodás	60	72300
Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele az Arany János utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	25000
Járda építése az Arany János utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	5900

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

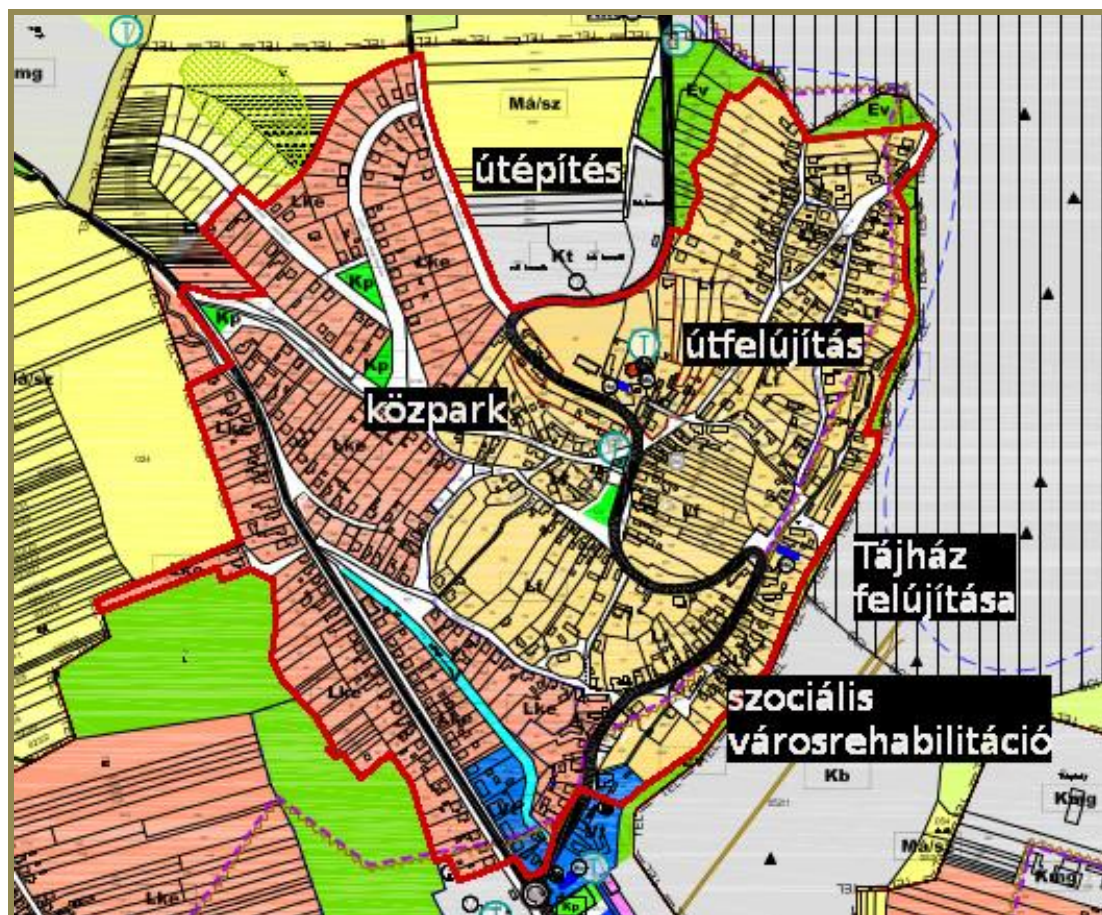
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Települési környezet fejlesztése - közbiztonság javítása	90	10000
Közpark és játszótér létesítése a József Attila utcában	Települési környezet fejlesztése - zöldfelület-fejlesztés	90	15000
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Települési környezet fejlesztése - környezetfejlesztés	100	1800
Vállalkozási övezet kijelölése a volt vasútállomás területén	Gazdasági környezet fejlesztése	80	400000
Városrészt érintő szoft elemek	Szoft elemek	80	25000
Összesen			1281750

37. táblázat Tervezett beavatkozások és költségeik II.

Feladat/időszak	2013. II.	2014. I.	2014. II.	2015. I.	2015. II.	2016. I.	2016. II.	2017. I.	2017. II.	2018. I.	2018. II.	2019. I.	2019. II.	2020. I.	2020. II.
Rudapithecus látványtár megvalósítása															
Lovasturisztikai fejlesztése 738/2 hrsz-on															
Gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kijelölése															
Sport u. felújítása															
Arany J. u. felújítása															
Járda építése József A. utcában															
Autóbusz-megállóhely felújítása a Kossuth L. utcában															
Autóbusz-megállóhely felújítása az Arany J. utcában															
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása															
Járda építése a Kossuth L. utcában															
Lakások felújítása a Kossuth L. és József A. utcában															
Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele az Arany J. utcában															
Járda építése az Arany J. utcában															
Térfigyelő kamerarendszer telepítése															
Közpark és játszótér létesítése a József A. utcában															
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése															
Vállalkozási övezet kijelölése a volt vasútállomás területén															

38. táblázat Feladatok ütemezése II.

10.2. *III. számú akcióterület*

22. ábra: A III. akcióterület területi elhelyezkedése és a fontosabb tervezett beavatkozások. Forrás: Településszerkezeti Terv alapján saját szerkesztés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Tervezett beavatkozás leírása	Kapcsolódás a tematikus célokhoz	Megvalósíthatóság esélye 2020-ig (%)	Becsült költség (ezer Ft)
Gyalogos és kerékpáros sétautak kijelölése	Turizmus fejlesztése - integrált turisztikai termékfejlesztés	100	350
Információs pont telepítése a gótikus református templomhoz	Turizmus fejlesztése - turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	50	500
Gvadányi József u. bekötő szakaszainak burkolása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	50	2100
Táncsics Mihály u. felújítása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	50	23220
Járda felújítása a Gvadányi József utcában	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	70	8250
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	90	600
Lakásfelújítás az északkeleti szegregátumban (kb. 20 lakás)	Települési környezet fejlesztése - integrált ingatlangazdálkodás	40	100000
Közpark és játszótér kialakítása a Jókai Mór utcában	Települési környezet fejlesztése - zöldfelület-fejlesztés	80	6000
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Települési környezet fejlesztése - közbiztonság javítása	90	1000
Temető utca külső szakaszának burkolása	Települési infrastruktúra fejlesztése - közlekedési infrastruktúra fejlesztése	70	19950
Illegális hulladéklerakó felszámolása	Települési környezet fejlesztése - környezetfejlesztés	50	7000
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Települési környezet fejlesztése - környezetfejlesztés	100	5000
Tájház felújítása, berendezése	Turizmus fejlesztése – integrált turisztikai termékfejlesztés	80	15000
Városrészt érintő szoftverek	Szoftver elemek	60	30000
Összesen			218970

39. táblázat Tervezett beavatkozások és költségeik III.

Feladat/időszak	2013. II.	2014. I.	2014. II.	2015. I.	2015. II.	2016. I.	2016. II.	2017. I.	2017. II.	2018. I.	2018. II.	2019. I.	2019. II.	2020. I.	2020. II.
Gyalogos és kerékpáros sétautak kijelölése															
Információs pont telepítése a gótikus re- formátus templomhoz															
Gvadányi J. u. bekötő szakaszainak burkolá- sa															
Táncsics M. út felújítása															
Járda felújítása a Gvadányi J. utcában															
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közle- kedésre való kitáblázása															
Lakásfelújítás az északkeleti szegregátumban (kb. 20 lakás)															
Közpark és játszótér kialakítása a Jókai M. utcában															
Térfigyelő kamerarendszer telepítése															
Temető u. külső szakaszának burkolása															
Illegális hulladéklerakó felszámolása															
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elter- jesztése															
Tájház felújítása, berendezése															

40. táblázat Feladatok ütemezése III.

11.A megvalósítás eszközei

11.1. *Nem beruházási jellegű tevékenységek*

11.1.1. *Szabályozási tevékenységek*

Az önkormányzat kezében olyan szabályozási, rendeletalkotási tevékenységek vannak, amelyek akár jelentősen elősegíthetik a stratégiában foglaltak megvalósulását. A város a településrendezéssel összefüggő feladatokat a 15/2004 (X. 29). számú önkormányzati rendeletben elfogadott Helyi Építési szabályzatban lefektetett alapelvek mentén kívánja megvalósítani. A HÉSZ meghatározza azokat a jogszabályi kereteket, amelyek alapján a stratégia célkitűzései megvalósításra kerülhetnek. A stratégiai célokat úgy kerültek kijelölésre, hogy az ne okozza a Helyi Építési Szabályzat esetleges módosításának kényszerét. A rendelet tartalmazza a város terület-felhasználási egységeit, amelyet a Településrendezési Terv is megjelenít. Mind a Helyi Építési Szabályzat, mind a hatályos Településrendezési Terv a stratégia megalkotásának kiindulópontjai voltak, ahogy erre már a helyzetértékelés részben is történtek utalásokat.

Települési környezetet befolyásoló rendeletek:

Ide tartozik a 11/2009 (X. 19). számú, ún. köztisztasági rendelet. Ez a rendelet szabályozza a települési környezet megfelelő életminőséget biztosító állapotának fenntartását, vagy, amennyiben a tapasztalt és elvárt helyzet között eltérés van, annak elérését. Célul tűzi ki a lakosság aktív részvételét a települési környezet rendezettségének fenntartásában.

Ugyancsak ebbe a kategóriába sorolható a 7/2008 (V. 26.). számú rendelet a „Tiszta udvar, rendes ház”, „Tiszta társasház” és „Tiszta utca” cím alapításáról. Ez, hasonlóan az előzőhöz, a lakosság aktív bevonásával képzei el a települési környezet megfelelő állapotának fenntartását.

11.1.2. *Városmarketing célú tevékenységek*

A fejlesztések megvalósulása érdekében szükséges a korábbinál hatékonyabb városmarketing tevékenységet folytatnunk. Tisztában vagyunk azzal, hogy Rudabánya az elmúlt 7 évben bár tekintélyes méretű pályázati forrást tudott lehívni, nagyon sok közeli kisváros megelőzi e tekintetben. A mainál jelentősebb lobbiszerű tevékenység kifejtésére van tehát szükség ahhoz, ha az

Integrált Városfejlesztési Stratégiában foglaltak megvalósítására a jelenleginél komolyabb esélyük legyen.

Cél, hogy szorosabbra fűzzék, mind turisztikai, mind társadalmi, mind gazdasági téren a testvérvárosokhoz fűződő kapcsolatokat. A nemzetközi együttműködések révén komoly esély mutatkozhat határokon túlnyúló érdekeltségű vállalkozások Rudabányára vonzására is. Mivel mindkét testvérváros saját országában hátrányos helyzetű régióban helyezkedik el, a kölcsönkapcsolatok erősítése a gazdaság fejlesztése szempontjából is célszerű.

Fontos a megjelenés hazai és nemzetközi gazdasági és kereskedelmi jellegű vásárokon, workshopokon, találkozókön, akár személyesen, akár közvetett formában. A városmarketing céloknak vetjük alá Rudabánya és környéke turisztikai marketingjének erősítését. Ezzel kapcsolatban kezdeményeznék Turisztikai Desztinációs Menedzsment kialakítását, figyelembe véve, hogy ennek központja az alacsony vendégforgalom miatt várhatóan nem Rudabányán lesz. Országos és regionális jellegű turisztikai vásárokon személyes képviselettel és közvetetten, kiadványok, prospektusok révén szeretnének jelen lenni.

Hosszú távú cél egyedi városarculat kialakítása, arculati kézikönyvvel. A stratégiában foglaltak megvalósítását csak egységes fellépés és városkép segítheti.

11.2. Szervezeti felépítés

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia megvalósítása hatékony szervezeti felépítést kíván. Mivel Rudabánya egy kis lélekszámú város, a városfejlesztéssel kapcsolatos jogkörök a Polgármesteri hivatalon, valamint Rudabánya város Önkormányzatán belül kijelölhetők. A megvalósításért felelős döntés-előkészítők és döntéshozók nem kapnak ezáltal többletterhelést a munkavégzésük során, mivel már eddigiekben is elláttak hasonló feladatokat.

Rudabányán, kis mérete miatt nem indokolt önállóan működő városfejlesztési társaság létrehozása, a város fejlesztését, a stratégia megvalósítását érintő problémák kezelésére a Polgármesteri Hivatalon belül felállított szervezeti rendszer megfelelő válaszokat képes adni.

Operatív menedzsment

Tagjai:

- Rudabánya Város Jegyzője
- Rudabányai Közös Önkormányzati Hivatal városfejlesztési és közbiztonsági referens

Feladatai:

- Elkészíti a Stratégia megvalósulásának aktuális állásáról szóló éves jelentéseket

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Elkészíti a félidei komplex felülvizsgálat dokumentációját
- Elkészíti a célok elérését biztosító pályázati források megszerzésére irányuló pályázati dokumentációkat
- Előterjesztéseket ír a célok elérése témájában összefüggő fejlesztési és pályázati lehetőségekről a stratégiai menedzsment felé
- Javaslatokat tesz pályázati források lehívására
- Javaslatokat tesz új partneri szerződések megkötésére
- Ellátja azokat a feladatokat, amelyekkel a stratégiai menedzsment eseti jelleggel megbízza.

Az operatív menedzsment feladata tehát elsősorban az, hogy vizsgálja azokat a lehetőségeket, amelyek elősegítik a stratégiában foglalt célok elérését, és munkájával tegye lehetővé ezeknek a lehetőségeknek a lehető leghatékonyabb kiaknázását. Az operatív menedzsment végzi el a javaslattételi feladatokat is. Mivel ez az a szervezeti szint, amely foglalkozik többek között pályázatfigyeléssel, új pályázható források felkutatásával, és ő tesz javaslatot befektetőkkel, partneri szervezetekkel való tárgyalásra is. Mindezen javaslatait írásos előterjesztés formájában nyújtja be a stratégiai menedzsment, azaz Rudabányai Közös Önkormányzat Képviselő-testülete felé.

Stratégiai menedzsment: ez maga a döntéshozási jogkörrel rendelkező képviselő-testület, melynek vezetője Rudabánya Város Polgármestere.

Tagjai:

- Rudabánya Város Polgármestere (1 fő)
- Rudabányai Közös Önkormányzat Képviselői (6 fő)

Feladatai:

- Koordinálja az operatív menedzsment munkáját
- Rendes és rendkívüli ülésein tárgyalja az operatív menedzsmentnek a Stratégia megvalósítása tárgyában írt előterjesztéseit, a Pénzügyi és Szociális Bizottság jóváhagyását követően
- Tárgyalásokat folytat a Stratégia megvalósításában érdekelt szakmai és partnerszervezetekkel, vállalkozókkal
- Az önkormányzati képviselők felelnek a Stratégia városrészeket érintő céljainak teljesüléséért, erre vonatkozóan javaslatokat tesznek az operatív menedzsment irányába
- Koordinálja a Stratégia egészének megvalósulását

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A Stratégiában foglaltak megvalósulásáért Rudabánya Város Polgármestere egy személyben felel.

A stratégiai menedzsment feladata tehát a város sokfelé futó igényeinek és lehetőségeinek az összefogása, koordinálása, a Stratégia megvalósulásának szervezeti és szakmai irányítása.

IVS Partnerségi fórum

A Stratégia megvalósítási fázisában szoros együttműködés kialakítása szükséges a városban működő szervezetekkel, intézményekkel. Ez teremti meg ugyanis annak esélyét, hogy az IVS-ben foglalt célok mögött egységes akarat álljon, mert csak ez az együttműködési rendszer segítheti elő a város dinamikus fejlődését. Ezért olyan szakmai fórum létrehozására tesznek javaslatot, amely, a javaslatok, ötletek, szándékok és célok egyfajta gyűjtőhelyeként funkcionálva, segíti közvetlenül az operatív, közvetve a stratégiai menedzsment munkáját. Mivel a Partnerségi Fórum tagjai közül többen is várhatóan a stratégiai menedzsmentnek is tagja, ezért a közösségi együttműködés a döntés-előkészítés és döntéshozatal szinte minden szintjét átjárja.

Az IVS Partnerségi fórum állandó tagjai:

- Gvadányi József Általános Iskola vezetője
- Bóbita Óvoda vezetője
- Szociális Szolgáltató Központ vezetője
- Bányászattörténeti Múzeum vezetője
- Gvadányi József Művelődési Ház vezetője
- Operatív menedzsment tagjai
- Rudabányai Városüzemeltető Nonprofit Kft. vezetője

A Partnerségi fórum nem állandó tagjai az aktuális ülésre meghívott vállalkozók, szolgáltatók, külső partnerek, vendégelőadók. A meghívottak sorát mindig a tárgyalandó probléma jellege, típusa határozza meg.

A Partnerségi Fórum feladata a Stratégia megvalósításának, az abban foglalt célok elérésének szakmai jellegű segítése. Ez alapvetően szakmai segítségnyújtást jelent, mind a fizikai megvalósulás, mind a szoft elemek bevezetése tekintetében. A Partnerségi Fórumot alapvetően két esetben kötelező összehívni:

- Minden naptári év február második hetében, az éves jelentés elkészítéséhez
- Minden olyan pályázati forrás megnyílása esetén, ahol a pályázható összeg eléri vagy meghaladja a 100 millió Ft-ot.

A Partnerségi Fórum a fenti két témát akár egy ülésen is tárgyalhatja. Minden olyan esetben is össze kell azonban hívni, amennyiben ezt a stratégiai menedzsment a döntéshozatal során igényli. A Fórum összehívásának kihirdetése a tényleges időpontot legalább 8 nappal megelőzően kell, hogy megtörténjen.

11.3. Településközi koordináció mechanizmusai

A Rudabányán megtalálható intézmények többsége több településre is kifejti hatását. Ezért az IVS-ben foglalt célok és szándékok akár közvetlenül, akár közvetve érintik a várost környező más települések mindennapjait is. Az alábbiakban összefoglalóan bemutatásra kerülnek azok a már meglévő közszolgáltatások és tervezett tematikus fejlesztések, amelyeknél valószínűsíthető, hogy más településekre is kiterjed a város hatósugaruk.

Közzolgáltatások:

- Szociális Szolgáltató Központ szociális jellegű szolgáltatásai: a Szolgáltató Központ illetékességi területe kiterjed a következő településekre:
 - o házi segítségnyújtás terén: Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Alsószuha, Dövény, Felsőnyárad, Felsőkelecsény, Imola, Izsófalva, Jákfalva, Kurityán, Ragály, Rudolftelep, Szuhafő, Trizs, Zádorfalva, Zubogy, Aggtelek
 - o Családsegítés, gyermekjólét terén: előbb felsoroltak, valamint Ormosbánya
 - o 2014. július 1-től az ellátási terület módosulni fog.
- Alapfokú oktatás: a Rudabányán működő Gvadányi József Általános iskolába járnak Felsőtelekes, Alsótelekes és Kánó iskoláskorú gyermekei is
- Rendőrőrs: illetékességi területe kiterjed a következő településekre: Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Alsószuha, Dövény, Felsőnyárad, Felsőkelecsény, Imola, Izsófalva, Jákfalva, Kurityán, Ragály, Rudolftelep, Szuhafő, Trizs, Zádorfalva, Zubogy, Ormosbánya.
- Közös Önkormányzati Hivatal, melynek tagjai Rudabánya, Izsófalva és Felsőtelekes.
- A város a Kazincbarcikai Járás illetékességi területéhez tartozik, a településen járási hivatal kirendeltsége működik, amely a környező települések feladat-ellátását is végzi, illetve továbbítja a Járási Hivatalok felé.
- Egészségügy: az orvosi ügyelet hatásköre kiterjed az alábbi községekre: Alsótelekes, Felsőtelekes, Imola, Izsófalva, Kánó, Ormosbánya, Ragály, Rudolftelep, Trizs, Zubogy

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Kultúra, művelődés: a rudabányai kulturális mikrokörzet települései: Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Felsőkelecsény, Zubogy, Imola, Ragály, Szuhafő, Zádorfalva, Trizs.

Tervezett fejlesztések térségi hatásai:

Turizmus fejlesztése:

- Turisztikai infra-és szuprastruktúra fejlesztése: a szálláshely- szolgáltatás és vendéglátás szerepének erősítése mind a keresletet, mind a kínálatot tekintve hatással lesz a térség más településeire is. A megnyíló új vendéglátó egységekben vendégként a környékbeli településeken élők és az ezekben tartózkodó turisták is megfordulhatnak, a kínálat növekedésével valószínűsíthető vendégforgalom-növekedés révén pedig a város környezetében is fellendülhet a vállalkozói kedv, vagy éppen ellenkezőleg a rudabányai fejlődés akár gátló hatása is lehet.
- Integrált turisztikai termékfejlesztés: a Rudabányán tartandó rendezvények látogatói között szép számmal akadnak a környékbeli települések lakói vagy az itt éjszakázó vendégek. Ahhoz, hogy valódi keresletet generálhassanak ezekre a rendezvényekre, legyen szó akár szabadtéri, akár fedett helyen való kulturális, művelődési, gasztronómiai, aktív elfoglaltságról, szükséges a tágabb térségbe látogatók megszólítása. Ehhez hasonlóan a tervezett gyalogos és kerékpáros túra utak is érinthetnek szomszédos és akár távolabbi településeket is. A turizmus komplexitásából, valamint a keresleti tényezők változásaiból adódóan ismételten az a következtetés vonható le, hogy a turizmus fejlesztése közép- és hosszú távon csak közösségi alapon, egy Gömör-Tornai Turisztikai Desztinációs Menedzsment Szervezet létrehozásával lehetséges.

Települési infrastruktúra fejlesztése

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése: ez mindenképpen településközi együttműködés igényel, hiszen mind az egyéni, mind a közösségi közúti közlekedés egyértelműen érinti a környékbeli és akár távolabbi településeket is. Az autóbusz-közlekedés fejlesztése hatással lesz a térségben élők életminőségére is. A jobb, kiszámíthatóbb elérhetőség hozzájárul a térség egészének közlekedési kapcsolatainak javításához.
- Közművesítés: annak ellenére, hogy ez elsősorban a városban élők életminőségének javítását célozza, előfordulhatnak olyan esetek, amikor szükséges a települések közötti együttműködés, pl. szennyvízgyűjtő csatornahálózat, vagy vezetékes ivóvízhálózat térségi fejlesztése gyanánt. A csapadékvíz-elvezető árkok rendben tartása is ehhez hasonló, bár a beruházás mérete a város méretét nem haladja meg, de annak hatása a térségben is érezhető lehet.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Közintézmények felújítása: mivel a település közintézményeinek szolgáltatási területe túlnyúlik a város közigazgatási területén ezért ezekben a kérdésekben mindenképpen indokolt a településközi együttműködés.

Települési környezet fejlesztése:

- Integrált ingatlangazdálkodás: alapvetően a város környékét csak közvetetten érintő probléma, pl. a lakásépítésre értékesített területekre a környékről is beköltözhetnek új városlakók, de a szegregátumok szociális városrehabilitációja során is lehetnek, esetenként nem várt és nem kívánatos lakossági mozgások.
- Közbiztonság javítása: mivel a Rudabányai Rendőrőrs illetékességi területe több környező községre is kiterjed, ezért ebben a kérdésben indokolt a települések közötti együttműködés
- Zöldfelület-fejlesztés: mivel ez kizárólag a város belterületét érinti, itt minden bizonyosan nem várható olyan hatás, amely indokolná a más településekkel való szoros együttműködést.
- Közösségi környezet fejlesztése: ez közvetetten lehet hatással a környékbeli falvakban élők életminőségére, amennyiben a város pozitív példával tud előljárni a település közösségi környezetének fejlesztését illetően, jó példák átadásával segítheti vonzáskörzetébe tartozó falvakat.

Gazdasági környezet fejlesztése.

- Gazdasági tevékenységek fejlesztése: mivel a gazdasági tevékenység soha nem korlátozódóik egyetlen településre, akár a beszállítás, akár a munkaerő áramlása, akár a termékek piaca jutása van szemünk előtt, ezért éppen ebben a kérdésben a legindokoltabb a hatékony településközi koordináció.

Minden olyan esetben, ahol a fejlesztések térbeli vetülete a város igazgatási területét meghaladja, következésképpen más településeket is érint, kötelező az érintett településekkel a közös döntéshozatali és együttműködési eljárás. Abban az esetben is így kell azonban eljárni, ha maga a fejlesztés mérete ugyan nem indokolná, de annak az előzetes számítások szerint olyan közvetlen hatásai lennének, amelyek túlmutatnak Rudabánya közigazgatási határain.

Az együttműködések kialakítására hármas szabály kerülne alkalmazásra:

- Első körben azt kell vizsgálni, hogy a fejlesztés érinti-e a társult önkormányzati településeket. Amennyiben igen:
- A második körben a közvetlen hatásterületen lévő települések érintettségét kell vizsgálni. Ha a fejlesztés ezt is érinti:
- A közvetett hatásterület településeinek érintettségét is vizsgálni kell.

11.4. *Ingatlangazdálkodási Koncepció*

Az önkormányzat saját tulajdonban álló ingatlanvagyonával a következő intézkedéseket kívánja tenni:

- Önkormányzati tulajdonban lévő lakóingatlanok megtartása, az ott található ingatlan fejlesztése, komfortosítása: elsősorban a szegregált és veszélyeztetett városrészekben jellemző a szociális bérlakások fenntartása. Az itt élők nehéz körülményei miatt ezeket a bérlakásokat a továbbiakban is fenn kívánjuk tartani. Fontos ezeknek az ingatlanoknak a működési és fenntartási költségeket csökkentő fejlesztése úgy, mint energiahatékonysági korszerűsítés, szigetelések felújítása, fűtésrendszerek felújítása, stb. Ezen elképzelések messzemenően igazodnak a következő célkitűzésekhez: települési környezet fejlesztése – integrált ingatlangazdálkodás.
- Önkormányzati tulajdonban lévő zöldfelületek fejlesztése: mind az északi, mind a déli városrészben, egyben akcióterületen kiépítésre kerül utcabútorokkal ellátott közpark, és szabadtéri fitness eszközökkel is felszerelt játszótér. Ez önkormányzati tulajdonban álló zöldterületen fog megvalósulni. A fejlesztésre kijelölt ingatlanok – a magánszféra beruházásba és a megvalósult fejlesztés fenntartásába való bevonásától függetlenül – önkormányzati tulajdonban maradnak. Ez igazodik a következő célkitűzéshez: települési környezet fejlesztése – zöldfelület-fejlesztés.
- Önkormányzati tulajdonban lévő mezőgazdasági területek: ezek is várhatóan az önkormányzat tulajdonában fognak maradni, mivel a helyi vállalkozói szférának jelenleg alig van lehetősége telkek, földek vásárlására. Itt sokkal inkább a földek bérbeadásának lehet jelentősége, ami alapján elősegíthető a helyi, lehetőleg ökotudatos, éghajlati és domborzati viszonyoknak megfelelő mezőgazdasági jellegű földhasználat. Komoly szerepe lehet az juh- és kecsketenyésztésnek, legeltetésnek, takarmánynövények termesztésének. A mezőgazdasági jellegű termelés felfuttatásával a kialakítandó piac fenntartása is rentábilissá válhat. Ez az elképzelésünk összhangban van a következő célkitűzéssel: gazdasági környezet fejlesztése – gazdasági tevékenységek fejlesztése – mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata.
- Önkormányzati tulajdonban lévő utak és járdák: ezek is egyértelműen önkormányzati tulajdonban maradnak. Cél, hogy legalább a legégetőbb problémákat felvonultató helyeken valósuljon meg ezeknek az utaknak a felújítása. Többek között a szegregáció oldására a Gvadányi József, József Attila és az Arany János utcákban van szükség út-

felújításra, járdafelújításra. Ez az intézkedés összhangban van a következő célkitűzéssel: települési infrastruktúra fejlesztése – közlekedési infrastruktúra fejlesztése.

- Önkormányzat tulajdonában lévő rekreációs és sport területek: várhatóan a továbbiakban is önkormányzati tulajdonban fognak maradni. A sporttelep füvesítése a közeljövőben megvalósul.
- Önkormányzat tulajdonában lévő, ingatlanfejlesztésre kijelölt telkek: elsősorban a város délnyugati és északnyugati részén vannak olyan, a Településrendezési Tervben is megjelölt területek, ahol a távlati cél új kertes házak építése, ezáltal a lakófunkció erősítése. Ez érintheti a következő utcákat: József Attila u., Óvoda u., Jókai Mór u., Dr. Görgő Tibor u. Mivel hátrányos helyzetű, elvándorlással sújtott területről van szó, az elkövetkező 7-8 évben az új telkek eladásából származó bevétel várhatóan nem fog jelentős szintet elérni. Az elképzelés összhangban van a következő célkitűzéssel: települési környezet fejlesztése – integrált ingatlangazdálkodás.

Nem az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokkal tervezett feladatok:

- Nem önkormányzati tulajdonú lakóingatlanok megszerzése: a lakások, lakóházak fenntartása alapvetően magánkézben kell, hogy legyen. Ennek ellenére, elsősorban szegregált területeken előfordulhat olyan eset, hogy leromlott épületek, lakások felvásárlására kényszerül az önkormányzat. Ez alapvetően együttműködésen alapuló tulajdonosváltást jelent, a magánlakásból szociális bérlakás lesz, az önkormányzat pedig vállalja az épület komfortosítását, energiahatékonysági korszerűsítését. Az elkövetkező 7-8 évben várhatóan az északkeleti szegregátumban lehetnek ilyen lépések, vélhetően 1-2 ingatlan önkormányzati tulajdonba vándorlása várható.
- Főleg az északkeleti szegregátumban tapasztalni már nem lakott épületek önkényes elfoglalását, esetenként azok engedély nélküli bontását. A nem lakott, lakhatatlan, bontott jellegű építményeket senki sem tartja karban, ugyanakkor jelentősen rontja a városképet. Mivel a szegregátum déli részén a Tájház miatt turisztikai funkcióval is bővül a városrész, legalább ennek környezetében a leromlott ingatlanok kérdését rendezni kell.
- Városközpont közelében lévő, nem hasznosított ingatlanok: ezek ma jellemzően vállalkozók vagy a magánszféra kezén vannak, de nem hasznosítják őket. Mivel ezek a területek szem előtt vannak, jól észrevehetőek, ezért jelentősen rontják a városképet. Erre legjobb példa a volt Sörkert területe, amely ma közvetlenül a városközpont közelében helyezkedik el. Régen, ahogy a neve is mutatja, itt vendéglátó egység működött, s ma is alkalmas lehet hasonló létesítmény befogadására. Ehhez azonban vizsgálni kell

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

a terület önkormányzati tulajdonba vételének lehetőségét, és a vállalkozói szférának való újbóli eladást vagy bérbeadást. Ez az elképzelés összhangban van a következő célkitűzéssel: turizmus fejlesztése – turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése.

- Nem önkormányzat tulajdonában álló gazdasági-szolgáltató jellegű területek tulajdonba vétele: erre elsősorban a déli városrész ipari jellegű területein találunk példát. A 738/2. hrsz., korábban Fatelepként használt, ma tulajdonképpen használatlan terület önkormányzati kézbe fog kerülni. A meglévő áldatlan állapot felszámolásra fog kerülni, és a terület bérbeadása után itt turisztikai szolgáltatások (pl. lovas turizmus) valószínűsíthetők. A 764/1 hrsz. a volt Vasútállomás területe. Az állomás épülete már nincs meg, a vonalat 2007 óta egyáltalán nem használják. A Magyar Államvasutak Zrt. és Rudabánya Város Önkormányzata között tárgyalások kezdődtek a terület önkormányzati tulajdonba vételéről. Az átadás-átvétel lezárulta után az önkormányzat vállalkozói szféra bevonásával a terület rehabilitációját tervezi, és itt vállalkozói övezetet kíván kialakítani. A vállalkozói övezetbe betelepült cégek iparüzési adójukkal hozzájárulhatnak a terület további fejlesztéséhez.

A következőkben megpróbáljuk összefoglalni az egyes akcióterületi tervezett intézkedések ingatlangazdálkodási hatásait.

Célkitűzések	Önkormányzati ingatlant érint	Ingatlangazdálkodási jellemzők
<i>Városközpont</i>		
Közpark kialakítása 952 hrsz-on	Igen	A terület önkormányzati tulajdonban marad
Kb. 30 férőhelyes parkoló építése a patak lefedésével	Részben	Petőfi Sándor u. országos közút, mely a továbbiakban sem lesz önkormányzati tulajdonban. Hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Gvadányi József Művelődési Ház felújítása, korszerűsítése	Igen	A Művelődési Ház továbbra is az önkormányzat tulajdonában marad
Turisztikai információs pont létrehozása a Gvadányi József Művelődési Házban	Igen	A Művelődési Ház továbbra is az önkormányzat tulajdonában marad

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Városháza felújítása	Igen	A Városháza továbbra is az Önkormányzat tulajdonában marad
Térburkolattal ellátott járda építése 300 m hosszban	Részben	Petőfi Sándor u. országos közút, mely a továbbiakban sem lesz önkormányzati tulajdonban. Hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Vendéglátó egység kialakítása magánszféra bevonásával	Nem	A tervezett terület jelenleg nincs önkormányzati tulajdonban, de várható annak tulajdonba vétele és bérbeadásra való előkészítése
Ruda Hotel fejlesztése	Igen	Az épület továbbra is az Önkormányzat kezén marad
Bányászattörténeti Múzeum szolgáltatásfejlesztése	Igen	A Bányászattörténeti Múzeum 2013. január 1-től vált az Önkormányzat tulajdonává, sem rövid, sem középtávon nem várható annak bérbe-, vagy eladása
Autóbusz-megállóhely felújítása az Ady Endre utcában	Igen	Az Ady Endre u. önkormányzati tulajdonú út, de mivel állami fenntartású közútra nyílóan valósul meg, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Részben	A város egész területén megvalósul, de vannak nem önkormányzati fenntartású útszakaszok is
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági bevezetése	Részben	Az intézkedés az önkormányzati és magán lakásokat egyaránt érinti

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Ipari terület megújítása, KKV szektor bevonásával	Részben	A terület részben az önkormányzat tulajdonában áll, a volt ipari rakodó területe azonban ma sincs a város kezén. Vállalkozói szféra bevonásával bérbe adhatók, vagy értékesíthetők a területek
Szolgáltatások fejlesztése a városközpontban, KKV szektor bevonásával	Részben	A városközpontban vannak önkormányzati tulajdonban lévő, elsősorban igazgatási, művelődési, egészségügyi és szociális szolgáltatásokat bonyolító intézmények is, ezek továbbra is önkormányzati kézben maradnak
<i>Déli városrész</i>		
Rudapithecus látványtár megvalósítása	Igen	A beruházás önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanon valósulna meg. A fenntartásba vizsgálni érdemes a vállalkozói szféra bevonását
Lovas turisztikai fejlesztések 738/2 hrsz-on	Nem	A terület a közeljövőben kerül az önkormányzat kezére és a terület rendezése után annak bérbe adásával szeretne fejlesztést eszközölni
Gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kijelölése	Részben	A túraútvonalak érintenek nem önkormányzati fenntartású utakat is, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Sport u. felújítása	Igen	Önkormányzati tulajdonú út, mely továbbra is az önkormányzat kezén marad

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Arany János u. felújítása	Igen	Arany János u. belső szakasza önkormányzati kézben van, és továbbra is abban marad
Járda építése József Attila utcában	Igen	Önkormányzati tulajdonú út, amely továbbra is önkormányzati kézen marad
Autóbusz-megállóhely felújítása a Kossuth Lajos utcában	Részben	Kossuth Lajos u. országos közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Autóbusz-megállóhely felújítása az Arany János utcában	Részben	Arany János u. országos közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Alacsony forgalmú utak kérekpáros közlekedésre való kitáblázása	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint
Járda építése a Kossuth Lajos utcában	Részben	Kossuth Lajos u. országos közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Lakások felújítása a Kossuth Lajos és a József Attila utcában	Részben	A területen vannak önkormányzati tulajdonú lakások is, újabbak átruházása alapvetően nem várható
Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele az Arany János utcában	Részben	Arany János u. országos közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Járda építése az Arany János utcában	Részben	Arany János u. országos közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Közpark és játszótér létesítése a József Attila utcában	Igen	A terület a rendezést és fejlesztést követően is önkormányzati tulajdonban marad
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Részben	Az intézkedés önkormányzati és magán lakásokat egyaránt érint
Vállalkozási övezet kijelölése a volt vasútállomás területén	Nem	A terület a közeljövőben az önkormányzat kezére kerül, területrendezés és rehabilitáció után lehetségessé válhat vállalkozóknak való bérbeadása
<i>Északi városrész</i>		
Gyalogos és kerékpáros sétautak kijelölése	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint
Információs pont telepítése a gótikus református templomhoz	Nem	A terület a Magyarországi Református Egyház tulajdona, önkormányzati kézbe nem fog kerülni
Gvadányi József u. bekötő szakaszainak burkolása	Részben	Gvadányi József u. országos fenntartású közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Táncsics Mihály u. felújítása	Igen	Önkormányzati tulajdonú út, mely továbbra is az önkormányzat kezén marad
Járda felújítása a Gvadányi József utcában	Nem	Gvadányi József u. országos fenntartású közút, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Lakásfelújítás az északkeleti szegregátumban (kb. 20 lakás)	Részben	Az intézkedés önkormányzati tulajdonú lakásokat is érint. A területen várható leromlott ingatlanok önkormányzati tulajdonba vétele
Közpark és játszótér kialakítása a Jókai Mór utcában	Igen	A terület továbbra is önkormányzati tulajdonban marad
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint
Közvilágítás korszerűsítése az akcióterületen	Részben	Az intézkedés önkormányzati és országos fenntartású utakat egyaránt érint
Temető utca külső szakaszának burkolása	Igen	Az útszakasz továbbra is önkormányzati tulajdonban marad
Illegális hulladéklerakó felszámolása	Részben	Az illegális hulladéklerakó átnyúlik a volt bánya területére is, hatékony együttműködés kialakítása szükséges
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Részben	Az intézkedés önkormányzati és magán lakásokat egyaránt érint
Tájház felújítása, berendezése	Igen	Az ingatlan önkormányzati tulajdonban van, sem rövid, sem középtávon nem várható annak bérbe- vagy eladása

41. táblázat Célkitűzések. Saját szerkesztés

12. Fenntarthatósági szempontok

12.1. *Fenntartható Környezeti Fejlődés Programja*

A 2014-2020-as tervezési ciklusban várhatóan jelentősebb források nyílnak meg Magyarország számára a környezetgazdálkodás, energiahatékonyság, megújuló energiaforrások, valamint a fenntartható fejlődés terén. Ezért célja az Önkormányzatnak, hogy ezzel összhangban megtörténjen Rudabánya fokozatos öko-tudatosítása.

Jelenlegi környezetterhelések:

Levegőszennyezés: a településen az ipari termelés gyakorlatilag az ipari termelés teljes leállásával a levegőszennyezés mértéke is elhanyagolható mértékűvé vált. A közlekedésből eredő levegőszennyezés sem jelentős mértékű, mivel alacsony forgalmú utakról van szó. A város központjában futnak össze a környező településekről ide érkező utak, ráadásul a térség fő gerincútvonala, a Felsőtelekes – Rudabánya – Ormosbánya – Múcsony – Kazincbarcika is itt halad keresztül. Ez a tény a városközpontra magasabb közlekedésből eredő levegőszennyezést jelent a külső városrészekhez képest. Ennek megoldására fontos, hogy infrastrukturális és szemléletbeli fejlesztésekkel tovább erősítsék a közösségi közlekedés szerepét. A városon belül mikrobuszos szállítás, valamint kerékpározható útszakaszok rendszerben történő kijelölése lehet a legfontosabb megoldás.

A levegőszennyezést erősítheti a téli időszakokban előforduló inverziós légrétegződési helyzet, ami a szmog képződést erősíti. Különösen jelentős probléma ez a Sajó-völgyben, melynek tulajdonképpeni mellékvölgye a Rudabányát is hordozó Ormos-patak völgye. Cél, hogy a közintézmények és lakóházak fűtésrendszerének korszerűsítésével, a megújuló energiaforrások felhasználásának elősegítésével, valamint környezettudatosságot tükröző vállalkozások betelepítésének ösztönzésével a város levegőszennyezését a lehető legminimálisabbra redukálják.

Talaj- és vízszennyezés: az ipari- és bányászati tevékenység leállásával ez a hatás is alapvetően minimálisra csökkent. A bányászat okozta tájseb rekultivációja folyamatos. Jelentősebb talajszennyezési források a volt ipari rakodó máig nem rekultivált területe, valamint a korábban fatelepként használt, 738/2. hrsz. terület, ahol jelenleg mezőgazdasági eredetű szennyeződés okoz problémákat. A terület önkormányzati átvétele folyamatban van, ahol a tervek sze-

rint a közeljövőben megindulhat a rekultiváció és a társadalmi hasznosítás előkészítése. A talajszennyezést, valamint az ezzel összefüggésben lévő vízbázis-szennyezést erősíti a lakossági felhasználású kemikáliák környezetbe való juttatása, mely alapvetően a szemléletbeli kérdések elterjedésének hiányosságaira vezethető vissza. Sok helyen nincs teljes körűen kiépített közműhálózat, ami ugyancsak fokozza a talajt és víztesteket érintő környezetterheléseket. Ennek megoldására tovább kell csökkenteni a közműollót, elsősorban a még vezetékes ivóvíz szolgáltatással nem rendelkező lakások ivóvízhálózatra, valamint csatornahálózatra történő rácsatlakozása révén.

Zajszennyezés: mivel jelenleg nagyobb ipari termelés nem valósul meg a területen, ezért iparból eredő zajszennyezés gyakorlatilag nincs a településen. A közlekedésből eredő zajszennyezés is mérsékelt, annak ellenére, hogy a városközpontban minden térségi jelentőségű forgalom áthalad, az úthálózat szerkezeti adottságai miatt. Az utak forgalma azonban alacsony, teherszállítás gyakorlatilag alig jellemző, ezért a zajszennyezés alapvetően nem jellemző a településre. A szennyezés további csökkentése érdekében az egyéni közlekedés helyett a közösségi közlekedésre való áttérés szorgalmazott, valamint városon belül a gyalogos és kerékpáros közlekedés elterjesztése javasolt.

Fényszennyezés: Rudabánya, kis méretéből, és természeti környezetbe való beágyazódottságából következően alacsony mértékű fényszennyezéssel terhelt. Sok helyen rossz, hiányos állapotú a közvilágítás, ami a fényszennyezés erejét és jelentőségét tovább csökkenti. Jelenleg folyamatban van a közvilágítás egész várost érintő megújítása, melynek során ügyelnek a fényszennyezés környezeti és élettani jelentőségére. Ezért energiatakarékos, lehetőleg led technológiájú minimális hatásveszteséggel működő fényforrások beszerzése történik.

A Stratégia által kitűzött tematikus és városrészi célok mindegyikét úgy alakítottuk ki, hogy azok megfeleljenek mind a Nemzeti Fenntartható Fejlődési, mind Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia iránymutatásainak. A következőkben (31. táblázat) tematikus célokként kerülnek összefoglalásra a két fenti országos szintű stratégiához való illeszkedést.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Tematikus cél	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia	Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
Turizmus fejlesztése	• Egészségi állapot javítása • Természeti értékek védelme • Klímaváltozás elleni küzdelem • Versenyképesség fenntartható erősítése • Fenntartható termelési eljárások és fogyasztói szokások erősítése	• Üzleti szféra termékeinek, szolgáltatásainak, vállalati profiljainak zöldítése, energiahatékonyság növelése • Közlekedési kibocsátások mérséklése
Települési infrastruktúra fejlesztése	• Egészségi állapot javítása • Klímaváltozás elleni küzdelem • Fenntartható vízgazdálkodás • Energiagazdálkodás átalakítása • Fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása	• Lakossági és közületi energia-takarékosság, fűtőkorszerűsítés, energiatakarékos fényforrások • Megújuló energia részesedésének növelése • Közlekedési kibocsátások mérséklése • Településrendezési céloknál környezeti feltételek figyelemmel kísérése
Települési környezet fejlesztése	• Fenntartható népesedési politika • Egészségi állapot javítása • Társadalmi kohézió és foglalkoztatás javítása • Természeti értékek védelme • Klímaváltozás elleni küzdelem • Fenntartható vízgazdálkodás • Energiagazdálkodás átalakítása • Fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása	• Lakossági és közületi energia-takarékosság, fűtőkorszerűsítés • Megújuló energia részesedésének növelése • Helyi közösségek részvétele a szemléletformálásban • Emberi egészség védelme • Településrendezési céloknál környezeti feltételek figyelemmel kísérése

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Gazdasági környezet fejlesztése	• Fenntartható népesedési politika • Társadalmi kohézió és foglalkoztatás javítása • Klímaváltozás elleni küzdelem • Fenntartható vízgazdálkodás • Versenyképesség fenntartható erősítése • Fenntartható termelési eljárások és fogyasztói szokások erősítése • Energiagazdálkodás átalakítása	• Üzleti szféra termékeinek, szolgáltatásainak, vállalati profiljainak zöldítése, energiahatékonyság növelése • Közlekedési kibocsátások mérséklése • Természetkímélő gazdálkodási módok ösztönzése • Településrendezési céloknál környezeti feltételek figyelemmel kísérése
---------------------------------	--	---

42. táblázat: A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiával és a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával való összhang.

Tematikus cél	Várható környezetterhelés	Lehetséges megoldás
Turizmus fejlesztése	Növekvő energiaigény	Épületek energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energiaforrások bevezetése
	Növekvő beépített terület	Organikus építészeti megoldások, zöldfelületek arányának megőrzése
	Fokozódó zajártalom	Gépjármű-közlekedés csökkentése, szelíd közlekedési formák népszerűsítése
	Fokozódó társadalmi terhelés	Nem a tömegturizmus kialakítása a célunk, hanem a szelíd turisztikai formák elterjesztése

	Taposáserózió	Gyalogos és kerékpáros turizmusnak ellenőrzött keretek között kell történnie, lehetőség szerint vezetett túrák formájában
	"Szemetesedés"	Figyelemfelhívó kampányok, de ezt a célt szolgálja a szelíd turisztikai formák elterjesztése is
<i>Települési infrastruktúra fejlesztése</i>	Növekvő beépítés	Parkolók, utak építésénél organikus építészeti megoldások vizsgálata, zöldfelületek arányának megőrzése
	Közlekedésből eredő környezetterhelés növekedése	Közösségi közlekedés és kerékpározás népszerűsítése, városon belüli támogatása, folyamatos emissziós mérések
	Fokozódó zajártalom	Közösségi közlekedés népszerűsítése, folyamatos emissziós mérések
	Növekvő energiaigény	Épületek energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energiaforrások bevezetése
<i>Települési környezet fejlesztése</i>	"Szemetesedés"	Figyelemfelhívó kampányok, akciók, illegális hulladéklerakók felszámolása
	Növekvő energiaigény	Épületek energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energiaforrások bevezetése

	Növekvő beépítés	Közparkokban beépített felület, pl. sétautak, közlekedési útvonalak létesítésének korlátozása
	Településkép romlásából eredő környezetterhelések	Leromlott településrészek megújítása
<i>Gazdasági környezet fejlesztése</i>	Növekvő beépítés	Gazdasági tevékenységek tudatos tervezése
	Fokozódó zajártalom	Zajszigetelés, alacsony zajszintű tevékenységek előnyben részesítése
	közlekedésből eredő környezetterhelés növekedése	Szállítási igények tudatos szervezése, közösségi közlekedési megoldások előnyben részesítése
	Növekvő energiaigény	Környezettudatos vállalkozások letelepedésének előnyben részesítése
	Mezőgazdasági tevékenységből származó környezetterhelés	Ökológiai gazdálkodás előnyben részesítése
	Ipari tevékenységből származó környezetterhelés	Ipari emissziók minimalizálása, környezettudatos vállalkozások megtelepedésének előnyben részesítése

43. táblázat: A vállalt tematikus célok környezeti hatásai.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A következőkben akcióterületenként kerülnek áttekintésre az egyes beavatkozások várható környezeti hatásai:

I. akcióterület - városközpont		
Beavatkozás	Várható környezeti hatás	Lehetséges megoldás
Közpark kialakítása 952 hrsz-on	Az új tér és közpark nagyobb gyalogosforgalmat indukál, ami fokozza a taposáserózió veszélyét	Gyalogos forgalomra utak kialakítása, tudatformálás a veszélyek elkerülésére
Kb. 30 férőhelyes parkoló építése a patak lefedésével	Növekszik a lefedett területek aránya, a patak lefedésének mikro-klimatikus hatásai is lehetnek	Fontos a parkoló környékén a zöldfelületek fejlesztése, az építésnél lehetőleg organikus építészeti megoldások követése
Gvadányi József Művelődési Ház felújítása, korszerűsítése	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	Az energiahatékonyság javításával a jelenlegi környezeti problémák megoldására fókuszálnak
Turisztikai információs pont létrehozása a Gvadányi József Művelődési Házban	Látogatottság növelése parkolóhely igények növekedésével járhat; információs pont berendezése környezeti igényeket tükrözzön	Az épület előtti tér rendezése környezeti hatásokat figyelembe véve történik; berendezés során az organikus építészet elveit érvényesülnek
Városháza felújítása	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	Az energiahatékonyság javításával a jelenlegi környezeti problémák megoldása kerül fókuszba
Térburkolattal ellátott járda építése 300 m hosszban	Gyalogos forgalom intenzitása növeli a taposáserózió veszélyét	Tudatformálással a problémák megelőzhetőek

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Vendéglátó egység kialakítása magánszféra bevonásával	Növekszik az emissziós kibocsátás; növekszik a taposáserózió veszélye	A vendéglátó egységet korszerű környezet-technikai eszközökkel kerülnek felszerelésre, tekintettel a zöldfelületek fejlesztésére
Ruda-hotel fejlesztése	Növekszik az emissziós kibocsátás	A szálláshelykorszerű környezettechnikai eszközökkel kerül felszerelésre
Bányászattörténeti Múzeum szolgáltatás-fejlesztése	Igénybevétel növekedésével növekszik az eróziós folyamatok veszélye	Környezetrendezés, tudatformálás a cél
Autóbusz-megállóhely felújítása az Ady Endre utcában	Megváltozhat a település képe, növeli a taposáserózió veszélyét	Organikus építészeti megoldások, tudatformálás a cél
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	A kamerarendszer telepítésével nyomon követhetők a városrészben okozott környezeti károk
Közvilágítás korszerűsítése a Petőfi Sándor utcában	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	Korszerű világítótestek elhelyezésével javul a város energiahatékonysága
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági bevezetése	Szelektív gyűjtőedények nagyobb helyet foglalnak; külön szállítás miatt növekszik a közlekedésből származó kibocsátás	Lakás méretéhez igazodó gyűjtőedények használata, tudatformálás
Ipari terület megújítása, KKV szektor bevonásával	Cél a jelenleg kihasználatlan terület rekultiválása, növekedhet a beépített terület nagysága	A zöldfelületek arányának kérdése kiemelt figyelmet kap

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Szolgáltatások fejlesztése a városközpontban, KKV szektor bevonásával	Növekszik a forgalom növekedéséből származó emissziós kibocsátás és a taposáserózió veszélye	Inkább a gyalogos-kerékpáros közlekedést kívánják városon belül elterjeszteni, tudatformálás a cél
---	--	--

44. táblázat Beavatkozások várható környezeti hatásai I.

II. akcióterület - déli városrész		
Beavatkozás	Várható környezeti hatás	Lehetséges megoldás
Rudapithecus látványtár megvalósítása	Parkolóhelyek kialakítása növeli a beépített felület nagyságát; növekvő forgalom növeli a közlekedésből eredő kibocsátás és a taposáserózió veszélyét	Figyelem a zöldfelületek helyes arányára és a tudatformálásra. A megvalósítás során az organikus építészeti elveit érvényesülnek
Lovas turisztikai fejlesztések 738/2 hrsz-on	Állattartásból eredő környezeti hatások	Szabályozási keretek betartatásával kívánják elejét venni az esetleges nem kívánatos folyamatoknak
Gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kijelölése	Látogatottság növelése miatt erősödik a taposáserózió veszélye	Aktív turizmus szervezett keretek között tartása, útvonalak állapotának folyamatos ellenőrzése
Sport u. felújítása	Növekszik a beépített felület aránya	Útépítés a helyi igényeknek megfelelő szélességgel és technológiával
Arany János u. felújítása	Növekszik a beépített felület aránya	Útépítés a helyi igényeknek megfelelő szélességgel és technológiával
Járda építése József Attila utcában	Gyalogos forgalom intenzitása növeli a taposáserózió veszélyét	Tudatformálással a problémák megelőzhetőek

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Autóbusz-megállóhely felújítása a Kossuth Lajos utcában	Megváltozhat a település képe, növeli a taposáserózió veszélyét	Organikus építészeti megoldások, tudatformálás a cél
Autóbusz-megállóhely felújítása az Arany János utcában	Megváltozhat a település képe, növeli a taposáserózió veszélyét	Organikus építészeti megoldások, tudatformálás a cél
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	Az intézkedéssel a közlekedésből eredő kibocsátás csökkentése a cél
Járda építése a Kossuth Lajos utcában	Gyalogos forgalom intenzitása növeli a taposáserózió veszélyét	Tudatformálással a problémák megelőzhetőek
Lakások felújítása a Kossuth Lajos és a József Attila utcában	Megváltozik a település képe, esetleges építési törmelék elszállításának kérdése	Fontos a szabályozási környezet betartatása, építési hulladék kivitelezés utáni elszállításának megoldása, organikus építészeti megoldások alkalmazása
Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele az Arany János utcában	Megváltozhatnak a mikrokörnyezet talajtani, víztani és növényzeti adottságai	A beavatkozás során a terület adottságainak figyelembe vétele fontos
Járda építése az Arany János utcában	Gyalogos forgalom intenzitása növeli a taposáserózió veszélyét	Tudatformálással a problémák megelőzhetőek
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	A kamerarendszer telepítésével nyomon követhetők a városrészben okozott környezeti károk
Közpark és játszótér létesítése a József Attila utcában	Az új közpark nagyobb gyalogosforgalmat indukál, ami fokozza a taposáserózió veszélyét	Gyalogos forgalomra utak kialakítása, tudatformálás a veszélyek elkerülésére

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Szelektív gyűjtőedények nagyobb helyet foglalnak; külön szállítás miatt növekszik a közlekedésből származó kibocsátás	Lakás méretéhez igazodó gyűjtőedények használata, tudatformálás
Vállalkozási övezet kijelölése a volt vasútállomás területén	Növekszik a beépített terület aránya; növekszik a közlekedésből eredő emisziós kibocsátás	Figyelem a zöldfelületek helyes arányára és a tudatformálásra

45. táblázat Beavatkozások várható környezeti hatásai II.

III. akcióterület - északi városrész		
Beavatkozás	Várható környezeti hatás	Lehetséges megoldás
Gyalogos és kerékpáros sétautak kijelölése	Látogatottság növelése miatt erősödik a taposáséroszió veszélye	Aktív turizmus szervezett keretek között tartása, útvonalak állapotának folyamatos ellenőrzése
Információs pont telepítése a gótikus református templomhoz	Növekszik a taposáséroszió veszélye	Figyelem a zöldfelületek helyes arányára és a tudatformálásra
Gvadányi József u. bekötő szakaszainak burkolása	Növekszik a beépített terület aránya	Útépítés a helyi igényeknek megfelelő szélességgel és technológiával
Táncsics Mihály u. felújítása	Növekszik a beépített terület aránya	Útépítés a helyi igényeknek megfelelő szélességgel és technológiával
Járda felújítása a Gvadányi József utcában	Gyalogos forgalom intenzitása növeli a taposáséroszió veszélyét	Tudatformálással a problémák megelőzhetőek
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	Az intézkedéssel a közlekedésből eredő káros anyag kibocsátás csökkentése a cél

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Lakásfelújítás az északkeleti szegregátumban (kb. 20 lakás)	Megváltozik a település képe, esetleges építési törmelék elszállításának kérdése	Fontos a szabályozási környezet betartatása, építési hulladék kivitelezés utáni elszállításának megoldása, organikus építészeti megoldások alkalmazása
Közpark és játszótér kialakítása a Jókai Mór utcában	Az új közpark nagyobb gyalogosforgalmat indukál, ami fokozza a taposáserózió veszélyét	Gyalogos forgalomra utak kialakítása, tudatformálás a veszélyek elkerülésére
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	A kamerarendszer telepítésével nyomon követhetők a városrészben okozott környezeti károk
Temető utca külső szakaszának burkolása	Növekszik a beépített felület aránya	Útépítés a helyi igényeknek megfelelő szélességgel és technológiával
Illegális hulladéklerakó felszámolása	Önmagában nem okoz negatív környezeti hatást	A beavatkozással a terület környezeti állapotának rendezése a cél
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Szelektív gyűjtőedények nagyobb helyet foglalnak; külön szállítás miatt növekszik a közlekedésből származó kibocsátás	Lakás méretéhez igazodó gyűjtőedények használata, tudatformálás
Tájház felújítása, be rendezése	Parkolóhelyek kialakítása növeli a beépített felület nagyságát; növekvő forgalom növeli a közlekedésből eredő kibocsátás és a taposáserózió veszélyét	Figyelem a zöldfelületek helyes arányára és a tudatformálásra. A megvalósítás során az organikus építészet elveit érvényesülnek

46. táblázat Beavatkozások várható környezeti hatásai III.

12.2. *Anti-szegregációs Program*

12.2.1. *Lakhatási integráció*

Északkeleti szegregátum

Mivel hosszú távon (városszerkezeti okból) megtartásra javasolt telepként számolnak vele, ezért az itt lévő lakásállomány és lakókörnyezet rehabilitációja a cél.

Lakásállomány komfortfokozatának javítása: a szegregátum lakásállományának közel fele tulajdonképpen komfort nélküli lakás. Csak az áramszolgáltatást tudják igénybe venni az itt lakók. Sem vezetékes, és ezzel összefüggésben szennyvíz-csatorna rákötés, sem vezetékes gázcsatlakozással nem rendelkeznek. Különösen a Bányász u. és környezete van áldatlan állapotban, itt, valamint a Gvadányi József és a Munkácsy Mihály utcák csatlakozó szakaszain van szükség a legégetőbb beavatkozásra.

A területen lévő összes lakás felújítására az önkormányzatnak nincs anyagi forrása, ezért erre állami és/vagy európai uniós forrásokat szeretnének lehívni. Az ERFA forrásokból várhatóan meg fog nyílni olyan ingatlan-felújítási pénzalap, amelynek kihasználására az önkormányzat szakmai támogatást kíván nyújtani. Mivel itt alapvetően kertes családi házakról van szó, fontos, hogy a lakásfelújításra pályázók valóban teljesítsék az egyébként a segélyezésben való részvétel előfeltételét is jelentő köztisztasági és telek rendben tartási vállalásokat. A lakásfelújítási program fő célterülete a Tájházat körülvevő Gvadányi József utcai terület lenne, itt reményeink szerint integrált lakókörnyezetet alakítanánk ki. A mobilizálható, elsősorban az északi városperem (Vájár u.) zömmel idősebb lakóit szeretnénk ide költöztetni. A terület idősebb lakói körében megfigyelhető az, hogy többen is szeretnének jelenlegi lakóhelyükről integrált környezetbe költözni. A Gvadányi József u. közelében van a Gyógyszertár és a Városháza is, az ide való beköltözéssel a jelenleg a városközponttól messze lakó rászorultak lakhatási esélyei növekednének. A Gvadányi József u. kvázi integrált lakóterület lesz. A megüresedett házakba a feltételeket teljesítő más, leromlott állapotú területről való beköltözőket várunk. A beköltöztetésnél figyelünk arra, hogy a lakás alapterülete és a beköltözni kívánt család mérete összhangban legyen egymással.

Bizonyos lakásokat az önkormányzat szeretne bérlakás fenntartására megvásárolni (főleg a város északabbi területein), ahová a leghátrányosabb helyzetű családokat át tudja költöztetni. Ezzel a szegregátum mérete nem növekedne, hiszen magában a szegregátumban lesznek lakossági mozgások, ám mégis javulna a városrész lakásállományának állapota. A felvásárolt,

valamint a jelenleg is önkormányzati bérlakásként hasznosított épületek megújítását, valamint energetikai korszerűsítését szintén pályázati forrásokból (várhatóan ERFA alapú) szeretnék fedezni. Szociális bérlakásba költöztetéssel a leghátrányosabb helyzetűek is jobb életkörülményekhez jutnak, mivel a közműszolgáltatásokat az önkormányzat szociális alapon biztosítani fogja. Elvárás azonban, hogy az itt lakók vegyenek részt ún. környezettudatossági-energiatakarékosági lakossági programokon, és lehetőleg ültessék is át mindennapjaikba ezeket az új ismereteket. Eladásra kínált lakások esetében - pl. Vájár utcában idősek élnek, szeretnének elköltözni, integrált lakókörnyezetbe -, ide átköltöztethetők a hátrányos helyzetű családok a Gvadányi József utcából. Az idős korosztály tagjai nagyon messze vannak a város szolgáltatásaitól, de ezeket ők inkább igénybe veszik, mint a szegregátum többi lakója, így emiatt is indokolt az átköltöztetésük.

A környéken nem beépített telkek is vannak, ezeken vagy már bontásra ítélt, vagy már elbontott, elhordott épületek állnak. Ezeket a telkeket is szeretné kisajátítani az önkormányzat, ahol új lakások építésével és a hátrányos helyzetűek átköltöztetésével a szanálni tervezett házak bontása – ezzel a lakókörnyezet érdemi rendezése - elkezdődhet.

A Gvadányi József u. aktuális szakaszán található az az önkormányzati épület, amelyet felújítva, környezetét rendezve Tájházként kívánnak hasznosítani. Mivel tehát turisztikai jellegű forgalom is várható a környéken, fontos a szegregátum ezen részének a komfortosítása. Emiatt is hárul kiemelt figyelem a Gvadányi József utcai lakásokra. Ezek alapvetően nincsenek rossz állapotban, több helyen megvan bennük a közművesítés, a városközponthoz való fekvésük miatt, ezek felújítása és arra alkalmas emberek ideköltöztetése a szegregátum területi kiterjedését is csökkenthetné.

Ezzel párhuzamosan várható a hátrányosabb helyzetűek - legalább ideiglenes - beköltöztetése a szegregátum északabbi területeinek (Munkácsy Mihály, Bányász, de akár a Táncsics Mihály u. is) lakásaiba (pontosabban azok, akiknek nehéz motivációra bírni az öngondoskodást illetően), mely növelni fogja a szegregáltságot. Ez azonban mindenképp területi koncentrációval jár majd, mivel a terület déli részében integrált lakókörnyezetet szeretnének létrehozni. Az átköltöztetés viszont magában hordozza annak a veszélyét, hogy a jelenleg még nem a szegregátum részének tekinthető Munkácsy Mihály utca középső szakasza is szegregálódás felé veszi az útját.

A Gvadányi József utcai házak esetében az egészségre káros tényezőket teljesen meg kívánják szüntetni. A szegregátum többi részében várhatóan az állapotok javítására, vagy annak elkerülésére szorítkozhatnak, hogy a helyzet ne romoljon tovább. A 2020 utáni ciklusban azonban a

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

város északi részének szegregált területeit is teljes egészében meg kell újítani. Ennek előkészítő munkálatai a következő 7 éves periódusban el kell, hogy kezdődjenek.

A Gvadányi József u. kvázi integrált lakóterület lesz. A megüresedett házakba a feltételeket teljesítő, más, leromlott állapotú területéről való beköltözőket várnak. A beköltöztetésnél figyelnek arra, hogy a lakás alapterülete és a beköltözni kívánt család mérete összhangban legyen egymással.

Gyakorlatilag a hátrányos és kevésbé hátrányos helyzetben lévő családok cserélődéséről lenne szó, amelyhez más, veszélyeztetett lakókörnyezetből esetleg csatlakoznának olyan családok, amelyeket ki lehet emelni jelenlegi lakókörnyezetükből, s a feltételek teljesítése esetén átköltözhetnek a Gvadányi József utcai részre, ezzel így integrált lakókörnyezetet létrehozva.

Részben jelen van a területről integrált lakókörnyezetbe - pl. a város déli részébe társasházi lakásokba - költözők mobilizálása is, de ez a várható nagyobb ellenállás miatt csak kisebb súllyal van jelen. Ebben főleg a Vájár utca idősebb lakói vehetnének részt.

23. ábra: Az északkeleti szegregátum elhelyezkedése és a fontosabb tervezett beavatkozások

Déli szegregátum

A szegregátum területén társasházi lakások találhatók. Ezek közül 4 tömbház a József Attila utcára, 12 tömbház az Arany János utcára nyílik. Az Arany János utcai lakásokat a 2000-es évek közepén felújították, de a szakszerűtlen beavatkozás hatására az épületek állaga újra romolni kezdett, és a vizesedés ismét megjelent a helytelen szigetelési munkálatok miatt. A József Attila utcai lakások igen rossz állapotban vannak, szigetelés híján jellemző a vizesedés, a tetőszerkezet mindegyik tömbháznál felújításra szorul. Különösen a 7. számú épület van kritikus állapotban, de a másik három se nyújt megfelelő lakhatási feltételeket. A lakások elavultak, mind külső, mind belsőépítészeti szempontból felújításra szorulnak.

A területhez délnyugat felől csatlakozó Árpád utcai problémás területen is erősen elhasznált lakások találhatóak, ezért a súlyosabb gondok megelőzése érdekében itt is be kell avatkozni.

Mivel a terület alapvetően jól integrált a településtartományba, és megközelíthetősége is jó, ezért a fenntartási célú szociális városrehabilitáció a cél a szegregátum fejlesztése során.

Ennek alapján a következő fontosabb intézkedéseket szükséges megvalósítani:

- Területen lévő lakások belső felújítása. Ez érinti mind az önkormányzati tulajdonú bérlakásokat, mind a magántulajdonú lakásokat. A lakások szerkezeti és gépészeti felújítását pályázati forrásból megvalósíthatóak, ehhez szakmai tanácsadást szeretnének nyújtani a lakástulajdonosoknak. Mivel itt társasházakról van szó, fontos a társasházi közösségeken belüli és azok közötti kommunikáció erősítése.
- Minthogy a lakások egy bizonyos része üresen áll, ide egyrészt beköltöztethetők más városrészből olyan lakók, melyek nem erősítik a szegregált jelleget, másrészt a lakások bővítésével és egybenyitásával nagyobb alapterületű, komfortosabb érzetű lakások jönnek létre. Az átköltöztetés küldő területe lehetne akár a Vájár utcai, akár a Kossuth Lajos utcai lakások, ahol egyrészt idősebb korosztály, másrészt lecsúszott, de a szegregált helyzetből kiemelkedni képes és akaró családok költöztethetők. A Vájár utca idősebb lakói túlságosan messze laknak a város szolgáltatásaitól, ezért az ide való átköltöztetésük alapvetően pozitívan befolyásolná az életminőségüket is.
- A közeljövőben jelentős pályázati források megnyílása várható az energiagazdálkodás témájában, s a fenntartható város kialakítása szempontjából is fontos a lakások energiahatékonysági korszerűsítése. Ehhez cserélni kell a nyílászárókat, korszerű szigeteléssel kell ellátni őket, korszerűsíteni kell a fűtésrendszert, és vizsgálni kell a megújuló erőforrások használatának lehetőségét (szóba jöhetne a biomassa, a geotermia és a szél energiájának hasznosítása).

12.2.2. Mobilizációs program

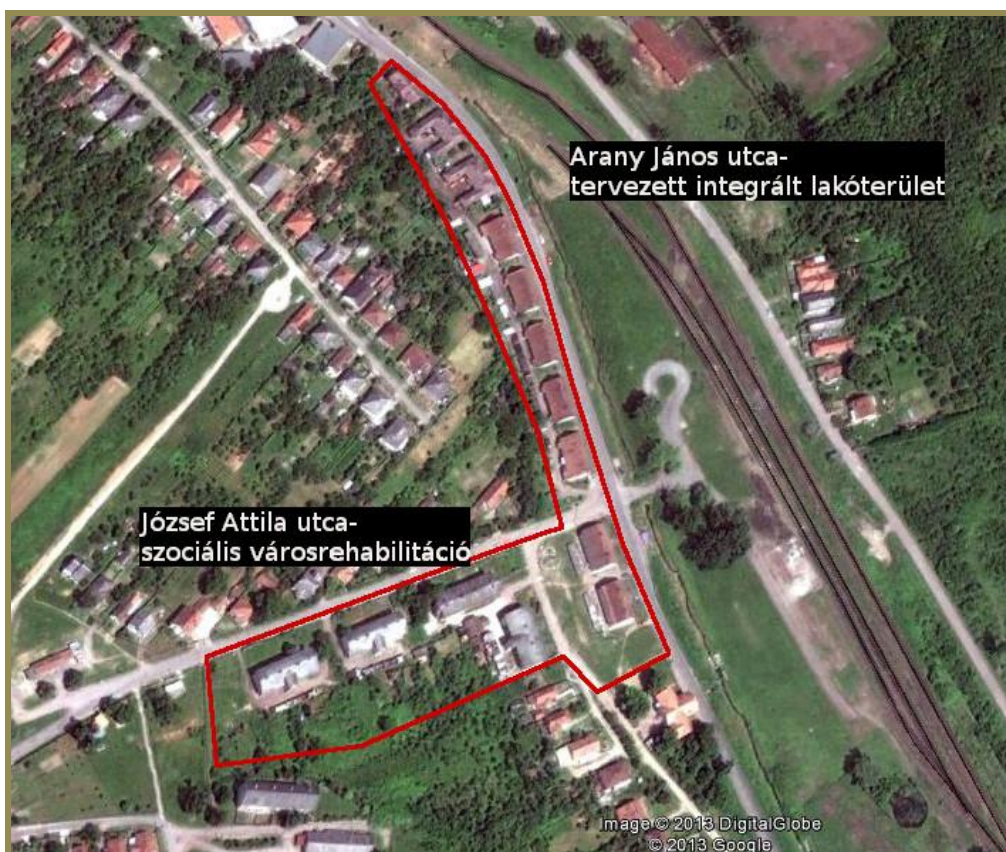
A szegregáltság oldására olyan mobilizációs programot szükséges kidolgozni, amely biztosítja az üresen álló lakások hasznosítását. Ennél fogva a mobilizáció iránya sokkal inkább a terület felé fog irányulni, és alapvetően nem várható hátrányos helyzetű családok e területről való átköltöztetése. Ez utóbbi inkább csak a József Attila utcai lakások esetében lehet releváns.

A hátrányos helyzetű családok esetleges integrált lakókörnyezetbe való áthelyezésénél vizsgálni kell a déli városrész társasházainak környezetét. A lakosság elvándorlása és előregedése miatt várhatóan egyre több lakás marad üresen ezekben a tömbházakban is (Zöldfa u., Rákóczi Ferenc u., József Attila u. felső tömbházai), ahová a mobilizálható családok átköltöztethetők. Természetesen az átköltöztetést minden esetben meg kell, hogy előzze a lakások korszerűsítése, mind gépészeti, mind energetikai szempontból.

Természetesen csak azok a családok költöztethetők integrált lakókörnyezetbe, amelyek: 1. valóban mobilizálhatók, ezáltal nem állnak ellent az új lakókörnyezetbe való költözésnek, könnyen be tudnak illeszkedni az új környezetbe. 2. amelyeket az új környezet korábbi lakói valóban el is tudnak fogadni. Ennek során felkészítő közösségi programokat fogunk szervezni a küldő- és a fogadóterületen egyaránt, a társadalmi fogadóképesség javítására, az esélyegyenlőség teljes biztosítása mellett.

A szegregátum felé irányuló mobilizáció fő küldő területe a Kossuth utcai társasházak. Itt élnek olyan, egzisztenciálisan lecsúszott egyének és családok, amelyek a rossz körülmények ellenére megfelelő akarattal rendelkeznek életszínvonaluk javításához. Ezek a családok, megfelelő felkészítéssel jó eséllyel mobilizálhatók, amivel a Kossuth Lajos utcai problémás terület állapota is javulna. A mobilizációs program része kell, hogy legyen mind a küldő, mind a fogadó területen a folyamatos szociális munka révén a felkészítő közösségi programok. A program eredménye tehát:

- Az Arany János utcai lakásokba integrálható, jellemzően nem segélyből élő családok átköltöztetése történik, ezzel az Arany János utcai rész integrált lakókörnyezetté válik.
- A Kossuth Lajos utcai tömbházas területen a legrosszabb állapotú házak bontására sor kerülhet és helyén parkosítás, területrendezés kezdődhet.

24. ábra: A déli szegregátum elhelyezkedése és a fontosabb tervezett beavatkozások

Kossuth utcai tömbházas terület (szegregációval veszélyeztetett terület):

A 3-as és 5-ös számú épület rossz állapotban van, ezek bontandó építmények. A területen élnek olyan, viszonylag jól integrálható és mobilis egyének és családok, amelyek jó eséllyel átköltözethetők akár az Arany János u. üresen álló tömbházas lakásaiba. A nem integrálható, nem mobilis egyének és családok maradnának a területen, ami rövidtávon a szegregáció veszélyének erősödésével járna. A belefásult, életunt emberek maradnának itt egy tömbben, ezek a csoportok rossz munkaerő-piaci helyzetükből fakadóan nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni és a közmunkaprogramban is nagy nehézségek árán mobilizálhatók. Ennek megoldására olyan közmunkaprogramok elindítása indokolt, amely hozzájárul az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet javításához, így pl. a lebontott házak helyén tervezett park, a bekötő utak, a hátsó kertek gondozása, művelése.

A megmaradó hátsó házsor lakásai erősen leromlottak, sok lakás komfort nélküli, nincs bevezetve a vezetékes víz. Cél, hogy pályázati forrásokból felújításra kerüljenek, mind külsőleg, mind belsőleg. Fontos számunkra, hogy energiahatékonysági korszerűsítés is megvalósuljon a területen, mely által a lakások fenntartási költsége érezhetően csökkenni fog. A lakások felújí-

tása mellett a terület rendezését is szeretnénk elvégezni. Mivel itt is vannak üresen álló lakások, megvalósítható a lakások bővítése, egybenyitása, korszerűsítése, komfortosítása.

Fontosnak tartjuk az energetikai korszerűsítést, amelyre várhatóan ERFA pályázati források nyílnak meg a közeljövőben. A nyílászárók cseréje és a fűtésrendszer korszerűsítése mellett vizsgálatra érdemes a megújuló energiaforrások (biomassza, geotermikus erő és szél) kiaknázása is.

Mobilizációs program

Mobilizálható, integrált lakókörnyezetbe elhelyezhető családok és egyének átköltöztetése az Arany János utcában kialakítandó integrált környezetben. A felszabaduló lakásokba új családok nem költöztethetők, hanem a területen meglévő lakosság számára kell jobb életkörülményeket teremteni. A 3-as és 5-ös számú tömbházak várhatóan elbontásra kerülnek. Felkészítő közösségi programok lebonyolítása mind a küldő, mind a fogadó területen fontos.

25. ábra: A Kossuth Lajos utcai veszélyeztetett terület elhelyezkedése és a fontosabb tervezett beavatkozások.

Mindent összefoglalva tehát két mobilizációs irány várható a következő időszakban. Az egyik, a Vájár utca és a város északi területei felől a Gvadányi József utcában tervezett integrált lakóterület felé, a másik a Kossuth Lajos utcai tömbházak felől az Arany János és kisebb részbe a József Attila utcai tömbházak környezetébe mutat. Ellenkező irányú mobilizációs folyamatok nem lesznek jellemzőek, erre vonatkozóan jogszabály-alkotási mechanizmus

is szükséges lehet. Kisebb mértékben megjelenhet a déli szegregátumból a déli városrész más tömbházas területeire való mobilizációs irányultság, de várhatóan nem ez lesz a jellemző.

A mobilizációs programok segítségével:

- Csökken az északkeleti szegregátum területi kiterjedése, annak déli része integrált lakókörnyezetté képes fejlődni, így a Tájház miatt turistaforgalom lebonyolítására is alkalmas lehet. A terület északi részén a hátrányos helyzetűek koncentrációja rövidtávon növekszik.
- Az Arany János u. integrált környezetté válásával a déli szegregátum térbeli mérete is csökken, a József Attila utcai házak korszerűsítésével, foglalkoztatási és közösségi programok (későbbiekben részletezett) megvalósításával esély nyílik a szegregátum teljes megszüntetésére is.
- A Kossuth Lajos utcai veszélyeztetett részen rövidtávon növekszik a szegregáció veszélye, mivel a leghátrányosabb helyzetben lévők maradnak a területen, ám a terület rendezése, közösségi és foglalkoztatási programok (később részletezett) megvalósítása nyomán középtávon itt is csökkenni fog a szegregáltság.

12.2.3. Oktatási integráció

Minden szegregátumban és veszélyeztetett területen élők a város más gyermekeihez hasonlóan részt vehetnek az iskola és óvoda által szervezett felzárkóztatási és közösségi programokon. Ilyen téren tehát nincs szó szegregált oktatásról. A sajátos nevelési igényű tanulókat is megpróbálják integrált környezetben felkészíteni, csak igen kivételes esetben alkalmaznak szegregációt. Ekkor is törekedni kell a szegregált helyzet mielőbbi megszüntetésére. A hátrányos helyzetű fiatalok oktatását a pedagógiai program részletesen szabályozza.

Fontos, hogy olyan közösségfejlesztő, készségfejlesztő, és egyéb közösségi programok valósulhassanak meg, ahol mind a szegregátumban élők, mind a nem szegregált területről származók egyaránt részt vesznek, biztosítva ezzel a városrészek közötti társadalmi interakciókat.

A tanulásban való lemaradás ugyanúgy érint nem szegregátumban élőket is, ahogyan kiváló tanulmányi eredményt is felmutathat hátrányos lakókörnyezetben élő.

12.2.4. Foglalkoztatási integráció

Képzési programok, álláskereső klubok szervezését elősegítésre kerül a Szociális Szolgáltató Központ szervezésében az illetékes járási munkaügyi kirendeltségekkel való együttműködésben. Minden szegregátum és veszélyeztetett terület részt vesz benne, csakúgy, mint a város egésze, e téren szegregáció nem alkalmazandó. A foglalkoztatási lehetőségek növelése a szegregáció oldásának fontos előfeltétele. Feltétel az is, hogy a szegregátumban élő vegyen részt álláskereső programokon, igyekezzon az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni, amennyiben erre nincs lehetősége, fogadja el a felkínált közmunkát. A közmunka révén tevékenyen részt vehet saját környezete szépítésében, kiskertek művelésében, parkosításban, csapadékvíz-elvezető árkok tisztításában. Ezáltal saját maga úgy járulhat hozzá környezete szépítéséhez és ezzel a szegregáció oldásához, hogy biztosítani tudja saját maga részbeni ellátását.

Vannak olyanok, akik nem motiválhatók a munkavégzésre, ők elsősorban az északkeleti szegregátumban élnek, de a déli szegregátumban és Kossuth Lajos utcai veszélyeztetett területen is találunk rá példákat. Ők sok esetben már saját szüleiket sem látták soha dolgozni, így bennük nem alakult ki a munka iránt való elköteleződés. Ezen csoportok részére fontos, hogy közösségi munkaprogramokat szervezzenek részükre a közmunkaprogram révén. A déli szegregátumban és a Kossuth Lajos utcai veszélyeztetett területen erre kiváló mód lehet a társasházi környezet rendben tartása, melyet közösségi szemlélettel kell megvalósítani. A közösségben egyrészt motivált, másrészt motiválatlan egyének is részt vesznek, ahol az előbbi csoportba tartozók képesek lehetnek, külső felügyelet mellett motiválni a második csoportba tartozókat.

Az északi szegregátumban viszont éppen ellenkező hatásra lehet számítani, a munkára inkább fogékonyakat a dolgozni nem kívánók rossz irányba változtathatják, ezért a motivált és motiválatlan csoportok részbeni különválasztása ideiglenesen, de megoldást jelenthet. A Kossuth Lajos utcai szegregált területen a déli szegregátumhoz hasonló feltételek vannak, így itt is ésszerű lehet valódi közösségi munkaprogramok elindítása.

12.2.5. Szociális ellátórendszer

Segélyezési rendelet megfelelően szabályozza, a város minden polgárára érvényes, nem alkalmazandó szegregáció a területen. A segélyezéshez minden városlakó hozzáférhet, amennyiben teljesíti a segélyezéshez szükséges törvényi feltételeket.

A Szociális Szolgáltató Központ munkatársai napi rendszerességgel végeznek szociális munkát mind a szegregátumokban, mind azokon kívül, a központ munkatársai tehát egyenlően bárnak a település minden polgárával, nem végeznek szegregált szociális tevékenységet. Fontos, hogy a szegregált területen élők társadalmi integrációja a Szociális Szolgáltató Központ által szervezett közösségfejlesztő programok révén lehetséges. Ezeken a programokon nem szegregált területekről érkezők is részt kell, hogy vegyenek, elősegítve ezzel a városrészek közötti interakciót, és a társadalmi beilleszkedést, az esélyegyenlőség jegyében a másság elfogadását. Ez a cél a város minden szegregátumát, veszélyeztetett és problémás területét egyformán érinti.

12.2.6. Egészségügy

Minden városlakót egyformán érint, szegregációval nem érintett. Szegregációs területeken élők körében nagyobb a hajlam az egészségügyi problémákra. Egészségfejlesztő prevenciók programok: kívánatos, hogy ezekben a város minden polgára részt vegyen, ne legyen szegregáció. Minden szegregátumot, veszélyeztetett és problémás területet egyformán érint.

12.2.7. Közösségfejlesztési programok

Minden szegregátumot, veszélyeztetett és problémás területet egyformán érint. Fontos, hogy a szegregált területen élők vegyenek részt olyan közösségi programokon, amelyek elősegítik a társadalmi integrációt. Szintén kiemelendő feladat, hogy a programokon nem szegregált környezetben élők is részt vegyenek, ezáltal elősegítve a városrészek közötti társadalmi interakciókat. Szegregáció alkalmazásával nem érintett a témakör, a programok minden várospolgár számára nyitottak, aki megfelel a feltételeknek.

12.2.8. Partnerségi kapcsolatok

Szükséges a Szociális Szolgáltató Központtal való hatékony együttműködés fenntartása esetleges további erősítése. Ez nemcsak Rudabánya Város Önkormányzatát érinti, hanem külön-külön minden városi intézményt. Célszerű a városban található intézmények Szociális Szolgáltató Központtal való együttműködésének erősítése, együttműködési szerződések megkötésével, a korábbi megállapodások esetleges felülvizsgálatával. Az egyes intézmények akár időlegesen közcélú munkalehetőséget is biztosíthatnak a hátrányos helyzetűeknek. Az intézkedés minden szegregátumot és veszélyeztetett területet egyaránt érint.

Probléma/érintett szegregátum	Konkrét cél	Stratégiai jellegű beavatkozás	Beavatkozás felelőse	Eredményeséget mérő indikátor 3 év	Eredményességet mérő indikátor 6 év	Szükséges erőforrás
Város lakóterületének szélén elhelyezkedő szegregátum, rossz lakásvizonyokkal (déli szegregátum)	Szegregátum rehabilitációja	Lakások komfortosítása, energiahatékonysági korszerűsítése	Városfejlesztésért felelős önkormányzati munkatárs	Komfortosított lakások száma min. +5 %	Lakások fenntartási költsége min. - 15 %	KEOP típusú pályázatokból, egyéb ERFA alapú forrásokból
Foglalkoztatottsági szint alacsony (mindhárom terület)	Foglalkoztatottsági szint emelése	Képzési és foglalkoztatási programok lebonyolítása, szociális gazdaság fejlesztése	Szociális Szolgáltató Központ vezetője	Programokban résztvevők száma	Foglalkoztatottsági szint min. 10 %-kal nő	TÁMOP típusú pályázatokból, egyéb ESZA alapú forrásokból

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Magas 2H, 3H tanulók aránya (mindhárom terület)	Iskolai le- morzsolódás csökkentése	Felkészítő közösségi programok lebonyolítása	Gvadányi József Általános Iskola igazgatója	Felkészítő programokon résztevők száma	Iskolai kima- radás min. - 10 %	TÁMOP típusú pályáza- tokból, egyéb ESZA alapú források- ból
Szegregátum környezeti állapota ren- dezetlen (déli szegregátum, Kossuth Lajos u. ve- szélyeztetett terület)	Parkosított környezet kialakítása	városszépítő közösségi programok, köz célú fog- lalkoztatással összekapcsol- va	Szociális Szolgáltató Központ vezetője	Közfoglalkoz- tatásba részt vevők nagy- sága nő	Parkosított terület nagy- sága min. + 25 %	ÉMOP, valamint TÁMOP típusú pályáza- tokból, egyéb ESZA alapú források- ból
Tájház, mint leendő tu- risztikai att- rakció lakó- környezete leromlott (északkeleti szegregátum)	Integrált lakókörnye- zet kialakítá- sa	Gvadányi József u. la- kóházainak felújítása, nem hátrá- nyos helyzetű lakók ide költöztetése	Városfej- lesztésért felelős ön- kormányzati munkatárs	Felújított lakások szá- ma, min. 1	Segélyezési mutató min. - 15 %	ÉMOP, valamint KEOP típusú pályáza- tokból, egyéb ERFA alapú források- ból

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Szegregátumok nagy térbeli kiterjedése (északi szegregátum, déli szegregátum)	Mobilizációs program a szegregátumok térbeli méretének csökkentésére	Felkészítő szociális jellegű programok a küldő és a fogadó területeken	Szociális Szolgáltató Központ vezetője	Átköltöztetett egyének száma, min. 1 fő	Térbeli kiterjedés min. 10 %-kal csökken	ÉMOP, valamint TÁMOP típusú pályázatokból, egyéb ESZA alapú forrásokból
Társadalmi életben nem vesznek részt (mindhárom terület)	Társadalmi kohézió erősítése	Társasházi és utcai közösségek megszervezése	Szociális Szolgáltató Központ vezetője	Közösségfejlesztő programokon résztvevők száma	Társasházi és/vagy utcai lakóközösségek száma, min. 1	TÁMOP típusú pályázatokból, egyéb ESZA alapú forrásokból
Burkolatlan utak jelenléte (északkeleti szegregátum, déli szegregátum)	Minden önkormányzati út burkolása, vagy burkolásra való előkészítése	Utak pormentessé tételének elvégzése a szegregátumokban, pl. Arany János utca belső szakasza, Táncsics Mihály utca, Bányász utca	Városfejlesztésért felelős önkormányzati munkatárs	burkolattal ellátott burkolatlan útszakasz hossza	burkolt utak által lefedett területek növekedése	ÉMOP, valamint KÖZOP típusú pályázatokból, egyéb ERFA alapú forrásokból

47. táblázat: az egyes szegregátumokban tervezett beavatkozások.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

12.2.9. A szegregációs program illeszkedési vizsgálata

Az anti-szegregációs programban megfogalmazott céloknak és elképzeléseknek illeszkednie kell a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia prioritásaihoz. Ezt az illeszkedést mutatja be az alábbi, 34. táblázat.

Probléma/érintett szegregátum	Konkrét cél	Stratégiai jellegű beavatkozás	Nemzeti Társadalmi Felzárkózás Stratégia prioritása
Város lakóterületének szélén elhelyezkedő szegregátum, rossz lakásviszonyokkal (déli szegregátum)	Szegregátum rehabilitációja	Lakások komfortosítása, energiahatékonysági korszerűsítése	Lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése
Foglalkoztatottsági szint alacsony (minden szegregátum és veszélyeztetett terület)	Foglalkoztatottsági szint emelése	Képzési és foglalkoztatási programok lebonyolítása, szociális gazdaság fejlesztése	Közfoglalkoztatás rendszerének fejlesztése, bővítése; az aktivitást erősítő, a munkavállalásra ösztönző segélyezési rendszer kialakítása; a romák, mélyszegénységben élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése
Magas 2H, 3H tanulók aránya (mindhárom terület)	Iskolai lemorzsolódás csökkentése	Felkészítő közösségi programok lebonyolítása	Korai képességgondozás, koragyermekkori nevelés, gondozás fejlesztése; a roma és mélyszegénységben élő gyerekek oktatáshoz való hozzáféréseinek javítása; az iskolai lemorzsolódás csökkentése
Szegregátum környezeti állapota rendezetlen (déli szegregátum, Kosuth Lajos utca veszélyeztetett terület)	Parkosított környezet kialakítása	városszépítő közösségi programok, közcélú foglalkoztatással összekapcsolva	Közfoglalkoztatás rendszerének fejlesztése, bővítése; a lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Tájház, mint leendő turisztikai attrakció lakókörnyezete le-romlott	Integrált lakókörnyezet kialakítása	Gvadányi József utca lakóházainak felújítása, nem hátrányos helyzetű lakók ide költöztetése	Lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése
Szegregátumok nagy térbeli kiterjedése (északi szegregátum, déli szegregátum)	Mobilizációs program a szegregátumok térbeli méretének csökkentésére	Felkészítő szociális jellegű programok a küldő- és a fogadó területeken	Lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése; a települési és térségi szegregáció csökkentése
Társadalmi életben nem vesznek részt (mindhárom terület)	Társadalmi kohézió erősítése	Társasházi és utcai közösségek megszervezése	A társadalmi együttélés alapját jelentő bizalom erősítése, a romákkal szembeni diszkrimináció csökkentése
Burkolatlan utak jelenléte (északkeleti szegregátum, déli szegregátum)	Minden önkormányzati út burkolása, vagy burkolásra való előkészítése	Utak pormentessé tételének elvégzése a szegregátumokban, pl. Arany János utca belső szakasza, Táncsics Mihály utca, Bányász utca	Lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése

48. táblázat: Az Anti-szegregációs Terv illeszkedése a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához.

12.2.10. Az Anti-szegregációs Terv felülvizsgálata

Az Anti-szegregációs Terv felülvizsgálata az Integrált Városfejlesztési Stratégia monitoringjával megegyezően történik. A monitoring lebonyolításáért az operatív menedzsment, annak irányításáért a stratégiai menedzsment és benne a Polgármester felel. A monitoring munkálatokba kötelező bevonni az IVS partnerségi Fórum résztvevőiként az érintett intézmények vezetőit, így különösen:

- Gvadányi József Általános Iskola Igazgatója
- Bóbita Óvoda vezetője
- Szociális Szolgáltató Központ vezetője
- Gvadányi József Művelődési Ház vezetője

13. Stratégia külső és belső összefüggései

13.1. A Stratégia főbb külső összefüggései

13.1.1. Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióhoz

Megjelenés az IVS célrendszerében				
Koncepcióban vállalt prioritás	Turizmus fejlesztése	Települési infrastruktúra fejlesztése	Települési környezet fejlesztése	Gazdasági környezet fejlesztése
Térségi szerepkör növelése - kistérségi központi szerepvállalás	+	-	-	+
Feltételek megteremtése a kistérségi központtá váláshoz	-	-	-	-
Települési együttműködés erősítése	+	-	-	+
Befektetés-ösztönzés, beruházás fejlesztési marketing tevékenység	+	-	-	+
közúti elérhetőség javítása	-	+	-	-
Kis- és középvállalkozás fejlesztés	+	-	-	+
Képzési struktúra fejlesztése	+	-	-	+
Infó-kommunikációs fejlesztések	+	+	-	-
Turizmusfejlesztés	+	-	-	-
Vándorlási mutató javítása	+	+	+	+
Romák integrációja	-	-	+	+
Szociális öngondoskodás és felelősség erősítése	-	-	+	-
A lakosság egészségi állapotának javítása, egészség infrastruktúra fejlesztése	-	+	+	-

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Munkahely-teremtés feltételeinek elősegítése	+	-	-	+
Közlekedés-fejlesztés	-	+	-	-
Közmű-fejlesztés	-	+	-	-
Intézményi infrastruktúra fejlesztése	+	+	-	-
Településüzemeltetési feladatok	-	+	+	-
Zöldterület-fejlesztés	-	-	+	-
Természeti környezet védelme	+	-	+	-
Épített környezet védelme	+	+	+	-
Környezetvédelem	+	+	+	+
Lakóterület-fejlesztés	-	-	+	-
Intézményterületek fejlesztése	-	+	+	-
Idegenforgalmi célú és egyéb területek fejlesztése	+	-	-	-
Gazdasági területek fejlesztése	-	-	-	+

49. táblázat Megjelenés az IVS célrendszerében

13.1.2. Illeszkedés az Önkormányzat hatályos Gazdasági Programjához

A jelenlegi gazdasági program 2014-ig érvényes. Az IVS jelenlegi fázisában ehhez a most hatályos Programhoz igazítjuk célrendszerünket, de 2015-ben, az új Gazdasági Program elfogadásával egy időben szükséges lesz az Integrált Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálata. A felülvizsgálatot évente szükséges elvégezni, mely nem jelent majd kapacitásbeli problémát.

A jelen Gazdasági Programmal minden fontos ponton megfigyelhető a kapcsolódás.

13.1.3. Illeszkedés a Kistérségi Kulturális Stratégia rövidtávú operatív programja 2009-2014 dokumentumhoz

- Kulturális turizmus fejlesztése
- Kistérség megszűnt, a program megvalósulását is érinti
- Időskorúak közművelődése
- Ifjúság iskolaidőn kívüli szabadidős tevékenységének erősítése
- Civil szervezetekkel való együttműködés

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Munkaerő-piaci orientációjú felnőttképzések
- Közművelődésben dolgozók általános képzése

13.1.4. Illeszkedés az Európai Unió 2014-2020 között követni kívánt Kohéziós politikájához

Célkitűzés	Kohéziós Politika célkitűzései
Turizmus fejlesztése: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése	• a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével • a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások révén
Turizmus fejlesztése: integrált turisztikai termékfejlesztés	• az IKT-termékek és szolgáltatások, ez e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása • a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is • a kulturális örökség védelme, elősegítése és fejlesztése • aktív és egészséges idősödés
Települési infrastruktúra fejlesztése: közlekedés infrastruktúra fejlesztése	• az IKT-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása • környezetbarát és alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése
Települési infrastruktúra fejlesztése: közintézmények integrált jellegű felújítása	• az e-kormányzás, e-tanulás, e-befogadás, e-kultúra és az e-egészségügy IKT alkalmazásainak megerősítése • az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrában • a közigazgatási szervek és a közszolgáltatások intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás	• az infrastrukturális létesítményekben és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása • a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is • a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása • a társadalom peremére szorult közösségek – pl. romák – integrációja • közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák
Települési környezet fejlesztése: közbiztonság javítása	• a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem
Települési környezet fejlesztése: zöldfelület fejlesztése	• a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is • aktív és egészséges idősödés
Települési környezet fejlesztése: környezetfejlesztés	• a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is • a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Gazdasági környezet fejlesztése: gazdasági tevékenységek fejlesztése	• az IKT-termékek és szolgáltatások, ez e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása • a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével • a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások révén • munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén • a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok munkaerő-piaci integrációja • a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez • a szociális vállalatok támogatása • a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése • az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása
---	---

50. táblázat Illeszkedés a Kohéziós Politikához

13.2. Belső összefüggések

13.2.1. Célok logikai összefüggései

A 35. táblázatban bemutatásra kerül az IVS helyzetelemzés részében feltárt problémák és a célkitűzés részében leírt tematikus célok közötti összefüggés. A Stratégia célkitűzései teljes egészében a feltárt problémák megoldására irányulnak, melyet lehetőleg további problémák generálása nélkül kell elérni.

Probléma leírása	Fejezet	Cél
Szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas földek	2.1.5	Gazdasági környezet fejlesztése: mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata
Utak minősége nem mindenhol kielégítő	2.3.2	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése
Bizonyos városrészek között nehéz a közvetlen átjárás	3.1.2	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés fejlesztése
Délkeleti rész távol van a városközpont szolgáltatásaitól	3.1.2	Települési infrastruktúra fejlesztése: gyalogos közlekedés fejlesztése, közúti közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés fejlesztése
Mezőgazdaságra kedvezőtlen éghajlati és domborzati adottságok	3.2.1	Gazdasági környezet fejlesztése: mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata
Nincs termelői piac	3.2.1	Jelenleg épül, gazdasági környezet fejlesztése: szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése
Humán szolgáltatások igénybevételéhez el kell utazni a településről	3.2.1	Gazdasági környezet fejlesztése: szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése
Vendégforgalmi mutatói rendkívül alacsonyak	3.2.2	Turizmus fejlesztése: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése, integrált turisztikai termékfejlesztés
Étterem hiányzik	3.2.2	Turizmus fejlesztése: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
Régi ipari övezet rozsdáövezetként van jelen	3.2.3	Települési környezet fejlesztése: leromlott ipari területek fejlesztése
Távol fekszik a fő közlekedési gerinchálózatoktól	3.2.4	Települési infrastruktúra fejlesztése: közlekedési infrastruktúra fejlesztése

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Nincs képzett és motivált munkaerő	3.2.4	Gazdasági környezet fejlesztése: soft elemek
Nincs elektronikus ügyintézés	3.2.5	Gazdasági környezet fejlesztése: szolgáltatások minőségének fejlesztése
Település ipari volumene igen alacsony	3.2.1	Gazdasági környezet fejlesztése: ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja
Munkanélküliek aránya országos átlagnál magasabb	3.2.2	Gazdasági környezet fejlesztése: ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja
Rudabánya jövedelmi helyzete meglehetősen rossz képet mutat	3.3.2	Gazdasági környezet fejlesztése: ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja
Város egészségügyi mutatói rossz képet mutatnak	3.3.3	Települési környezet fejlesztése: környezetfejlesztés
Ipari területek rehabilitációja nem történt meg	3.4.1	Települési környezet fejlesztése: zöldfelület-fejlesztés, környezetfejlesztés; Gazdasági környezet fejlesztése: ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja
Nitrogén-oxidok téli koncentrációja szmogveszélyt rejt magában	3.4.1	Települési infrastruktúra fejlesztése: gyalogos közlekedés fejlesztése, közösségi közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés fejlesztése; Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás, környezetfejlesztés
Illegális hulladéklerakók a város peremén	3.4.1	Települési környezet fejlesztése: környezetfejlesztés
Lakásállomány nagyméretű csökkenése	3.4.3	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
1-2 szobás lakások magas aránya	3.4.3	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Lakások 17 %-ában nincs vezetékes víz, 18 %-ában szennyvízcsatorna	3.4.3	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Lakásépítések és lakásfelújítások terén országos átlaghoz képest elmaradás	3.4.3	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Forgalmi árnyékok a város több pontján	3.4.4	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése, kerékpáros közlekedés fejlesztése
Nincsenek kitáblázott, ajánlott kerékpáros útvonalak	3.4.4	Települési infrastruktúra fejlesztése: kerékpáros közlekedés fejlesztése

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Magas 2H/3H tanulók aránya	3.5.1	Települési infrastruktúra fejlesztése: közintézmények integrált jellegű felújítása; Gazdasági környezet fejlesztése: szoft elemek
Nincs középfokú oktatási intézmény	3.5.1	Gazdasági környezet fejlesztése: szoft elemek
Közműolló nincs teljesen zárva	3.5.2	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Északkeleti városrészben közműszolgáltatások hiánya	3.5.2	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Nincs jelen a lakossági szelektív hulladékgyűjtés	3.5.3	Települési környezet fejlesztése: környezetfejlesztés
Északkeleti városrész ingatlanjai alacsony komfortfokozattal rendelkeznek	4.2	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Északi városrészből autóbusszal kevesebb település érhető el közvetlenül	4.2	Települési infrastruktúra fejlesztése: közösségi közlekedés fejlesztése
Északi városrészben nincs sportterület	4.2	Települési környezet fejlesztése: zöldfelületfejlesztés
Jókai Mór utcában leromlott állapotú játszótér	4.2	Települési környezet fejlesztése: zöldfelületfejlesztés
Aktív turizmus lehetőségei nincsenek kihasználva	4.2	Turizmus fejlesztése: integrált turisztikai termékfejlesztés
Északi városrész kiesik a turizmus fő áramlási irányából	4.2	Turizmus fejlesztése: integrált turisztikai termékfejlesztés
Sport utcában lévő lakóingatlanok településtől elszigetelten	4.3	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése
Közművesítettségi helyzet József Attila, Arany János és Kossuth Lajos u. társasházaiban hiányos	4.3	Települési környezet fejlesztése: integrált ingatlangazdálkodás
Sport utca rossz állapotú	4.3	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése
Déli városrészben nincs modern játszótér és közpark	4.3	Települési környezet fejlesztése: zöldfelületfejlesztés
Ipari területek nincsenek kihasználva	4.3	Gazdasági környezet fejlesztése: ipari jellegű termelés elősegítése, korábbi ipari területek revitalizációja
Kerékpáros turizmus felfuttatásához nincs meg a kellő minőségű infrastruktúra	4.3	Turizmus fejlesztése: integrált turisztikai termékfejlesztés; Települési infrastruktúra fejlesztése: kerékpáros közlekedés fejlesztése
Nincs kiépített parkoló	4.4	Települési infrastruktúra fejlesztése: közúti közlekedés fejlesztése

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Városközpont nem tölt be valódi társadalmi funkciót, nem működik találkozó-helyként	4.4	Települési környezet fejlesztése: zöldfelület-fejlesztés; Gazdasági környezet fejlesztése: szolgáltatások koncentrációjának és szolgáltatásminőségének erősítése
---	-----	--

51. táblázat Célok, logikai összefüggések

52. táblázat: a Stratégiában leírt problémák és célok közötti összefüggés

13.2.2. Stratégia megvalósíthatósága

Rudabánya önhibáján kívül hátrányos helyzetű település. Alacsony vállalkozói és turisztikai aktivitás jellemzi. Ez meghatározza az iparüzési- és az idegenforgalmi adónemekből keletkező bevétel mértékét, ami jellemzően igen alacsony. Az Önkormányzatnak az alapvető működési költségek – értve ez alatt az Önkormányzat alá tartozó intézmények működési költségeit is – előállítása is nagy nehézségekbe ütközik, ahhoz minden évben állami támogatást, dotációt kénytelen igénybe venni. A befolyt adóbevételek nem elegendőek arra, hogy infrastrukturális fejlesztéseket lehessen belőle végrehajtani. A befolyt idegenforgalmi adó arra sem elegendő, hogy az Önkormányzat a jelenlegi turisztikai attrakciókat fejleszteni tudja, holott a magasabb turisztikai keresletnek éppen ez lenne az alapja.

Az ingatlangazdálkodási koncepcióban részletezett telekértékesítések sem fognak várhatóan komolyabb bevételt eredményezni, mivel:

- 1. A térség hátrányos helyzete miatt a beköltözők száma alacsony, sőt inkább az elvándorlásnak köszönhetően további lakások üresedése várható.
- 2. A hátrányos helyzet miatt az ingatlanárak is alacsonyak.

A tervezett fejlesztések megvalósításához ezért jelentős forrásokat kell pályázati úton megszereznie az Önkormányzatnak. A tervek egyeztetésre kerültek az Európai Unió 2014-2020 között esedékes Kohéziós Politikájával (ld. A Stratégia külső összefüggései részt), valamint annak főbb irányelveivel. Olyan fejlesztéseket tervezettek, melyekre várhatóan lesz pályázati forrás. Ezen kívül állami forrásokra is pályázna az Önkormányzat a pályázati kiírások és a Stratégiában lefektetett célok összhangja alapján.

A beruházások megvalósításához több esetben vállalkozói szféra bevonása tervezett. Ilyen célkitűzések:

- Turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése: ez értelemszerűen kizárólag magán-szféra bevonásával történhet, legyen szó akár vendéglátó egység létesítéséről és/vagy üzemeltetéséről, akár szálláshely-szolgáltatások fejlesztéséről.

- Integrált turisztikai termékfejlesztés: a Stratégiában foglaltak közvetett célja, hogy elősegítse a vállalkozói aktivitás erősödését. Ez különösen fontos az olyan sokrétű, interszektorális ágazatokban, mint a turizmus. Különösen az aktív turizmus és az ökoturizmus terén várhatóak magánszférával kapcsolatos együttműködések. Így pl. a tervezett lovas turisztikai szolgáltatásokat várhatóan magánbefektető fogja megvalósítani, de a vezetett túrák szervezése, irányítása is kiszervezhető vállalkozói körbe.
- Gazdasági tevékenységek fejlesztése: a turizmus fejlesztése mellett a gazdasági környezet fejlesztése az a másik fő irány, ahol rendkívül fontos az Önkormányzat és a vállalkozói szektor gyümölcsöző együttműködése. A városban működő és az esetleg ide betelepülő kis- és középvállalkozások - amennyiben rentábilisan működnek-, pénzügyi, gazdasági értelemben fejlődni tudnak, stabil piaccal rendelkeznek, hozzájárulhatnak a város iparűzési adóbevételeinek növeléséhez. Ez még akkor is igaz, ha a város kénytelen alacsony szintű iparűzési adómértéket megállapítani a vállalkozások ide vonzásához.

A Stratégiában foglaltak megvalósíthatósága több tényező együttes kölcsönhatásán múlik. A célok eléréséhez éppen ezért hatékony városmarketinget kell folytatni, mely indokoltá teszi az operatív menedzsment szervezet felállítását.

13.2.3. Tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai

Rudabányát a helyzetértékelés fejezetben három városrészre került felosztásra, olyan indoklással, hogy ez a három terület mind funkcionálisan, mind városképileg eltér egymástól. A háromból kettő inkább lakófunkciót, egy pedig gazdasági- igazgatási-szolgáltatási funkciót hordoz. A következő táblázatban vizsgálat alá kerültek a városrészi célok aszerint, hogy milyen hatásai lesznek más városrészekre, és várhatóan lesz-e más városrészekre vonatkozóan negatív hatása. Ennek során nem csak a közvetlen, hanem a közvetett hatásokat is vizsgálatra kerültek.

Városcsözpont beruházásainak hatásai:

Célkitűzések	Mely városrészt érinti	Funkcióvesztés
Közpark kialakítása 952 hrsz-on	Minden városrészt	Nem valósul meg, hiszen a fő célunk, hogy a városcsözpontnak legyen legnagyobb hatású társadalmi funkciója
Kb. 30 férőhelyes parkoló építése a patak lefedésével	Minden városrészt	Nem valósul meg, mivel más városrészekben sincs kiépített parkoló
Gvadányi József Művelődési Ház felújítása, korszerűsítése	Minden városrészt	Nem valósul meg, hiszen a Művelődési Ház Szolgáltatásait az egész város igénybe veheti
Turisztikai információs pont létrehozása a Gvadányi József Művelődési Házban	Északi városrész	Nem valósul meg, mivel eddig is a városcsözpontban és az északi városrészben tömörültek az attrakciók
Városháza felújítása	Minden városrészt	Minden városlakót egyformán érint, ezért funkcióvesztés nem valósul meg
Térburkolattal ellátott járda építése 300 m hosszban	Déli városrész	Kis mértékben megvalósul, mivel az új infrastrukturális elem a déli városrész elérhetőségét fogja javítani
Vendéglátó egység kialakítása magánszféra bevonásával	Déli városrész	Kismértékű funkcióvesztés veszélye fennáll, mivel a déli városrész és a városcsözpont határán működik egy melegkonyhás vendéglátó egység
Ruda Hotel fejlesztése	Déli városrész	Kismértékű funkcióvesztés veszélye fennáll, mivel a déli városrészben működik egy magán szállás is
Bányászattörténeti Múzeum szolgáltatásfejlesztése	Minden városrészt	Nem valósul meg, mivel a múzeum eddig is a legfontosabb attrakciója volt a városnak
Autóbusz-megállóhely felújítása az Ady Endre utcában	Északi városrész	Nem valósul meg, mivel az északi városrész lakói eddig is ezt a megállóhelyet használták

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Minden városrészt	Nem valósul meg, mivel más városrészekben is tervezünk térfigyelő kamerarendszer telepítését
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági bevezetése	Minden városrészt	Nem valósul meg, hiszen minden városrészben bevezetésre kerül, az eddigi hulladékgyűjtő szigetek tehermentesülnek
Ipari terület megújítása, KKV szektor bevonásával	Déli városrész	Nem valósul meg, mivel az északi városrészben eddig sem volt számottevő ipari funkció, a déli városrészben pedig fejlesztenénk azt
Szolgáltatások fejlesztése a városközpontban, KKV szektor bevonásával	Minden városrészt	Nem valósul meg, hiszen a szolgáltató szektor fő színtere eddig is a városközpont volt

53. táblázat Beruházás hatásai I.

Déli városrész beruházásainak hatásai:

Célkitűzések	Mely városrészt érinti	Funkcióvesztés
Rudapithecus látványtár megvalósítása	Városközpont	Funkcióvesztésre esély van, mivel jelenleg a legfontosabb attrakció a városban található
Lovas turisztikai fejlesztések 738/2 hrsz-on	Városközpont	Funkcióvesztésre esély van, mivel jelenleg a legfontosabb attrakció a városban található
Gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kijelölése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, mivel minden városrészt érinteni fog
Sport u. felújítása	Városközpont	Nem valósul meg, hiszen a Sport u. eddig is a városközpont megközelítését biztosította
Arany János u. felújítása	Városközpont	Nem valósul meg, hiszen az Arany János u. eddig is a városközpont megközelítését biztosította
Járda építése József Attila utcában	Más városrészt nem érint	Nem valósul meg, mivel a fejlesztésnek nem lesz más városrészt érintő hatása
Autóbusz-megállóhely felújítása a Kossuth Lajos utcában	Városközpont	Nem valósul meg, mivel a közelben élők eddig is ezt használták

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Autóbusz-megállóhely felújítása az Arany János utcában	Városközpont	Nem valósul meg, mivel a közelben élők eddig is ezt használták
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitáblázása	Városközpont	Nem valósul meg, mivel ma is a városközpont elérése a cél
Járda építése a Kossuth Lajos utcában	Városközpont	Nem valósul meg, mivel jelenleg is a városközpont elérése a cél
Lakások felújítása a Kossuth Lajos és a József Attila utcában	Északi városrész	Kismértékű funkcióvesztés megvalósulhat, amennyiben evvel párhuzamosan nem kezdődik el az északkeleti szegregátum rehabilitációja
Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele az Arany János utcában	Városközpont	Nem valósul meg, mivel a csapadékvíz eleve déli irányba folyik le
Járda építése az Arany János utcában	Városközpont	Nem valósul meg, mivel jelenleg is a városközpont elérése a cél
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, mivel a fejlesztés minden városrészt érint
Közpark és játszótér létesítése a József Attila utcában	Északi városrész	Kismértékű funkcióvesztés megvalósulhat, amennyiben az északi városrész lakóterületén nem valósul meg hasonló elem
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, hiszen minden városrészben bevezetésre kerül, az eddigi hulladékgyűjtő szigetek tehermentesülnek
Vállalkozási övezet kijelölése a volt vasútállomás területén	Városközpont	Kismértékű funkcióvesztés megvalósulhat, mivel jelenleg a városközpontban tömörül a város gazdasági élete

54. táblázat Beruházás hatásai II.

Északi városrész beruházásainak hatásai:

Célkitűzések	Mely városrészt érinti	Funkcióvesztés
Gyalogos és kerékpáros sétautak kijelölése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, mivel minden városrészt érintik

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Információs pont telepítése a gótikus református templomhoz	Városcsözpont	Kismértékű funkcióvesztés lehetséges, mivel a turizmus jelenleg a városcsözpontba koncentrálnak
Gvadányi József u. bekötő szakaszainak burkolása	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen az úthálózat jelenleg is a városcsözpont elérését szolgálja
Táncsics Mihály u. felújítása	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen az úthálózat jelenleg is a városcsözpont elérését szolgálja
Járda felújítása a Gvadányi József utcában	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen az úthálózat jelenleg is a városcsözpont elérését szolgálja
Alacsony forgalmú utak kerékpáros közlekedésre való kitéblázása	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen az úthálózat jelenleg is a városcsözpont elérését szolgálja
Lakásfelújítás az északkeleti szegregátumban (kb. 20 lakás)	Déli városrész	Funkcióvesztés lehetséges, amennyiben a déli városrész városcsözpont szerepben lévő szegregátumában nem valósulnak meg beruházások
Közpark és játszótér kialakítása a Jókai Mór utcában	Déli városrész	Kismértékű funkcióvesztés lehetséges, amennyiben a déli városrészben nem valósul meg hasonló elem
Térfigyelő kamerarendszer telepítése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, mivel az egész várost egyformán érinti
Temető utca külső szakaszának burkolása	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen az úthálózat jelenleg is a városcsözpont elérését szolgálja
Illegális hulladéklerakó felszámolása	Városcsözpont	Nem valósul meg, hiszen a települési környezet rendezése az egész városra pozitív hatással lesz
Szelektív hulladékgyűjtés lakossági elterjesztése	Mindhárom terület	Nem valósul meg, hiszen minden városrészben bevezetésre kerül, az eddigi hulladékgyűjtő szigetek tehermentesülnek
Tájház felújítása, berendezése	Városcsözpont	Funkcióvesztésre esély van, mivel jelenleg a legfontosabb attrakció a városban található

55. táblázat Beruházás hatásai III.

14. Partnerség

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia elkészítése, az abban foglalt irányok és célok kijelölése során a legnagyobb alapossággal kerültek feltárára a város életében fontos szerepet betöltő egyének, vállalkozók, intézmények, valamint a helyi lakosság véleménye és elképzelései. Ez több, egymással párhuzamos szálon történt.

- A helyi lakosságot rövid kérdőíves megkérdezés keretében került felmérésre. A válaszadók száma nagyjából 200 fő volt, ami durván 10 %-os válaszadási aránynak felel meg. A lakossági megkérdezést fontos, mert a területi és városrészi célok kijelölésében a helyben élők tudnak leginkább segítséget nyújtani. Ők azok, akik valóban saját bőrükön érzik egy-egy szolgáltatás, fizikai tárgy, infrastruktúra stb. hiányát.
- A városban működő vállalkozások körében egy ehhez hasonló, a vállalkozások véleményét, érveit, elképzeléseit összegyűjtő kérdőíves felmérés került elvégzésre. Mivel ők azok, akik iparüzési adójuk révén valóban közvetlen bevételt jelentenek a városnak, valamint közvetetten munkahely-teremtés révén vannak hasznára a városnak, ezért különösen fontos, hogy már a Stratégia kialakításának kezdeti szakaszában is partneri együttműködés kerüljön felkutatásra a vállalkozókkal.
- Hasonlóan felmérésre kerültek a település intézményeinek vezetői is, mit gondolnak városuk jövőjéről, milyen feladatokat kellene megoldani, milyen terveket, célokat látnak maguk előtt, mind saját maguk, mind intézményeik vonatkozásában.
- A Stratégia készítési fázisában személyes egyeztetés történt az intézmények képviselőivel. Azért fontos az e körrel való még szorosabb, intézményesült együttműködést, mert alapvetően az intézményi háttér lesz az, amely leginkább biztosíthatja a Stratégia megvalósulását, ők fogják adni a későbbiekben is azt a szakmai háttérrel, amelyre a Stratégia célrendszere épít.
- Ugyancsak sorra került egy lakossági fórumra is, ahol kb. 30 fő vett részt. Itt újból elmondhatták a lakók a Stratégia egészéről, illetve az abban foglalt megállapításokról, elképzelésekről a véleményüket.
- A Stratégia elkészítése alatt folyamatos volt a kapcsolattartás annak elkészítőivel, a Borsod-Tender Kft. munkatársaival.

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Részletekre kiterjedő városbejárás során kerültek felmérésre a város térbeli problémái, erről fotódokumentáció is készült. Ebben a Polgármesteri hivatal munkatársai működtek közre.

A már megvalósult partneri együttműködések révén:

- Sikerek kerültek elérésre el a tematikus célok kijelölésében, valamint azok területi alapú koordinációjában. Egyeztetésre kerültek a város egészére és a különböző városrészekre vonatkoztatott problémák, az ezek megoldására kijelölt irányok és célok az érintett lakossággal, vállalkozókkal, intézményekkel.
- Azonosításra kerültek a Stratégia végrehajtásába bevonható és bevonandó érdekelttek, felmérésre kerültek kapacitásaik és az is, hogy ők milyen módon és mely pontokon tudnak bekapcsolódni a stratégia végrehajtásába
- A tervezett fejlesztések által érintettek véleménye is felmérésre került, ezzel a stratégia hatását és a beavatkozások elfogadottsága került javításra
- Az intézmények keretek kijelölésére kerültek, amelyek révén mind a belső, mind a külső partnerség meg tud valósulni. (Erről a szervezeti felépítés c. fejezet ad részletes tájékoztatást.)
- A Stratégiában foglalt célok és irányok meghozatalában maximális mértékkel tekintetbe vételre kerültek a lakosság valós és rejtett igényei, a város főbb társadalmi csoportjainak érdekei és törekvései.

Fejlesztésekkel kapcsolatos társadalmi ellenállások és feszültségek kezelése:

Habár az előkészítés során a lehető legteljesebb mértékben tiszteletben tartották a lakossági igényeket, az alacsony válaszadási intenzitás, valamint az elsősorban a szegregátumokban lakók rejtve maradó igényei és elképzelései miatt lehetnek olyan városrészi és akcióterületi célok, amelyek az előkészítés ellenére is társadalmi ellenállásokba ütköznek. A társadalmi ellenállás mellett megjelenhet az intézmények és vállalkozók ellenállása is, amennyiben nem látják biztosítottak azt, hogy a Stratégia megvalósulása az ő vállalkozásbeli érdekeiket szolgálja. Ebben az esetben lakossági vélemények gyűjtésével, megkérdezésekkel, a prominens személyek mélyinterjúival, végső soron szociális jellegű közösségfejlesztéssel szükséges úrrá lenni a kialakult problémás helyzeten.

IVS megvalósításában részt vevő partnerek:

Turizmus fejlesztése:

Belső partnerek:

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

- Ruda Hotel: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
- Város területén működő egyházak: Integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek
- Bányászattörténeti Múzeum: integrált turisztikai termékfejlesztés
- Gvadányi József Általános Iskola: integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek
- Bóbita Óvoda: integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek
- Város területén működő vendéglátó egységek: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
- Fodrászat, kozmetika: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése
- Gvadányi József Művelődési Ház és Városi Könyvtár: integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek
- Város területén működő civil egyesületek: integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek

Külső partnerek:

- Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság: integrált turisztikai termékfejlesztés
- környékbeli települések önkormányzatai: turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztése, integrált turisztikai termékfejlesztés, szoft elemek
- Tourinform Aggtelek: integrált turisztikai termékfejlesztés
- Járási Munkaügyi Kirendeltség: szoft elemek

Települési infrastruktúra fejlesztése

Belső partnerek:

- Szociális Szolgáltató Központ: szoft elemek
- Rudabányai Városüzemeltető Non Profit Kft: közlekedési infrastruktúra fejlesztése, közművesítés fejlesztése, szoft elemek
- Városban működő civil egyesületek: szoft elemek
- Rudabánya Város Polgármesteri Hivatala: közintézmények felújítása, szoft elemek
- Gvadányi József Művelődési Ház: közintézmények felújítása, szoft elemek

Külső partnerek:

- Járási Munkaügyi Kirendeltség: szoft elemek
- Járási Földhivatal: közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Magyar Közút Nonprofit Zrt.: közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Borsod Volán Zrt.: közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Esélyegyenlőségi Iroda: közlekedési infrastruktúra fejlesztése, közintézmények felújítása, szoft elemek

Települési környezet fejlesztése

Belső partnerek:

- Szociális Szolgáltató Központ: közbiztonság javítása, környezetfejlesztés, soft elemek
- Rendőrörs: közbiztonság javítása
- Rudabányai Városüzemeltető Non Profit Kft: zöldfelület-fejlesztés, közösségi környezet fejlesztése, szoft elemek
- Városban működő civil egyesületek: közbiztonság javítása, zöldfelület-fejlesztés, környezetfejlesztés, szoft elemek
- Városban működő egyházak: környezetfejlesztés, szoft elemek
- Gvadányi József Általános Iskola: közbiztonság javítása, környezetfejlesztés, szoft elemek
- Bóbita Óvoda: környezetfejlesztés, szoft elemek

Külső partnerek:

- Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság: zöldfelület-fejlesztés, szoft elemek
- Kazincbarcikai Rendőrkapitányság: közbiztonság javítása
- Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány – Környezeti Tanácsadó Iroda: zöldfelület-fejlesztés, környezetfejlesztés, szoft elemek
- Járási Munkaügyi Kirendeltség: szoft elemek
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Esélyegyenlőségi Iroda: integrált ingatlangazdálkodás, környezetfejlesztés, szoft elemek

Gazdasági környezet fejlesztése

Belső partnerek:

- Szociális Szolgáltató Központ: szoft elemek
- Városban működő civil egyesületek: gazdasági tevékenységek fejlesztése, szoft elemek

Külső partnerek:

- Járási Munkaügyi Kirendeltség: gazdasági tevékenységek fejlesztése, szoft elemek
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Ipar kamara: gazdasági tevékenységek fejlesztése

15.Kockázatok

15.1. Belső kockázatok

Kockázat	Valószínűség	Tematikus célok	Megoldás
Alacsony vállalkozói aktivitás	Magas	• Turizmus fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Kedvező letelepedési lehetőségek biztosítása • Piacelemzések elvégzése • PPP konstrukciók lehetőségeinek kihasználása
Szakképzett munkaerő hiánya	Közepes	• Turizmus fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Képzési együttműködések kialakítása • Munkaerő távolabbi területekről történő beáramlásának elősegítése
Városmarketing tevékenység nem megfelelő	Közepes	• Turizmus fejlesztése • Települési környezet fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Partneri együttműködések erősítése • Jó gyakorlatok átvétele
Környezetterhelés növekedése	Alacsony-közepes	• Turizmus fejlesztése • Települési infrastruktúra fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Fenntartható fejlődés elveinek következetes érvényesítése • Partneri együttműködés a környezetudatosság terén

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Önkormányzati forráshiány	Igen magas	• Települési infrastruktúra fejlesztése • Települési környezet fejlesztése	• Pályázati lehetőségek hatékony kihasználása • Önkormányzati bevételek növelése megfelelő városmarketing tevékenység révén
Társadalmi érdektelenség	Közepes-magas	• Turizmus fejlesztése • Települési környezet fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Közösségfejlesztés erősítése • Városmarketing tevékenység feladatok erősítése • Társadalmi integráció erősítése

56. táblázat Belső kockázatok

15.2. Külső tényezők

Kockázat	Valószínűség	Tematikus célok	Megoldás
Közigazgatási térszerkezet változása (pl. járáshatárok jövőbeni változásai)	Alacsony (a járási határok drasztikus megváltozása a közeljövőben nem várható)	• Települési infrastruktúra fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Településközi partneri együttműködések erősítése • Lobbizás Rudabánya központi városként való elismerésére
Jogszabályi környezet változása (pl. adójogi törvények változásai)	Közepes	• Turizmus fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Stratégia célrendszerének időszakos felülvizsgálata • Partneri egyeztetések erősítése, szakmai tanácsadás javítása
Politikai környezet változása (pl. jövőbeni választások eredményei)	Alacsony (hátrányos helyzetű terület, ezért minden kormány fő stratégiai céljai között szerepelt a térség felzárkóztatása)	• Turizmus fejlesztése • Települési infrastruktúra fejlesztése • Gazdasági környezet fejlesztése	• Településközi együttműködések erősítése • Közös érdekek mentén történő lobbizás erősítése

57. táblázat Külső kockázatok

16. Monitoring

Az alábbiakban meghatározásra kerültek azok a fontosabb indikátorok, melynek segítségével az egyes beruházások számszerűsítetten mérhetők.

Turizmus fejlesztése				
Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Minimálisan elvárt célérték	Indikátor típusa
<i>Vendéglátás fejlesztése</i>				
Létrehozott melegkonyhás vendéglátó egységek száma	db	0	1	eredmény
Vendéglátó-egységek férőhelyszámának változása	%	0	10	eredmény
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	3	hatás
<i>Szálláshely-fejlesztés</i>				
Vendégéjszakák számának változása	éjszaka	378	2000	hatás
on-line szállásfoglalók aránya	%	0	40	hatás
Magán-szállásadással foglalkozó lakók száma	db	0	2	eredmény
<i>Kulturális és rendezvényturizmus fejlesztése</i>				
Interaktív multimédiás múzeumi eszközök száma	db	0	4	eredmény
Múzeum látogatóinak száma	fő	1795	4000	hatás
Múzeumpedagógiai programok számának növekedése	%	0	25	hatás
Térségi hatósugarú rendezvények száma	db	3	4	eredmény
Ásványgyűjtő Fesztivál meghirdetett programjai számnak változása	%	0	50	eredmény

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Ásványgyűjtő Fesztiválon megjelent látogatók száma	fő	2000	10000	hatás
Városban megforduló egy napos látogatók számának változása	%	0	30	hatás
<i>Szelíd turisztikai attrakciók fejlesztése</i>				
Létrehozott gyalogos-kerékpáros túra utak száma	db	0	6	eredmény
Szervezett gyalogtúrák száma	db	0	12	hatás
Szervezett gyalogtúrákon résztvevők száma	fő	0	180	hatás
Erdei iskolai programok száma	db	0	2	eredmény
Erdei iskolai szolgáltatásban résztülő iskolai tanulók aránya	%	0	90	hatás
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	1	hatás
Létrehozott lovas turisztikai attrakció száma	db	0	1	eredmény
Lovas turisztikai szolgáltatásokat igénybevevők száma	fő	0	750	eredmény
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	3	hatás
<i>Szolgáltatók szakmai tudásának fejlesztése</i>				
Szakmai továbbképzésben résztvevők száma	fő	0	10	eredmény
Nyelvi képzésben résztvevők száma	fő	0	5	eredmény
<i>Menedzsment-fejlesztés</i>				
Létrehozott multimédiás infopontok száma	db	0	2	eredmény
Turisztikai Információs Pontnál megfordult érdeklődők éves száma	fő	0	5000	eredmény
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	1	hatás
Létrehozott TDM Szervezetek száma	db	0	1	eredmény

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Vendégéjszakák számának változása a TDM hatására	éjszaka	0	1500	hatás
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	1	hatás

58. táblázat Monitoring - Turizmus fejlesztése

Infrastrukturális fejlesztések				
Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Minimálisan elvárt célérték	Indikátor típusa
<i>Közúti közlekedés fejlesztése</i>				
Burkolattal ellátott, burkolatlan utak hossza	m	0	750	eredmény
Kialakított parkolóhelyek száma	db	0	15	eredmény
<i>Gyalogos közlekedés fejlesztése</i>				
Épített új járdaszakasza	m	0	300	eredmény
Új járdával érintett lakosok száma	fő	0	200	hatás
<i>Csapadékvíz-elvezetés rendbetétele</i>				
Rendbetett csapadékvíz-elvezető árkok hossza	m	0	800	eredmény
Érintett lakosok száma	fő	0	350	hatás
Kitisztított átvezetők száma	db	0	10	eredmény
<i>Tanmedence újraindításának előkészítése és megvalósítása</i>				
Úszásoktatásban részesülő iskolai tanulók aránya	%	0	20	eredmény
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	1	hatás
Uszodát használó látogatók száma	fő	0	400	hatás
<i>Gvadányi József Művelődési Ház felújítása</i>				
Megújuló energiaforrás részesedése az épület energiagazdálkodásából	%	0	20	eredmény
Kiváló hatásfokú nyílászárók aránya	%	0	100	eredmény

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Épület működtetési költségeinek várható csökkenésének aránya	%	0	30	hatás
<i>Autóbusz-megállóhelyek felújítása</i>				
Felújított autóbusz-megállóhelyek száma	db	0	4	eredmény
Beruházás hatására a közösségi közlekedéssel utazók arányának növekedése	%	0	10	hatás
<i>Városháza felújítása</i>				
Megújuló energiaforrás részese-dése az épület energiagazdálkodásából	%	0	20	eredmény
Kiváló hatásfokú nyílászárók aránya	%	0	100	eredmény
Épület működtetési költségeinek várható csökkenésének aránya	%	0	30	hatás

59. táblázat Monitoring - infrastrukturális fejlesztések

Települési környezet fejlesztése				
Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Minimálisan elvárt célérték	Indikátor típusa
<i>Városközpontban közösségi tér kialakítása</i>				
Kialakított, térburkolattal fedett tér nagysága	m2	0	500	eredmény
Új közteret naponta használók száma	fő	0	300	hatás
Ültetett új fák száma	db	0	5	eredmény
<i>Integrált ingatlangazdálkodás</i>				
Önkormányzat által felvásárolt lakóházak száma	db	0	3	eredmény
Felújított bérlakások száma	db	0	3	eredmény
Vizesedéssel érintett felújított lakások száma	db	0	10	eredmény

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Jobb lakhatási körülményeket biztosító ingatlanokba költözők száma	fő	0	25	hatás
<i>Zöldfelület-fejlesztés</i>				
Létrehozott közparkok száma	db	0	2	eredmény
Közparkok méretének változása	m2	0	1500	eredmény
Telepített kültéri fitness eszközök száma	db	0	5	eredmény
Játszóterek 200 m sugarú körében élők aránya a teljes népességből	%	0	35	hatás
<i>Közbiztonság javítása</i>				
Telepített térfigyelő kamerák száma	db	0	5	eredmény
Bűncselekmények visszaszorulásának aránya	%	0	15	hatás
Közlekedésbiztonsági oktatásban részesülő iskolai tanulók aránya	%	0	25	eredmény
<i>Társasházak működésének javítása</i>				
Létrejött új társasházi közösségek száma	db	0	2	eredmény
Társasházi közösséggel érintett lakók száma	fő	0	50	hatás
<i>Környezetfejlesztés</i>				
Felszámolt illegális hulladéklerakók száma	db	0	2	eredmény
Felszámolással érintett lakók száma	fő	0	50	hatás
Elszállított illegális kommunális jellegű hulladék mennyisége	kg	0	150	eredmény

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Gazdasági környezet fejlesztése				
Indikátor	Mértékegység	Alapérték	Minimálisan elvárt célérték	Indikátor típusa
<i>Vállalkozói övezet kijelölése</i>				
Kialakított vállalkozói övezet nagysága	m2	0	25000	eredmény
Betelepült vállalkozók száma	db	0	1	eredmény
Vállalkozói övezetben dolgozók száma	fő	0	5	hatás
<i>Mezőgazdasági területek helyi adottságoknak megfelelő használata</i>				
Mezőgazdasági művelésre bérbe adott önkormányzati tulajdonú földterületek száma	db	0	2	eredmény
Mezőgazdasági termelésbe be- ruházó helyi lakosok száma	fő	0	5	eredmény
Helyi termékek arányának nö- vekedése a közétkeztetésben	%	0	20	hatás
<i>Ipari jellegű termelés elősegítése valamint régi ipari területek revitalizációja</i>				
Rehabilitált terület nagysága	m2	0	3000	eredmény
Létesített új zöldfelület	m2	0	100	eredmény
Területen létrehozott új munka- helyek száma	db	0	4	hatás
<i>Meddőanyagban lévő, kibányászható ásványkincsek kitermelésének előkészítése</i>				
Létrehozott új munkahelyek száma	db	0	1	hatás
Bányaművelésről szóló szakmai tanácskozások éves száma	db	0	1	eredmény
<i>Szaktanácsadás-képzés tanfolyami rendszerben a város munkaerő-igényének kielégítésére</i>				
Szakmai továbbképzésben rész- sülők száma	fő	0	25	eredmény
Szakmai továbbképzés hatására versenyszférában elhelyezkedők száma	fő	0	20	hatás

Hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztató vállalkozók száma	db	0	1	hatás
--	----	---	---	-------

16.1. *Stratégia megvalósulásának nyomon követése*

16.1.1. *A stratégia megvalósulásának éves szintű áttekintése*

A napjainkban zajló gyors, sokszor egyik pillanatról a másikra bekövetkező változások a városokban, településeken zajló tervezési folyamatokat is érintik. A modern kor kihívásaira csak a változások, problémák terjedésének gyorsaságával lehet válaszolni. Ezért fontos, hogy – figyelembe véve a térség, a régió, valamint a nemzet aktuális makrogazdasági állapotát, a világban, és szűkebb térségünkben tapasztalható trendeket, Rudabánya térségbeli, igazgatási, anyagi és gazdasági pozíciójának változásait – az Integrált Városfejlesztési Stratégia céljainak megvalósulásáról legalább évente jelentés készüljön.

Az IVS éves áttekintésének célja annak megállapítása, hogy az abban megfogalmazott célok:

- A Stratégia érdemi változtatása nélkül, a kitűzött céldátumra elérhetők, a makro- és mikrokörnyezet nem igényel a beavatkozást. Ebbe a kategóriába tartozik az Integrált Városfejlesztési Stratégia, ha az abban foglalt célok legalább 85 %-a a kitűzött céldátumra megvalósítható.
- A Stratégiában kitűzött célok csak módosításokkal érhetők el a céldátum vonatkozásában, mivel kismértékben változtak a gazdasági környezet feltételei. Ide tartozik az IVS, ha az abban foglalt célok legalább 50, de kevesebb, mint 85 %-a a kitűzött céldátumig megvalósulhat.
- A Stratégiában kitűzött célok módosításokkal sem érhetőek el a kitűzött céldátum vonatkozásában, mivel jelentős mértékben megváltoztak a környezeti feltételek. Akkor kell a Stratégiát ebbe a kategóriába sorolni, ha az abban foglalt célok kevesebb, mint 51 %-a valósulhat csak meg a kitűzött céldátumig. Ebben az esetben már olyan mértékű projekt-meghiúsulásról beszélhetünk, ami az egész Stratégia megvalósíthatóságát kudarcba viszi.

A Stratégiáról szóló éves beszámoló partneri együttműködésekben alapul. A felülvizsgálat menete a következőkben kerül szabályozásra:

- Tárgyév január 15-éig, de legkésőbb a január 15-ét követő első hétfői nap 24.00-ig az IVS Partnerségi Fórum tagjai az operatív menedzsmentnek megküldik írásos véleményüket a Stratégia saját szakterületüket érintő célok megvalósíthatóságáról, valamint

az elmúlt egy évben elért eredményekről a Stratégia célrendszerének vonatkozásában. Az írásos beszámoló tehát a közelmúltban elért eredményeket és az ennek alapján a közeljövőben elérhető célokat egyaránt tartalmazza, úgy, hogy az elért eredményeket a kitűzött célokhoz rendeli. Ehhez segítséget nyújtanak az egyes részcélokhoz rendelt indikátorok, melyek alapján számszerűsítve is lemérhető, hol tart az adott projekt megvalósítása.

- Tárgyév január 31-éig az operatív menedzsment véleményezi a beküldött beszámolókat, majd annak alapján rövid összefoglalást tesz közzé. Ezzel egyidőben meghirdeti az IVS Partnerségi Fórum nyílt ülésének időpontját, február második hetére, de február 15-e előtti időpontra. A kihirdetés és a tényleges időpont között legalább 8 napnak el kell telnie.
- Az IVS Partnerségi Fórumon a Fórum tagjai nyílt ülés keretében megvitatják a Stratégia megvalósíthatóságának aktuális állapotát, az elért eredmények, és a kitűzött célok időarányos teljesítését. Megfogalmazzák javaslataikat a Stratégia módosítására vagy változatlanul hagyására. Az IVS Partnerségi Fórumon minősített többségi szavazással döntenek az IVS módosításáról, vagy változatlanul hagyásáról.
- Az operatív menedzsment Rudabánya Város Önkormányzat Képviselő-testületi ülésére előterjesztést nyújt be, melynek kötelező mellékletét képezi a Stratégia esetleges módosítási javaslata. Az előterjesztést minden esetben a március első felében esedékes rendes Képviselő-testületi ülésen kell tárgyalni. Az előterjesztés a képviselő-testület elé a Pénzügyi és Szociális bizottság jóváhagyása után terjeszthető. Az előterjesztést nyílt ülés keretében kell tárgyalni, arról zárt ülés, a nyilvánosság kizárásával nem rendelhető el.
- A Képviselő-testület határozata értelmében az operatív menedzsment átvezeti a szükséges módosításokat.
- A Stratégia módosításáról vagy változatlanul hagyásáról szóló írásos dokumentumot a város honlapján legkésőbb március 31-éig közzé kell tenni. A beszámoló tartalmazza az IVS tekintetében az előző naptári évben elért célokat, a tárgyévre vonatkozó terveket, valamint a Stratégia esetleges módosítását, megjelölve azok pontos helyét.
- A beszámolót olyan helyen kell lehelyezni a város honlapján, ahol az könnyen fellelhető. Célszerű úgy elhelyezni, hogy a Stratégiára mutató link alatt legyenek elhelyezve az éves beszámolók linkjei.
- A beszámoló kihirdetéséért egy személyben a Polgármester felel.

- Az éves áttekintésről szóló beszámolót a 7 éves időintervallum félidejében 2017-ben nem kell elkészíteni, mivel ebben az évben ezt kiváltja a félidei, komplex felülvizsgálat.

16.1.2. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia félidei, komplex felülvizsgálata

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában foglalt célok megvalósulásának időtartama a 2014-2020 közötti időszak. A modern kor komplex kihívásaira adott egyértelmű válaszként az éves áttekintő felülvizsgálaton túlmenően szükséges a Stratégia a céldátum elérésének félidejében való, tüzetes áttekintése, részletekbe menő felülvizsgálata is. Ennek során nem csak a már elért eredmények és az elérendő célok összevetése zajlik, hanem a Stratégiában leírt adatok, tények újraértékelése a legfrissebb KSH jelentések és adatbázisok alapján valamint a korábban a városra, városrészekre vonatkozóan leírt megállapítások újragondolása. A részletes felülvizsgálat során ugyancsak módosulhatnak az elérendő célértékek.

A félidei, komplex felülvizsgálat menete a következő:

- A felülvizsgálatot 2017. év I. félévében kell elvégezni.
- Tárgyév január 15-éig, de legkésőbb a január 15-ét követő első hétfői nap 24.00-ig az IVS Partnerségi Fórum tagjai az operatív menedzsmentnek megküldik írásos véleményüket a Stratégia saját szakterületüket érintő célok megvalósíthatóságáról, valamint az elmúlt egy évben elért eredményekről a Stratégia célrendszerének vonatkozásában. Az írásos beszámoló tehát a közelmúltban elért eredményeket és az ennek alapján a közeljövőben elérhető célokat egyaránt tartalmazza, úgy, hogy az elért eredményeket a kitűzött célokhoz rendeli. Ehhez segítséget nyújtanak az egyes részcélokhoz rendelt indikátorok, melyek alapján számszerűsítve is lemérhető, hol tart az adott projekt megvalósítása.
- Tárgyév január 31-éig az operatív menedzsment véleményezi a beküldött beszámolókat, majd annak alapján rövid összefoglalást tesz közzé. Ezzel egy időben meghirdeti az IVS Partnerségi Fórum nyílt ülésének időpontját, február második hetére, de február 15-e előtti időpontra. A kihirdetés és a tényleges időpont között legalább 8 napnak el kell telnie.
- Az IVS Partnerségi Fórumon a Fórum tagjai nyílt ülés keretében megvitatják a Stratégia megvalósíthatóságának aktuális állapotát, az elért eredmények, és a kitűzött célok időarányos teljesítését. Megfogalmazzák javaslatukat a Stratégia módosítására, vagy

változatlanul hagyására. Az IVS Partnerségi Fórumon minősített többségi szavazással döntenek az IVS módosításáról, vagy változatlanul hagyásáról.

- Az operatív menedzsment Rudabánya város Önkormányzat Képviselő-testületi ülésére előterjesztést nyújt be, melynek kötelező mellékletét képezi a Stratégia esetleges módosítási javaslata. Az előterjesztést minden esetben a március első felében esedékes rendes Képviselő-testületi ülésen kell tárgyalni. Az előterjesztést a képviselő-testület elé a Pénzügyi és Szociális bizottság jóváhagyása után terjeszthető. Az előterjesztést nyílt ülés keretében kell tárgyalni, arról zárt ülés, a nyilvánosság kizárásával nem rendelhető el.
- A képviselő-testület határozata alapján felkéri az operatív menedzsmentet, hogy a Stratégia elkészítőjének partneri bevonásával készítse el a részletes felülvizsgálati tanulmányt.
- A részletes felülvizsgálati tanulmánynak legkésőbb tárgyévi április első péntekjéig el kell készülnie (2017. április 7.). Ezután a felülvizsgálati tanulmányt Képviselő-testületi előterjesztés mellékleteként kell a Képviselő-testület elé benyújtani. Az előterjesztést a pénzügyi és Szociális Bizottság tárgyalja, majd terjeszti fel a Képviselő-testület elé.
- Az előterjesztés megvitatásáról rendkívüli Képviselő-testületi ülés is összehívható.
- A képviselő-testület határozata alapján a javasolt módosításokat az operatív menedzsment átvezeti a tanulmányban.
- A Stratégia módosításáról, vagy változatlanul hagyásáról szóló írásos dokumentumot a város honlapján legkésőbb március 31-éig közzé kell tenni. A beszámoló tartalmazza az IVS tekintetében az előző naptári évben elért célokat, a tárgyévre vonatkozó terveket, valamint a Stratégia esetleges módosítását, megjelölve azok pontos helyét.
- A beszámolót olyan helyen kell lehelyezni a város honlapján, ahol az könnyen fellelhető. Célszerű úgy elhelyezni, hogy a Stratégiára mutató link alatt legyen elhelyezve a félévi, komplex felülvizsgálatáról szóló tanulmány.
- A részletes felülvizsgálati tanulmány kihirdetéséért egy személyben a Polgármester felel.

17.A Stratégia mellékletei

17.1. Fotódokumentáció

I. akcióterület

1. kép: a volt Sörkert területe, alkalmas vendéglátó egység fejlesztésére

2. kép: a Városháza épülete

3. kép: a Gvadányi József Művelődési Ház épülete és az épület előtti tér

4. kép: a Bányászattörténeti Múzeum épülete

5. kép: a volt rakodó területe, ma leromlott barnamezős rozsdadövezet

6. kép: a Ruda-hotel épülete

II. akcióterület

7. kép: A kossuth lajos utcai veszélyeztetett terület

8. kép: A kossuth lajos utcai veszélyeztetett terület

9. kép: kilátás a volt vasútállomás területére, leendő vállalozási övezet

10. kép: a kossuth lajos utcai autóbusz-megállóhely

11. kép: az arany jános utcai társasházak

12. kép: az Arany János utca belső szakasza, mellette a józsef attila utcai szegregátum szélső épülete

13. kép: a józsef attila utcai szegregátum

14. kép: tetőszerkezeti problémák a józsef attila utcai szegregátumban

III. akcióterület

15. kép: a leendő Tájház épülete

16. kép: az északkeleti szegregátum legrosszabb állapotban lévő része, a Bányász utca

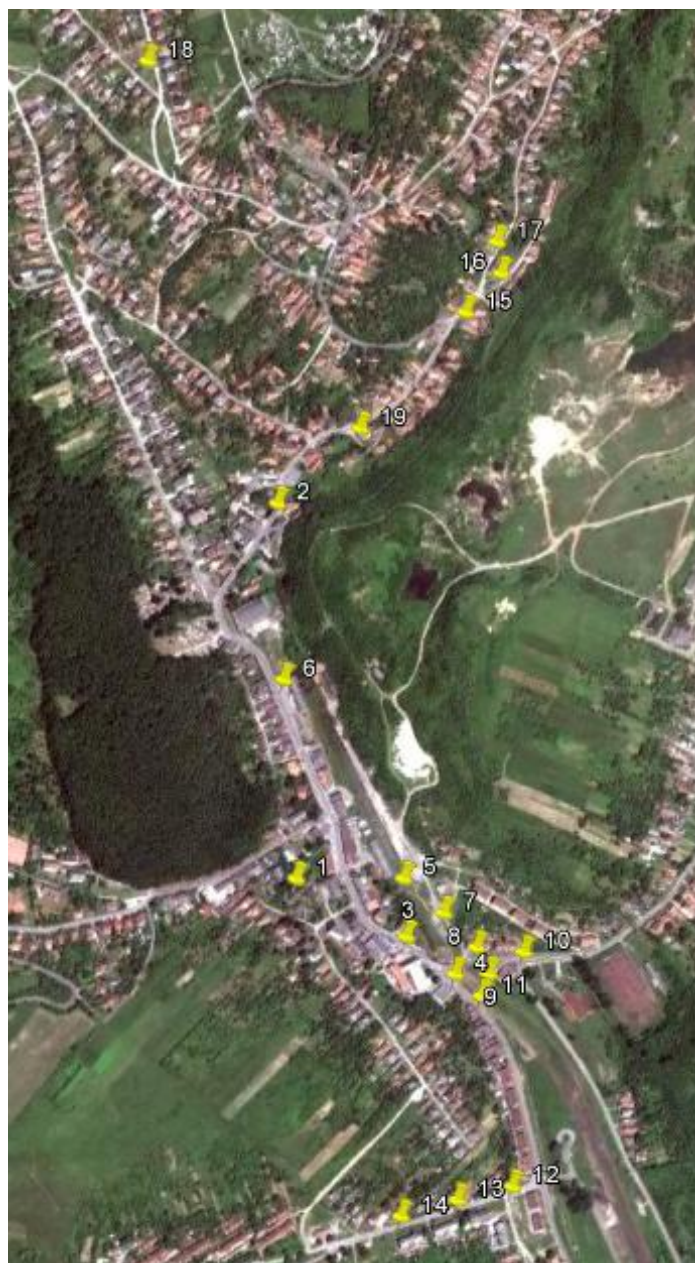
17. kép: nem használt, félkész lakás az északkeleti szegregátumban

18. kép: Leromlott állapotú játszótér a Jókai Mór utcában

19. kép: lakatlan ház az északkeleti szegregátum déli részén, a Gvadányi József utcában

20. kép: a fotók helyszíne a város térképén. Forrás: Google Maps

17.2. *Kérdőívek, lakossági fórum meghívó*

Kérdőív lakosság részére, Integrált Városfejlesztési Stratégia

Jelen kutatás célja Rudabánya **intézményeinek és civil szervezeteinek** felmérése, mely a **település fejlesztésének** alapját képezheti a **valós helyi igényeknek** megfelelően.

Kérjük, **segítse munkánkat** és a **város fejlődését** azzal, hogy kitölti rövid kérdőívünket.

A válaszadás önkéntes és **anonim** módon zajlik.

- Kérem, írja le a lakóhelyeként szolgáló utca nevét: utca
- Kérem, adja meg életkorát, a következők szerint *(Kérem, húzza alá!)*: 0-19

év	20-35 év	36-59 év	60 év felett
----	----------	----------	--------------
- Ön szerint az alábbi gazdasági ágazatok közül melyik milyen mértékben fejlesztendő? (1: egyáltalán nem – 5: nagymértékben)

mezőgazdaság	1	2	3	4	5
bányászati tevékenység	12	3	4	5	
ipari tevékenység	1	2	3	4	5
turizmus	1	2	3	4	5
- Ön hogy jellemezné a Rudabányán való megélhetést? Kérem, 5-ös skálán jellemezze! *(Kérem, karikázza be! 1-nagyon rossz, 5-kiváló)*

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Ön hogy jellemezné az Önkormányzat elmúlt 7 évben elvégzett munkáját a város fejlesztését illetően? Jellemezze 5-ös skálán. *(Kérem, karikázza be! 1-nagyon rossz, 5 kiváló)*

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Kérem írja le, Ön szerint mely célokat kell megvalósítani a városban az elkövetkező 7 évben, 2020-ig!
.....
.....
.....
.....
.....
- Kérem, írja le, Ön milyen jövőképet képzel el Rudabányának?
.....
.....
.....
.....
.....

Köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével segíti munkánkat!

Kérdőív intézmények és civil szervezetek részére

Tisztelt Válaszadó!

Jelen kutatás célja Rudabánya **intézményeinek és civil szervezeteinek** felmérése, mely a **település fejlesztésének** alapját képezheti a **valós helyi igényeknek** megfelelően.

Kérjük, **segítse munkánkat** és a **város fejlődését** azzal, hogy kitölti rövid kérdőívünket.

A válaszadás önkéntes és **anonim** módon zajlik.

1. Kérem, sorolja fel azokat a főbb projekteket, fejlesztéseket, melyet Önök 2007-2013 között elértek!

1.	Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)
	Kérem, röviden jellemezze a projektet! (eredmények)		
2.	Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)
	Kérem, röviden jellemezze a projektet! (eredmények)		
3.	Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)
	Kérem, röviden jellemezze a projektet! (eredmények)		

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2. Volt-e Önöknél 2007-2013 között olyan ötlet, mely valamilyen okból nem valósult meg? Ha igen, kérem írja le őket röviden, és a megvalósulás okát is!

Fejlesztési elképzelés leírása	Megvalósulás oka <i>(Kérem, húzza alá!)</i>
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)

3. Milyen célokat szeretnének elérni a 2014-2020 közötti időszakban?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ön milyen jövő képet képzel el Rudabányának 15-20 éves időtávlatban? *Kérem, röviden írja le!*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével segítette munkánkat!

Borsod-Tender Kft.
 (46) 504-592
 (30) 412-29-28
 nagy.szilvia@borsodtender.t-online.hu

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Kérdőív vállalkozások részére, Integrált Városfejlesztési Stratégia

Jelen kutatás célja Rudabánya **intézményeinek és civil szervezeteinek** felmérése, mely a **település fejlesztésének** alapját képezheti a **valós helyi igényeknek** megfelelően.

Kérjük, **segítse munkánkat** és a **város fejlődését** azzal, hogy kitölti rövid kérdőívünket.

A válaszadás önkéntes és **anonim** módon zajlik.

1. Mi a vállalkozás tevékenységének fő profilja? (Kérem, írja le röviden!)

.....
.....

2. Hány főt foglalkoztatnak?

3. Foglalkoztatnak-e valamilyen hátrányt szenvedő munkatársat? (Kérem, húzza alá!)

Nem

Igen: roma fő fizikai fogyatékkal élő fő szellemi fogyatékkal élő fő

4. Kérem adja meg a szellemi és a fizikai dolgozók számát a vállalkozáson belül!

Szellemi fő Fizikai fő

5. Történt-e munkaerő felvétel 2007-2013 között? (Kérem, húzza alá!)

Nem

Igen: fő, ebből fő helybeli

6. Kérem, sorolja fel azokat a főbb projekteket, fejlesztéseket, melyet a vállalkozás 2007-2013 között elért!

1.

Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)
Kérem, röviden jellemezze a projektet!		

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2.

Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)

Kérem, röviden jellemezze a projektet!

3.

Projekt neve	Projekt teljes költsége	Támogatási konstrukció (pályázati kódszám)

Kérem, röviden jellemezze a projektet!

7. Volt-e Önöknél 2007-2013 között olyan ötlet, mely valamilyen okból nem valósult meg? Ha igen, kérem írja le őket röviden, és a megghiúsulás okát is!

Fejlesztési elképzelés leírása	Megghiúsulás oka <i>(Kérem, húzza alá!)</i>
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)
	(anyagi fedezet hiánya, humán-erőforrás hiánya, piaci struktúra változása, egyéb:)

8. Ön szerint mely célok valósíthatók meg a vállalkozást illetően a 2014-2020 közötti időszakban?

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....

9. Ön milyen jövő képet képzel el Rudabányának 15-20 éves időtávlatban? *Kérem, röviden írja le!*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével segítette munkánkat!

Borsod-Tender Kft.

(46) 504-592

nagy.szilvia@borsodtender.t-online.hu

MEGHÍVÓ

LAKOSSÁGI ÉS VÁLLALKOZÓI FÓRUMRA

Tisztelt Lakosság!

Rudabánya Város Önkormányzata Lakossági Fórumot szervez, melyre tisztelettel meghívja Önöket.

A fórum témája: Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozása

A fórum célja: városi és városrészi adottságok feltárása alapján célok és beavatkozások meghatározása

Időpont: 2013. április 4. 16⁰⁰

Helyszín: Művelődési Ház Emeleti Klub

17.3. *Források jegyzéke*

Forrásjegyzék

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat 10/2009 (V.5) számú rendelete a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv szabályzatáról, 2009, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat, Miskolc. Elérhető:

http://www.baz.hu/content.php?cid=cont_4a1a6bf574bfd0.82242802 [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Statisztikai Évkönyv 2010, 2011: Központi Statisztikai Hivatal Miskolci Igazgatósága, Miskolc, 186 p.

Budapesti Nyilatkozat az európai városok demográfiai és klímaváltozási kihívásairól 2011, Belügyminisztérium, Budapest, 13 p. Elérhető:

http://www.nth.gov.hu/files/download_files/320/BudapestiNyilatkozat_HU.pdf [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Cséfalvy Z. – Kocsis K. 1991: Rudabánya funkcionális-morfológiai térszerkezete. In: Visszaszámlálás Rudabányán, (szerk: Cséfalvy Z.), MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, pp. 51-59.

Cséfalvy Z. – Kocsis K. 1991: Rudabánya társadalmi térszerkezete. In: Visszaszámlálás Rudabányán, (szerk: Cséfalvy Z.), MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, pp. 59-74.

Csörsz né Bagdi I. 2007: Kazincbarcikai Kistérség Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve, EURON Tanácsadó és Szolgáltató Kft, Budapest, 47 p. Elérhető: [http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/03/Kozoktatasi_Eselyegyenlosegi_Intezkedesi_Terv_\[416\].pdf](http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/03/Kozoktatasi_Eselyegyenlosegi_Intezkedesi_Terv_[416].pdf) [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Európa 2020 Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája, 2010, Európai Bizottság, Brüsszel, 39 p. Elérhető: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:HU:PDF> [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Horváth V. 2012: A 2014-2020-as programozási időszak. Emberi Erőforrások Minisztériuma, Budapest, 15 p.

Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Kistérségi/Települési Esélyegyenlőségi Programja 2011, EURON Tanácsadó és Szolgáltató Kft, Budapest, 134 p. Elérhető: [http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/01/Kazincbarcika_es_Vonzaskorzete_Tobbcelu_Onkormanyzati_Kistersegi_Tarsulas_Eselyegyenlosegi_Programja_\[479\].pdf](http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/01/Kazincbarcika_es_Vonzaskorzete_Tobbcelu_Onkormanyzati_Kistersegi_Tarsulas_Eselyegyenlosegi_Programja_[479].pdf) [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Kistérségi Kulturális Értéktár 2011, Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás, Közkincs Kerekasztal 2010, Kazincbarcika, 41 p. Elérhető: [http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/01/Kulturalis_Ertektar_\[412\].pdf](http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/01/Kulturalis_Ertektar_[412].pdf) [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Kulturális Stratégia Rövidtávú Operatív Programja 2009-2014, Kazincbarcika és Vonzáskörzete Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Társulási Iroda, Kazincbarcika, 48 p. Elérhető:

[http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/03/Kulturalis_Strategia_Operativ_Program_\[411\].pdf](http://www.kazincbarcika-tarsulas.hu/data/dokumentumtar/03/Kulturalis_Strategia_Operativ_Program_[411].pdf) [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Magyarország kistájainak katasztere, 2010 (szerk: Dövényi Z.), MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 876 p.

Naylon, I. – Scheidewind, P. – Tatzberger, G. 2007: Follow-up of the Territorial Agenda and the Leipzig Charter: towards a European Action Programme for spatial development and territorial cohesion, European Parliament, Brussels, 86 p. Elérhető: http://www.terport.hu/webfm_send/127 [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2008-2025, 2008. Budapest, 114 p. Elérhető: http://www.kormany.hu/download/9/67/10000/N%C3%89S_2008-2025.pdf [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Nemzeti Fejlesztés 2020: Az Országos Fejlesztési koncepció és az Országos Területfejlesztési koncepció társadalmi egyeztetési változata 2012, Nemzetgazdasági Minisztérium, Nemzeti Tervezési Hivatal, Budapest, 284 p. Elérhető: http://www.terport.hu/webfm_send/3838 [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia 2007, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Budapest, 64 p. Elérhető: http://www.nfft.hu/dynamic/nemzeti_fenntarthato_fejlodesi_strategia.pdf [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák – (2011-2020), 2011. KIM Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság, Budapest, 126 p. Elérhető: <http://romagov.kormany.hu/download/8/e3/20000/Strat%C3%A9gia.pdf> [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Országos Területfejlesztési koncepció, 2005, Országos Területfejlesztési Hivatal, Budapest, 140 p. Elérhető: <http://www.nfu.hu/doc/207> [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

Rudabánya Nagyközség Önkormányzatának gazdaságfejlesztési koncepciója és programja a 2007-2013 közötti időszakra, 2007, Rudabánya Nagyközség Önkormányzata, Rudabánya, 101 p.

Rudapithecus látványtár a Majomszigeten Megvalósíthatósági Tanulmány 2012: Rudabánya Város Önkormányzata, Rudabánya, 54 p.

Siskáné Szilasi B. 2006: A turizmusfejlesztés alapjai egy bányásztelepülés (Rudabánya) példáján. In: Földrajz: tiszteletkötet Hahn György 70. születésnapjára (szerk: Hevesi A.), Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, pp. 249-259.

Szalaiiné Homola A. 2008: Rudabánya. Területi Statisztika 11. (6), pp. 704-709.

Településfejlesztési koncepció 2011, LA URBE Építész Iroda Kft, Miskolc

Toledo-i Nyilatkozat, 2010, Toledo, 18 p. Elérhető: http://www.fomento.es/NR/rdonlyres/E268EA9D-3129-4B29-8C4C-12591B5905D8/95955/Decla_Toledo_aproba_HU.pdf [Utolsó letöltés: 2013.07.04]

RUDABÁNYA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről, 2003. Budapest, 34 p. Elérhető:
http://www.terport.hu/webfm_send/2443 [Utolsó letöltés: 2013.07.04]